Elisabeth Williams anno domino 1812

LLYFR Y PSALMAU,

WEDI EU CYFIEITHU, A'U CYFANSODDI

AR FESUR CERDD YN GYMRAEG

O waith EDMUND PRYS, Arch-diacon Meirionydd.

Argraphwŷd yn y Mwŷthig gan *Thomas Jons*. 1700.

PSALM. I.

1

Y Sawl ni rodia, dedwŷdd ŷw
yn ôl drŵg ystrŷw gyngor,
Ni ſaif ar ffordd troſeddwŷr ffol,
nid eiſte 'n ſtôl y gwatwor.
2 Ond ei hôll ferch e fŷdd yn rhwŷdd,
ar ddeddf yr Arglwŷdd uchod:
Ac ar ei ddeddf, rhŷdd ddŷdd a nôs,
yn ddiddos ei fyfyrdod.

2

3 Fe fŷdd fel pren plann ar lan dôl;
dŵg ffrwŷth amſerol arno,
Ni chrina ei ddalen, a'i holl waith,
a lwŷdda yn berffaith iddo.
4 Nid fellu bŷdd y drŵg dirûs.
ond fel yr us, ar gorwŷnt:
Yr hwn o'r tîr a'i chwŷth a'i chwâl,
anwadal fŷdd ei helŷnt.

3

5 Am hŷn y drŵg ni ſaif mewn barn
o flaen y cadarn uniawn:
Na'r pechaduriaid mawr eu bâr,
ynghynulleidfa 'r cyfiawn
6 Canŷs yr Arglwŷdd Duw fel hŷn,
a edwŷn ffŷrdd gwirioniaid:
Ac ef ni âd bŷth i barhau,
mo[illegible]ybrau pechaduriaid.

PSALM. 2.

1

P Aham y terfŷſc gwŷr y Bŷd,
a pham y cyfŷd rhodres?
Pam mae'r bobloedd yn cŷd-wau,
yn eu bwriadau dilles?

2

2 Codi y mae brenhinoedd Bŷd,
a'u brŷd yn gŷd-gynghorol:
Yn erbŷn Duw a Chriſt (ein plaid)
y mae pennaethiaid bydol.
3 Drylliwn eu rhwŷmau, meddant [illegible]
ni wnawn ni mwŷ ufudd-dod:
Ac ymaith taflwn eu trom iau,
Ni chânt yn frau mo'n gorfod.

3

4 Ond Duw'r hwn ſŷdd uwch wŷ[illegible]
a chwardd am ben eu geiriau:
Yr Arglwŷdd nef a wêl eu bâr,
efe a'u gwatwar hwŷthau.
5 Yna y dywaid yn ei lid,
a hŷn fŷdd rhŷ-brid iddŷn:
O'i [illegible] ef a [illegible]
a'i ddig a ddaw [illegible]

[illegible]

6 Gosodais [illegible] (meddai ef)
a llaw [illegible] yn dragywŷdd.

Fy mrenin i, yn llywŷdd llon,
ar sanctaidd Seion fynŷdd.
7 Dymma'r ddeddf a ddywedai yn rhwŷdd,
hon gan yr Arglwŷdd clywais:
Ti ŷw fy mab (o'm perffaith rŷw)
heddŷw i'th genhedlais.

5

8 Gofŷn i'm, a mi it' a'i rhŷdd,
hôll wledŷdd iw 'tifeddu:
Y cenedlaethau dros y Bŷd,
igŷd a gai eu meddianu.
9 Ti a'u briwi hwŷnt yn dy farn,
a gwielŷn haiarn hirion:
Ti a'u maluri, hwŷthau ân
mor fân a llestri priddion.

6

10 Am hŷn yn awr frenhinoedd coeth,
byddwch ddoeth, a synhwŷrol:
A chwithau farnwŷr cymrwch ddŷsg,
i ostwng terfŷsg fydol.
11 Gwasnaethwch chwi yr Arglwŷdd nêf,
ac ofnwch ef drwŷ oglud:
A byddwch lawen yn Nuw cû,
etto drwŷ grynu hefŷd.

7

12 Cusenwch y mab rhag ei ddig,
a'ch bwrw yn ffyrnig heibio:
A gwŷn ei fŷd pôb calon lân,
a ymddiriedan yntho.

PSALM. 3.

1

O Arglwŷdd, amled ydŷw'r gwŷr;
sŷdd yn drallodwŷr i mi:
A llawer iawn i'm herbŷn sŷdd,
o ddŷdd i ddŷdd yn codi.
2 Dywedai lawer or gwrthgŷrch blaid
yn drwm am f'enaid eisoes:
Nid oes iddo yn ei Dduw Iôr,
chwaith fawr ystôr o'i einioes.

2

3 Tithau O Arglwŷdd ymhôb man,
ydwŷd yn darian i mi;
Fy ngogoniant wŷt; tuar nen
a codi fy mhen i fynu.
4 Ar Dduw yr Arglwŷdd a'm holl lais
á gelwais yn dosturaidd,
Ac ef a'm clybu i ar frŷs,
o'i uchel freinllŷs sanctaidd.

3

5 Mi orweddais, ac a gysgais,
ac mi a godais gwedi:
Canŷs yr Arglwŷdd oedd i'm dal,
i'm cynnal, ac i'm codi.
6 Nid ofnaf fi, o'r achos hwn,
mo fyrddiwn sŷdd yn barod,
O bobloedd o'm hamgŷlch yn dŷnn,
i'm herbŷn wedi dyfod.

4

7 Cyfod ti Arglwŷdd, achub fi,
drwŷ gospi fy ngelynnion:
Tarewaist yr ên, torraist eu daint,
er maint yr annuwiolion.
8 I'r Arglwŷdd bŷth (o achos hŷn)
a perthŷn iechŷdwriaeth:
Ac ar ei bobl a disgŷn gwlith,
ei fendith yn dra helaeth.

PSALM. 4.

1

DUw fy nghyfiawnder clywaist fi,
i'm cledi pan i'th elwais:
Rhŷddhaist fi, dod i'm un wedd
drugaredd, clŷw fy oer-lais.
2 O feibion dynnion hŷd ba hŷd
a trowch trwŷ gŷd ymgabledd,
Fy mharch yn warth? a hynnŷ sŷdd
drwŷ gelwŷdd, a thrwŷ wagedd.

2

3 Gwŷbyddwch ethol o Dduw cûn,
iddo ei hûn y duwiolaf:
A phan alwŷf arno yn hŷ,
efe a wrendy arnaf.
4 Ofnwch, a thewch, ac na phechwch,
meddyliwch ar eich gwelŷ:
5 Aberthwch, gobeithiwch Dduw nêf,
rhodd cyfiawnder ŷw hynnŷ.

3

6 Pwŷ (medd llaweroedd) y prŷd hŷn,
a ddengŷs i'n ddaioni?
O Arglwŷdd dercha d'wŷneb prŷd,
daw digon iechŷd i ni.
7 Rhoist i'n calon lawenŷdd mwŷ:
(a hynnŷ trwŷ dy fendith:)
Nag a fyddai gan rai yn trîn,
amlder o'u gwîn a'u gwenith.

4

8 Mi orweddaf ac a hunaf,
a hynny fydd mewn heddwch:
Can's ti Arglwydd o'th unig air,
a bair i'm ddiogelwch.

PSALM. 5.

1

ARglwydd clyw 'ngweddi yn ddiball,
Duw deall fy myfyrdod:
2 Erglyw fy llais a'm gweddi flin,
fy Nuw a'm brenin hyglod.
3 Yn foreu gwrando fi fy Naf,
yn foreu galwaf arnad:
4 Can's nid wyd Duw i garu drwg,
ni thrig i'th olwg anfad.

2

5 Ni saif ynfydion yn dy flaen,
na'r rhai a wnaen anwiredd:
Y rhai hyn sydd gennyt yn gâs,
sef diflas it bôb gwagedd.
6 Y rhai a ddywedant ffyg a hûd,
a phôb gwyr gwaedlud creulon,
Ti a'u tynni hwynt o'r gwraidd,
fel ffiaidd annuwiolion.

3

7 Dof finneu tua'th dy mewn hêdd,
am dy drugaredd galwaf:
Trwy ofn a pharch, a goglud *dwys*,
i'th sanctaidd Eglwys treiglaf.
8 I'th gyfiawnder arwain fi Nêr,
rhag blinder a chasineb,
Duw gwna dy ffordd heb ofn y rhain,
yn wastad oflaen fy wyneb.

4

9 Can's iw genau nid oes dim iawn,
mae llygredd llawn iw ceudod:
Eu gyddfau fel ceulannau bêdd,
a gwagedd ar eu tafod.
10 Distrywia hwynt iw camwedd, Iôn,
o'u hôll gynghorion cwympant,
Ymaith a nhwy, a'u hôll ddifri,
i'th erbyn di rhyfelant.

5

11 A'r rhai a'm ddiried ynot ti,
a'm it' gysgodi drostynt,
Llawenhant, y rhai a'th gâr,
gei fawl yn llafar ganthynt.

12 Canys ti (Arglwydd) anfoni wlith,
dy fendith ar y cyfion:
A'th gywyr serch fel tarian gref,
rhoi drosto ef yn goron.

PSALM. 6.

1

O Arglwydd na cherydda fi,
ymhoethni dy gynddaredd:
Ac na chospa fi 'n dy lîd,
o blegid fy enwiredd.
2 O Arglwydd dy drugaredd dôd,
'rwyf lesg mewn nychdod rhybrudd:
O Arglwydd tyred, iacha fi 'n chwyrn,
mae fy esgyrn mewn cystudd.

2

3 A'm henaid i o'r llesgedd hyn,
sydd mewn dychryn sceler:
Titheu O Arglwydd, pa ryw hyd
a rhoi arnaf adfyd brudd-der.
4 Duw gwared f' enaid, dychwel di,
iachâ fi a'th drugaredd:
5 Nid oes yn angeu gôf na hawl,
a phwy ath fawl o'r pridd-fedd?

3

6 Diffygiais gan ochain bôb nôs,
mewn gwâl anniddos foddfa:
Rwy'n gwlychu drwy y cystudd mau,
a'm dagrau fy ngorweddfa.
7 O ddig i'm câs, a goddef drwg,
fy ngolwg sy'n tywyllu;
A chan y dwfr a rêd yn rhaff,
ynt angraff, ac yn pylu.

4

8 Pôb un a wnelo, aed ymhell,
na dichell nac enwiredd,
Canys clybu yr Arglwydd fy llais,
pan lefais am drugaredd.
9 Yr Arglwydd clybu ef fy arch,
rhof finneu barch a mollant:
Fe dderbyn fy ngweddi [illegible]
am hyn yr haedd [illegible]

5

10 Fe wradwyddir [illegible]
yn ddîhir fy ngo[illegible]
Ac fe ddychwelir drwy fod[illegible]
hwynt yn ddiffymwth dd[illegible]

PSLAM. 7.

1

O Achub fi fy Nuw, fy Nêr,
can's mae fy hyder ynod:
Rhag fy erlidwŷr gwared fi,
can's mae o'r rheini ormod.
2 Rhag llarpio f'enaid fel y llew,
heb un dŷn glew a'm gwerŷd:
A'm rhwŷgo i yn ddrylliau mân,
fel dyna amcan gwaedlŷd.

2

3 O Arglwŷdd Dduw os gwnaethŷm hŷn,
os drŵg sŷ yn fy nwŷlaw,
4 Na thrwŷ ymddiried, dwŷll i neb,
pe bawn wrthwŷneb iddaw;
5 I erlid f'oes y gelŷn doed,
dalied, a rhoed fi'n isaf:
A sathred f'urddas yn y llwch,
drwŷ'r diyftyrwch eithaf.

3

6 Cyfod o Dduw, cyfod i'th ddig,
a gostwng bîg pôb gelŷn:
A deffro drosof yn y farn,
sef cadarn ŷw d'orchymŷn.
7 Pan welŷch yr hôll bobl yn llu,
a ddaw o'th ddautu attad:
Duw dychwel i'th farn er eu mwŷn,
a gwrando'n cwŷn yn wastad.

4

8 Duw dyro i'r bobl y farn glau,
a barn di finnau Arglwŷdd:
Ac fel yr haeddais dôd farn iawn,
yn ôl fy llawn berffeithrwŷdd.
9 Derfŷdd anwiredd y rhai drŵg,
gwna'n amlwg ffordd y cyfion:
Can's union wŷd, a chraff, Duw cu,
yn chwilio deutu'r galon.

5

10 Ac am fôd Duw yn canfod hŷn,
Duw ŷw f'amddiffŷn inneu:
Duw sŷdd iachawdwr i bôb rhai,
sŷdd lân ddifai eu calonnau.
11 Fellu mae Duw bŷth ar yr iawn,
a Duw ŷw'r cyfiawn farnŷdd,
Wrth yr annuwiol ar bôb tro
mae Duw yn digio beunŷdd.

6

12 Ac oni thrŷ'r annuwiol câs,
fe lifa ei loŷwlas gleddeu:
Ar i blŷg i mae bwa'r Iôn,
a'i barod lymmion saethau.
13 Sef arfau angeu at y nôd,
y maent yn barod ddigon:
Ac ni saetha ergŷd bŷrr
at yr erlidwŷr poethion.

7

14 Wele hanes y gelŷn drŵg,
efe a ymddwg ar draha:
O cnwŷdd ar gamwedd, beichiog fŷdd
ar gelwŷdd yr esgora.
15 Cloddiodd ef bwll hŷd eigion llawr,
o fwriad mawr i'r truan:
Ac ef a syrthiodd ymron bawdd,
i'r dŷfn, iw glawdd ei hunan.

8

16 Ei hôll enwiredd ar ei ben,
o uchder nen a ddiscŷn:
A Duw a ddymchwŷl yr un wêdd,
ei gamwedd ar ei gorŷn.
17 Im Harglwŷdd Dduw rhof finneu glôd,
câf ganfod ei gyfiawnder:
A chanmolaf ei enw yn rhwŷdd,
yr Arglwŷdd o'r uchelder.

PSALM. 8.

1

O Arglwŷdd ein Iôr ni a'n nerth,
mor brŷdferth wŷd drwŷ'r hôll fŷd:
Dy enw, a'th barch, a roist uwch ben
daiar ac wŷbren hefŷd.
2 Peraist ti nerth o enau plant,
a rhai a sugnant beunŷdd;
Rhag d'elynion, tawed am hŷn,
y gelŷn a'r dialŷdd.

2

3 Wrth edrŷch ar y nefoedd faith,
a gweled gwaith dy fysedd,
Y lloer, y sêr, a threfn y rhôd,
a'u gosod mor gyfannedd.
4 Pa beth ŷw dŷn it iw goffau,
o ddonniau ac anwŷl-fraint?
A pheth ŷw mâb dŷn yr un wêdd
lle rhoi ymgeledd cymaint?

3

5 Ti wnaethost ddŷn o fraint a phris,
ychydig is Angyllion:
Mewn mawr ogoniant, parch, a nerth,
rhoist arno brydferth goron.

6 Ar waith dy ddwŷlo is y nêf,
a' gwnaethost ef yn bennaeth:
Gan osod pôb peth tan ei draed,
iddo a gwnaed llywodraeth:

4

7 Defaid, gwartheg, a hôll ddâ maes;
a'r adar llaes eu hesgŷll,
Ehediaid nêf, a'r pŷsg o'r don,
sŷ'n tramwŷ'r eigion erchŷll.
8 O Arglwŷdd ein Iôn ni, a'n nerth,
mor brydferth wŷd drwŷ'r hollfŷd!
Dy enw a'th barch a roist uwch ben
daiar ac wŷbren hefŷd.

PSALM. 9.

1

CLodforaf fi fy Arglwŷdd Iôn,
o'm calon, ac yn hollawl:
Ei ryfeddodau rhof ar lêd:
ac mae'n ddylêd eu canmawl.
2 Byddaf fi lawen yn dy glôd,
ac ynod gorfoleddaf:
I'th enw (o Dduw) ŷ canaf glôd,
wŷd hynod, y Goruchaf.

2

3 Tra dychwelir draw'n eu hôl
fy holl elynol luoedd,
Llithrant o'th flaen, difethir hwŷ,
ni ddônt hwŷ mwŷ iw lleoedd.
4 Can's rhoist fy marn yn fatter dâ,
gwnaethost eisteddfa union:
Eisteddaist ar y gwîr yn siwr,
tydi ŷw'r barnwr cyfion.

3

5 Ceryddaist, a distrywiaist di
y cenhedlaethi cyndŷn:
Diwreiddiaist ynfŷd yn y bôn,
ni bŷdd bŷth sôn am danŷn.
6 Distrywiaist dithau (elŷn glâs)
do lawer dinas hyfrŷd:
Darfu dy nerth bŷth, darfu hŷn,
a'r côf o honŷn hefŷd.

4

7 Ond yr Arglwŷdd iw nerth a fŷdd,
ac yn dragywŷdd perŷ.
A pharod fŷdd ei faingc i farn,
a chadarn ydŷw hynnŷ.
8 Canŷs efe a farna'r bŷd,
a'r bobl igŷd fŷdd yntho,
Trwŷ gyfiawnder, heb ofni nêb,
a thrwŷ uniondeb yno.

5

9 Gwna'r Arglwŷdd hefŷd hŷn wrth raid,
trueiniaid fe'u hymddiffŷn:
Noddfa a fŷdd i'r rhain mewn prŷd,
pan fo caledfŷd arnŷn.
10 A phawb a'th edwŷn rhôn eu crêd,
a'u holl ymddiried arnad:
Canŷs ni adewaist (Arglwŷdd) nêb,
a drodd ei wŷneb attad.

6

11 Molwch chwi'r Arglwŷdd yr hwn sŷdd,
yn sanctaidd fynŷdd Seion:
A dywedwch i'r bobl fel yr oedd
ei hôll weithredoedd mawrion.
12 Pan chwilio efe am waed neu drais,
fe gofia lais y truain:
Pan eisteddo ar faingc y frawd,
fe glŷw y tlawd yn ochain.

7

13 Dy nawdd Arglwŷdd, dydi im' sŷdd
dderchafŷdd, o bŷrth angeu:
A gwel fy mlinder gan fy nghâs,
ar sŷdd o'm cwmpas inneu.
14 Fel a mynegwŷf dy hôll wŷrth,
a hŷn ymhŷrth merch Seion:
Ac fel a bwŷf lawen, a ffraeth,
i'th iechŷdwriaeth dirion.

8

15 Y cenhedloedd cloddient ffôs,
lle a suddent, agos boddi:
I arall lle cuddiasant rwŷd,
eu traed a faglwŷd ynddi.
16 Yr Arglwŷdd nêf fel hŷn yn wir,
adwaenir wrth ei farnau:
A'r annuwiol a wnaeth y rhwŷd,
yn hon a dalwŷd yntau.

9

17 Yr annuwiol i uffern [illegible],
ac yno gwnaed ei welŷ:
A'r rhai a ollyngant Dduw dros [illegible]
bŷdd yno fŷth eu llettŷ.
18 Can's bŷth y gwirion, a'r dŷn tlawd,
hŷd ddŷdd brawd a [illegible]:
Y gweiniaid a'r trueiniaid hwŷ,
eu gobaith mwŷ ni chollir.

10

19 O cyfŷd Arglwŷdd yn dy wŷn,
na âd i ddŷn mo'th orfod:
Barna'r cenhedloedd gar dy fron,
a'th farn yn union gosod.
20 Gŷrr arnŷnt Arglwŷdd ofn dy rŷm,
yn awchlŷm i'th elynnion:
Fel a gwŷbyddont, pe baent mwŷ,
nad ydŷnt hwŷ ond dynnion.

PSALM. 10.

1

O Arglwŷdd pam a sefi di,
oddiwrthŷm ni cŷn belled?
Pam yr ymguddi di a'th rŷm,
pan ydŷm mewn caethiwed?
2 Y drygrai sŷdd yn blino'r tlawd,
gan drallawd, a chan falchder:
Yn y dichellion a wnae'r rhain,
hwŷnt hwŷ eu hunain dalier.

2

3 Hôff gan ddŷn drwg ei chwant ei hun,
pawb yn gydtûn a'i bechod:
Bendithio mael ydŷw eu swŷdd,
a'r Arglwŷdd maent iw wrthod.
4 Yr annuwiol ni chais Dduw nêr,
(mae ef o falchder cyfuwch)
Ni chred ef, ac ni feddwl fôd,
un fâth awdurdod goruwch.

3

5 Am fôd ei ffŷrdd mewn llwŷddiant hir,
ni wel mo'th wir gyfammod:
Bŷdd dordŷn wrth elynnion mân,
fel chwŷthu tân mewn sorod.
6 Fe ddywedodd hŷn a'i feddwl sŷth,
ni ddigwŷdd bŷth im adfŷd:
Ni'm symudir o oes i oes,
ni châf na gloes, na drygfŷd.

4

7 Yn ddichellgar, dwŷllgar iawn,
a'i safn yn llawn melldithion:
Tan ei dafod mae camwedd,
a thraws enwiredd creulon.
8 Mewn cilfechŷdd disgwŷll fan,
i lâdd y truan gwirion:
Ac ar y tlawd â llygad llŷm
yn dangos grŷm ei galon.

5

9 Fe orwedd fel y llew mewn ffau,
i fwrw ei faglau trawsion:
Y gwan a'r tlawd a dŷn iw rwŷd,
ac yno a daliwŷd gwirion.
10 Fe duchan, fe a'mgryma ei hun,
fel un ar farw o wendid,
Ac ef yn grŷf, â fel un gwael,
ar wan i gael ei ergŷd.

6

11 Yn ei galon dwedodd am Dduw,
nad ydŷw yn gofiadur:
Cuddiodd ei wŷneb, ac ni wél
pa beth a wnél creadur.
12 Cyfŷd Arglwŷdd, dercha dy law,
dy fôd i'n cofiaw dangos:
Ac nag anghofia pan fo rhaid,
dy weiniaid a'th werinos.

7

13 Paham a cablant hwŷ wir Dduw,
yr enwir annuw lledffrom?
Pam a meddyliant arnat ti
nad ymofynni am danom?
14 Gwelaist hŷn, canfyddi drais,
a cholpi falais anfad:
Tydi ŷw gobaith tlawd, a'i borth,
a chymmorth yr ymddifad.

8

15 Tor ymaith yr annuwiol rŷm
yn gyflŷm, a'r maleusus;
Cais allan eu hanwiredd hwŷ,
ni chai di mwŷ'n ddrygionus.
16 Yr Arglwŷdd sŷdd yn frenin bŷth,
ef ŷw'r gwhelŷth lywŷdd:
Distrywŷd pob cenhedlaeth gréf
o'i dir ef yn dragywŷdd.

9

17 Duw, gweddi'r gwan a glywaist di,
ac a gysuri'r galon:
Tro eilwaith attom y glust dau,
a chlŷw weddiau ffyddlon.
18 Tros yr ymddifad a rhoi farn,
a'r gwan fŷdd cadarn bellach:
Megis nas gall daiarol ddŷn
mo'r pwŷso arnŷn mwŷach.

PSALM. 11.

1

CRedaf i'r Arglwŷdd yn ddi-nam:
paham a dwedwch weithian
wrth f'enaid, ymmaith hêd i'th frŷn,
fel wrth aderŷn bychan?

2 Wele'r annuwiol a'u bwâu,
a'u cawell saethau'n barod,
Am wirioniaid yn llechu'n fain,
i saethu'r rhain o gysgod.

2

3 Y seilfain oll i lygredd aeth:
ond beth a wnaeth y gwirion?
4 Mae'r Arglwŷdd yn ei ddinas grêf,
gwaredisf ef y cyfion.
Yr Arglwŷdd o'i orseddfa frŷ
at y tlawd trŷ ei olwg,
Gweithredoedd holl hiliogaeth dŷn,
iw lygaid ydŷn amlwg.

3

5 Mae'r Arglwŷdd o'r naturiaeth hon,
prawf gyfion er ymgeledd:
Ond câs ŷw gan ei enaid fe
ddŷn drŵg a hoffe wagedd.
6 Ar bechaduriaid marwor tân,
a brwmstan a ddaw'n gafod,
A gwŷnt tymhestlog uchel iawn,
fel dyna iawn wialennod.

4

7 Can's cyfion ydŷw'r Arglwŷdd nêr,
cyfiawnder mae'n ei garu,
A'i wŷneb at yr union trŷ,
a hynnŷ iw ymgleddu.

PSALM. 12.

1

O Achub bellach Arglwŷdd cu,
fe ddarfu'r trugarogion:
A'r hôll wirionedd ar ball aeth,
o blith hiliogaeth dynnion.
2 A gwefus gwenlaeth dwedant ffûg;
er twŷll a hûg i'r eiddŷn,
A chalon ddyblŷg yr un wêdd
a cair oferedd ganthŷn.

2

3 Yr Arglwŷdd torred o'i farn faith
wefusau'r gwenlaeth diles:
A'r hôll dafodau ffrostus iawn
a fytho llawn o rodres
4 Gallwn orfod a nerth tafod,
dwŷ wefus ddewr sŷdd eiddom:
Fel hŷn a dwedant hwŷ yn rhwŷdd,
a phwŷ sŷdd Arglwŷdd arnom?

3

5 Ynteu ein Duw a ddwedodd hŷn
rhag llethu'r gwael-ddŷn codaf:
Y dŷn gofudus, tlawd, a'r caeth,
mewn iechŷdwriaeth dodaf.
6 Pur iawn ŷw geiriau Arglwŷdd nêf,
ei addewid ef sŷdd berffaith,
Fel arian o ffwrn, drwŷ aml dro
wedi ei goeth buro seithwaith.

4

7 Arglwŷdd, yn ôl dy air di
a'i cedwi mewn hyfrydwch
Bŷth rhag y ddrŵg genhedlaeth hon,
dy weision i gael heddwch.
8 Pan dderchafer y trawsion blin;
da ganthŷn drîn anwiredd.
Fellu daw dynnion o bôb parth
i fwŷ-fwŷ gwarth o'r diwedd.

PSALM. 13.

1

PA hŷd fy Arglwŷdd Dduw dilith?
a'i bŷth yr wŷf mewn angof?
Pa guddio'r wŷd (o Dduw) pa hŷd,
dy lân wŷnebprŷd rhagof?
2 Pa hŷd a rhêd meddyliau trô
bôb awr i fiino 'nghalon?
Pa hŷd a goddefaf ddir?
tra codir fy nghaseion?

2

3 O Arglwŷdd edrŷch arnaf fi,
a chlŷw fy ngweddi ffyddlon.
Egor fy llygaid, rhag eu cau
ynghysgfa angeu digllon.
4 Pe llithrwn ddim, (rhag maint ŷw'r llid)
fo ddwedid fy ngorchfygu:
A llawen fyddai fy holl gâs:
dal fi o'th râs i fynu:

3

5 Minneu 'n dy nawdd a rois fy ffŷdd,
a'm holl lawenŷdd eithaf:
Canaf i'm Duw am helpodd i,
gwnaf gerddi i'r Goruchaf.

PSALM. 14.

1

FE ddwedai'r ynfŷd nad oes Duw,
ac fellu bŷw drwŷ goegni:
Ymlygru'n ffiaidd, ni chais gêl:
nid oes a wnêl ddaioni.
2 O'r nêf yr edrychodd Iôn
ar hôll drigolion daiar,

A roddai neb ei goel ar Dduw,
a cheisio bŷw 'n ddeallgar.

2

3 Fe gilîodd pawb at lygredd bŷd,
ymdroent ſgŷd mewn bryntni:
Nid oes un a wnêl well nâ hŷn,
nâg un a fŷn ddaioni.
4 Eu gwddf ſŷ fêdd agored gau
maent â thafodau 'ſtrywgar:
A gwenwŷn lindis ſŷ'n parhau
dan eu gwefuſau twŷllgar.

3

5 A'u genau llawn (fel gwenwŷn llith)
o felldith, ac o ſuſtledd:
Ac anian fywiog ŷw eu traed,
i dywallt gwaed a dialedd.
6 Diſtrŷw, anhap ſŷ'n eu ffŷrdd
ni'dwaenant brifffŷrdd heddwch,
Nid oes ofn Duw'n eu golwg hwŷ,
ni cheiſiant mwŷ 'diſeirwch.

4

7 Pam? oni wŷddant hwŷ eu bôd
drwŷ bechod, y môdd ymma,
Yn ysu fy mhobl a'u cildroi
un wêdd a chnoi y bara?
8 Gweddio'r Arglwŷdd hwŷ ni wnânt,
yn hŷn dychrynant luoedd,
Am fôd Duw'n dala gydâ'r iawn,
yn un a'r cyfiawn bobloedd.

5

9 Gwradwŷddech gyngor y tylawd
fel a gwnewch drallawd etto:
Am i'r tlawd gredu a dae llwŷdd
oddiwrth yr Arglwŷdd iddo.
10 Pwŷ â all roi i Iſrael,
o Seion uchel iechŷd?
Pwŷ ond ein Duw? yr hŷn pan wnêl,
bŷdd Iago ac Iſrael hyfrŷd.

PSALM. 15.

1

DYwaid i mi pa ddŷn a drig,
i'th lŷs parchedig Arglwŷdd,
A phwŷ a erŷs, ac a fŷdd
ymmynŷdd dy ſancteiddrwŷdd?
2 Yr hwn a rodia 'n berffaith ddâ,
yr hwn a wna gyfiawnder:
A'r hwn a draetha o'i galon wir,
a drig ar dir uchelder.

2

3 Yr hwn ni ddywaid, ac ni wna
ddim ond o'r dâ bwŷgilŷdd:
Ac ni chynwŷs y rhai a rôn
iw cymydogion gywilŷdd.
4 Yr hwn ſŷdd iſel yn ei frŷd,
yn caru ei gŷd griſtnogion,
Yr hwn ſŷ'n ofni 'r Arglwŷdd Dduw,
ac ſŷdd yn bŷw yn ffyddlon.

3

5 Yr hwn ni thŷng ddim ond y gwir:
er dir neu niweid iddo:
Ac na roddo arian yn llog,
er dwŷn cymydog dano.
6 Na gwobr, na rhodd, yr hwn ni fŷn,
er dal yn erbŷn gwirion.
7 A wnelo hŷn ni lithra fŷth,
fe geiff y ddilŷth goron.

PSALM. 16.

1

CAdw fi Dduw, can's rhois fy mhwŷs
a'm coel yn dra-dwŷs arnad:
2 Fy Arglwŷdd wŷd; mae dan fy mron,
y gyffes hon yn waſtad:
Nad lles it ŷw, na'm dâ, na'm rhin:
3 Ond i drin ſaint daiarol,
I leſu 'r rhain fy 'wllŷs ŷw,
y rhai ſŷ'n bŷw'n rhinweddol.

2

4 I'r rhai a redant at Dduw gau,
y daw gofudiau amlder:
Eu diod offrwm o waed, ni
offrymaf fi un amſer.
5 Hefŷd gwn mae 'r Arglwŷdd ŷw
fy môdd i fŷw, a'm phiol
A thydi Iôr, ſŷ'n rhoi 'mi ran,
a chyfran yn ddigonol.

3

6 A thrwŷ Dduw ſyrthiodd i mi ran,
o fewn y fan hyfrydaf:
Digwŷddodd i mi, er fy maeth,
yr etifeddiaeth lanaf.
7 Bendithiaf finneu Dduw fy Iôr,
hwn a roes gyngor i mi
F'arennau hefŷd ddŷdd a nôs,
ſŷdd im yn dangos hynnŷ.

8 Rhois

William Watkins his hand

4
8 Rhois fy nêr (bob awr) gar fy mron:
o'r achos hon ni lithraf,
Can's mae ef ar fy neheu law,
ymma na thraw ni syflaf.
9 O herwydd hyn, llawen a llon
yw fy nghalon: ac eilwaith
Hyfryd yw 'mharch, a di-ddig,
a'm cnawd a drig mewn gobaith.
5
10 Can's yn uffern ni 'dewi di
mo'm henaid i, i aros:
Na'th anwyl sanct (drwy naws y bedd)
i weled llygredd ceuffos.
11 Dangosi i'm lwybr i fyw'n iawn,
dy fron yw'r llawn lawenydd:
Can's yn dy nerth, nid yn y llwch,
'mae digrifwch tragywydd.

PSALM. 17.

1
O Clyw gyfiawnder Arglwydd mâd,
ystyr fy nâd i'th grybwyll,
Clust ymwrando ar weddi glau
sydd o wefusau didwyll.
2 Disgwilia 'marn oddiwrthit ti,
can's da y gweli 'r union:
Profaist a gwyddost ganol nôs
mor ddiddos ydyw 'nghalon.
2
3 Pan chwilia st fi (da yw dy gôf)
ni chefaist ynof gamwedd,
Fy myfyr mâd, na'm meddwl llaes,
na ddaed i faes o'm dannedd.
4 I ochel cydwaith dynnion drwg,
drwy d'air a'th amlwg gyngor,
Ffordd y dyn traws haerllyg llym,
fe ddylgwyd i'm eu hepcor.
3
5 Ond yn dy union lwybrau di,
Duw cynnal fi yn wastad,
Rhag llithro allan o'th iawn hwyl,
Duw disgwyl fy ngherddediad.
6 Galw yr wyf arnad am dy fôd
yn Dduw parod i wrando,
Gostwng dy glust, a chlyw yn rhodd
fy holl ymadrodd etto
4
7 Cyfranna dy ddalonus râd,
(ti rhwn wyt geidwad ffyddlon)
I'r rhai sy'n ymrol dan dy law,
8 Rhag broch, a braw y trawsion.
Cadw fi fy Nuw rhag eu twyll,
fel anwyl ganwyll llygad:
Ynghysgod dy adenydd di,
o cadw fi yn wastad:
5
9 Rhag yr annuwiol, a'i fawr bwys,
a rhag fy'nghyfrwys elyn,
Y rhai a geisiant fy enaid i,
gan godi yn fy erbyn.
10 Maent hwy mor dordyn, ac mor frâs,
ac yn rhy gâs eu geiriau:
Ac yn rhol allan ffrôst ar lêd,
gan falched eu parablau.
6
11 Maent hwy yn amgylchu 'n ffin,
lle yr ym ni 'n cyniwer,
Ac a'u golygon tua'r llawr
mewn gwg a thramawr hyder.
12 Maent hwy fel Llew, dan godi gwrych
a fae yn chwennych ysclyfaeth:
Neu fel Llew ifangc (er i les)
a geisial loches diffaeth.
7
13 Cyfod Arglwydd, o'i flaen ef, safi,
dy help a gaf i'm henaid,
A tharo i lawr a'th gleddyf noeth
yr enwir fflamboeth tanbaid.
14 Rhag gwyr dy law, rhag gwyr y byd,
sy a'u rhan igyd oddiymma,
Gan lenwi eu boliau, a rhoi iw plant
yn fawr eu chwant, a'u traha.
8
15 Minneu mewn myfyr, fel mewn hun
a welaf lun d'wynebpryd,
A phan ddihunwyf o'r hun hon
a byddaf ddigon hyfryd.

PSALM. 18.

1
O Iôr fy 'ngrym, caraf di'n fawr,
fy'nghreiglawr, wyr fy'mwared:
2 fy Nâf, fy nerth, fy nawdd, fy Nuw,
hwn yw fy holl ymddiried.
3 Pan alwyf ar fy Nuw hynôd,
i'r hwn mae clôd yn gyfion,
Yna i'm cedwir ynddiau
rhag drygau fy'nghaleion.

William Whatkin

2

4 Gofudion angeu o bôb tu
oeddŷnt yn cyrchu i'm herbŷn,
A llifodd afonŷdd mawr y fall
yn ddiball er fy nychrŷn.
5 Pan ydoedd fwŷaf ofn y bêdd,
a gwaedlŷd ddiwedd arnaf,
Ag arfau angeu o bôb tu,
a'm câs yn nesu attaf.

3

6 Yna gelweis ar fy Nêf,
ef o'r uchelder clywodd,
A'm gwaedd a ddaeth hŷd gar ei fron,
a thirion a croesafodd.
7 Pan ddigiodd Duw, daeth daiar grŷn,
a fail pob brŷn a figlodd.
A chyffro drwŷ'r wlâd ar ei hŷd,
a'r hôll fŷd a gynhyrfodd.

4

8 O'i eneu tân, o'i ffroenau tarth,
yn nynnu pob parth wŷbren:
9 A chan gymylau dan ei draed,
du a gwnaed y ffurfafen.
10 Ac fel yr oedd ein Iôr fel hŷn,
uwch Cherubŷn yn hedeg:
Ac uwch law adenŷdd gwŷnt,
mewn nefol helŷnt lan-deg.

5

11 Mewn dyfroedd a chymylau frŷ,
mae ei welu heb ei weled:
12 Mae e'n gyrru cenllŷfg mân,
a marwor tân i wared.
13 Gyrrodd daranau, dyna ei lêf,
gyrrodd o'r nêf gennadon.
14 Cenllŷfg, marwor, mellt yn gwau,
fel dyna ei faethau poethion.

6

15 Diftrywiaift dy gafeion gŷnt
gan chwŷthlad gwŷnt o'th eneu,
Gwafgeraift di y moroedd mawr,
gwelwŷd y llawr yn oleu.
16 Fellu gwnaeth Duw a mi'r un modd,
anfonodd o'r uchelder,
Ac a'm tynnodd o'r lle yr oedd
O'm hamgŷlch ddyfroedd lawer.

7

17 Fe a'm gwaredodd Duw fel hŷn,
oddiwrth fy'ngelŷn cadarn,
Yn rhŷdrwm i mi am ei fôd:
rhof i Dduw'r glod hŷd ddŷdd farn.

18 Safent o'm blaen, ni chawn ffordd rŷdd,
tra fum yn nŷdd fyngofud:
Ond yr Arglwŷdd oedd i'm dal,
a'm cynnal yn fy ngwendid.

8

19 Fy nâf ei hun a'm rhoes yn rhŷdd,
efe a fŷ waredŷdd i mi:
Ac o draferch i mi a gwnaeth,
na bawn i gaeth ond hynnŷ.
20 Yr Arglwŷdd am gobrwŷa'n ôl
fy ngwaftadol gyfiawnder:
Ac yn ôl glendid fy nwŷ law,
tâl i'm a ddaw mewn amser.

9

21 Ceifiais ffŷrdd fy Arglwŷdd nêr,
ni wneuthŷm hyder ormod,
Na dim fceler, erbŷn fy Nuw,
gochelais gyfrŷw bechod.
22 Mae ei ddeddfau, ger fy mron,
a'i hollawl gyfion farnau:
Ac ni rois heibio'r un or rhain,
hwŷ ŷnt fy nghoel-faen inneu.

10

23 Bum berffaith hefŷd o'i flaen, ac
ymgedwais rhag bŷw'n rhŷddrwg,
24 A'r Arglwŷdd gobrwŷodd fi yn llawn
yr hŷn fu'n iawn iw olwg.
25 I'r trugarog, trugaredd rhoi,
i'r perffaith troi perffeithrwŷdd:
26 I'r glân, gwnei lendid, ac i'r tŷn
a byddi gyndŷn Arglwŷdd.

11

27 Mawr ydŷw dy drugaredd di,
gwaredi'r truan tawel:
Ac a oftyngi gar dy fron,
rai a golygon uchel.
28 Ti a oleui fynghanwŷll i,
am hynnŷ di a garaf,
Dydi a droi fy nôs yn ddŷdd,
a'm tywŷll a fŷdd goleuaf.

12

29 Oblegid trwŷddot ti, fy Nâf,
a torraf trwŷ y fyddin:
Trwŷ fy Nuw neidiais yn glir,
tros uchel fûr yn ddichlŷn.
30 Os perffaith ydŷw ffordd Duw nêf,
a'i air ef fŷdd buredig:
Ac i bôb dŷn yntho a grêd
mae'n fwccled bendigedig.

31 Pwy

13

31 Pwy sy Dduw? dywedwch yn rhwydd,
pwy ond yr Arglwydd nefol?
A phwy sydd graig, ond ein Duw?
disigl yw'n dragwyddol.
32 Duw a'm gwregysodd i a nerth,
a rhoes i'm brydferth lwybrau
33 Fe roes fy'nrhaed ar lwybr dâ,
gorseddfa'r uchel fannau.

14

34 Efe sy'n dysgu rhyfel im
gan roi grym i'm pawennau:
Fel y torrir bwa o ddur
yn brysur rhwng fy mreichiau.
35 Daeth o'th ddaioni hyn igyd,
rhoist darian iechyd i mi:
A'th law ddeheu yr wyt i'm dwyn,
o'th fwynder yr wi'n tyfu.

15

36 Ehengaist i mi lwybrau têg,
i redeg buan gamrau:
Nid oes ynof gymmal gwan,
ni wegglan fy mynyglau.
37 Erlidiais i fy nghâs yn llym,
a daethym iw goddiwedd:
Ac ni throis gam i'm hôl mwy
nes eu bod hwy'n gelanedd.

16

38 Gwnaethym arnynt archollion hyll
fel sefyll nas gallasant:
Ond trwy amharch iw cîg a'u gwaed,
i lawr dan draed syrthiasant.
39 Gwregysaist fi a gwregys nerth,
at wrês ac angerth rhyfel
A'r rhai a ddaeth i'm herbyn i,
a gwympaist di'n ddiogel.

17

40 Fel hyn a gwnaethost i mi gau
ar warrau fy ngelynnion,
A'm hôll gâseion difethaist di,
rhoist hwynt i weiddi digon.
41 Ac er gweiddi drwy gydal dydd
ni ddae achubydd attynt,
Er galw'r Arglwydd, ni ddae nêb
a roddi atteb iddynt.

18

42 Maluriais hwy fel llwch mewn gwynt,
fel dyna helynt efrydd:
Ac mi a'u sethrais hwynt yn ffrom,
fel pridd neu dom heolydd.
43 Gwaredaist fi o law fy nghâs,
rhoist bawb o'm cwmpas danaf:
Dae rai ni welsent fi erioed
a llaw, a throed, hyd attaf.

19

44 Addaw ufydd-dod, ond fe gaid,
gan blant estroniaid gelwydd:
45 A phlant estroniaid twyll a wnant,
ond crynnant iw stafellydd.
46 Ond byw yw'r Arglwydd ar fy mlhaid,
fy nghraig fendigiad hefyd,
Derchafer Duw: yntho ef trig
fy nerth a'm hunig iechyd.

20

47 Fy Nuw tra fo a'l nerth i'm dal,
rhoi dial hawdd a gallaf:
Rheoli pobloedd, canys efo
sydd yn eu twyso attaf.
48 Fy ngwaredydd, a'm derchafydd,
o chyfyd rhai i'm herbyn,
Ond ti o Dduw, a'm dug ar gais
rhag drwg a thrais y gelyn.

21

49 Am hyn canmolaf di yn rhwydd,
o Arglwydd Dduw y lluoedd:
Canaf dy glod, a hyn sydd dysg,
ymysg yr hôll genhedloedd.
50 Duw sydd yn gwneuthur (o'i fawr râd)
fawrhâd i frenin Dafydd,
Ac iw eneiniog ei wellhâd,
ac iw hâd yn dragywydd.

PSALM. 19.

1

DAtgan y nefoedd fawredd Duw,
yr unrhyw gwna'r ffurfafen:
2 Y dydd i ddydd, a'r nôs i nôs.
sy'n dangos cwrs yr wybren.
3 Er nad oes ganthynt air, nag iaith,
da dywaid gwaith Duw lywydd,
Diau nad oes na môr na thir,
na chlywir eu lleferydd.

2

4 Aeth eu sain hwy drwy'r hôll fyd,
a'u geiriau hyd eithafoedd:
Yr haul teg, a'i gwmpas pell,
a'i babell yn y nefoedd.
5 O'r hon a cyfyd ef y rhôd,
fel priod o'i orweddfa,
Iw gwrs eiff drwy lawenydd mawr,
fel cawr yn rhedeg gyrfa.

3

6 O eithaf hŷd eithafoedd nêf
y mae ef, a'i amgylchiad:
Ac ni all dim (lle rhŷdd ei dro)
ymguddio o'i oleuad.
7 Dŷsg yr Arglwŷdd sŷdd berffaith ddawn
a drŷ i'r iawn yr enaid,
Rhŷdd ei siccir dystiolaeth
wŷbodaeth i'r ffyddloniaid.

4

8 Deddfau Duw sŷdd yn union,
llawenant galon ddiddrwg,
A'i orchymŷn sŷdd bur ddieu,
a rŷdd oleu i'r golwg.
9 Ofn yr Arglwŷdd sŷdd lân, ac bŷth
a perŷ'n ddilŷth hyfrŷd,
Barnau'r Arglwŷdd ŷnt wîr iawn
igŷd a chyfiawn hefŷd.

5

10 Mwŷ deisyfiedig ŷnt nac aur,
ie na chouth aur o lawer.
Melusach hefŷd ŷnt na'r mêl,
sef dagrau dil mêl tyner.
11 Can's ynthŷnt dysgir fi, dy wâs,
ar addas, a'r uniawnder:
A'r holl gamp o'u cadw nhwŷ,
a ennill obrwŷ lawer.

6

12 Er hynnŷ igŷd, pwŷ a all
iawn ddeall ei gamweddau?
O gwna fi'n lân, (a bŷdd ddiddig)
o'm holl guddiedig feiau.
13 Duw attal feiau, rhyfig, chwant,
na thyfant ar fy 'ngwarthaf;
Yno byddaf wedi 'nglanhau
o'm holl bechodau mwŷaf.

7

14 O Arglwŷdd fy mhrynwr i, a'm nerth,
bydded yn brydferth gennŷd
Fy'madrodd, pan ddêl gar dy fron,
a'm myfŷr calon hefŷd.

PSALM. 20.

1

GWrandewed di yr Arglwŷdd Nêf,
pan ddêl cyfyngder arnad,
Enw Duw Jacob, ein Duw ni,
a'th gadwo di yn wastad.
2 O'i gysegr rhoed help a nerth,
a braich o brydferth Seion:
3 Cofied dy offrwm poeth a'th rôdd,
'no rhain wrth fodd ei galon.

2

4 Rhoed i ti wrth dy fôdd dy hun,
dy ddymun, a'th adduned:
Dy fwriad iach, a'th arfaeth tau,
a'th weddiau gwrandawed.
5 Yn enw ein Duw gorfoleddwn
yn hŷf, a chodwn faner:
A'th ddeisyfiadau gwnaed yn rhwŷdd,
yr Arglwŷdd o'r uchelder.

3

6 Yr Arglwŷdd gwerŷd (fellu gwn)
o'i gysegr hwn ei eneiniog:
Gwrendŷ ei arch, gŷrr iddo rŷm,
yn gyflŷm, ac yn gefnog.
7 Rhai ar gerbydau rhônt eu pwŷs,
rhai ar feirch ddwŷs ymddiried:
Minneu ar enw'r Arglwŷdd Dduw,
mal hwnnw ŷw'n hymwared.

4

8 Hwŷ a syrthiasant ôll yn ferth,
er maint eu nerth a'u ffrostio:
Codasom a safasom ni,
o Dduw a thi i'n llwŷddo,
9 Cadw ni arglwŷdd a'th law grêf,
boed Brenin y nêf drosom:
Gwrandawed hwnnw arnom ni,
a'n gweddi a'n cri pan alwom.

PSALM. 21.

1

O Arglwŷdd, yn dy nerth a'th rîn,
Mae'r brenin mewn llawenŷdd:
Ac yn dy iechŷd, yr un wedd,
mae ei orfoledd beunŷdd.
2 Holl ddeisyfiad ei galon lân,
iddo yn gyfan dodaist:
Cael pob dymuniad wrth ei fôdd,
ac o un rhôdd ni phellaist.

2

3 Can's da'r achubaist ei flaen ef,
a danniau nêf yn gyntaf:
Ac ar ei ben, (ddaionus Iôn,)
rhoist goron aur o'r puraf.
4 Fe a ofynnodd gennŷt oes;
a rhoddaist hiroes iddo:
A'r hon dy rôdd, dros bŷth a bŷdd,
hid a'n dragywŷdd heibio.

3

5 I'th iechŷdwriaeth I mae'n bŷw,
a mawr ŷw ei ogoniant:
Gosodaist arno barch a nerth,
a phrydferth ŷw ei lwŷddiant.
6 Rhoist dy fendith uwch pob tawl,
yn rhodd dragwŷddawl iddo:
A llewŷrch d'wŷneb bŷth a fŷdd,
yn fawr lawenŷdd arno.

4

7 Am fod y brenin yn rhoi ei grêd
a'i 'mddiried yn yr Arglwŷdd:
Dan nawdd y Goruchaf tra fo,
gwn na ddaw iddo dramgwŷdd.
8 A thydi Arglwŷdd a'th law lân,
cau allan dy elynnion;
Rhag dy ddeheulaw (er a wnant)
ni ddiangant, dy gaseion.

5

9 Di a'u gosodi 'n nŷdd dy ddig,
fel ffwrnais ffyrnig danllŷd:
Yr Arglwŷdd o'u lîd a'u difa,
a'r tân a'u hysa'n enbŷd.
10 Diwreiddi di eu ffrwŷth o'r tir,
a'u hâd yn wir ni thyccian:
11 Am fwriadu it ddrŵg milen:
heb ddwŷn i ben mo'u hamcan.

6

12 Ti a'u gosodi nhwŷ 'r naill du,
a thi a'th lu iw herbŷn:
Ac a selu dy fwâu,
a'u hwŷnebau cyndŷn.
13 Ymddercha ditheu f'Arglwŷdd cûn,
i'th nerth dy hun a'th ersid:
Ninnau a ganwn, o'n rhan ni,
i foli dy gadernid.

PSALM. 22.

1

DAngos fy Nuw, fy Nuw, a'm grŷm,
pa achos i'm gadewaist:
Pell wŷd o'm iechŷd, ac ô nâd
fy mloeddiad, llwŷr i'm pellaist.
2 Fy Nuw 'rwŷ'n llefain, ditheu heb,
roi i'm mor atteb etto,
Bôb dŷdd a nôs mae 'nghri'n ddiffael,
heb etto gael dihuddo.

2

3 A thi wŷt sanct, sanct i barhau,
lle daw gweddiau'n wastad:
A holl dŷ Israel, a'u clôd,
a'u pwŷs, a'u hystod attad.
4 Ynot gobeithiai 'n tadau ni,
a thydi oedd eu bwccled:
Ymddiried ynot Arglwŷdd hael,
ac fellu cael ymwared.

3

5 Llefasant drwŷ ymddiried gŷnt,
da fuost iddŷnt, Arglwŷdd:
Eu hachub hwŷ a wnaethost di
rhag cledi, a rhag gwradwŷdd.
6 Fo'm rhifir inneu megis prŷf,
nid fel gŵr crŷf ei arfod:
Fel dirmŷg dynnion, a gwarth gwael,
a thybiant gael eu hystod.

4

7 Pawb a'm gwelent, a'm gwatworent,
ac a'm min-gament hefŷd,
Ysgwŷd eu pennau yn dra hŷ,
a chwedi hynnŷ dywedŷd,
8 Ar yr Arglwŷdd rhoes bwŷs a chrêd,
doed ef iw wared allan,
Os mŷn ei ollwng ef ar lêd,
cymmered iddo ei hunan.

5

9 Duw tynnaist fi o groth fy mam,
rhoist ynof ddinam obaith,
Pan oeddwn i yn sugno hon,
ac o'i dwŷ fron a'm harchwaith.
10 Arnat ti bwried fi o'r bru,
arnat ti bu fy 'mddiried:
Fy Nuw wŷt ti o groth fy mam,
ffyddiais it am fy ngwared.

6

11 Oddiwrthif fi ymhell na ddôs,
tra fo yn agos flinder:
I'm cymorth i, gan nad oes neb
a drotho ei wŷneb tyner.
12 Bustych lawer, a chryfion lawn,
daethant yn llawn i'm gogŷlch:
A theirw Basan o bôb parth,
yn codi tarth o'm hamgŷlch.

7

13 Egorant arnaf eneu rhŵth
i'm bygwth fel y llewod,
A faent yn rhuo eisiau maeth,
o raib ysclyfaeth barod.
14 Fel dwfr rwŷfi'n diferu'n chwŷrn,
a'm hescŷrn, sigla'r rheini:

Fy nghalon o'm mewn darfu'n llwŷr,
fel cwŷr a sae yn toddi.

8

15 Fel pridd lester mae fy nerth,
yn sychu 'n anrferth dywedaf,
Fy'nhafod wrth fy ngên sŷ 'nglŷn
i'r pridd yn sydŷn syrthiaf.
16 Can's cŵn cylchasant fi, fy Nêr,
a chadfa scæler ddiffaith:
Tyllasant fy nwŷ law a'm traed,
ac fellu gwnaed fy artaith.

9

17 A rhifo fy hôll esgŷrn i,
gan gulni hawdd a gallaf,
Maent hwŷthau'n gweled hynnŷ'n wŷch,
bôb tro yn edrŷch arnaf.
18 Rhyngthŷnt iw mŷsg fy nillad mau
yn rhannau dosparthasant,
A hefŷd ar fy mrhis-wisc i
coelbrenni a fwriasant.

10

19 Titheu fy nerth, a'm Harglwŷdd dâ,
nac ymbellhâ oddiwrthwi,
O bryssia, dydi ŷw fy mhorth,
a thyred, a chymorth i mi
20 O tyred ac achub yr oes fau,
rhag ofn y cleddeu ffyrnig,
A gwared o feddianau 'r cî
fy enaid i sŷ'n unig.

11

21 Ymddiffŷn fi rhag y llew glŵth,
dŵg o'i safn rhŵth fy enaid,
Achub a gwrando fi yn chwŷrn
rhag cŷrn yr unicorniaid.
22 Mynegaf finneu d'enw 'n bur
i'm brodŷr yn yr orsedd.
Ymŷsg y gynnulleidfa lân,
dy glod a wna'n gyfannedd.

12

23 Hâd Iaco, ac Israel, chwychwi
'rhai ydŷch yn ofni'r Arglwŷdd,
Drwŷ ofn iddo rhowch foliant,
a gwîr ogoniant ebrwŷdd.
24 Ni'ch ffieiddiodd, ni'ch dirmygodd,
ni chuddiodd ei wŷnebprŷd,
Ond gwrandawodd weddi y gwan,
a'i duchan yn ei adfŷd.

13

25 Honot ti bŷdd, ac i ti gwêdd
mewn aml orsedd fy mollant.
I Dduw rhof f'addunedau'n llon
gar bron y rhai a'i hofnant
26 Diwellir y tylawd, a'r rhai
a geisiai at yr Arglwŷdd,
A'i molant ef, a gelff (gwîr ŷw)
ei enaid fŷw'n dragywŷdd.

14

27 Trigolion bŷd a dront yn rhwŷdd
at yr Arglwŷdd, pan gofiant:
A hôll dylwŷthau'r ddalar hon
dônt gar ei fron, ymgrymant.
28 Can's eiddo'r Arglwŷdd ŷw'r deŷrnas,
a hôll gwmpas y bydoedd:
Ac uwch eu llaw, ef unig sŷdd
ben llywŷdd y cenhedloedd.

15

29 Y cyfoethogion a fwŷdtânt,
addolant yn eu gwŷnfŷd:
Rhai ânt i'r llŵch gar ei fron,
a rhai, braint meirwon hefŷd.
30 Y rhain oll a'u hâd, un frŷd
a wnânt iddo gŷd wasanaeth:
Y rhain ir Arglwŷdd drwŷ'r holl dîr
a rifir yn genhedlaeth.

16

31 Dônt dangosant uniondeb
y rhai sŷdd heb eu geni:
Hŷn addawodd, ef a'i gwnaeth,
hynnŷ a ddaeth o ddifri.

PSALM. 23.

1

YR Arglwŷdd ŷw fy mugail clau,
ni âd bŷth eisiau arnaf:
2 Mi gâf fôd mewn porfa frâs,
ar lan dwfr pur glâs araf.
3 Fe goledd f'enaid ac am dŵg
rhŷd llwŷbrau diddrwg cyfion,
Er mwŷn ei enw mawr dilŷs
fe'm tywŷs ar yr union.

2

4 Pe rhodiwn (nid ofnwn am hŷn)
yn nyffrŷn cyscod angeu,
Wŷt gydo mi a'th nerth a'th ffon,
ond tirion ydŷw'r arfau ?
5 Gosodaist fy mwrdd i yn frâs
lle'r oedd fy'nghâs yn gweled :
Olew i'm pen, a chwppan llawn,
daionus iawn fu'r westhred.

3

6 O'th nawdd a daw y donniau hyn
i'm canlyn byth yn hylwydd:
A minneu a breswylia byth
a'm nyth yn nhy yr Arglwydd.

PSALM. 24.

1

YR Arglwydd 'pia'r ddaiar lawr,
a'i llawnder mawr sy'n eiddo:
Yr Arglwydd a bia yr holl-fyd,
a'r bobl igyd sydd ynddo.
2 Efe a osododd ei sail hi, a'i gwedd,
yn rhyfedd uwch y moroedd:
Ac a'i gosododd hi yn lân,
yn drigfan uwch llif ddyfroedd.

2

3 Er hyn, Pwy a ddringa yn hy
i gysegr fry yr Arglwydd.
A phwy a seif a theilwng wedd,
yngorsedd ei sancteiddrwydd.
4 Dyn a llaw lân, a meddwl da,
ac yn ddidraha ei enaid,
Di orwag, ac ni roes un tro
er twyllo ei gyfneseifiaid.

3

5 Gan yr Arglwydd caiff hwn wlith
ei raslawn fendith helaith,
A chyfiawnder o bob rhyw
gan Dduw yr iechydwriaeth.
6 Hon sy gan Dduw'n genhedlaeth gref,
a'i ceisiant ef yn effro,
A ceisiant d'wyneb, dynna eu maeth,
sef gwir genhedlaeth Iago.

4

7 Derchefwch byrth eich pennau'n hy,
a chwithau ddorau bythol.
Can's brenin mawr daw i'ch mewn chwi,
sef pen bri gogoneddol.
8 Pwy yw'r brenin gogonedd?
Arglwydd rhyfedd ei allu:
Yr Arglwydd yw, cyfion ei farn,
a chadarn i ryfelu.

5

9 Derchefwch byrth eich pennau
ehengwch ddorau bythol,
Can's brenin mawr daw i'ch mewn chwi,
brenin o fri gogonol,
10 Pwy meddwch ydyw'r brenin hwn,
a gofiwn ei ogoniant?
Iôr y lluoedd yw brenin hedd,
a gogonedd, a ffyniant,

PSALM. 25.

1

F'Arglwydd dechefais f'enaid i
hyd attad ti yn union.
2 Fy Nuw, fy ngobaith, gwarth ni chaf,
na lawenhâ 'ngelynnion.
3 Sawl a obeithiant ynot ti,
yr rheini ni wradwyddir,
Gwarth i'r rhai 'wnel am i ham
ryw dwyll neu gam yn ddihir.

2

4 Arglwydd dangos dy ffordd di,
a phar i mi ei deall:
Dysg ac arwain fi 'r un wedd
yn dy wirionedd diball.
5 Can's dydi ydwyd Dduw fy maeth,
a'm iechydwriaeth unig:
Dy ddisgwyl yr wyf rhyd y dydd,
a hynny fydd i'm ddiddig.

3

6 O cofia dy nawdd a'th serch di,
a'th fawr dosturi Arglwydd:
Cofia fod ynot ti erioed,
lawn ddioed drugarogrwydd.
7 Na chofia yr enwiredd mau,
na llwybrau fy ieuenctyd:
Ond Arglwydd, coffa fy'nghur i
er dy ddaioni hyfryd.

4

8 Yr Arglwydd sydd uniawn a da,
a'i ffyrdd i'm noddfa ydynt:
Fe arwain (fel y mae yn rhaid)
y pechaduriaid ynthynt.
9 Fe ddysg ei lwybrau mewn barn iawn,
i'r rhai ufudd-lawn ystig,
Hyddysg ei ffyrdd i bob rhai
a fyddai ostyngedig.

5

10 I'r sawl a gadwo ddeddfau'r Iôn,
a'i union dystiolaethau,
Gwirionedd, a thrugaredd sydd
ei lywydd yn ei lwybrau.
11 Er mwyn dy enw (o Arglwydd mau)
Duw maddeu fy enwiredd,
Fy'nrhoseddlad i mawr yw,
mwy ydyw dy drugaredd.

6

12 Pa rŷw ŵr yn ein mŷsg ni
sŷdd yn pur ofni'r Arglwŷdd:
Fe ddengŷs y ffordd iddo fo,
hon a ddewiso'n ebrwŷdd,
13 O hŷn y caiff fy enaid cu,
le i lettu yn esmwŷth:
A'r holl ddaiar, a'i gwellhâd,
a rŷdd ei hâd iw dylwŷth.

7

14 Ei hôll ddirgelwch a ddysg fo
i'r sawl a ofno'r Arglwŷdd:
Ac o'i holl gyfanneddau glân,
efe a'u gwna'n gytarwŷdd.
15 Tueddu'r wŷf at f' Arglwŷdd mâd,
yn wastad a'm golygon:
Can's ef yn unic, (yn ddioed)
'rŷdd fy nau droed yn rhyddion.

8

16 Tro attaf, dôd i'm nawdd diddig,
can's unig wŷf, a rhŷ-dlawd.
17 Gofudiau 'nghalon ŷnt ar lêd,
Duw gwared fi o'm nychdawd.
18 Duw, gwêl fy mlinder, a'm poen fawr,
a madde 'nawr fy mhechod:
19 Gwêl fy ngelynnion a amlhânt,
ac a'm casânt yn ormod.

9

20 Cadw f' enaid, ac achub fi,
na wnelo'r rheini i'm wradwŷdd:
Rhois fy mhwŷs arnat ti fy Nâf,
a rhodiaf mewn perffeithrwŷdd.
21 Cadw fi, fy uniondeb maith,
can's rhois fy'ngobaith ynod.
22 Duw cadw di holl Israel,
gwared, a gwêl ei drallod.

PSALM. 26.

1

BArn fi (O Dduw) a chlŷw fy llais,
mi rodiais mewn perffeithrwŷdd,
Ac ni lithraf, am roi 'mhwŷs,
yn llawnddwŷs ar yr Arglwŷdd.
2 Prawf di fy muchedd Arglwŷdd dâ,
a hola ddull fy mywŷd,
A manwl chwilia'r galon fau,
a phrawf fy arennau hefŷd.

2

3 O flaen fy llygaid, 'rwŷf ar lêd
yn gweled dy drugaredd:
Gwnaeth dâl ar hynnŷ ar bôb tro,
i'm rodio i'th wirionedd.
4 Nid cŷd eistedd gyda gwagedd,
neu goegwŷr yn llawn malais:
5 Câs gennif bob annuwiol rîth,
ac yn eu plîth ni 'steddais.

3

6 Mi olchaf fy nwŷ-law yn lân,
can's fellu byddan, f' Arglwŷdd:
Ac a dueddaf tua'th gôr,
ac allor dy sancteiddrwŷdd.
7 Y môdd hŷn teilwng ŷw i mi,
luosogi dy foliant:
Sef addas i mi fôd yn lân,
i ddatcan dy ogoniant.

4

8 Arglwŷdd cerais i dy dŷ,
lle'teru' dy anrhydedd:
9 N'âd f' enaid i a'm hoes ynghŷd
a'r gwaedlŷd llawn enwiredd.
10 Eu dwŷlaw hwŷnt sŷ sceler iawn,
i maent yn llawn maleisiau.
A deheu law yr holl rai hŷn;
sŷ'n arfer derbŷn gwobrau.

5

11 Minneu'n ddiniwed, (fellu gwêdd)
ac mewn gwirionedd rhodiaf:
Gwared fi drwŷ dy ymgeledd,
cymer drugaredd arnaf.
12 Fe saif fy nhroed i ar yr iawn
ni sŷfl o'r uniawn droedfedd:
Mi a'th glodforaf Arglwŷdd dâ,
lle bytho mwŷa'r orsedd.

PSALM. 27.

1

YR Arglwŷdd ŷw fy ngoleu igŷd,
a'm iechŷd: rhag pwŷ'r ofnaf
Yr Arglwŷdd ŷw nerth f' oes am hŷn,
rhag pwŷ dae ddychrŷn arnaf?
2 Pan ddaeth rhai anfad, sef fy nghâs,
o'm cwmpas er fy llyncu,
Llithraiant, a chwŷmpasant hwŷ,
ni ddaethant mwŷ i fynu.

2

3 Ni ddae ofn ar fy nghalon gu,
pe cyrchai llu i'm herbŷn:
Neu pe codai gâd, môdd hwn,
mi ni wanffyddiwn ronŷn.

4 Un peth a ofynniais i Dduw Nâf,
a hynny a ofynnaf etto:
Cael dyfod i dŷ'r Arglwydd glân,
a bôd a'm trigfan yno.

3

I gael ymweled a'i deml dég,
a hyfrŷd osteg ynthi
Holl ddyddiau f'einioes yr wŷf gaeth
o fawr hiraeth am dani.
5 Can's y dŷdd drŵg fe'm cuddfa efe
iw Babell ne ddirgelfa
Iw breswŷlfod, mewn craig grêf,
câf gantho êf orphwŷsfa.

4

6 Bellach fe'm codir uwch fy nghâs,
sŷdd mewn galanas i mi:
Aberthaf, caraf, mola'r Iôn
yn ffyddlon bŷth a'm hynnŷ.
7 Gwrando arnaf fy Arglwŷdd bŷw,
brysia a chlŷw fy oernad:
Trugarhâ wrthif, gwêl fy nghlwŷf,
y prŷd y galwŷf arnad.

5

8 Fel hŷn mae 'nghalon o'm mewn i
yn holi ac yn atteb,
Ceisiwch fy wŷneb ar bôb tro:
fy Nuw rwŷ yn ceisio d'wŷneb
9 Na chuddia d'wŷneb, na lŷs dy wâs
fy mhorth am hurddas fŷost:
Duw fy iechŷd na wrthod fi,
o paid a sorri'n rhŷ dôst.

6

10 O gwrthŷd fi fy nhâd a'm mam
a'm dinam gyfnesafiaid:
Gweddia'r Arglwŷdd, ef er hŷn
o'i râs a dderbŷn f'enaid.
11 Duw dŷsg i mi dy ffordd yn rhwŷdd
o herwŷdd fy ngelynnion,
Ac arwain fi o'th nawdd râd
yn wastad ar yr union.

7

12 Ac na ddyro fi, er dy râs,
wrth fôdd yr atcas elŷn,
Can's ceisiodd fy 'nghaseion mau
dystion gau yn f'erbŷn.
13 Oni bae gredu o honof fi,
bum wrth fron torri 'nghalon,
Y cawn i weled da Duw'n rhâd
o fewn gwlâd y rhai bŷwion.

8

14 Disgwŷl di ar yr Arglwŷdd dâ,
ymmwrola dy galon:
Ef a rŷdd nerth i'th galon di,
os iddo a credi'n ffyddlon.

PSALM. 28.

1

A Tad Iôn a rhoddaf lêf,
Duw nêf na fŷdd di fyddar:
Na thaw, rhag fy mŷnd mor drist,
a bôd mewn cist dan ddaiar.
2 O Arglwŷdd, erglŷw fy llais i,
a derbŷn weddi bruddaidd:
Pan godtwŷf fy nwŷ law o bell,
Duw, tua'th gafell sanctaidd.

2

3 Ac na ddarostwng fi, fy Iôr,
dan ddwŷlo'r annuwolion:
Y rhain sŷ'n arfer mînau mêl,
a rhyfel yn eu calon.
4 Yn ôl bwriad eu calon gau,
a'r twŷll ddyfeisiau eiddŷnt,
Yn eu drŵg weithredoedd hwŷ,
Duw tâl eu gobrwŷ iddŷnt.

3

5 Am na 'styriant weithredoedd Duw,
ef a wna ddistrŷw arnynt:
Am na welent ei wŷrth, a'i râd,
ni wna deilad o honŷnt.
6 Bendigaid fytho'r Arglwŷdd nêf,
fe glybu lêf fy'ngweddi:
7 Yr Arglwŷdd ŷw fy nerth, a'm rhan,
a'm tarian, a'm daioni.

4

Ymddiriedais iddo am borth
a chefais gymorth gantho:
Minneu o'm calon, drwŷ fawr chwant,
a ganaf foliant iddo.
8 Yr Arglwŷdd sŷdd nerth i bôb rhai,
a ymddiriedai'n ddiflin;
A'i eneiniog a fŷdd maeth,
ac iechŷdwriaeth iddŷn.

5

9 Gwared dy bobl dy hun yn ddâ,
bendithia d'etifeddiaeth:
Portha, cyfŷd hwŷ, am hŷn
dôd iddŷn dragwŷddolfaeth.

PSALM. 29.

I

RHowch i'r Arglwŷdd, rhowch yn chwŷrn,
(chwi blant y cedŷrn) foliant:
Cydnabyddwch ei barch, a'i nerth,
yn brydferth, a'l ogoniant.
2 Rhoddwch i enw yr Arglwŷdd glôd,
heb orfod mwŷ mo'ch cymmell,
Addolwch Arglwŷdd yr holl fŷd,
mor hyfrŷd ŷw ei babell.

2

3 Llais yr Arglwŷdd uwch dyfroedd,
Duw crŷf pâr floedd y daran:
Uwch dyfroedd lawer ei mae hwn;
nid ŷw ei fŵn ef fychan.
4 Llais yr Arglwŷdd, pan fo llŷm,
a ddengŷs rŷm a chyffro:
A llais yr Arglwŷdd a fŷdd dwŷs,
fel y bo cymwŷs gantho.

3

5 Llais yr Arglwŷdd a dŷr yn fân
y cedr-wŷdd hirlân union,
Yr Arglwŷdd a dŷr yn ufuwŷdd,
y cedr-wŷdd o Libânon.
6 Fel llwdwn unicorn, neu lô llon
fe wna i Libanon lammu,
7 A Sirion oll; llais ein Iôr glân
a wna i fflam dân wafgaru.

4

8 Llais yr Arglwŷdd, drwŷ ddyrŷs lŷn,
a godai ddychrŷn eres:
Yr Arglwŷdd a wna ddychrŷn fflwch
drwŷ holl anialwch Cades.
9 Llais yr Arglwŷdd 'pia'r glôd,
pâr i'r ewigod lydnu:
Dinoetha goed; iw deml iawn ŷw
i bôb rhŷw ei folianu.

5

10 Yr Arglwŷdd gynt yn bennaeth oedd,
ar y llif ddyfroedd cethin:
Yr Arglwŷdd fu, ef etto fŷdd,
ac fŷth a fŷdd yn frenin.
11 Yr Arglwŷdd a rŷdd iw bobl nerth,
drwŷ brydferth gyfanneddwch.
Yr Arglwŷdd a rŷdd iw bobl yn flith
ei fendith, a hir heddwch

PSALM. 30.

I

F'Arglwŷdd mi a'th fawrygaf di,
canys myfi a dderchefaist,
Am gelynnion yn llawen
uwchlaw fy mhen ni roddaist.
2 Fy Nuw pan lefais arnat ti,
rhoddaist i mi iechŷd,
3 Cedwaist fy enaid rhag y bêdd:
a rhag diwedd anhyfrŷd.

2

4 Cenwch i'r Iôn, chwi ei hôll fainct,
a maint ŷw gwrthiau'r Arglwŷdd:
A chlodforaf gar ei fron,
drwŷ gofion o'i fancteiddrwŷdd.
5 Ennŷd fechan faif ei ddîg,
o gael ei fôdd trig bywŷd:
Heno brŷdnawn gwŷlofain fŷdd,
y boreu ddŷdd daw iechŷd.

3

6 Dywedais yn fy llwŷddiant hîr,
ni'm fyflir yn dragywŷdd:
O'th ddaioni dodaist, Dduw Nêr,
fail cryfder yn fy mynŷdd.
7 Cuddiaist dy wŷneb ennŷd awr,
a blinder mawr a gefais.
8 Arnad (O Arglwŷdd) drwŷ lef ddir,
fy Arglwŷdd i'r ymbiliais.

4

9 Pa fudd (O Dduw) fŷdd yn fy ngwaed,
pan fwif dan draed yn gorwedd?
A phwŷ a gân i't yn y llawr,
dy glôd a'th fawr wirionedd?
10 Clŷw fi Arglwŷdd, a thrugarhâ,
dôd gymorth da i'm bywŷd,
11 Canŷs yn rhâd a troist fy mâr,
a'm galar, yn llawen-fŷd.

5

Am i ti ddattod fy fâch grŷs,
rhoist wregŷs o lawenŷdd:
12 Molaf a chanaf â'm tafod,
i'm Harglwŷdd glod dragywŷdd.

PSALM. 31.

I

MI a 'mddiriedais ynod Nêr,
fel na'm gwradwŷdder bythoedd:
Duw o'th gyfiawnder gwared fi,
a chlŷw fy nghri hŷd nefoedd.
2 Gogwŷdd dy glust attaf ar frŷs,
o'th nefol lŷs i wared,
3 A bŷdd i'm yn graig gadarn fiwr,
yn dŷ a thŵr i'm gwared.

Watkins

2
4 Fy nghraig wŷd, am castell crŷf,
wŷf finneu hŷf o'th fawredd:
Er mwŷn dy enw tywŷs fi,
ac arwain i drugaredd.
5 A thŷnn di fi o'r rhwŷd i'r lann,
a roesan er fy maglu:
Fy holl nerth sŷdd ynot ti,
da gelli fy ngwaredu.

3
6 Dodaf fy yspryd yn dy law,
ac âf gar llaw i orwedd,
Da a gwaredaist fi yn fŷw,
(O Arglwŷdd Dduw'r gwirionedd)
7 Llwŷr a ceiff y neb a fâg,
iw galon orwag aflwŷdd,
Ond mi osodais yn llwŷr faith
fy ngobaith yn yr Arglwŷdd.

4
8 Mi a 'mhyfrydaf ynot ti,
canfuost fi mewn amser,
Ac adnabuost, wrth fy rhaid
fy enaid mewn cyfyngder,
9 Llawen fyddaf finneu am hŷn,
i'm gelŷn ni'm gwarcheaist:
Ond fy nhraed yn eheng rŷdd
da beunŷdd a sefydlaist.

5
10 O dangos dy drugaredd Dduw,
can's cyfŷng ydŷw arnaf,
Fy llygaid, f'enaid, a'm bol sŷdd
yn diodde'r cystudd gwaelaf.
11 Fy mywŷd mewn mawr ofud oedd,
fy hôll flynyddoedd, blinion,
12 Fy nerth a ballodd o'm gwaith gŷnt,
a'm hesgŷrn ŷnt yn freuon.

6
13 A gwatwor i'm gelynnion wŷf,
fy'nghŷd blwŷf a'm gwatworent:
Fy hôll gymdogion a phôb dŷn,
gan ddychrŷn a'm gochelent.
14 Fe a'm gollyngwŷd i dros gôf,
fel marw a fo esceulus:
Hawdd ŷw hepgor llester twn,
o byddai hwn drŵg flasus.

7
15 Can's clywais ogan llawer dŷn
o'm dautu, dychrŷn oerloes;
Hwŷ a 'mgynghorent ar bôb twŷn,
bwriadent ddwŷn fy einioes.
16 Ond yn fy ngobaith (Arglwŷdd bŷw)
a dywedais fy Nuw ydwŷd,
Mae fy amseroedd ar dy law,
nid wŷ mewn braw, nac arswŷd.

8
17 Tyred a gwared fi dy wâs,
oddiwrth fy nghâs, a'm herlid:
18 A dangos d'wŷneb i'm o'th râd,
rhag brâd y rhai sŷ'm hymlid.
19 O Arglwŷdd, na wradwŷdder fi,
a rois fy ngweddi arnad:
Ond i'r annuwiol gwarth a wêdd,
a mŷnd i'r bêdd o lygriad.

9
20 Cau gelwŷddog safnau 'rhain
sŷdd yn accain crasder,
O ddiystyrwch, a thor tŷnn,
yn erbŷn y cyfiawnder.
21 Mor fawr ŷw dy râd di-drai,
a roist i'r rhai a'th ofnant:
Cai o flaen meibion dynnion glôd,
ac ynod ymddiriedant.

10
22 Oddiwrth sŷth feilchion (o'th flaen di)
a cuddi hwŷnt yn ddirgel.
Yn dy babell cuddi 'rhai,
rhag sen tafodau uchel.
23 Mi a fendigaf Dduw yn hawdd,
dangosawdd im' ei gariad,
A gwnaeth ryfeddod dros ei wâs,
mewn cadarn ddinas gaead.

11
24 Ofnais i gŷnt o'm gobaith drŵg
fy 'nhroi o'th olwg allan
25 Ond pan lefais arnat ti
y clywaist fi yn fŷan
26 O cerwch Dduw ei hôll saint ef,
da a clŷw lêf ffyddloniaid:
Ac ef a dâl yn helaith iawn,
i'r balch anghyfiawn tanbaid.

12
27 Cymmerwch gysur yn Nuw Iôn,
ef a rŷdd galon ynoch:
Ac os gobeithiwch ynddo ef,
ei law yn grêf 'sŷdd drosoch.

PSALM. 32.

1

Y Sawl sŷ deilwng gwŷn ei fŷd,
drwŷ fadde igŷd ei drosedd,
Ac a gysgodwŷd ei hôll fai,
a'i bechod, a'i anwiredd.
2 A'r dŷn a gwŷnfŷd Duw a'i llwŷdd
ni chyfri'r Arglwŷdd iddo
Mo'i gamweddau: yr hwn ni chaed
dim twŷll dichell-frâd yntho.

2

3 Minneu, tra celwn i fy mai
yn hên yr ai 'mhibellion:
A thrwŷ fy rhuad i bôb dŷdd,
cystuddio a bŷdd fy nghalon
4 Dy law ditheu, y dŷdd a'r nôs
sŷdd drom drwŷ achos arnaf:
Troi ireidd-dra fy esgŷrn mêr
fel sychder y gorphennaf.

3

5 Yna a trois inneu ar gais,
addefais fy anwiredd:
6 Tŷst yn fy erbŷn fy hun fum,
maddeuaist i'm fy nghamwedd.
7 Amserol weddiau am hŷn,
a rŷdd pôb glanddŷn arnad:
Rhag ofn mewn ffrydau dyfroedd maith,
na cheir mo'r daith hŷd attad.

4

8 Rhŷw loches gadarn wŷd i mi,
rhag ing i'm cedwi'n ffŷddlon:
Amgylchyni fi ar lêd
a cherdd ymwared gyson
9 Dithen (O ddŷn) dŷsg geni fi
y ffordd y rhodl'n wastad,
Mi a'th gynghoraf di rhag drŵg,
I mae fy ngolwg arnad.

5

10 Fel y march neu ful na fŷdd,
y rhai sŷdd heb ddeall:
Mae yn rhaid genfa neu ffrwŷn den,
i ddal eu pen yn wastad.
11 Caiff annuwiolion, a wnant gam,
fawr ofud am eu traha:
A ffyddloniaid Duw, da gwêdd,
trugaredd a'u cylchyna.

6

12 Gwithau'r cyfion yn dirion ewch
a llawenhewch yn hylwŷdd,
A phôb calon union fŷth,
clodforwch fŷth yr Arglwŷdd.

PSALM. 33.

1

P A rai bynnag, yn Nuw yr Iôn,
sŷ gyfion, llawenychwch:
I bawb sŷdd yn iawn yn bŷw
gweddus ŷw diolchgarwch.
2 A thannau telŷn molwch ef,
rhowch hŷd y nef ogoniant:
Ar y nabŷl gywair ei thôn,
ac ar y gyson ddegtant.

2

3 Cenwch i'r Iôn fawl a mawrhâd,
wiw gerdd o ganiad newŷdd:
Cenwch iddo yn llafar glôd,
bŷdd parod eich lleferŷdd.
4 Am mai union ydŷw ei air,
ffyddlon a cair ei weithred:
5 Cyfiawnder a barn, ef a'u câr,
Llawn ŷw'r ddaiar o'i nodded,

3

6 Gair yr Arglwŷdd a wnaeth y nêf,
a'i Yspryd ef eu lluoedd:
7 Cascla ef ynghŷd y môr,
a'i drysor ŷw'r dyfnderoedd.
8 Yr hôll ddaiar ofned ein Duw,
a phôb dŷn bŷw a'i breswŷl:
9 Ei arch a saif, a'i air a fŷdd,
a hynnŷ sŷdd iw ddisgwŷl.

4

10 Fe a ddiddymmodd, (fy Nuw Iôr)
hôll gyngor y cenhedloedd:
A thrwŷ lysiant gwnai'n ddi rŷm,
amcanion llŷm y bobloedd.
11 Ond ei gyngor oddi frŷ,
a beru'n dragwŷddoliaeth:
A'i galon-frŷd ef ei hun,
uwch pôb rhŷw un genhedlaeth.

5

12 A phôb cenhedloedd, dedwŷdd ŷnt,
os Duw iddŷnt sŷdd Arglwŷdd:
A'i etholion ef a'u gwnaeth
yn etifeddiaeth hylwŷdd,
13 O'r nefoedd frŷ yr edrŷch Duw,
ar lwŷbrau pôb rhŷw ddynnion,
Ac o'i breswŷlfa edrŷch ar
y ddaiar a'i thrigolion.

6

14 Yr hwn a luniodd galon dŷn,
a edwŷn ei weithredoedd:
15 Ac ni chedwir un bydol un,
o'i nerth ei hun na'i luoedd.
16 A pheth palledig ydŷw march,
i gael parch, ac ymwared:
Ac ni all achub o law'r Nêr,
mo'i farchog er ei gryfed.

7

17 Gwelwch olwg Duw a'i sawl,
maent ar y sawl a'i hofno:
A'i drugaredd sŷdd ar lêd,
i'r sawl a 'mddiried yntho.
18 Er mwŷn gwared, pan fo rhaid,
rhag angeu enaid adŷn:
I borthi y tylawd yn glau,
rhag eisiau, a rhag newŷn.

8

19 Ein henaid gan yr Arglwŷdd hael,
sŷ'n disgwŷl cael eu bywŷd:
Efe a borth ein henaid gwan,
efe ŷw'n tarian hefŷd.
20 Sef yn unig yn Nuw yr Iôn,
mae'n calon yn llawenu:
Ac yn ei enw sanctaidd ef,
mae hon yn grêf yn credu.

9

21 Duw dy drugaredd dôd i ni,
sef ynot ti a credwn:
Dy drugaredd, a'th nawdd i'n dôd,
canŷs ynod ymddiriedwn.

PSALM. 34

1

Diolchaf fi a chalon rwŷdd,
i'r Arglwŷdd bôb amserau:
Ei foliant ef, a'i wîr fawrhâd,
sŷ'n wastad yn fy'ngeneu.
2 Fy enaid sŷdd yn bostio 'n rhwŷdd,
o'm Harglwŷdd, ac o'm perchen:
A phôb difalch hynnŷ a glŷw,
ac a sŷdd bŷw yn llawen.

2

3 Molwch fy Arglwŷdd gyda mi,
cŷd folwn ni ei enw
4 criais arno yn f' ofn caeth,
a gwrando wnaeth fy ngalw,
5 Y sawl a edrŷch arno ef,
a llewŷrch nêf eglurir:
Ni wradwŷddir o honŷnt nêb,
a'u hwŷneb ni chwilyddir.

3

6 Wele, y truan a roes lêf,
a Duw o'r nêf yn gwrando:
A'i gwaredodd o'i holl ddrwg,
a'i waedd oedd amlwg iddo.
7 Angel ein Duw a drŷ yn gŷlch,
o amgŷlch pawb a'i hofnant:
Ceidw hwŷnt: a llawer gwell
na chastell ŷw ei warant.

4

8 Profwch, gwelwch ddaued ŷw
yr Arglwŷdd bŷw i'r eiddo:
A gwŷn ei fŷd pôb dŷn a grêd,
rô ei ymddiried yntho.
9 Ofnwch Dduw ei ainct (heb gêl)
a'i gwnêl ni bŷdd pall arnŷn.
10 Nag eisieu dim sŷdd dda er bôd,
ar gnawon llewod newŷn.

5

11 Chwŷchwi feibion dowch yn nês,
gwrandewch hanes ystyriol:
Dowch, a dysgaf i chwi yn rhwŷdd,
ofni yr Arglwŷdd nefol.
12 Y sawl a chwennŷch fywŷd hir,
a gweled gwir ddaioni:
Caied ei eneu rhag drwg di bwŷll,
a'i safn rhag twŷll a gwegi.

6

13 Gwrthod ddrwg, gwna ddâ, cais hêdd,
hon hŷd y diwedd dilŷn:
A chadw'r heddwch wedi ei gael,
fel dyna ddiwael destŷn
14 Yr Arglwŷdd sŷdd yn dal golwg
ar y dŷn diddrwg cyfion:
A'i glustiau ef o'i lawn wîr fôdd,
egorodd i'r rhai gwirion.

7

15 Wŷneb yr Iôn a'i guwch sŷ dŷnn,
yn erbŷn gweithwŷr diffaeth:
I goffa o honŷnt ef a'i tŷrr
ar tŷrr o'r ddaiar ymaith.
16 Hawdd a clybu fy Nâf o'r nêf,
leferŷdd llêf y cyfion:
A thra buan (o'i râd, a'i rôdd)
a tynnodd o'u trallodion.

8

17 Agos ŷw ein Duw at gûr
y galon bur ddrylliedig:
A dâ a ceidw ef bôb prŷd
yr ysprŷd cystuddiedig.

18 Trwch, ac aflwŷddiannus iawn,
a fŷdd gŵr cyfiawn welthieu:
Ei ddrygau ôll, Duw oddi frŷ
a'u tŷn, a'u trŷ i'r goreu.

9

19 Ceidw ei escŷrn ef ei hun
o honŷnt un ni ddryllir:
Drŵg a ladd y diried wâs,
a ffrwŷth ei gâs a lleddir.
20 Hôll wasanaethwŷr Duw ei hun,
yr Arglwŷdd cun a'u gwared:
I'r Sawl a'mddiried yntho ef,
ni all llaw gref mo'r niwed.

PSALM. 35.

1

PLeidia (o Arglwŷdd) yn fy hawl,
â'r sawl a derŷ'n f'erbŷn:
Lle'r ymrysonant a myfi,
ymwanâ di a'r gelŷn.
2 Mae dy gymmorth ? o moes ei gael,
ymafael yn y darian:
O cyfod, cais dy astalch gron,
a dŵg dy waywffon allan.

2

3 Argaua ar y rhai sŷ ar gam,
i'm herlid am fy mywŷd:
Wrth fy enaid dywaid fel hŷn,
myfi a fŷn i't iechŷd.
4 Gwarth a gwradwŷdd 'fo i bôb grâdd,
a geisio lâdd fy enaid:
A thrwŷ gywilŷdd troed iw ôl,
y ffals niweidiol gablaid.

3

5 Fel 'r ûs oflaen gwŷnt y bôn,
Angel yr Iôn i'w chwalu:
6 A rhŷd ffordd dywŷll lithrig lesn,
a hwn wrth gefn iw gyrru.
7 Cloddio pwll, a chuddio y rhwŷd
a wnaethbwŷd i'm heb achos:
Heb achlysur, maglau a wnaid
i'm henaid yn y cysnos

4

8 O deued, cwŷmped yn ei rwŷd,
yr hon a guddwŷd allan:
Glyned a syrthied iw delm rwŷll,
a'i drapp o'i dwŷll ei hunan.
9 Ond am fy enaid i (Amen)
bŷdd llawen yn yr Arglwŷdd:
Fe a fŷdd hyfrŷd gantho hŷn,
lle daw i'r gelŷn aflwŷdd.

5

10 O Arglwŷdd dywaid f'esgŷrn i,
pwŷ sŷdd a thi un gyflwr ?
Rhag ei drêch, yn gwared y gwan,
a'r truan rhag ei 'speliwr.
11 Tystion gau a gode yn llŷm,
a holent i'm beth anfad:
12 Drŵg i'm am dda, talent heb raid,
a'm henaid gwnaent ymddifad.

6

13 Ond fi, tra fyddent hwŷ yn glâf,
rhown amdanaf liein sach:
Drwŷ hir ymostwng ac ympryd,
cymrais fy mŷd yn bruddach.
Yr un dosturiol weddi fau,
a ddaeth o'm geneu allan,
A droes eilwaith (er fy lles)
i'm mynwes i fy hunan.

7

14 Mi a ymdlygais yn brudd dylawd,
fel am fy mrawd neu 'nghymmar:
Neu fel arwŷl un dros ei fam,
ni cherddais gam heb alar.
15 Hwŷthau yn llawen doent ynghŷd,
pan bwŷsodd adfŷd attaf:
Ofer ddynnion, hagar lu
fŷth yn min-gammu arnaf.

8

16 Ymŷsg y rhagrithiol watwor-wŷr,
rhoent eiriau sur, anweddaidd
Hwŷ a 'sgyrnygent arnaf fi,
bôb daint, a rheini 'n giaidd.
17 Arglwŷdd edrŷch, ow pa hŷd
a bŷdd fy mŷd i'm gorfod ?
Gwared fy enaid rhag y bêdd,
a'm hoes o 'winedd llewod.

9

18 Minneu a ganaf i ti glôd,
lle bô cyfarfod lluoedd:
Ac a folaf dy enw a'th ddawn,
wrth lawer iawn o bobloedd.
19 Na fydded lawen fy nghâs ddŷn,
i'm herbŷn heb achosion:
Ac na throed (i fwrw 'mrâd)
mo gwrr ei lygad digllon.

20 Nid

10

20 Nid ymddirledant ddim mewn hêdd
dychmygant ryfedd gelwŷdd:
Dirwŷn dichell, a gosod cryw
i'r rhai sŷ'n bŷw yn llonŷdd.
21 Lledu safnau, taeru yn dŷnn,
dywedŷd hŷn yn un-blaid,
Ffei o honot, i ffordd a thi,
ni a'th welsom di a'n llygaid.

11

22 Titheu (O Arglwŷdd) gwelaist hŷn,
mor daer yn f'erbŷn fŷon:
Ac na ddôs oddiwrthif ymhll,
rhag dichell fy nghaseion.
23 Cyfod, deffro, fy Nuw i'm barn
yn gadarn gyd a'm gofud:
24 Dydi a fynni'r uniondeb,
ni watwar neb o'm plegid.

12

25 Na âd i'r gelŷn calon wael
ddigwŷdd cael ei wŷnfŷd:
Na gorfoleddu fy llyngcu'n grwn,
llyngcasom hwn yn ddŷbrŷd.
26 Gwarth a gwradwŷdd iddŷnt a ddêl
sŷ'n codi uchel chwerthin
Gwiscer hwŷnt a gwarth a châs,
sŷdd i'm galanas rŷ flin.

13

27 Llawen fo'r lleill, a llawn o glôd,
sŷ'n coelio môd yn gyfion.
Dwedant bydded i'n Duw fawrhâd,
roddi llwŷddiad iw weision.
28 Minneu fy Arglwŷdd gyda'r rhain,
myfyriaf arwain beunŷdd
Dy gyfiawnder a'th fawr-glôd,
â'm tafod yn dragywŷdd.

PSALM. 36.

1

WRth gamwedd dŷn annuwiol sur
mae'n eglur yn fy nghalon:
Nad oes ofn Duw, na'i farn, na'i ddrŵg
oflaen eu golwg trawsion.
2 Mae yn cŷd ddwŷn a'i fai ei hun,
ni wêl mô'i wrthun drosedd:
Nes cael yn eglur i'r hôll fŷd
ei gâs-fŷd, a'i anwiredd.

2

3 Os ei ymadrodd, mae heb wir,
ei eneu dihir, hŷ-dwŷll,
Ni fŷn wneuthur dim da ychwaith,
y drygddŷn diffaith di-bwŷll:
4 Ef yn ei welŷ ni chais hûn,
ond gosod llun ar gelwŷdd:
Os yn effro, neu yn ei waith,
ni ochel daith annedwŷdd.

3

5 Dy drugaredd (fy Arglwŷdd Iôn)
sŷdd hŷd eithafon nefoedd:
A'th wirionedd sŷdd yn gwau,
hŷd y cymylau dyfroedd.
6 Dy uniondeb, fel mynŷdd mawr,
dy farn fel llawr yr eigion:
Dy nerth fŷth fellu a barhâ,
i gadw dâ, a dynnion.

4

7 O mor werthfawr (F'Arglwŷdd Dduw)
i bawb ŷw dy drugaredd:
I blant dynnion da iawn ŷw bôd,
ynghysgod dy adenŷdd.
8 Cyflawn o frasder ŷw'r tŷ tau,
lle llenwir hwŷthau hefŷd:
Lle cânt ddiod gennŷt Iôn,
o flasus afon hyfrŷd.

5

9 Gyda thi mae y ffrwd hon,
a dardd o ffynnon einioes:
A'th dêg oleuni, ac a'th râd,
cawsom oleuad eisoes.
10 O ystŷn etto i barhâu,
dy drugareddau tirion:
Ni a'th adwaenom di a'th ddawn,
i'r rhai sŷdd uniawn galon.

6

11 O Dduw im herbŷn i na ddoed,
na ffŷrdd, na throed y balch-ffol,
A llestair attaf, fel na ddaw
na gwaith, na llaw'r annuwiol.
12 Fellu y syrthlodd gŷnt, yn wir
y rhai enwir, a'u drygwaith,
Fellu gwthiwŷd i lawr hwŷ,
heb godi mwŷ yr eilwaith.

PSALM. 37.

1

NA ddal ddrwg-dŷb yn dy ben,
nac o genfigen ronŷn,
Er llwŷddo'r enwir, a wnai gam:
cei weled llam yn canlŷn.

2 Hwy a dorrir fel gwellt glâs,
neu lysiau diflas gwywon
A hwy a grinant yn ddilwydd,
a hynny'n ebrwydd ddigon.

2

3 Cred i'r Arglwydd, a gwna ddâ,
gobeithia yr hyn sydd oreu:
Bydd ymarhous yn y tir,
a di a borthir yn ddieu.
4 Bydd di gysurus yn dy Dduw,
di a gei bôb gwiw ddymuniad:
5 Dy ffyrdd cred iddo, yn ddilys
fe rydd d'ewyllys attad.

3

6 Cred yntho ef, fo'th ddwg i'r lan,
myn allan dy gyfiawnder:
Mor oleu ar haul hanner dydd,
fel hynny bydd d'eglurder.
7 Ymddiried i Dduw, disgwyl, taw,
a heb ymddiglaw gronyn:
Er llwyddo i ddrygddyn ei fawr fai,
yr hwn a wnai yn gyndyn.

4

8 Paid a'th ddig, na ofudia chwaith:
gâd ymaith wyllt gynddaredd:
Rhag i hynny dyfu i fôd,
yn bechod yn y diwedd.
9 O herwydd hyn disgwyl yr Iôn,
gwel ddiwedd dynnion diffaeth:
A disgwyl ef: meddianna'r tir,
a'r drwg fe'i torrir ymaith.

5

10 Goddef y drygddyn dros dro bach,
ni welir mwyach monaw:
Ti a gai weled y lle a bu,
heb ddim yn ffynnu ynthaw.
11 Ond y rhai ufudd a hawddgar,
y ddaiar a feddiannant:
A'r rheini, a thangnhefedd hir,
diddenir yn eu meddiant.

6

12 Bwriada'r drygddyn o'i chwerw ddaint
ar ddrygu braint cyfiawnddyn:
13 Duw yn ei watwar ynteu a fydd,
sy'n gweled dydd ei derfyn.
14 Ynnylu bwa, tynnu cledd,
yw trawsedd yr annuwiol,
Fe ladd y truan, fel dydd brawd,
i'r tylawd, a'r defosionol.

7

15 Ei fwa torrir yn ddellt mân,
a'i gledd a â'n ei galon:
16 Mawr yw golud yr ysceler,
ond gwell prinder y cyfion.
17 Yr Arglwydd a farn bôb rhyw fai,
tyrr freichiau'r rhai annuwiol,
Ac ef a gynnal yn ddi ddig,
y cyfion ystig, gweddol.

8

18 Edwyn Duw ddyddiau, a gwaith,
pôb rhai o berffaith helynt:
Ac yn dragywydd Duw a wnaeth,
dêg etifeddiaeth iddynt.
19 Efe a'u ceidw hwynt igyd,
na chânt ar ddrygfyd wradwydd,
Yn amser newyn hwy a gânt,
o borthiant ddigonolrwydd.

9

20 Y rhai traws enwir, heb ddim cwyn,
fel brasder wyn a doddant:
Caseion Duw sydd dynnion drwg,
hwy gyda'r mwg diflannant.
21 Y gwr annuwiol a fyn ddwyn
yn echwyn, byth ni thalai:
A'r gwr cyfion trugarog fydd,
ac a rydd, nis gommeddai.

10

22 Sawl a fendigo Duw (yn wir)
y tir a etifeddant:
A'r rhai a felldithio,'r tir
igyd a fwrir allan.
23 Camrau'r duwiol sy wrth drefn Duw,
a hynny yw ei wynfyd:
24 Er ei gwympo ef ni friw,
fe'i deil llaw Duw e'n ddiwyd.

11

25 Aethym i bellach yn wr hên
bum fachgen rwy'n cydnabod:
Ni welais adel hâd gwr dâ,
na cheisio eu bara 'nghèrdod.
26 Echwyn a benthig ceir bôb dydd,
trugarog fydd y cyfion:
A'i hâd ef drwy y nefol wlith,
a gaiff o'i fendith ddigon.

12

27 Arswyda ddrwg, a gwna di dda,
a chyfannedda rhag llaw:

28 Duw a gâr y farn ddi dwn,
ninnau a roddwn arnaw.
Nid ymedŷ ef a'i saint,
ceidw heb haint y rheini:
Ond hâd yr annuwiolion gau
a ddônt i angeu difri.

13

29 Y Ddaiar caiff y cyfion sŷth,
lle a preswŷl bŷth mewn iawndeb:
30 A'i eneu hyfrŷd wŷbodaeth,
a'i dafod traeth'ddoethineb.
31 Deddf ei Dduw sŷdd yn ei fron,
a'i draed (gan hon) ni lithrant:
32 Dŷn drŵg a ddisgwil lâdd y dâ,
ond ni chaiff yna ffynniant.

14

33 Ni âd yr Arglwŷdd (er ei gais,
nac er ei falais llidiog)
Y gwirion yn ei waedlŷd law,
I hwn ni ddaw barn euog.
34 Gobeithia yn yr Arglwŷdd tau,
a chadw ei lwŷbrau'n gywir:
Cei feddianu, cei uwch o râdd,
a gweled lládd yr enwir.

15

35 Gwelais enwir yn llŷm ei big,
a'i frîg fel gwŷrddbren lawrl:
36 Chwiliais, a chelsiais yr ail tro,
'r oedd efo wedi colli.
37 Ystyria hefŷd y gŵr pur
ac edrŷch du'r cyfiawnedd:
a gei weled cyfrŷw ddŷn,
diwedd hwnnw fŷdd tangnefedd.

16

38 A gwêl y rhai drwŷ drais sŷ'n bŷw,
ynghŷd i ddistrŷw cwŷmpant:
Fe a ddiwreiddir plant y fall,
i ddiwedd gwall, a methiant.
39 Iechŷd y cyfion sŷ o Dduw Nêr,
a'i nerth mewn amser cyffro:
40 Cymorth, ceidw, o ddrŵg y tŷnn,
a hŷn am gredu yntho.

PSALM. 38.

1

FY Arglwŷdd, na cherydda fi,
ym mhoethni dy gynddaredd:
Ac na chosba fi yn dy lîd
oblegid fy enwiredd.

2 Can's glŷn dy saethau ynof fi,
a phennau'r rheini'n llymmion:
A dodaist arnaf y llaw dau,
a rholst ddyrnodiau trymmion.

2

3 Nid oes mo'r iechŷd gan dy lid,
i'm cnawd ond gofud creulon:
Ac nid oes (gan fy mhechod chwŷrn)
mor hêdd i'm hesgŷrn sychion.
4 Can's fy nghamweddau aent i'r nen
a thros fy mhen tyfasant,
Un wêdd a bauch rhŷ drwm o bwŷs
fel hŷn mor ddwŷs i'm llethant.

3

5 Fy nglheifiau sŷdd yn bwdwr ddu
yn llygru gan f'ynfydrwŷdd:
6 Crymmais, a phellais bêth bôb dŷdd,
sef galar sŷdd, ac aflwŷdd.
7 Can's mae fy lwŷnau'n llawn o wrês,
a'm cnawd heb lês, nac iechŷd:
8 Llesg-wan, ac ysig ŷw fy mron,
lle gwaedda calon nychlŷd.

4

9 Clŷw Arglwŷdd fi, 'herwŷdd o'th flaen
yn hollawl mae 'nymuniad,
Ni chuddiwŷd mo'm ochenaid i,
oddiwrthit di fy ngheidwad.
10 Llamma 'nghalon, palla fy nerth,
a'm golwg prydferth hefŷd.
11 Cyfnesaf, cyfaill, câr nid gwell,
hwŷ aent ymhell i'm hadfŷd.

5

12 A'm caseion i yn nesau,
a'u maglau ffug, a'u dichell,
Safai fy ngheraint i yn sŷnn,
i edrŷch hŷn o hirbell.
13 Minneu fel dŷn byddar awn
megis pe bawn heb glywed:
Neu fel y mudan (dan dristau)
heb enau yn egored.

6

14 Yn fud fel hŷn a gwn fy mod,
fel un a thafod efrŷdd:
Heb ddywedŷd unwaith air o'm pen,
i dalu senn a cherŷdd.
15 Gan i'm gredu i ti yn rhwŷdd,
O Arglwŷdd Dduw goruchaf,
Rhwŷdd a hyspŷs gennif fi
ŷw, a gwrandewi arnaf.

7

16 Mi a ddymunais arnat hŷn,
rhag bôd i'm gelŷn wawdio:
O llithrai fy nhroed ronŷn bâch,
fe fŷdd llawnach gantho.
17 Cloffi yn barod 'rwŷf yn wîr,
a dolur hîr sŷ'm poeni:
18 Addef yr wŷf mai iawn i'm fôd,
fy mhechod sŷ'n ei beri.

8

19 A'm gelynnion sŷdd yn fŷw
yn aml ei rhŷw, a chryfion,
Sŷdd yn dwŷn câs i mi ar gam,
sef am fy môd yn gyfion.
20 Y rhai a dalant ddrŵg am dda
a'm gwrthwŷneba 'n efrŷdd,
A hŷn am ddilin 'honof i
y pur ddaioni beunŷdd.

9

21 Duw, nac ymâd, na fŷdd ymhell,
pan ddelo dichell ffyrnig,
22 Brysia, cymorth fi 'n y bŷd:
fy Nuw, a'm iechŷd unig.

PSALM. 39.

1

ADdewais gadw 'ngenen'n gu,
rhag pechu yn fy ngeiriau:
2 Y dŷn annuwiol lle a bo
bwriadais ffrwŷno 'ngeneu.
3 Tewais, tewais fel dŷn mud,
rhag dywedŷd peth daionus,
Pan a cyffrois o hîr ddal,
ymattal oedd ofudus.

2

4 Yn fy nghalon cododd gwrês,
a'm mynwes o'm myfyrdod.
Fel y tân enynnu a wnaeth.
a rhŷdd yr aeth fy nhafod.
5 O dangos i'm (fy Arglwŷdd nêr)
pa amser a diweddaf,
Rhifedi'nyddiau, a pha hŷd,
o fewn y bŷd a byddaf.

3

6 Rhoddaist fy nyddiau fel llêd llaw:
i'm heinioes daw bŷrr ddiwedd.
Diau yn d'olwg di (o Dduw)
fod pôb dŷn bŷw yn wagedd,
7 Sef mewn cysgod a rhodia gŵr,
dan gasclu pentwr ofer,
Oliid a wŷr wrth dyrru da,
pwŷ a'u mwŷnha mewn amser.

4

8 Bêth bellach a obeithiaf fi,
Duw rhois i ti fy nghalon.
9 Tŷn fi o'm camweddau yn rhwŷdd,
n'ad fi'n wradwŷdd i ffolion.
10 Yn fudan gwael yr aethŷm i,
a hŷn tydi a'i parodd:
11 O tŷn dy gosp oddiwrth fwrn,
sef pwŷs dy ddwrn a'm briwodd.

5

12 Pan gosbech di am bechod ŵr,
'fe wŷfwa'n siŵr ei fawredd,
Fel y gwŷfŷn: gwelwch wrth hŷn
nad ŷw pôb dŷn ond gwagedd.
13 Clŷw fyngweddi o Dduw o'r nêf,
a'm llêf, a gwel fy nagrau:
Dy wâs caeth wŷf (o clŷw fy mloedd)
ac fellu'r oedd fy nheidiau.

6

14 O paid a mi, gâd i'm gryfhau,
cŷn darfod dyddiau 'mywŷd.
15 O gwna a mi sŷ'mron fy mêdd
drugaredd a syberwŷd.

PSALM. 40.

1

BUm yn dyfal ddisgwŷl Nêr,
ef o'r uchelder clybu,
Clust ymwrandawodd ef fy llais
pan lefais ar i fynu.
2 Cododd fi o'r pydew blîn,
a'r pridd tra gerwin tomlŷd,
A rhoes ar graig fy nhroed i wau,
a threfn fy nghamrau hefŷd.

2

3 A newŷdd gerdd i'm geneu rhoes,
clôd iddo trois yn hylwŷddd.
4 Pawb a ofnant pan welant hŷn,
a chredant yn yr Arglwŷdd.
5 Pôb gŵr yn ddieu dedwŷdd ŷw
a rotho ar Dduw ei helynt:
A'r balch, a'r ffals, a'r chwedlau tro
nid edrŷch efo arnŷnt.

3

6 Aml (o Dduw) ŷw'r gwrthiau tau,
fel dy feddyllau ynni:

A heb un dŷn yn dysgu i ti,
nac yn blaenori hynny.
7 Y rhai pe ceisiwn i drwy gred,
eu rhoi ar lêd, a'u canu,
Mwy amlach ydŷnt nag a gall
un dŷn heb pall eu treuthu.

4

8 Ni fynnaist offrwm rhôdd, na gwerth,
na chwaith un aberth genni:
Er hŷn fy nghlustiau i mewn prŷd,
hwy a egorwŷd i mi.
9 Hŷn pan wrthodaist, dywedais di
Duw wele fi yn dyfod:
10 Megis o honof mae gwîr pur
yn dy ysgrythur hynod.

5

11 A rhyngwn i dy fôdd yn llawn,
(o Dduw) rwy'n fodlawn ddigon:
Dy ewyllys a'th lân ddeddf
sy'n greddf yn nautu'r galon.
12 Mi a bregethais dy air cu
ynghanol llu mawr anian:
Ac ni thawaf fy Arglwydd gwŷn,
ti wyddost hŷn dy hunan.

6

13 Dy iownder, iechyd, a'th air gwir,
ni bum chwaith hir i'w celu,
Na'th drugaredd, na'th roddion dâ
rhag un gynlleidfa maith-lu.
14 Ditheu (o Dduw) rhagof na chêl
dy dawel drugareddau.
Dy nawdd a'th wir gosod ar lêd,
bônt bŷth i'm gwared inneu.

7

15 Dagrau o'm hamgylch fydd uwch rhîf,
a throso'n llîf mae pechod.
Amlach ydynt na'm gwallt i'm brîg,
a'm calon ddig sy'n darfod.
16 Tyred (fy Arglwydd) helpa'n rhôdd,
a rhynged bôdd i't hynny:
Bryssia i'm gwared, na thrîg yn hwy,
a bydd gynhorthwy i mi.

8

17 A chyd-wradwydder hwynt ar gais
a fyn drwy drais fy nifa:
A throer iw hôl y rhai y sy
yn chwennych i mi ddirdra.
18 Annedd-wâg yn lle tâl
i rhai a dyfal dafod.
Er gwradwydd i'm a ddywedant hŷn
ffei, ffei, ar destŷn dannod.

9

19 Y rhai a'th geisiant di bôb prŷd
bônt lawen hyfrŷd hylwydd,
A dyweded a'th gâr di (Dduw nêr)
mawryger enw'r Arglwydd.
20 Cofia (o Dduw) fy môd yn wan,
ac yn druan, a thyred,
(O Dduw fy nerth) na thrîg yn hîr,
tyr'd rhag y dir i'm gwared.

PSALM. 41.

1

GWŷn ei fŷd 'r ystyriol frawd,
a wnêl ar tylawd syberwŷd:
Yr Arglwydd ystyriol o'r nêf
a'i ceidw ef rhag drygfyd.
2 Duw a'i ceidw, a byw a fydd
yn ddedwydd yn ddaiarol:
O na ddyro ef yn rhôdd
wrth fôdd y rhai gelynol.

2

3 Yn ei welŷ pan fo glâf
rhydd y Goruchaf iechyd:
A Duw a gweirla oddi frŷ
ei welŷ yn ei glefŷd.
4 Dywedais inneu yna'n rhwydd,
dôd f' Arglwydd dy drugaredd,
Iachâ di'r dolur sŷ dan f'ais,
lle pechais mewn anwiredd.

3

5 Traethu y gwaethaf a wnai 'nghâs
am danaf, atcas accen:
Pa brŷd a bydd marw'r gwan,
a'i enw dan yr wŷbren?
6 Os daw i'm hedrŷch, dywaid ffug,
dan gasglu crug iw galon,
Ac a'i traetha pan êl i ffwrdd
i gyfwrdd a'i gyfeillion.

4

7 Fy holl gaseion doent ynghŷd,
i frad igyd yn f'erbyn:
Ac i ddychmygu i mi ddrwg,
a minneu'n ddiddrwg iddyn.
8 Yna dywedent hwy yn rhwydd
tywalltwŷd aflwydd arno,
Mae ef yn gorwedd yn ei nŷth,
ni chyfŷd bŷth oddiyno.

5

9 F'anwyl gyfaill rhwym i'm wrth gred,
fy 'mddiried a'm dewis-ddyn,
A fu yn bwyta 'mara erioed,
a godai ei droed yn f'erbyn.
10 Ond di dy hunan cyfod fi,
o'th ddaioni, Duw o'r nef,
Fellu a gallaf fi ar hynt
gael talu iddynt adref.

6

11 Da gwn fy mod wrth dy fodd,
wrth hyn, na chafodd cas-ddyn,
A gwn na chaiff un gelyn glas
ddim urddas yn fy erbyn.
12 Fellu a gwn amdanaf F,
di a'm cynheli'n berffaith:
Gan fy rhoi byth gar dy fron
o fysg y dynnion diffaith.

7

13 I Dduw Israel boed yn flith
y fendith (Iôr goruchaf)
Yn oes oesoedd: a thrwy air llen,
Amen, Amen a draethaf.

PSALM. 42.

1

YR un wedd ag a bref yr hydd
am yr afonydd dyfroedd:
Fellu a mae fy hiraeth i
am danat ti Duw'r nefoedd.
2 Fy enaid i sychedig yw
am fy Nuw byw, a'i gariad:
Pa bryd a dof fi gar dy fron,
fy Nuw a'm cyfion ynad?

2

3 Fy nagrau oeddynt ddydd a nos
yn fwyd i'm, achos gofyn
Am fy Nuw bob pen awr bach,
p'le mae fe bellach? meddyn,
4 O gofio hyn wrthif fy hun
fel tywallt ffun fy enioes:
Ynghyd a theulu Duw yr awn,
pa cawn fy meddwl eisoes.

3

Hyd at dy Dduw yn ystig iawn
yr awn dan ganu'n gelfydd,
Fel tyrfa a fae yn cadw gwyl,
hyn bum iw ddisgwyl beunydd.
5 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
a rhoi brudd lam ochenaid?

6 Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

4

7 Fy enaid o'm mewn pan fo prudd,
a â yn rhydd o'th gofion,
A chofio yr Iorddonen iâch,
a'r mynydd bâch o Hermon.
8 Dyfnder is dyfnderau sydd,
ac ar eu gilydd galwant;
A dwfr pob ffrwd, pob llif, pob ton,
hwy dros fy mron a aethant.

5

9 Fy Nâf a roes y dydd i'm hedd,
a'r nos gyfannedd ganu,
I ganmawl hwn, fy Nuw a roes
i'm einioes iw foliannu.
10 Paham a bum i dros gof cyd?
Duw, wrthyd yr achwynaf:
Er gorthrymder y gelyn cam,
mewn galar pa'm y rhodiaf?

6

11 Trwy f'esgyrn taro cleddyf llym
mewn gwarthlid i'm, oedd edliw,
I'm o'm gelynnion er fy ngwae,
dy Dduw p'le mae fe heddiw?
12 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
a rhoi brudd lam ochenaid?
13 Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

PSALM. 43.

1

BArn fi (o Dduw) dadleu'n dynn
yn erbyn pobloedd enwir,
Rhag y gwr twyllgar gwared fi,
a rhag drygioni'r dihir.
2 Can's ti yw Duw fy nerth igyd,
paham i'm bwrryd ymaith?
A pha'm yr âf mor drwm a hyn,
gan bwys y gelyn diffaith?

2

3 Gyr dy oleu, a moes dy wir,
ac fellu tywysir finneu,
Arweiniant fi i'th breswylfydd
i'th fynydd, ac i'th demlau.
4 Yna yr af at allor Duw,
y goruchel-Dduw hyfryd,
Ac ar y delyn canaf fawl,
Duw yw fy hawl a'm gwnfyd.

3

5 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
y rhoi brudd lam ochenaid?
Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

PSALM. 44.

1

CLywsom a'n clustiau (o Duw cu)
a'n tadau fu'n mynegu
I ni, dy wyrthiau gynt a oedd
yn yr amseroedd hynny.
2 Sef y cenhedloedd tynnaist hwy,
a'th bobl yn fwyfwy plennaist.
Lladd estroniaid heb ado un,
a'th bobl dy hun a gedwaist.

2

3 Nid a'u cledd eu hun yn wir,
a cawsant dir, na thyddyn,
Nid a nerth eu breichiau'n ffwych
a cadwyd heddwch iddyn:
Ond dy law ddeheu, a'th fawr nerth,
a'th olwg prydferth effro.
O herwydd i't eu hoffi: hyn
a barodd iddyn lwyddo.

3

4 Ti Dduw, fy mrenin ydwyd; o
pâr i Iago lwyddiant:
5 Lladdwn, a sathrwn yn d'enw di
y rheini a'n cassauant.
6 Nid yn fy mwa mae fy ngrym
na'm cleddyf llym f'amddiffyn,
7 Ond tydi Dduw achubaist fi,
a rhoist warth fri i'r gelyn.

4

8 Am hynny molwn di bob dydd,
cei yn dragywydd fawredd,
Canwn i'th enw gerdd gan dant,
o glod a moliant ryfedd.
9 Ond ti giliaist ymaith beth,
daeth arnom feth a gwradwydd;
Nad ait ti allan gyda'n llu,
cyfagos fy i dramgwydd.

5

10 Gwnaethost i ni droi heb drefn
ein tefn at y gelynnion:
Fellu yr aeth ein da o'n gwlad
yn sclyfiad i'n caseion.
11 Rhoist ni yn fwyd (fel defaid gwar)
ar wasgar i'r cenhedloedd,
12 A gwerthaist dy bobl ar bris bach
nid hytrach dy oludoedd.

6

13 Rhoist ni yn watwar (o Dduw Iôn)
i'n cymydogion gwrthrym,
A diystyrwch oll a gwarth,
i bawb o bob parth ydym.
14 Dodaist ni yn ddihareb chwith
ymlhith yr holl genhedloedd:
Ac yn arwydd i ysgwyd pen,
a choeg gyfatcen pobloedd.

7

15 Fy ngwarth byth, o'm blaen daw'n hawdd,
fy chwys a dawdd fy rhagdal,
16 Gan lais gwarthruddwr, cablwr câs,
a gwaith galanas dial.
17 Er dyfod arnom hynny igyd
ni throes na'n bryd na'n cofion,
Ac ni buom i'th air (o Nêr)
un amser yn anffyddlon.

8

18 Ein calon yn ei hol ni throed,
ni lithrai'n troed o'th lwybrau:
19 Er ein gyrru i ddreigaidd gell
a'n toi a mantell angeu.
20 Os aeth enw Duw o'n co,
ac estyn dwylo i arall:
21 Oni wêl Duw y gau-gred hon?
ein calon mae'n ei deall.

9

22 O herwydd er dy fwyn yn wir
o Dduw i'n lleddir beunydd,
Fel y defaid ymron eu lladd,
fel dyna radd y llonydd.
23 O deffro cyfud Dduw, mewn pryd
pa'm yr wyd cyd yn gorwedd?
A dihuna, a chlyw fy nghri,
a chofia fi o'r diwedd.

10

24 Paham a cuddi d'wyneb-pryd?
o darbod hyd ein blinder,
Ein henaid mathrwyd yn y llwch,
gan dristwch a gorthrymder.
25 Wrth y llwch mae'n bol ynglyn
fel dyna derfyn gwagedd.
26 Duw cyfod cymorth, gwared ni
o egni dy drugaredd.

PSALM.

5

9 F'anwyl gyfaill rhwym i'm wrth gred,
fy 'mddiried a'm dewis-ddyn,
A fu yn bwydta 'mara erioed,
a godai ei droed yn f'erbyn.
10 Ond di dy hunan cyfod fi,
o'th ddaioni, Duw o'r nef,
Fellu a gallaf fi ar hynt
gael talu iddynt adref.

6

11 Da gwn fy mod wrth dy fodd,
wrth hyn, na chafodd cas-ddyn,
A gwn na chaiff un gelyn glas
ddim urddas yn fy erbyn.
12 Fellu a gwn amdanaf F,
di a'm cynheli'n berffaith:
Gan fy rhoi byth gar dy fron
o fysg y dynnion diffaith.

7

13 I Dduw Israel boed yn fith
y fendith (Iôr goruchaf)
Yn oes oesoedd: a thrwy air llen,
Amen, Amen a draethaf.

PSALM. 42.

1

YR un wedd ag a bref yr hydd
am yr afonydd dyfroedd:
Fellu a mae fy hiraeth i
am danat ti Duw'r nefoedd.
2 Fy enaid i sychedig yw
am fy Nuw byw, a'i gariad:
Pa bryd a dof fi gar dy fron,
fy Nuw a'm cyfion ynad?

2

3 Fy nagrau oeddynt ddydd a nos
yn fwyd i'm, achos gofyn
Am fy Nuw bob pen awr bach,
p'le mae fe bellach? meddyn,
4 O gofio hyn wrthif fy hun
fel tywallt ffun fy einioes:
Ynghyd a theulu Duw yr awn,
pa cawn fy meddwl eisoes.

3

Hyd at dy Dduw yn ystig iawn
yr awn dan ganu'n gelfydd,
Fel tyrfa a fae yn cadw gwyl,
hyn bum iw ddisgwyl beunydd.
5 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
a rhoi brudd lam ochenaid?
6 Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

4

7 Fy enaid o'm mewn pan fo prudd,
a â yn rhydd o'th gofion,
A chofio yr Iorddonen iach,
a'r mynydd bach o Hermon.
8 Dyfnder is dyfnderau sydd,
ac ar eu gilydd galwant;
A dwfr pob ffrwd, pob llif, pob ton,
hwy dros fy mron a aethant.

5

9 Fy Nâf a roes y dydd i'm hedd,
a'r nos gyfannedd ganu,
I ganmawl hwn, fy Nuw a roes
i'm einioes iw foliannu.
10 Paham a bum i dros gof cyd?
Duw, wrthyd yr achwynaf:
Er gorthrymder y gelyn cam,
mewn galar pa'm y rhodiaf?

6

11 Trwy f'esgyrn taro cleddyf llym
mewn gwarthlid i'm, oedd edliw,
I'm o'm gelynnion er fy ngwae,
dy Dduw p'le mae fe heddiw?
12 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
a rhoi brudd lam ochenaid?
13 Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

PSALM. 43.

1

BArn fi (o Dduw) dadleu'n dynn
yn erbyn pobloedd enwir,
Rhag y gwr twyllgar gwared fi,
a rhag drygioni'r dihir.
2 Can's ti yw Duw fy nerth igyd,
paham i'm bwrryd ymaith?
A pha'm yr af mor drwm a hyn,
gan bwys y gelyn diffaith?

2

3 Gyr dy oleu, a moes dy wir,
ac fellu tywysir finneu,
Arweiniant fi i'th breswylfydd
i'th fynydd, ac i'th demlau.
4 Yna yr af at allor Duw,
y goruchel-Dduw hyfryd,
Ac ar y delyn canaf fawl,
Duw [illegible] hawl, a'm gwnfyd,

3

5 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
y rhoi brudd lam ochenaid?
Disgwyl wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.

PSALM. 44.

1

CLywsom a'n clustiau (o Duw cu)
a'n tadau fu'n mynegu
I ni, dy wyrthiau gynt a oedd
yn yr amseroedd hynny.
2 Sef y cenhedloedd tynnaist hwy,
a'th bobl yn fwyfwy plennaist.
Lladd estroniaid heb ado un,
a'th bobl dy hun a gedwaist.

2

3 Nid a'u cledd eu hun yn wir,
a cawsant dir, na thyddyn,
Nid a nerth eu breichiau'n fflwch
a cadwyd heddwch iddyn:
Ond dy law ddeheu, a'th fawr nerth,
a'th olwg prydferth effro.
O herwydd i't eu hoffi: hyn
a barodd iddyn lwyddo.

3

4 Ti Dduw, fy mrenin ydwyd; o
pâr i Iago lwyddiant:
5 Lladdwn, a sathrwn yn d'enw di
y rheini a'n cassauant.
6 Nid yn fy mwa mae fy ngrym
na'm cleddyf llym f'amddiffyn,
7 Ond tydi Dduw achubaist ni,
a rhoist warth fri i'r gelyn.

4

8 Am hynny molwn di bob dydd,
cei yn dragywydd fawredd,
Canwn i'th enw gerdd gan dant,
o glod a moliant ryfedd.
9 Ond ti giliaist ymaith beth,
daeth arnom feth a gwradwydd;
Nad ait ti allan gyda'n llu,
cyfagos fy i dramgwydd.

5

10 Gwnaethost i ni droi heb drefn
ein tefn at y gelynnion:
Fellu yr aeth ein da o'n gwlad
yn sclyfiad i'n caseion.
11 Rhoist ni yn fwyd (fel defaid gwar)
ar wasgar i'r cenhedloedd,
12 A gwerthaist dy bobl ar bris bach
nid hytrach dy oludoedd.

6

13 Rhoist ni yn watwar (o Dduw Ion)
i'n cymydogion gwrthrym,
A diystyrwch oll a gwarth,
i bawb o bob parth ydym.
14 Dodaist ni yn ddihareb chwith
ymlhith yr holl genhedloedd:
Ac yn arwydd i ysgwyd pen,
a choeg gyfatcen pobloedd.

7

15 Fy ngwarth byth, o'm blaen daw'n hawdd,
fy chwys a dawdd fy rhagdal,
16 Gan lais gwarthruddwr, cablwr câs,
a gwaith galanas dial.
17 Er dyfod arnom hynny igyd
ni throes na'n bryd na'n cofion,
Ac ni buom i'th air (o Nêr)
un amser yn anffyddlon.

8

18 Ein calon yn ei hôl ni throed,
ni lithrai'n troed o'th lwybrau:
19 Er ein gyrru i ddreigaidd gell
a'n toi a mantell angeu.
20 Os aeth enw Duw o'n cô,
ac estyn dwylo i arall:
21 Oni wel Duw y gau-gred hon?
ein calon mae'n ei deall.

9

22 O herwydd er dy fwyn yn wir
o Dduw i'n lleddir beunydd,
Fel y defaid ymron eu lladd,
fel dyna radd y llonydd.
23 O deffro cyfud Dduw, mewn pryd
pa'm yr wyd cyd yn gorwedd?
A dihuna, a chlyw fy nghri,
a chofia ni o'r diwedd.

10

24 Paham a cuddi d'wyneb-pryd?
o darbod hyd ein blinder,
Ein henaid mathrwyd yn y llwch,
gan dristwch a gorthrymder.
25 Wrth y llwch mae'n bol ynglyn
fel dyna derfyn gwagedd.
26 Duw cyfod cymorth, gwared ni
o egni dy drugaredd.

PSALM. 45.

1

TRaethodd fy nghalon bethau dâ,
i'r brenin gwna fyfyrdod:
Fy nhafod i fel pin sydd
yn llaw 'scrifennydd parod.
2 Uwch meibion dynnion tegcach wyd,
tywalltwyd rhâd i'th eneu,
Am i Dduw roi arnat wlith
ei fendith fyth, a'i radau.

2

3 Gwisg dy gleddeu yngwasg dy glun,
o gadarn gûn gogonedd
A hyn sydd weddol, a hardd iawn,
mewn llwydd, a llawn gorfoledd.
4 Marchog ar y gwir yn rhwydd,
lledneisrwydd, a chyfiawnedd,
A'th law ddeheu di a ei drwy
bethau ofnadwy rhyfedd.

3

5 A thanat ti pobloedd a syrth,
gan wyrth dy saethau llymmion;
Briwant hwy, a glynant yn glau
ymmronnau dy elynnion.
6 Dy lân orseddfaingc (o Dduw fry)
a beru i dragwyddoldeb,
Awdur-faingc dy deyrnas sydd
awdurol, rhydd uniondeb.

4

7 Ceraist uniondeb, caseist gam,
o achos pa'm, Duw lywydd,
Fy Nuw rhois arnat ragor fraint,
sef ennaint y llawenydd.
8 Aroglau myrrh, ac aloes dâ,
a chasia ar dy ddillad,
Pan ddelych di o'th Iferi dai,
lle i'th lanwai'r holl wlâd.

5

9 Merched brenhioedd yn gwau
gyda'th garesau cywir,
O'th du deau'r frenhines daeth,
mewn gwisg aur coeth o Ophir.
10 Clyw hyn, o ferch, a hefyd gwêl,
a chlust isel gwrando:
Mae'n rhaid i't ollwng pawb o'th wlâd,
a thŷ dy dâd yn ango.

6

11 Yna bydd gan y brenin wych
gael edrych ar dy degwch:
Dy Arglwydd yw, gwna iddo foes,
i gael i'th oes hyfrydwch.
12 Merched Tirus a rhôdd ddâ:
a'r bobloedd appla ô olud,
A ymrysonent gar dy fron,
am roi anrhegion hefyd.

7

13 Ond merch y brenin, glân o fewn,
anrhydedd llawn sydd iddi,
A gwisg o aur, a gemmau glân
oddiallan sydd am dani.
14 Mewn gwaith nodwydd a daw hon,
yn wych gar bron ei Harglwydd,
Ac a'i gwyryfon gyda hi
daw attad ti yn ebrwydd.

8

15 Ac mewn llawenydd mawr a hêdd,
ac mewn gorfoledd dibrin,
Hwynt a ddeuant wrth eu gwys
igyd i lys y brenin.
16 Dy feibion yn attegion tau
yn lle dy dadau fyddant,
Twysogaethau drwy fawrhâd,
yn yr hôll wlâd a feddant.

9

17 Coffâf dy enw ymhôb oes,
tra caffwyf einioes i mi:
Am hyn y bobloedd a rydd fawl,
byth yn dragwyddawl i ti.

PSALM. 46.

1

GObaith a nerth i'n yw Duw hael;
mae help iw gael mewn cyfwng.
2 Daiar, mynydd, aent i'r môr:
nid ofnaf f'angor deilwng.
3 Pe ymgymysgai'r tir a'r dwfr,
nid ofnwn gynnwrf rhuad,
Ped ai'r mynyddoedd i'r môr mawr,
a'r brynniau i lawr y gwastad.

2

4 Dinas Duw lle llawen 'fydd,
cyfagos glennydd afon,
Cyssegr preswylfa y rhâd
gan ddyfal rediad Cedron.
5 Duw sydd yn trigo o'i mewn hi
ni âd hi [illegible]gi unwaith:
6 Duw a[illegible]morth ar wawr ddydd,
a phresw[illegible]ydd perffaith.

3

6 Y cenhedloedd pan ſyddent ddîg,
a ffyrnig y teyrnaſoedd,
Toddai y ddaiar o'i flaen ef
pan glywid llêf Duw'r lluoedd
7 Mae yr Arglwydd gyda ni,
Iôr anniſeiri luoedd:
I mae Duw Iago yn ein plaid,
gŷr help wrth raid o'r nefoedd.

4

8 Y wlâd, o dowch igŷd yn rhwŷdd,
a gwaith yr Arglwŷdd gwelwch,
Y môdd a goſododd ar
y ddaiar annidlanwch.
9 Gwna i ryfeloedd beidio'n wâr-
hŷd eitha'r ddaiar lychlŷd:
Dryllia y bŵa, tŷr y ffon,
llŷſg y cerbydon hefŷd.

5

10 Peidiwch, gwŷddwch mai fi ŷw,
eich unig Dduw, a'ch banar,
Ymŷſg cenhedloedd mi gâf barch,
a'm cyfarch ar y ddaiar.
11 I mae yr Arglwŷdd gyda ni,
Iôr aniſeiri luoedd,
I mae Duw Iago yn ein plaid
gŷr help wrth raid o'r nefoedd.

PSALM. 47.

1

CEnwch, a churwch ddwŷlo 'nghŷd
hôll bobl y bŷd cyfannedd,
A llafar genwch i Dduw nêf,
gan leiſio a llêf gorfoledd.
2 Oini Duw uwch daiar gron,
ſydd dros hon yn frenin,
3 Dŵg bobloedd danom, a phôb gwaed,
a than ein traed fe'u diſgin.

2

4 Fe a rŷdd i ni feddiant ſiwr,
gwlâd Iago, gŵr a garai.
5 Duw a dderchafodd wrth y ſain,
yr utgorn gain pan leiſiai.
6 O cenwch, cenwch, glôd i'n Duw,
ein brenin ŷw, o cenwch,
7 Duw dros y bŷd fŷ frenin call
drwŷ ddeall i'm hyfrydwch.

3

8 Brenin ŷw ef, dâ a gwnaeth
lywodraeth ar wŷr bydol,
Ac mae'n eiſtedd yn ei lêf,
gorſeddfa nêf ſancteiddiol.
9 Ymgaſglant bendefigion bŷd,
ynghŷd a llu Duw Abram,
Duw 'bia tariannau y tîr,
drwŷ foliant hîr yn ddinam.

PSALM. 48.

1

MAwr ŷw ei enw'n ninas Duw,
a hynod ŷw yr Arglwŷdd;
A'i drigfa ef yno ſŷdd
ym mynŷdd ei ſancteiddrwŷdd.
2 Tegwch brô, llawenŷdd gwlâd,
ŷw Seion lathriad fynŷdd,
Yn yſtlyſau y gogledd lawr,
Tre'r brenin mawr tragywŷdd.

2

3 Adwaenir Duw ymhlaſau hon
yn gymorth digon hynod.
4 Ac wele nerth brenhinoedd bŷd
daent yno i 'mgŷd gyfarfod.
5 A phan welſant, rhyfedd a fu,
ar frŷs brawychu rhagor:
6 Dychrŷn a dolur ar bôb ffaig,
fel dolur gwraig wrth eſgor.

3

7 Ti a dwŷrein-wŷnt drylli'n frau
eu llongau ar y moroedd.
8 Fel a clywſom gwelſom ni,
yn ninas rhi' y lluoedd:
Hŷn yn ninas ein Duw ni,
ſicrha Duw hi bŷth bythoedd.
9 Duw diſgwiliaſom am dy râs
i'th deml, ac addas ydoedd.

4

10 Duw, fel yr aeth dy enw o hŷd,
fellu drwŷ'r bŷd i'th folir:
Dy law ddeheu ſŷdd gyflawn,
a chyfiawn i'th adwainir.
11 A bryn Seion a lawenhâ,
a merched Iuda hefŷd:
A'u llawenŷdd yn parhau
o ran dy farnau hyfrŷd.

5

12 Ewch, oddiamgŷlch Seion ſail,
a'i thyrau adail rhifwch,
Ei chadarn fur, a'i phlaſau draw,
i'r oes a ddaw mynegwch.

13 Ein Duw ni bŷth ŷw'r Duw hwn,
hŷd angeu credwn yntho,
A hŷd farwolaeth hwnnw a fŷdd,
yn dragywŷdd i'n tywŷso.

PSALM. 49.

1

GWrandewch chwi bobloedd igŷd,
trigolion bŷd, deallwch,
2 Gwerin, tylawd, bonheddig, a chrŷf
cyfoethog hŷf ystyriwch.
3 O'm geneu daw doeth air didwŷll,
a'm calon pwŷll fyfyriaf,
4 A'm clust gwrandawaf ddammeg ddwŷs
a'm llais cerdd lwŷs a ganaf.

2

5 Pa ham yr ofnaf ddrygau'r bŷd
yn amser adfŷd atcas?
Pan fo anwiredd wedi cau,
wrth fy sodlau, o'm cwmpas.
6 Mae llawer rhai o wŷr y bŷd
mewn golud a'mddiriedant,
A thrwŷ siarad am werth, a rhi
y rheini a rhodresant.

3

7 Ond ni wareda neb mo'i frawd,
ni thâl yn ddidlawd drosto,
Ac ni chymer Duw'r fâth dâl,
nac iawn mor sâl am dano.
8 Pryniad enaid dŷn, drud fŷdd,
a hŷn bŷth gorfŷdd peidio,
9 Fel y gallo efe fŷw bŷth,
heb fŷnd i nŷth yr amdo.

4

10 Gwelir mai'r bêdd ŷw llettŷ'r doeth,
y ffôl a'r anoeth unwêdd:
Marw ŷw'r naill, a marw ŷw'r llall,
i arall gâd ei annedd.
11 Meddwl am eu hadeilad bŷth,
yn ddilŷth a parhauant,
Am hŷn wrth eu henwau yn wir
eu Tai a'u tir a alwant.

5

12 Ni pherŷ dŷn o gnawdol drâs,
mewn urddas er ei adail
Diau pôb dŷn, pan ddêl ei ddŷdd,
a dderfŷdd fel anifail.
13 Dymma eu ffordd, ffordd ffoledd fŷdd,
na welant ddŷdd yn pasio:
Er hŷn eu hîl a ddêl iw hôl,
fŷdd yn eu canmol etto.

6

14 Angeu ŷw terfŷn pôb dŷn bŷw,
i hwn nid ŷw ond tammaid:
Myned sŷdd raid o'r tŷ i'r bêdd,
yn rhwŷm un wêdd a'r defaid.
15 Daw dŷdd i'r cyfion dranoeth têg,
daw i'm ychwaneg ystŷn:
Daw i'm o'r bêdd godiad i fŷw,
deheulaw Dduw a'm derbŷn.

7

16 Er codi o wr mewn parch neu dda,
nac ofna di un gronŷn:
Ei olud ef, na'i barch, na'i ddâ,
i'r bêdd nid â iw ddilŷn.
17 Hwn tra fu fŷw yn rhodio llawr,
gwnai'n fawr o hono ei hunan,
Gwna 'honot ti dy hun yn fwŷ,
a hwŷnt hwŷ a'th ganmolan.

8

18 At oes ei dadau hwn pan ddêl,
aiff i'r bêdd dirgel efrŷdd.
19 Dŷn mewn anrhydedd, heb ddeall
(fel llwdn o wall) a dderfŷdd.

PSALM. 50.

1

DUw y duwiau, Arglwŷdd cu,
gan lefaru a alwodd,
O godiad haul, hŷd fachlud hwn,
yr hollfŷd crwn cyffrôodd.
2 O frŷn Seion daeth Duw nâf,
hon sŷdd berffeithiaf ddinas,
Mewn tegwch, a goleuni mawr,
a llewŷrch gwawr o'i gwmpas.

2

3 Doed rhagddo'n Duw, heb fôd fel mud,
o'i flaen fflam danllŷd ysfed,
A mawr dymhestloedd iw gŷlch êf,
pan ddêl o'r nêf i wared.
4 Geilw ef am y nefoedd frŷ,
a'r ddaiar obrŷ danom,
I gael barnu ei bobloedd ef,
fel hŷn rhŷdd lêf amdanom.

3

5 O cesglwch attaf fi fy Sainct,
y rhai dwŷ rŷdd-[illegible] brydferth;

A wnaethan ammod a myfi,
a'i rhwymo hi drwy aberth.
6 A phan ddangoso mintai nêf
ei farnau êf yn union,
Sef Duw a sydd yn barnu ei hun,
yr unig gûn sydd gyfion.

4

7 Clyw di fy mhobl; traethaf yn ffraeth
dystiolaeth yn dy erbyn,
Ditheu Israel: ac iawn yw
Duw, sef dy Dduw a'th ofyn.
8 Ni chei di am yr ebyrth tau,
na'th boeth offrymau gerydd;
Nac am na baent hwy gar fy mron,
y cyfryw roddion beunydd.

5

9 Ni chymeraf o'th dy un llô,
na hyfr â fô'n dy gorlan,
10 Mi bia'r dâ'n y maes sy'n gwau
ar fil o frynniau allan.
11 Pob aderyn erbyn ei ben,
a adwen ar y mynydd,
Pob dâ maesydd, y lle y maen,
sydd o'm blaen i beunydd.

6

12 Nid rhaid i'm ddangos i ti hyn,
pe delai newyn arnaf,
Ac yn eiddo fi yr hôll Fyd,
a'i ddâ igyd yn llownaf.
13 A'i cig teirw sydd fy mwyd?
na thyb: nid wyd ond angall:
A'i gwaed hyfrod fy niod sydd?
dysg o newydd ddeall.

7

14 Dôd dy oglud ar Dduw yn drwm,
a thâl yr offrwm pennaf;
Cân ei fawl ef: a dôd ar lêd
d'adduned i'r Goruchaf:
15 Galw arnaf yn dy ddydd blin,
yno cai fi'n waredydd:
Yna a ceni i mi glôd
am droi y rhôd mor ddedwydd.

8

16 Duw wrth yr enwir dywaid hyn:
a'i 'ti perthyn fy neddfau?
Paham a cymri di, na'm clôd,
na'm hammod yn dy eneu?
17 Sef, câs fu gennyt ti iawn ddysg,
ac addysg ni chymeraist,
A'm geiriau i (fel araith ffôl)
igyd o'th ôl a deflaist.

9

18 A phan welaist leidr, rhedaist,
a rhwydaist ran oddiwrtho:
Ac os gordderchwr brwnt aflan,
mynnaist ti gyfran gantho.
19 Gollyngaist di dy safn yn rhydd
yn efrydd ar ddrygioni,
A'th dafod di a redeu ym mhell
at ddichell, a phob gwegi.

10

20 Eisteddaist di, dwedaist ar gam
ar fâb dy fâm, er enllib.
21 Pan wnaethost hyn, ni'th gosbais di,
a thybiaist fi'n gyffelyb.
22 Ond hwy na hyn tewi ni wnaf,
mi a'th geryddaf bellach,
Mi a ddangosaf dy hôll ddrwg
oflaen dy olwg hayach.

11

23 Gwrandewch, a pheidiwch tra fo'ch byw
a gollwng Duw yn ango;
Pan ni bô neb i'ch gwared chwi,
rhag ofn i mi eich rhwygo.
24 Yr hwn abertho i mi fawl
yw'r sawl a'm gogonedda.
I'r neb a drefno ei ffordd yn wiw
gwir iechyd Duw a ddysga.

PSALM. 51.

1

TRugaredd Arglwydd dôd i mi,
Duw o'th ddaioni tyner;
Ymaith tyn fy enwiredd mau
o'th drugareddau lawer.
2 A golch fi hefyd yn llwyr ddwys
oddiwrth fawr bwys fy melau:
Fy Arglwydd, gwna'n bur lân fyfi
rhag bryntni fy nghamweddau.

2

3 Canys adwaen fy nghamwedd,
a'm brwnt anwiredd ysig,
Beunydd maent gar fy mron i,
4 Yn d'erbyn di yn unig.
A gwneuthym minneu hyn oedd ddrwg,
yn dy lân olwg distrych,
Fel i'th gyfiawner yn ôl d'air,
yn burair pan y bernych.

3
5 Mewn pechodau lluniwŷd fi,
ac mewn drygioni du-gas,
Fellu yr wŷf o groth fy mam
yn bŷw bôb cam yn atgas.
6 Ac wele ceri di y gwir
o fewn y gywir galon:
Am hŷn dyfgaist ddoethineb iach
i'm o'th gyfrinach ffyddlon.
4
7 Ag Isop hefŷd golch fi'n lân,
ni byddaf aflan mwŷach,
Byddafi o'm golchi fel hŷn,
fel eira gwŷn, neu wŷnnach.
8 Pâr i minneu weled hêdd,
gorfoledd a llawenŷdd,
I adnewŷddu f'esgŷrn i
a ddrylliaist di a cherŷdd.
5
9 O cuddia di dy wŷneb-prŷd
oddiwrth fy mŷd bechodau,
Fy anwireddau tŷn eu lliw,
o Arglwŷdd bŷdd wiw weithiau.
10 Duw, crea i'th wâs galon bûr
dôd i mi gysur beunŷdd,
I fŷw yn well tra fwŷ'n y Bŷd,
dôd ynof ysprŷd newŷdd.
6
11 O Dduw na ddyro di o chwalth,
fi ymaith o'th olygon,
Ac na chymer dy Ysprŷd glân
oddiwrthif, druan gwirion,
12 Gorfoledd etto dŵg im i,
drwŷ roddi i'm dy iechŷd,
A chynnal a'th ysprydol ddawn
fi i fŷw yn uniawn hefŷd.
7
13 A dysgaf innau dy ffordd wir
i'r enwir, a'th addoliad:
A phôb pechadur tro i'r iawn,
a chŷrch yn uniawn attad.
14 Rhag gwaed, gwared fi o Dduw,
fef Duw fy iechŷdwriaeth,
A'm tafod o'th gyfiawnder di
a gân gerdd wisgi yn hŷ-ffraeth.
8
15 Duw, egor ditheu fy min mau,
a'm geneu mi a ganaf
O Arglwŷdd, gerdd i'th fawl a'th nerth,
fel dyna'r Aberth pennaf.
16 Canŷs Aberth ni's celsi di,
ac ni fynni offrwm-poeth:
Pe mynasit, cawsit hŷn,
nid rhaid i't dderbŷn cyfoeth.
9
17 Ond Aberthau Duw igŷd,
ŷw ysprŷd pur, drylliedig,
Ac ni ddiystyri (o Dduw Iôn)
y galon gystuddiedig.
18 Bŷdd di dda wrth Seion frŷn,
o Arglwŷdd, hŷn a fynni,
Ac wrth Gaersalem, dy dre-tâd,
a gwna adaeilad arni.
10
19 Cei di aberth iownedd coeth,
cei offrwm poeth yn rhagor,
Cei aberth llôsg, a bodlon fŷch,
cei fustŷch ar dy allor.

PSALM. 52.

1
PA'm y rhodresi yn dy frâd,
a'th ddrŵg fwriad (o gadarn ?)
A maint trugaredd Duw bôb dŷdd,
ac fellu bŷdd hŷd ddŷdd-farn.
2 Dychymŷg drŵg ŷw'r fyfyrdod,
a gwaith dy dafod sceler,
Hwn sŷdd fel ellŷn llŷm o ddur,
a'i fwŷdd ŷw gwneuthur ffalsder.
2
3 Ni hoffaist dda, gwnait ddrŵg yn haws,
a'r traws yn fwŷ na'r union,
4 Hoffaist eiriau distrŷw, a bâr,
ti gelŷn twŷllgar creulon
5 Duw a'th ddistrywia ditheu bŷth,
fe dŷnn dy chwŷth o'th gaban:
Ac a dŷnn dy wraidd di igŷd,
o dîr y bywŷd allan.
3
6 Y rhai a'i gwelant, a arswŷdant,
canŷs hwŷ afyddant gyfion,
A hwŷ a chwarddant am ei ben,
pan welont ddiben creulon.
7 Gwelwch y gŵr, ni rôdd ŷn ddwŷs
ar Dduw na'i bwŷs, na'i oglud,
Ond ar ddrygioni yn rhoi nerth,
a rhîf, a gwerth ei olud.

4
8 Mi fel oliwŷdden werdd
yn nhŷ Dduw, cerdd a ganaf,
Ymddiridaf iddo yn hawdd,
bŷth dan ei nawdd y byddaf.
9 Mi a'th folaf, a'th obeithiaf,
bythoedd drwŷ ymddiried.
Da ŷw dangos gar bron dy Saint
dy enw, a maint dy weithred.

PSALM. 53.

1
DWedai'r ynfŷd wrtho ei hun
nad oes un Duw, na dial:
Ei ddrŵg ffieidd-dra, a'i drais tŷnn,
a ddengŷs hŷn yn ddyfal.
2 Edrychodd Duw i lawr or Nêf,
ar ddynnion ef a graffodd,
Oedd neb yn deall, oedd un bŷw
yn ceisio Duw o'i wirfodd?

2
3 Ciliasai bawb yn ôl ei gefn
a hwŷ drachefn cŷd lygrent:
Nid oedd neb a wnelai yr iawn,
nac un yn gyfiawn 'honŷnt.
4 Pa'm na 'styria gweithwŷr tra
eu bôd yn bwŷdta 'mhobloedd,
Fel y bara? ac heb ddim bri;
ni alwent fi o'r nefoedd.

3
5 Ofn heb raid arnŷnt a ddaeth,
y rhai a'ch caeth warchaeodd:
Can's trwŷ eu gwasgar i bôb parth,
mewn gwarth Duw a'u gwasgarodd.
6 Och fi na roid i Israel,
o Seion uchel iechŷd:
Pan roddo Duw ei bobl ar lêd
o drom gaethiwed adfŷd.

4
7 Yna a bŷdd Iago yn iâch,
ac Israel bâch yn hyfrŷd:
Yna a bŷdd Iago yn iâch,
ac Israel bâch yn hyfrŷd.

PSALM. 54.

1
DUw yn d'enw cadw fi yn dda,
a barna i'th gadernid,
2 Duw clŷw fy ngweddi, gwrando 'nghwŷn
a'm llêf yn achwŷn wrthid.
3 Can's codi i'm herbŷn i yn chwŷrn
mae cedŷrn, ac estroniaid:
Heb osod Duw gar eu bron,
mor greulon ŷnt i'm henaid.

2
4 Duw sŷdd i mi cymorth rhag
pwŷ bynnag a gais ddial;
Duw sŷdd gyda'r rhai sŷ ar blaid
fy enaid, er ei gynnal.
5 Efe a dâl o'r achos hon
i'm gelynnion eu drygedd:
O torr di ymaith hwŷnt (fy Iôn)
yn eigion dy wirionedd.

3
6 Rhôf aberth i't o 'wllŷs daf,
a chlodforaf dy enw:
Fy Arglwŷdd cymmwŷs ydŷw hŷn,
i ti sŷdd yn fy nghadw.
7 Gwir ŷw, Duw a'm gwaredodd i
o'm cledi, a'm trallodion,
A'm llygad a gafodd ei frŷd,
a'i wŷnfŷd o'm caseion.

PSALM. 55.

1
O Dduw gwrando f'ngweddi brudd,
nac ymgudd rhag fy nghwŷnfan,
2 Erglŷw, a gwêl fy ngwael ystâd,
a llais fy nâd a'm tuchan.
3 Hŷn rhag rhuadaidd lais fy nghâs,
a phwŷs dŷn llŷm ias enwir:
Y rhai a daerant arnaf ddrŵg,
a'u llid yn amlwg gwelir.

2
4 Gofud calon sŷ'n dwŷn f'oes,
daeth angeu loes hŷd attaf:
5 Mae ofn ac arswŷd arnaf caeth,
a dychrŷn daeth ar f'uchaf.
6 O dra ofn dwedwn yn fy nghri,
gwae fi am esgill clommen,
Yna'r ehedwn i le rhŷdd,
i gael i'm lonŷdd amgen.

3
7 Wele, awn i grwŷdro ymhell
lle cawn ystafell fechan:
8 Yna bryssiwn ar fy hŷnt,
rhag rhuad gwŷnt tymhestlan.
9 Dinistria di hwŷnt (Arglwŷdd da)
gwahana eu tafodau.

3

5 Mewn pechodau lluniwŷd fi,
ac mewn drygioni du-gas,
Fellu yr wŷf o groth fy mam
yn bŷw bôb cam yn atgas.
6 Ac wele ceri di y gwir
o fewn y gywir galon:
Am hŷn dysgaist ddoethineb iach
i'm o'th gyfrinach ffyddlon.

4

7 Ag Isop hefŷd golch fi'n lân,
ni byddaf aflan mwŷach,
Byddafi o'm golchi fel hŷn,
fel eira gwŷn, neu wŷnnach.
8 Pâr i minneu weled hêdd,
gorfoledd a llawenŷdd,
I adnewŷddu f'esgŷrn i
a ddrylliaist di a cherŷdd.

5

9 O cuddia di dy wŷneb-prŷd
oddiwrth fy mŷd bechodau,
Fy anwireddau tŷn eu lliw,
o Arglwŷdd bŷdd wiw weithiau
10 Duw, crea i'th wâs galon bûr
dôd i mi gysur beunŷdd,
I fŷw yn well tra fwŷ'n y Bŷd,
dôd ynof ysprŷd newŷdd.

6

11 O Dduw na ddyro di o chwalth,
fi ymaith o'th olygon,
Ac na chymer dy Ysprŷd glân
oddiwrthif, druan gwirlon,
12 Gorfoledd etto dŵg im i,
drwŷ roddi i'm dy iechŷd,
A chynnal a'th ysprydol ddawn
fi i fŷw yn uniawn hefŷd.

7

13 A dysgaf inneu dy ffordd wir
i'r enwir, a'th addoliad:
A phôb pechadur tro i'r iawn,
a chŷrch yn uniawn attad.
14 Rhag gwaed, gwared fi o Dduw,
sef Duw fy iechŷdwriaeth,
A'm tafod o'th gyfiawnder di
a gân gerdd wisgi yn hŷ-ffraeth.

8

15 Duw, egor ditheu fy min mau,
a'm geneu mi a ganaf
O Arglwŷdd, gerdd i'th fawl a'th nerth,
fel dyna'r Aberth pennaf.
16 Canŷs Aberth ni's celsi di,
ac ni fynni offrwm-poeth:
Pe mynasit, cawsit hŷn,
nid rhaid i't dderbŷn cyfoeth.

9

17 Ond Aberthau Duw igŷd,
ŷw ysprŷd pur, drylliedig,
Ac ni ddiystyri (o Dduw Iôn)
y galon gystuddiedig.
18 Bŷdd di dda wrth Seion frŷn,
o Arglwŷdd, hŷn a fynni,
Ac wrth Gaersalem, dy dre tâd,
a gwna adaeilad arni.

10

19 Cei di aberth iownedd coeth,
cei offrwm poeth yn rhagor,
Cei aberth llôsg, a bodlon fŷch,
cei fustŷch ar dy allor.

PSALM. 52.

1

PA'm y rhodresi yn dy frâd,
a'th ddrŵg fwriad (o gadarn ?)
A maint trugaredd Duw bôb dŷdd,
ac fellu bŷdd hŷd ddŷdd-farn.
2 Dychymŷg drŵg ŷw'r fyfyrdod,
a gwaith dy dafod sceler,
Hwn sŷdd fel ellŷn llŷm o ddur,
a'i swŷdd ŷw gwneuthur ffalsder.

2

3 Ni hoffaist dda, gwnait ddrŵg yn haws,
a'r traws yn fwŷ na'r union,
4 Hoffaist eiriau distrŷw, a bâr,
ti gelŷn twŷllgar creulon
5 Duw a'th ddistrywia ditheu bŷth,
fe dŷnn dy chwŷth o'th gaban:
Ac a dŷnn dy wraidd di igŷd,
o dîr y bywŷd allan.

3

6 Y rhai a'i gwelant, a arswŷdant,
canŷs hwŷ afyddant gyfion,
A hwŷ a chwarddant am ei ben,
pan welont ddiben creulon.
7 Gwelwch y gŵr, ni rôdd ŷn ddwŷs
ar Dduw na'i bwŷs, na'i oglud,
Ond ar ddrygioni yn rhoi nerth,
a rhif, a gwerth ei olud.

4
8 Mi fel oliwŷdden werdd
yn nhŷ Dduw, cerdd a ganaf,
Ymddiridaf iddo yn hawdd,
bŷth dan ei nawdd y byddaf.
9 Mi a'th folaf, a'th obeithiaf,
bythoedd drwŷ ymddiried.
Da ŷw dangos gar bron dy Saint
dy enw, a maint dy weithred.

PSALM. 53.

1
DWedai'r ynfŷd wrtho ei hun
nad oes un Duw, na dial:
Ei ddrŵg ffieidd-dra, a'i drais tŷnn,
a ddengŷs hŷn yn ddyfal.
2 Edrychodd Duw i lawr or Nêf,
ar ddynnion ef a graffodd,
Oedd neb yn deall, oedd un bŷw
yn ceisio Duw o'i wirfodd?

2
3 Ciliasai bawb yn ôl ei gefn
a hwŷ drachefn cŷd lygrent:
Nid oedd neb a wnelai yr iawn,
nac un yn gyfiawn 'honŷnt.
4 Pa'm na 'styria gweithwŷr tra
eu bôd yn bwŷdta 'mhobloedd,
Fel y bara? ac heb ddim bri;
ni alwent fi o'r nefoedd.

3
5 Ofn heb raid arnŷnt a ddaeth,
y rhai a'ch caeth warchaeodd:
Can's trwŷ eu gwasgar i bôb parth,
mewn gwarth Duw a'u gwasgarodd.
6 Och fi na roid i Israel,
o Seion uchel iechŷd:
Pan roddo Duw ei bobl ar lêd
o drom gaethiwed adfŷd.

4
7 Yna a bŷdd Iago yn iâch,
ac Israel bâch yn hyfrŷd:
Yna a bŷdd Iago yn iâch,
ac Israel bâch yn hyfrŷd.

PSALM. 54.

1
DUw yn d'enw cadw fi yn dda,
a barna i'th gadernid,
2 Duw clŷw fy ngweddi, gwrando 'nghwŷn
a'm llêf yn achwŷn wrthid.

3 Can's codi i'm herbŷn i yn chwŷrn
mae cedŷrn, ac estroniaid:
Heb osod Duw gar eu bron,
mor greulon ŷnt i'm henaid.

2
4 Duw sŷdd i mi cymorth rhag
pwŷ bynnag a gais ddial;
Duw sŷdd gyda'r rhai sŷ ar blaid
fy enaid, er ei gynnal.
5 Efe a dâl o'r achos hon
i'm gelynnion eu drygedd:
O torr di ymaith hwŷnt (fy Iôn)
yn eigion dy wirionedd.

3
6 Rhôf aberth i't o 'wllŷs daf,
a chlodforaf dy enw:
Fy Arglwŷdd cymmwŷs ydŷw hŷn,
i ti sŷdd yn fy nghadw.
7 Gwir ŷw, Duw a'm gwaredodd i
o'm cledi, a'm trallodion,
A'm llygad a gafodd ei frŷd,
a'i wŷnfŷd o'm caseion.

PSALM. 55.

1
O Dduw gwrando f'ngweddi brudd,
nac ymgudd rhag fy nghwŷnfan,
2 Erglŷw, a gwêl fy ngwael ystâd,
a llais fy nâd a'm tuchan.
3 Hŷn rhag rhuadaidd lais fy nghâs,
a phwŷs dŷn llŷm ias enwir:
Y rhai a daerant arnaf ddrŵg,
a'u llîd yn amlwg gwellir.

2
4 Gofud calon sŷ'n dwŷn f'oes,
daeth angeu loes hŷd attaf:
5 Mae ofn ac arswŷd arnaf caeth,
a dychrŷn daeth ar f'uchaf.
6 O dra ofn dwedwn yn fy nghri,
gwae fi am esgill clommen,
Yna'r ehedwn i le rhŷdd,
i gael i'm lonŷdd amgen.

3
7 Wele, awn i grwŷdro ymhell
lle cawn ystafell fechan:
8 Yna bryssiwn ar fy hŷnt,
rhag rhuad gwŷnt tymhestlan.
9 Dinistria di hwŷnt (Arglwŷdd da)
gwahana eu tafodau.

 Sef

Sef yn y ddinas amlwg drais
a welais, a chynhennau.

4

10 Dŷdd a nôs ei chylchu yn drô,
a rhodio rhŷd ei chaerau,
O i mewn a mae anwiredd mawr,
ac ar ei llawr bechodau.
11 Gan ſaint ei hanwireddau hi,
a maint drygioni beunŷdd,
Nid ymâ'l twŷll, na dichell chwaith
fŷth ymaith o'i heolŷdd.

5

12 Ni wnaeth fy nghâs y gwaith hŷn;
na gelŷn, goddefaſwn:
Na dŷn atcâs yn ei rôch,
yn hawdd y gochelaſwn.
13 Ond tydi ŵr, fy nghyfaill gwâr,
fy nghymmar, a'm cydnabod,
14 A fu mewn cŷd gyfrinach ddwŷs
yn Eglwŷs Dduw'n cyfarfod.

6

15 Terfŷſg angeu arno y dêl,
i'r pwll yr êl yn lledfŷw:
Sef ymherfedd eu cartref cau
nid oes ond drygau diſtrŷw.
16 Minneu gweddiaf ar Dduw bŷw,
yr hwn a'm clŷw mewn amſer,
17 Hwŷr a boreu, a chanol dŷdd,
a hŷn a fŷdd drwŷ daerder.

7

18 Gwaredodd Duw yr einioes ſau
mewn hêdd yn nyddiau drygnaws,
Lle'r oedd orblaen yn ſerbŷn lu,
ef ar fy nhu troes liaws.
19 Duw a'u goſtwng, ac a'm clŷw,
ſef brenin ŷw er cynnoes:
Hwŷthau heb ymado a'u chwant,
fy Nuw nid ofnant eiſoes.

8

20 Ef wedi cymmod, a rhoi llaw,
drwŷ godi braw a frochodd,
Ef â'r un llaw (yn erbŷn hêdd)
yr un glyſaredd torrodd.
21 Ei eiriau fel ymenŷn gwŷrdd,
a'i fwriad ffŷrf am ryfel:
Pan fo oel ar ei dafod doeth
tŷn gleddŷf noeth yn ddirgel.

9

22 O bwrw d'ofal ar dy Dduw,
O mynni fŷw heb ſyrthio:
Duw a geidw y cyfion bŷth,
a'r drŵg fe'i chwŷth i gwŷmpo.
23 Pôb dŷn gwaedlŷd, bradog dro,
nid oeſa fo hŷd hanner,
(Fy Arglwŷdd Dduw) ond ynot ti
mae 'ngobaeth i bôb amſer.

PSALM. 56.

1

DUw dy nawdd rhag marwol ddŷn
hwn yn ei wŷn a'm llyngcai:
Sef ymryfelu a mi bŷdd,
a beunŷdd i'm gorthrymmai.
2 Llyngcent fi beunŷdd o dra châs,
(dy râs o Dduw goruchaf)
Rhai beilch rhŷ dynnion, maent yn llu
yn poeth ryfelu arnaf.

2

3 Y dŷdd y bai mwŷaf fy ofn
rhown ynot ddofn ymddiried.
4 Molaf, credaf, nid ofnaf gnawd,
doi yn ddi-dlawd i'm gwared.
5 Yn fy ymadrodd i fy hun,
a ceiſiant lun i'm maglu:
Ac ar bôb meddwl, a phôb tro
y maent yn ceiſio ynrygu.

3

6 Ymgaſglu, llechu, dirgel hwŷl,
a diſgwŷl fy hôll gerdded,
Drwŷ fwrladu i mi loes,
a dwŷn i'm heinioes niwed.
7 A ddiangant hwŷ? Duw tâl y pwŷth,
dôd iddŷnt ffrwŷth enwiredd;
Diſgŷn dy bobloedd yn dy ddig,
dôd iddŷnt ffyſig ddiwedd.

4

8 Duw rhifaiſt bôb trô ar fy rhôd,
fy nagrau dôd i'th goſtrel:
Mae pôb peth yn dy lyfrau di
a wneuthŷm i yn ddirgel?
9 Y dŷdd a llefwŷf, gwn yn wir
dychwelir fy ngelynnion:
Am fôd droſof fy Nuw, a'i law,
mi wn a daw yn union.

5

10 Gorfoleddaf yngair fy Nuw,
gair f' Arglwŷdd bŷw a folaf,
11 Yn Nuw a rhôf ymddiried ŵr,
beth a wnêl gŵr nid ofnaf.

12 O Dduw, mae arnaf fi'n ddylêd
lawer adduned ffyddlon,
Ac mi a'u talaf hwynt yn rhwydd
i ti fy Arglwydd cyfion.

6

13 Am i't ludd dwyn fy oes, a'm gwaed,
a lleftair i'm traed lithro,
Fel a rhodiwyf gar dy fron
yngoleu'r bywion etto.

PSALM. 57.

1

DY râs, dy nawdd (fy Nuw) i'm dôd
sef ynod ymddiriedaf:
Nes myned heibio'r aflwydd hyn
dan d'edyn ymgysgodaf.
2 Ymddiried f'enaid ar Dduw sydd,
ar Dduw drwy ffydd a galwaf,
A chwblhâf ei air yn iawn,
sef cyfiawn yw'r Goruchaf.

2

3 O'r nêf a denfyn geidwad i'm,
rhag nerth dyn llym, a'm llyngcai:
Denfyn fy Nuw ei nawdd, a'i hêdd,
a'i lân wirionedd didrai.
4 Ym mysg y llewod mae fy oes,
plant dynnion poeth-foes eirlau,
Eu dannedd sydd fel gwayw, neu saeth,
a'u tafod gwaeth na'r cleddeu.

3

5 Ymddercha Dduw, y nêf uwchlaw,
oddiyno daw d'arwyddion,
A bydded dy ogoniant ar
y ddaiar, a'i thrigolion.
6 Oflaen fy nhraed y rhoesant rwyd,
ac fellu 'm rhwymwyd weithian,
Ar fy ffordd cloddiasant glawdd,
i'r hwn yn hawdd syrthiasan.

4

7 Parod yw fy nghalon (o Dduw)
o parod yw fy nghalon.
Canaf i't, a datcanaf wawd
o fawl fy nhafawd cyson.
8 Deffro dafod, a deffro dant,
a chân ogoniant beunydd,
Nabl a thelyn, heb ado un,
deffrôf fy hun, ar lâf-ddydd.

5

9 Mawl i't (o Arglwydd) pan ddeffrôf
a rôf ymysg y bobloedd,
A chlodfori dy enw a wnâf
lle bo amlaf cenhedloedd.
10 Canys cyrhaeddyd y mae dy râs
hyd yn nheyrnas nefoedd,
A'th wirionedd di hyd at len
yr wybren, a'i theyrnasoedd.

6

11 Ymddercha (Dduw) y nêf uwchalw,
oddiyno daw d'arwyddion,
A bydded dy ogoniant ar
y ddaiar a'i thrigolion.

PSALM. 58.

1

AI'r uniondeb (o bobloedd wych)
yr ydych yn ei ddywedyd?
A ydych chwi, o blant dynnion,
yn barnu'r union hefyd?
2 Gweithio malais yn eich bron,
ac ystryw calon dwyllgar:
A gwaith eich dwylo, trowsder blin,
tra foch yn trîn y ddaiar.

2

3 Y rhai annuwiol aent ar gam,
o groth eu mam newidient,
Ac ar gyfeiliorn mynd o'r bru,
a chelwydd hy a draethaent,
4 Un wêdd a gwenwyn y sarph yw,
y gwenwyn byw sydd ynddyn:
Neu'r neidr fyddar yn trofau
dan gau ei chlustiau cyndyn.

3

5 Yr hon ni wrendu ddim ar lais
na'r wers a gais y rhin-wyr,
Nac un gyfaredd a'r a wna
y cyfarwydda o swyn-wyr.
6 Duw, torr eu dannedd yn eu safn,
diwreiddia'r llafn o dafod:
Duw dryllia'r bonau, a gwna'n donn
bôb grudd i'r cnawon llewod.

4

7 Todder hwynt fel dwr ar dir,
fellu diffennir hwythau:
Os mewn bwa 'rhoent saeth gron,
boed torri hon yn ddrylliau.
8 Boent hwy mor ddiffrwyth, ac mor hawdd
a malwen dawdd y todder:
Neu fel rhai bach ni welai'r byd,
o eisieu pryd, ac amser.

5
9 Tâl Duw iddŷnt ffrwŷthau eu llîd,
'gŷnt nac y llosgid ffagldan:
Tŷnn hwŷnt ymaith yn dy ddig
cŷn a twŷmnai cig mewn crochan.
10 A phan weler y dial hŷn,
fe chwardd y glanddŷn cyfion:
Pan fo rhŷdd iddo olchi ei draed
yngwaed yr annuwiolion.

6
11 Yna dywaid rhai fôd iawn,
a ffrwŷth i gyfiawn bobloedd.
A bôd ein Duw yn farnwr ar
y ddaiar a'i therfynoedd.

PSALM. 59.

1
FY Nuw gwared fi rhag brâd
a rhag twŷll fwrlad gelŷn,
Derbŷn drosof rhag y rhai
a godai yn fy erbŷn
2 Ac ymddiffŷn fi yn bur
oddiwrth weithredwŷr camwedd,
Achub fi rhag cas y bŷd,
a rhag gwŷr gwaedlŷd hŷ-gledd.

2
3 Ac wele, maent hwŷ i'm cynllwŷn,
amcanent ddwŷn fy mywŷd,
Nid ar fy mai yr haeddes hŷn,
ond tynder gelŷn gwaedlŷd.
4 Duw, rhedent hwŷ yn barod iawn,
a dim ni wnawn iw herbŷn:
Edrŷch ditheu, fy Arglwŷdd rhêd,
a thyred i'm hymddiffŷn.

3
5 Ti Dduw y llu, Duw Israel,
o deffro, gwêl enwiredd,
I'r cenhedloedd na âd di'n rhâd,
lle gwnant drwŷ frâd eu trawsedd.
6 Maent hwŷ yn arfer gyda'r hwŷr,
o'mdroi ar ŵur o bôb parth,
A thrwŷ y ddinas clywch eu sŵn,
un wêdd a'r cŵn yn cyfarth.

4
7 Maent hwŷ a thafodau rhŷdd,
awch clêdd a fŷdd iw genau,
Pwŷ meddant hwŷ all glywed hŷn,
ac a wna i'n herbŷn ninnau?
8 Ond tydi fy Arglwŷdd, a'm Duw,
a'u gwêl, a'u clwŷ, a'u gwatwar,
Am ben ei gwaith a chwerddi di
y cenhedlaethi twŷllgar.

5
9 Ti a attebi ei nerth êf,
a'th law grêf a'm hymddiffŷn;
10 Duw a'm rhagflaena inneu chwŷp,
câf weled trip i'm gelŷn.
11 Na lâdd hwŷnt rhag i'm pobloedd
anghofio dy weithredoedd:
Gwasgar, gostwng hwŷ'n dy nerth,
Duw darian prydferth lluoedd.

6
12 Am bechod eu tafodau hwŷ,
a'u geiriau, fwŷfwŷ balchedd,
Telir iddŷnt, ni rônt air têg
ond celwŷdd, rhêg, a choegedd.
13 Duw difa, hwŷnt yn dy lîd,
Difa 'nhw igid bellach,
Gwŷbyddant, mai Duw Iago fŷdd
drwŷ'r bŷd yn llywŷdd hytrach.

7
14 Maent hwŷ yn arfer gyda'r hwŷr
o ymdroi yn llwŷr o bôb parth,
A thrwŷ y ddinas clywch eu sŵn,
un wêdd a chŵn yn cyfarth.
15 I gael ymborth crwŷdro a wnânt,
ac bŷth ni chânt eu digon,
Byddant ar hŷd ddŷdd a nôs
yn aros dan ymryson.

8
16 Minneu a ganaf i'th nerth tau,
a'th nawdd yn foreu molaf:
Nerth i'm, a nawdd, buost (o Nêr)
pan fu gorthrymder arnaf.
17 I ti canaf, o Dduw fy nerth,
a'm hymadferth grymusol,
Sef tydi ŷw fy Nuw, fy Nâf,
fy nhŵr, fy noddfa rasol.

PSALM. 60.

1
O Dduw, dydi a'n gwrthodoist,
ar wasgar gyrraist ymaith:
O sorraist wrthŷm yn ddi-gêl,
tro attom, dychwel eilwaith.
2 Crynnaist di y ddaiar gron
a holltaist hon yn ddrylliau,
Canŷs o'th lîd ti, siglo a mae,
iachâ, a chau ei briwiau.

Margaret Ty

2

3 Dangosaist i'th elynnion di
o bwys caledi ormod,
A'r ddiod a roist yn eu min,
oedd megis gwin madrondod.
4 Rhoddaist faner, er hyn igyd,
i bawb o'r byd a'th ofnant,
I faneru drwy dy air gwir,
dros lu y Tir lle trigant.

3

5 Fel y gwareder drwy lân hwyl,
bôb rhai o'th anwyl ddynnion:
O achub hwynt a'th law ddeheu,
a gwrando finneu'n ffyddlon.
6 Yn ei sancteiddrwydd dwedodd Duw
llawen yw 'nghyfammod,
Mi a rannaf Sichem rhyd y glyn,
mesuraf ddyffryn Succod.

4

7 Myfi biaf y ddwy dref-tad,
sef Gilead, a Manasse,
Ephraim hefyd yw nerth fy mhen,
a Juda wenn f'annedd-le.
8 Ym Moab ymolchi a wnaf,
dros Edom taflaf f'esgid,
A chwardded Palestina gaeth
a'i chwerthin aeth yn rhy-brid.

5

9 Duw, pwy a'm dwg i'r ddinas gref,
pwy a'm dwg i dref Edom?
10 Er i't ein gwrthod, pwy ond ti,
o Dduw a 'mleddi drosom.
Ynot yn unig, mae'n coel ni,
par hon i ti na'n gwrthod,
Er nad aethost o flaen ein llu,
bydd ar ein tu mewn trallod.

6

11 O unig Dduw bydd i ni borth,
ofer yw cymorth un dyn.
12 Yn Nuw gwnawn wrolliaeth fawr,
fe sathra i lawr y gelyn.

PSALM. 61.

1

ERglyw (o Dduw) fy llefain i
ac ar fy ngweddi gwrando:
2 Rhôf lef o eitha'r ddaiar gron,
a'm calon yn llesmeirio.
Dwg fi i dal-graig uwch na mi,
ac iddi bydd i'm derbyn,
3 Can's craig o obaith, twr difost,
i'm fuost rhag y gelyn.

2

4 O fewn dy Babell a bydd byth,
fy nhrigfan dilyth dedwydd:
A'm hôll ymddiried a fyn fôd
ynhysgod dy adenydd.
5 Sef dydi Dduw clywaist yn glau,
fy addunedau puraidd:
Rhoist etifeddiaeth i bôb rhai
a ofnai d'enw sanctaidd.

3

6 Rhoi oes i'r Brenin: Nid oes fer,
fe fydd fyw lawer blwyddyn,
7 (Duw gar dy fron a trig yn hir:
dôd nawdd a gwir iw ganlyn.
8 A thrwy y rhain a molaf fi
dy enw di'n dragywydd.
Ac fellu peri i'm gwblhau
fy addunedau beunydd.

PSALM. 62.

1

FY unig Dduw ydyw fy mlhaid,
mae f'enaid yn ei ddisgwyl,
O hono ef, a thrwy ei rym,
daw iechyd i'm o'm han-hwyl.
2 Duw yw fy nghraig, a'm hunig nerth,
ac ymadferth fy einioes,
Ac am hyn drwy 'mddiffyn hir
heb ysgog, gwir 'caf aros.

2

3 Pa hyd y mae'n eich bryd barhau,
i fwrw eich maglau aflwydd?
Lleddir chwi ôll: gwthir yn llwyr
fel magwyr ar ei gogwydd.
4 Ymgasglent, llunient gelwydd mawr
iw roi i lawr o'i fawredd,
Ar eu tafodau rhoent fendith
a melldith dan eu dannedd.

3

5 Fy enaid dôd (er hyn igyd)
ar Dduw dy fryd yn ddyfal,
Yntho gobeithiaf fi er hyn
efe a'm tyn o'm gofal.
6 Sef craig ymddiffyn yw ef i'm,
fy nhwr, a grym fy mywyd,
Am hynny credaf fi yn wir
na'm mawr ysgogir ennyd.

4

7 Yn Nuw yn unig mae igŷd,
fy iechŷd, a'm gogoniant,
Fy nghraig ŷw, cadernid maith,
a'm gobaith yn ddilyffiant.
8 Gobeithiwch yntho, gar ei fi on
tywelltwch galon berffaith,
Ac ymddiriedwch tra fo'ch bŷw,
a dywedwch, Duw ŷw'n gobaith.

5

9 Plant Adda, gwagedd ŷnt igŷd,
plant gwŷr sŷdd hûd, a gwegi,
Gwagcach na gwagedd yn eu tawl,
mewn mantawl wrth eu codi.
10 Na rowch eich coel ar gam na thrais
rhaid ŷw i falais drwccio:
Os cynnydda cyfoeth y bŷd,
na rowch mo'ch goglud arno.

6

11 Duw a lefarodd hŷn unwaith,
mi glywais ddwŷwaith hynnŷ,
Sef, mai Duw bia'r nerth igŷd,
gostyngiad bŷd, neu ffynnu.
12 O Arglwŷdd, ti hefŷd a fedd
drugaredd, a daioni,
I bawb dan gwmpas wŷbren faith,
yn ôl ei waith a teli.

PSALM. 63.

1

TYdi o Dduw ŷw y Duw mau,
mi geisia'n foreu attad:
Mae fŷ enaid yn dra fŷch,
a'm cnawd mewn nŷch am danad.
2 Mewn llê heb ddŵfr, mewn crinder crâs,
ceisiais o'th râs dy weled,
Fel i'th welswn yn y deml gŷnt,
ar helŷnt nerth gogoned.

2

3 Can's dy drugaredd (o Dduw bŷw)
llawer gwell ŷw na'r bywŷd,
A'm gwefusau y rhôf i't fawl,
a cherdd ogonawl hyfrŷd.
4 Fellu tra fwŷf fi fŷw a gwnâf,
ac fellu i'th folaf etto;
Ac yn dy enw di sŷdd gu
y câf dderchafu 'nwŷlo.

3

5 Digonir f'enaid fel a mêr
a chyflawn fraster hefŷd,
A'm geneu a gân y moliant tau;
a phur wefusau hyfrŷd.
6 Tra fwŷf yn fy ngwelŷ clŷd,
câf yn fy mrŷd dy gofio,
Ac yngwiliadwriaethau'r nôs
câf achos i fyfyrio.

4

7 Ac am dy fôd yn gymmorth i'm,
drwŷ fawr rŷm dy drugaredd,
Fy hôll orfoledd a gais fôd
dan gyfgod dy adenŷdd.
8 Y mae f'enaid wrthŷd ynglŷn
dŷ ddeheu fŷ'n ynghynnal:
9 Elont i'r eigion drwŷ drom loes,
y rhai a'm rhoes mewn gofal.

5

10 Syrthiant hwŷ ar fin eu harf,
fŷ noeth er tarf i'r gwirion
A chwedi eu meirw hwŷnt hwŷ dôd
yn fwŷd llwŷnogod gwŷlltion.
11 Ond y brenin yn enw ei Dduw
boed tra fo bwŷ yn llawen:
A phawb a dyngont iw fawredd
a gaiff orfoledd amgen.

6

12 Ond o'r diwedd daw yn wir,
fe a dywelldir tywod,
I gau fafnau y rhai sŷdd
yn tywallt celwŷdd parod.

PSALM. 64.

1

O Arglwŷdd Dduw, erglŷw fy llêf,
a chlŷw, o'r nêf fi'n erfŷn:
O Dduw cadw fy einoes i
sŷdd yn ofni'r gelŷn.
2 A chuddia fi dros ennŷd bâch
rhag cyfrinach 'rhai drwg:
A rhag terfŷsg 'rhai fŷ'n gwau,
iwneuthur cammau amlwg.

2

3 Hogi tafodau fel y clêdd,
a dywedŷd bustledd ddigon,
Saethant ergŷdion i'm farhau,
a'r rhain oedd eiriau chwerwon,
4 I faethu'n ddirgel bigau dur,
yn erbŷn pur ei galon,
Yn ddisymmwth heb ofni nêb,
a thrwŷ gasineb creulon.

3
5 Ymgryfhânt hwŷ yngwalth y fall,
gan guddio'n gall eu rhwŷdau,
Yna y dywedant pwŷ a'n gwêl
yn bwrw dirgel faglau ?
6 Gan chwilio dyfnder drygau trŵch,
ofewn dirgelwch eigion.
A phawb iw gilŷdd yn rhoi nôd
o eitha gwaelod calon.

4
7 Ond y mae Duw a'i saeth ynghudd,
rhŷdd yn ddirybudd ergŷd,
Ef a dâl adref yr hawl hon,
yn ddyfn archollion gwaedlud.
8 Gwaith tafodau drŵg lle bô,
a fŷnn lwŷr syrthio arnŷnt,
Pôb dŷn a'i gwêl a bybia'n well
gilio ymhell oddiwrthŷnt.

5
9 Yna y dywaid pawb a'i gwêl,
gwaith y goruchel ŷw hŷn,
Can's fellu y deallant hwŷ
y cosbir fwŷfwŷ'r gelŷn.
10 Ond yn yr Arglwŷdd llawenhâ,
ac a gobeithia'r cyfion,
A gorfoledda yntho'n iawn
bôb dŷn ag uniawn galon.

PSALM. 65.

1
I Ti (O Dduw) y gweddai mawl
yn y sancteiddiawl Seion,
I ti y telir drwŷ hôll gred,
bôb gwîr adduned calon.
2 Pawb sŷdd yn pwŷso attad ti,
a wrendŷ weddi doflur,
Ac attad ti y daw pôb cnawd,
er mwŷn gollyngdawd llafur.

2
3 Pethau trawsion, a geiriau mawr,
myfi i'r llawr bwriasant,
Ond tydi Dduw rhoi am gamwedd
drugaredd a maddeuant.
4 Dy etholedig dedwŷdd ŷw,
caiff nesnes fŷw i'th babell,
Trig i'th gynteddau, ac i'th lŷs,
a'th sanctaidd weddus gangell.

3
5 Duw ein [illegible]dwad, attebi ni
o'th ofni i'th gyfiawnedd,
Hôll obaith wŷd drwŷ'r ddaiar hon,
a'r môr cynhyrf-don rhyfedd.
6 Hwn a siccrhâ bôb uchel frŷn
a'i wregŷs yn gadernid,
7 Hwn a ostega'r môr, a'r don,
â rhuad eigion enbŷd.

4
8 A hôll breswŷlwŷr eithaf bŷd
sŷ'n ofni 'gŷd d'arwŷddion,
I ti gan foreu a chan hwŷr,
y canant laswŷr ffyddlon.
9 Dyfrhau y ddaiar sŷch yr wŷd,
afon Duw llanwŷd drosti,
Darperaist lif-ddyfr rhŷd ei llawr
iw thramawr gyfoethogi.

5
10 Pôb rhŷch yr wŷd yn ei ddyfrhau,
a'i chwŷsau'r wŷd iw gostwng:
A'i rhoi ym mwŷd mewn cafod wlîth,
iw chnŵd rhoi fendith deilwng.
11 Coroni'r ydwŷd ti fel hŷn
y flwŷddŷn a'th ddaioni,
Y ffordd hŷn, a'r môdd (Duw nêr)
diferaist frasder arni.

6
12 Ef a ddifera ffrwŷth dy serch
ar bôb rhŷw lannerch ddyrŷs,
Pôb mynŷdd sŷch yn uchder gwlâd
o ffrwŷth dy râd y dengŷs.
13 Drwŷ dy fendith y gwastad dir
a guddir ôll a defaid,
Crechwennant, canant bawb ynghŷd,
a'r wlâd ag ŷd ei llonaid.

PSALM. 66.

1
YN Nuw ymlawenhewch igŷd,
yr hôllfŷd, a datcenwch.
2 Ogoniant ei enw hŷd y nêf,
a'i foliant ef a draethwch.
3 Wrth Dduw dywedwch, pair dy law
i'th elŷn oerfraw anfad,
Rhag amled ŷw nerth y llaw hon
â dy gaseion darad.

2
4 Fellu'r hôll fŷd igŷd, a'u rhi
i ti a ymostyngant,
Canant i't fawl, ac ânt hŷd lawr,
i'th enw mawr y canant.

5 O dowch, edrychwch, ofnus ŷw
gweithredoedd ein Duw cyfion,
Ofn ei weithredoedd a rŷdd ddŷfg
ymŷfg hôll feiblon dynnion.

3

6 Fe droes y môr côch yn dir fŷch,
ai wŷr yn droed-fŷch drwŷddo,
A thrwŷ yr afon: llawen fu,
eu bôd heb wlychu yno.
7 Ef fŷth fŷdd lywŷdd cadarn gwŷch,
a'i olwg edrŷch beunŷdd
Ar y cenhedloedd drwŷ'r hôll fŷd,
ni chyfŷd rai anufŷdd.

4

8 O bobloedd, molwch Dduw ar gais,
a moefwch lais ei foliant;
9 Hwn fŷ'n dal bywŷd yn y gwaed,
a ddeil ein traed na lithrant.
10 O Dduw profaist, a choethaist ni
un wêdd a choeithi arian.
11 Yn gaeth a dygaist ni i'th rwŷd,
ein cŷrph a wafgwŷd weithian.

5

12 Aethom drwŷ ddwfr, a thân yn gaeth,
bu rai'n marchogaeth arnom;
O peraist hŷn, ni bu chwaith hir,
i ddiwall dir a daethom.
13 Ag offrwm poeth i'th dŷ yr âf,
talaf fy addunedau,
14 Y rhai mewn cyfing, rhag mwŷ trais,
addewais a'm gwefufau.

6

15 Poeth ebŷrth breifion i't a rôf,
aroglaeth côf cyfammod,
Ychen, hyrddod, offrymmu a wnâf,
ac etto rhoddaf fychod.
16 O dowch yn nês, a gwrandewch chwi
fŷ'n ofni Duw ymhôb oes,
Mi a fynegaf i chwi'n ffraeth
pa lês a wnaeth i'm heinioes.

7

17 L'efais i arno a'm geneu,
a'r tafod mau a'i molodd;
18 Pe troefwn fy nghalon at fai,
Duw a'm gwrandawfai'n anodd.
19 Diau Duw a'm clybu yn hawdd,
gwrandawodd ar fy ngweddi,
Bendigaid ŷw: fe a'm clywawdd,
ni throes mo'i nawdd oddiwrthi.

PSALM. 67.

1

TRugaredd Duw a fo i'n plith,
a rhoed ei fendith drofom,
A thywŷnned ei wŷnebprŷd,
a'i nawdd, a'i iechŷd arnom.
2 Fel y gwŷper Duw dy ffŷrdd
drwŷ'r ddaiar gydwŷrdd gnydoedd,
A'th iechŷdwriaeth di (o Dduw)
ymŷfg pôb rhŷw genhedloedd.

2

3 Duw, moled pobloedd bŷth dy di,
rhônt fawl a bri drwŷ'r hollfŷd:
4 A'r hôll genhedlaedd îs wŷbren,
byddant lawen, a hyfrŷd.
Canŷs ti a ferni yn uniawn
y bobl drwŷ lawn wŷbodaeth,
Ac a roi'r hôll genhedloedd ar
y ddaiar mewn llyfodraeth.

3

5 Duw, moled pobloedd bŷth dy di,
rhônt fawl a bri drwŷ'r hollfŷd:
6 Yna rhŷdd tîr ffrwŷth i'n plîth,
a Duw ei fendith hefŷd.
7 A Duw, fef Duw ei hun, ein tâd,
a rotho ei râd a thycciant,
A therfynau y ddaiar gron;
a phawb ar hon a'l hofnant.

PSALM. 68.

1

YMgyfoded un Duw Nêr,
gwafgarer ei elynnion,
Un drygddŷn 'honŷnt nag arhoed,
o'i flaen ffoed ei gafeion.
2 Os chwalu mŵg mewn gwŷnt fŷ hawdd,
os tawdd cŵŷr wrth eirief-dân,
Fel hynnŷ oflaen Duw (yn wîr)
ŷr enwir a ddiflannan.

2

3 Ond llawenycher ger bron Duw
y cyfion, iw orfoledd;
A'u hyfrydwch hwŷnt a fŷdd
yn llawenŷdd cyfannedd.
4 Cenwch, a molwch enw Duw,
fef hwn uwch ŷw na'r nefoedd
Yn marchogaeth, megis ar farch,
iddo rhowch barch bŷth bythoedd.

3

5 A gorfoleddwch gar ei fron,
Duw tirion, tâd ymddifaid
Ac i'r gweddwon mae'n farnwr dâ
yn ei breſwŷlfa gannaid.
6 Duw a wna rai mewn tŷ'n gydtun.
ei hun mae'n gollwng gefŷn,
Ac yn rhoi trigfan mewn tîr crâs,
i ddynnion atcas cyndŷn.

4

7 Pan aethoſt (Dduw) oflaen dy lu,
dy daith a fu drwŷ ddryſni:
8 Y ddaiar crynnodd oflaen Duw,
a'r nêf rhoes amrŷw ddefni.
Ac fellu Sinai oflaen Duw,
(ſef un Duw Iſrael hawddgar)
9 Ar d'etifeddiaeth hidlaiſt law,
i ddifſlnaw y ddaiar.

5

10 Gwrteithiaiſt hon, dy bobloedd di
ſŷdd ynthi yn preſwŷlio:
O'th râd darperaiſt i'r tylawd,
i gael digondawd yno.
11 Yr Arglwŷdd Dduw a roddai'r gair,
mawr mintai'r cantoreſſau:
12 Cilient gedŷrn: gweiniaid arhônt,
yr yspail rhônt yn rhannau.

6

13 Pes ymdroech mewn parddu a llŵch,
chwi fyddwch fel y glommen,
A'i phlu yn aur ac arian têg,
yn hedeg is yr wŷbren.
14 Hon, pan waſgarodd Duw yn chwŷrn
bôb cedŷrn o'i gaſeion,
Oedd mor ddiſglair, ac mor wenn,
ag eira ar ben brŷn Salmon.

7

15 Mynŷdd Duw (ſef Seion) ſŷdd
fel Baſan fynŷdd tirion:
Mynŷdd Baſan uchel ei grîb
cyffelib ŷw i Seion.
16 Chwychwi fynyddoedd cribog, pam
a bwriwch lam mewn cyffro?
Duw ar Seion ei ſerch a roes,
lle mŷn ef eiſoes drigo.

8

17 Rhîf ugain mîl o filoedd ŷw
angylion Duw mewn cerbŷd:
Ynghyſſegr Sinai bu ei wlîth,
bŷdd Duw iw plith hwŷ hefŷd.
18 I'r uchelder y derchafaiſt,
a chaethgludaiſt gaethiwed,
Dodaiſt ddonniau y Duw Iôn,
i ddynnion oedd ddiniwed.

9

19 Bendigaid fŷth [illegible]glwŷdd mau
am ddonniau ei [illegible]:
A'i iechŷdwriaeth i ni'n llwŷth
o ber-ffrwŷth ei haelioni.
20 Efe ei hun ŷw'n Duw ni igŷd,
ſef Duw ein iechŷd helaeth,
Drwŷ'r Arglwŷdd Dduw cawn yn ddiſwrth
ddiangc oddiwrth farwolaeth.

10

21 Duw yn ddiammeu a dŷrr ben,
a thalcen ei elynnion,
A choppa walltog y rhai a fô
yn rhodio mewn drŵg creulon.
22 Dygaf fy mhobloedd (meddai ef)
hŷd adref fel o Baſan,
A dygaf hwŷnt iw hôl drachefn,
fel o'r môr don-lefn allan.

11

23 Fel y gwlychech di dy draed
yn llîf gwaed dy gaſſeion,
Ac y llyfo dy gŵn heb gêl
y gwaed a ddêl o'u calon
24 Gwelodd pawb (O Dduw) dy yſtâd,
yn dy fynediad ſanctaidd,
Mynediad fy Nuw frenin frŷ,
fel hŷn iw dŷ cyſegraidd.

12

25 Y cantorion, hwŷ o'r blaen,
cerddorion aen ôl ynol,
Yna'r gwŷryfon, beraidd gân,
a'r tympan yn eu canol.
26 Clodforwch Dduw, hynnŷ ſŷdd ddâ
ymhôb cynlleidfa ddiwael,
A chlodforwch Arglwŷdd Iôn,
chwi ſŷdd o ffynnon Iſrael.

13

27 Doed Benjamin y llywŷdd bâch,
doed bellach dugiaid Juda,
Doed Nephtali, a Zabulon,
a'u tywŷſogion yna.
28 Dy Dduw a drefnodd i ti nerth,
a'i law ſŷdd brydferth geidwad
Duw cadarnhâ etto yn faith
arnom waith dy gariad.

14

29 Er mwŷn Caersalem adail dêg,
rhŷdd cedŷrn anrheg i ti.
30 Difetha dyrfa y gwaŷw-ffŷn,
a'r rhai a fŷn ryfelu.
Dewr fel teirw, nwŷfus fel lloe,
y rheini a roe yr arian:
Delont i'r iawn, tŷn nerth a nwŷ,
a gostwng hwŷ yn fuan.

15

31 Y pendefigion o'r Aipht draw
a ddaw, ac Ethiopia,
At Dduw yn brysur i roi rhôdd,
ac aberth gwirfodd yna.
32 Hôll deŷrnasoedd daiar lawr,
i Dduw mawr cenwch foliant,
Cenwch, cenwch ei glôd yn rhwŷdd,
sef Arglwŷdd y gogoniant.

16

33 Hwn a farchogodd y nêf frŷ,
a hynnŷ o'r dechreuad:
Wele, daw nerthol sain ei lêf
o eitha'r nêf i wastad.
34 Rhoddwch gadernid i Dduw nêr,
sef uchder ei ragoriaeth,
Sŷdd ar Israel dêg, a'i nerth
uwch wŷbrau prŷdferth gywaeth.

17

35 Duw, o'th gysegr i'th ofnir di,
Duw Israel dodi nerthoedd,
A chadernid wŷd i'th blaid,
bendigaid fŷch oes oesoedd.

PSALM. 69.

1

A Chub fi Dduw (yr hwn a'm gwnaeth)
tros f'enaid daeth llif-ddyfr-loes,
2 Yr wŷf mewn dyfnder tom ynglŷn,
heb le i'mddiffŷn f'einioes.
O'r dyfnder daethŷm fel ar fawdd,
a'r ffrwd a lifawdd uchod:
3 Sychodd fy nghêg, blinodd fy llais,
a'm llygaid pellais ganfod.

2

4 A hŷn wrth ddisgwŷl Duw a'i râs,
wele fy nghâs yn amlach.
Na'r gwallt ar ben fy nghoppa frŷ,
a'r trawsion fŷ'n gadarnach.
Y rhai celwŷddog, taerion ŷnt,
rhois iddŷnt, beth ni chelais.
5 Adwaenost (Dduw) f'ynfydrwŷdd mau,
a'm beiau fi ni chuddiais.

3

6 O'm plegid i dim gwarth ni chânt,
y rhai a goeliant arnad,
Na âd (Dduw'r lluoedd) fefl, na thrais
i'r rhai a ymgais attad.
7 (Duw Israel) sef er dy fwŷn,
yr wŷf yn dwŷn gwarthrudd-deb,
A thrwŷ gywilŷdd ymarhois,
mewn chwŷs y tois fy wŷneb.

4

8 I bobl ddiarth wif (gwn pa'm)
i blant fy mam fel estron:
9 A'm fôd fy serch a'm zêl i'th dŷ
i'm hysu hŷd fy nghalon.
Can's cabl y rhai a'th gablant di
ar f'ucha i mae'n disgŷn.
10 Fy nagrau, cystudd, a'm hun-brŷd,
ŷnt warth igŷd i'm herbŷn.

5

11 A phan wisgwn i liain sâch,
bum ddiystyrach lawer,
12 Bum chwedŷl drŵs i grŷf a thlawd,
i'r meddw yn wawd iw harfer.
13 Ond f'Arglwŷdd Dduw gwnâf attad ti
fy ngweddi yn amserol.
O gwrando fi i'th wir-fawr hêdd,
ac i'th wirionedd grasol.

6

14 Duw, gwared fi, a gwna fi'n rhŷdd,
o'r dom y sŷdd i'm suddo.
Sef caseion, dyfroedd dyfn,
a mi heb ofn o gyffro.
15 Na lifed dwfr drosof yn ffrwd,
na'm llyngced amrwd ddyfnder,
Na chaued pydew arnaf chwaith,
mo'i safn diffaith un amser.

7

16 Gwrando fi bellach Arglwŷdd Dduw,
can's da ŷw dy drugaredd,
Yn amlder dy dosturi mawr
edrŷch i lawr rhag trawsedd.
17 O'm cyfyngder oddiwrth dy wâs
na chudd mo râs dy wŷneb,
Rwŷf yn gweddio yn fy ngloes,
Duw bryssia moes i'm atteb.

18 Nesa

8

18 Nesâ at f'enaid Arglwŷdd mau,
er fy rhyddhau, a'm gwared,
Moes ymddiffŷn, rhag cael o hon
gan fy ngelynnion niwed.
19 Duw di a weli o bôb parth
fy ngwradwŷdd, gwarth, a'm cywilŷdd,
O herwŷdd rhodio gar dy fron
mae fy ngelynnion beunŷdd.

9

20 Mewn gorthrwm ofid yr wŷf fi
a gwarth yn torri 'nghalon:
Disgwŷl cymhorthwŷr, ni ddoe neb,
ni chawn gysurdeb tirion.
21 Bustl a roesan yn fwŷd i mi,
finegr i dorri syched.
22 Eu bwrdd boed iddŷnt fagl aflwŷdd,
a'u llwŷdd yn dramgwŷdd bydded.

10

23 Ar eu llygaid dallineb doed,
iw lwŷnau boed crynfeuŷdd.
24 Tywallt arnŷnt dy ddîg a'th lîd,
doed iddŷnt ofud beunŷdd.
25 Boed eu palasau'n wâg heb wêdd,
ac anghyfannedd iddŷn.
Na allo neb na dŷdd na nôs
mo'r aros yn eu tyddŷn.

11

26 Can's yr hwn a darawsid ti
mae 'rheini yn ei erlid,
A'r doluriau sŷdd o'th friw
y maent iw hedliw hefŷd.
27 Dôd gamwedd ar eu camwedd hwŷ,
na ddônt mwŷ i'th gyfiawnder,
28 Ymaith o lyfr y bywŷd llawn,
o fŷsg y cyfiawn tynner.

12

29 Finneu pan fwŷf ofudus wan,
a phan fwŷf druan hefŷd,
Dy iechŷdwriaeth di (O Dduw)
eilchwaith i fŷw a'm cyfŷd.
30 Moliannaf d'enw Duw ar gân,
fel dyna f'amcan inneu.
31 A hŷn fŷdd gwell gan Dduw'n chwŷrn
nag ŷch a chŷrn a charnau.

13

32 A phôb truan, pan welo hŷn,
a ennŷn o lawenŷdd,
A'ch calon chwi sŷ'n ceisio Duw
cyfŷd i fŷw o newŷdd.
33 Duw gwrendŷ dlawd, ni ddirmŷg lêf,
ei gaethwâs ef sŷ fethiant,
34 Nêf, a daiar, môr, a hŷn
a ymlŷsg ynthŷn, molant.

14

35 Can's Duw a geidw Seion dêg,
a thresna'n 'chwaneg Juda,
Adeilada ddinasoedd hon,
i ddynnion yn breswŷlfa.
36 Ie, ei weision ef, a'i hîl,
a'i heppil a'i meddiannant,
A'r rhai a hoffa ei enw fô:
yn honno a breswŷliant.

PSALM. 70.

1

DUw prysura i'm gwared i
Iôn, bryssia di i'm cymmorth:
2 Gwarth a gwradwŷdd a ddêl i'r blaid,
a gais i'm henaid ammorth.
Drwŷ wradwŷdd troer y rhai a ddŵg
i mi ddim drŵg ewŷllŷs:
3 Mefl fo'u gwobr, a draeth hâ hâ,
amdanaf yn ddirmygus.

2

4 Y sawl a'th gais calonnog fŷdd,
o dra llawenŷdd ynod,
Dweded pawb a'th gâr bôb tro,
mawl iddo ein Duw hynod.
5 Minneu'n dlawd, yn druan sŷdd,
Duw bryssia, bŷdd yn agos:
Fy mhorth a'm ceidwad wŷd yn wir,
(O Arglwŷdd) na hîr aros.

PSALM. 71.

1

MI a'nddiriedais ynod Nêr
na'm gwradwŷdder bythoedd,
2 Duw o'th gyfiawnder gwared fi,
a chlŷw fy nghri hŷd nefoedd.
3 Duw bŷdd yn graig o nerth i mi
i gyrchu atti'n wastad,
A phâr fy nghadw i yn well
ti ŷw fy nghastell cauad.

2

4 Duw gwared fi o law'r trahaus,
a'r gŵr trofaus, a'r trawf-ddŷn:
5 Ynot ti Dduw bu 'ngoglud maith,
a'm gobaith er yn blentŷn.

6 O groth fy mam a tynnaist fi,
rhoist ynof egni etto:
I titheu fyth, am hyn o hawl,
y canaf fawl heb peidio.

3

7 I lawer dyn bum anferth iawn,
ti yw fy nerthlawn lywydd
8 fy safn bydd lawn o'th fawl gan dant,
ac o'th ogoniant beunydd.
9 Nac esceulusa fi, na'm braint
yn amser henaint truan:
Er pallu'r nerth, na wrthod fi
Duw edrych di ar f'oedran.

4

10 Medd fy nghaseion 'rwyf yn wann,
hwy a ddisgwylian f'anaf:
Ymgynghorasant yn ddisynn,
gan ddywedyd hyn am danaf:
11 Duw a'i gwrthododd (meddant hwy)
erlidiwch fwyfwy bellach,
A deliwch ef, nid oes drwy'r byd
yr un a'i gweryd hayach.

5

12 Er hyn o frad (Duw) bydd di well,
na ddos ymhell oddiwrthi,
Fy Nuw prysura er fy mhorth,
ac anfon gymmorth i mi.
13 Angeu gwarthus rhai a gano
a wrthwynebant f'enioes,
Gwradwydd a gwarth iddynt a drig,
a gynnig i mi ddryg-loes.

6

14 Fy ngobaith inneu a saif byth
yn ddilyth a safadwy,
Ymddiried ynot (Duw) a wnaf,
ac mi a'th foliannaf fwyfwy.
15 Dy iechydwriaeth sydd i'm geneu,
yr hwn ni thau fynudyn,
A'th gyfiawnder, ac ni wn i
ddim o'r rhifedi arnyn.

7

16 Ynghadernid yr Arglwydd Dduw
tra fwy fi byw a credaf:
A'th gyfiawnder hyd y brig,
yn unig hyn a gofiaf.
17 Duw, di a ddysgaist i mi hyn,
do er yn blentyn bychan:
A hyd yn hyn 'r wyf yn parhau
i osod d'wrthiau allan.

8

18 O Dduw na wrthod fi yn hen,
a'm pen, a'm gen yn llwydo,
Nes i'm ddangos i'r rhai sy'n ol
dy wrthiau nerthol etto.
19 Dy gyfiawnder yn uchel aeth,
yr hwn a wnaeth bob mawredd:
Duw pwy sydd debyg i ti?
nid ydym ni ond gwagedd.

9

20 Duw gwnaethost di i'm fyw yn brudd,
a gweled cystudd mynych,
Troist fi i fyw, dychwelaist fi,
drwy 'nghodi o'r beddrod-rych.
21 Mwy fydd fy mawredd nag a fu,
troi i'm diddanu inneu,
22 Yna molaf dy air am hyn,
ar Nabl offeryn dannau.

10

O Sanct Israel; canaf hyn,
ar delyn, ac a'm geneu:
23 Am i ti wared f'enaid i,
gwnaf i ti hyfryd leisiau.
24 Canaf i't hefyd gyfion glod
a'm tafod: wyt iw haeddu,
Am i't warthu, a gwarthruddio,
fy nghas sy'n ceisio 'nrygu.

PSALM. 72.

1

Duw dod i'r brenin farn o'r nef,
dod iw fab ef gyfiawnder,
2 Yna rhydd rhwng pobl iawn frawd,
ac i'r dyn tylawd uniondeb.
3 Hedd a chyfiawnder yn ol hyn,
cair ymhob bryn a mynydd.
4 Y gwan a'r llesg achub a wna,
fe ddryllia y gorthrymmydd.

2

5 Hwy a'th ofnant ar bob tro,
tra treiglo haul a lleuad,
6 Fo ddisgyn fel glaw ar wellt glas,
neu gafod fras ar wastad.
7 Iw ddyddiau ef cerir yr iawn,
a'r cyfiawn a flodeua,
Ac aml fydd hedd ar ddaiar gron,
tra fo'r lloer hon yn para.

3

8 Llwydda efe o for hyd for,
o'g ffrwd hyd oror tiredd,

9 Ei gâs ymgrymant, llyfant lwch,
hŷd yr anialwch cyrredd.
10 Cedŷrn o Tharſus frenhinoedd,
ac o'r ynŷſoedd canol,
O Seba, ac Arabia dêg,
dae pawb a'u hanrheg reiol.

4

11 Yr hôll frenhinoedd doent yn llu,
a than ymgrymmu atto,
A'r hôll genhedloedd, fel yn gaeth,
a wnânt waſanaeth iddo.
12 Can's y dŷn rheidus, a'r gŵr gwan,
fo'i gwerŷd pan weddio,
Bŷdd i bôb dŷn yn nerthol dŵr,
a'r na bo pleidiwr gantho.

5

13 Fe a erbŷd y tylawd mewn rhaid,
fe achub enaid glanddŷn:
14 Fe a'i gwerŷd rhag twŷll a drŵg,
gwerthfawr iw olwg ydŷn.
15 Fellu bŷdd bŷw; rhoir iddo dda,
ſef aur o Seba ddedwŷdd,
Hwŷ a weddiant arno fo,
gan ei fendithio beunŷdd.

6

16 Rhŷd pen y mynŷdd ŷd a gân,
fel brig coed Liban ſiglant,
A'r plant cŷn amled a'r gwellt glâs,
o'r ddinas a flagurant.
17 Os haul mewn wŷbren bŷth a drŷ,
bŷth peru enw iddo,
Pawb a'i bendithia ef yn wîr,
pawb a fendithir yntho.

7

18 Bendigaid fo yr Arglwŷdd Dduw
(ſef Duw yr Iſrael dirion)
Efe yn unig ſŷ'n parhau,
i wneuthur gwrthiau mawrion.
19 Bendigaid fytho ei enw bŷth,
gogonedd dilŷth iddo,
A'i glôd llenwir y ddaiaren:
Amen, Amen, hŷn fyddo.

PSALM. 73.

1

YN wîr da Duw i Iſrael,
wrth bawb a wnêl yn union:
Minneu lithrais, trippiais frŷ,
gwrth-wael fu fy amcanion.

3 Cynfigennus wrth y ffôl,
a'r dŷn annuwiol dihir,
Braidd na chwŷmpais yn y bêdd
pan welais eu hêdd mor enwir.

2

4 Gan nad oedd arnŷnt rwŷmau caeth,
i gael marwolaeth ddynol:
Lle maent yn bŷw yn heini hŷf,
yn iraidd grŷf ddigonol.
5 Ac ni ddae arnŷnt laſur blin
hŷd y bawn i'n eu deall,
Na dim dialedd, na dim gwun,
fel y dae ar ddŷn arall.

3

6 Am hynny fŷth maent yn ymddwŷn,
fel o fewn cadwŷn balchder,
A gwiſcant amdanŷnt yn dŷnn
(megis dilledŷn) drawſder.
7 A'u llygaid hwŷnt wrth dewhâu
daent yn foglymmau droſodd,
A'u golud hwŷ, er hŷn o wun,
uwch meddwl dŷn a dyfodd.

4

8 Treuthu eu trawſder, bôd yn dŷnn,
a boſtio hŷn ar waſgar;
9 Egori ſafn at wŷbren frŷ,
a thafod crŷ' drwŷ'r ddaiar.
10 Rhai o'i bobl ef a chwant
a ymddychwelant yimma,
Yn gweled y dwfr yn loŷw lân,
a thybio a cân eu gwala.

5

11 Ymreſymmant hŷn yn ſŷw,
pa'm? ydŷw Duw yn canfod?
Pwŷ ſŷdd yn ddrŵg, a phwŷ ſŷ'n dda?
ydŷw'r gorucha'n gwŷbod?
12 Wele y drygddŷn mwŷa ei chwant
caiff fwŷaf llwŷddiant gwaſtad;
Yn caſglu golud a mawr dda,
hwnnw ſŷdd fwŷa ei godiad.

6

13 Ofer iawn fu i mi warhau,
a llwŷr lanhau fy nghalon,
Golchi fy nwŷlo, caru gwîr,
a bôd yn hîr yn gyfion:
14 Cael fy maeddu rhŷd y dŷdd;
ond trwſtan ſŷdd uniondeb,
Os y boreu, ac os prŷd-nawn,
myfi a gawn wrthwŷneb.

15 Hŷn

7
15 Hyn os dwedwn, a feddyliwn,
o rŷw feddalaidd ammeu,
Wele a'th blant di y gwnawn gam,
i ddwŷn un llam a minneu.
16 Pan geiſiwn ddeall hŷn yn llwŷr,
o nerth fy ſynwŷr ddynol,
Hynnŷ i'm golwg i oedd ſîn,
nes cael rhŷw rîn yſprydol.
8
17 Pan euthŷm i gyſſegr Duw,
lle ceſais amrŷw olau,
Yna deallais i pa wêdd,
y bŷdd eu diwedd hwŷthau.
18 Gwŷbum i ti eu goſod hwŷ,
lle caent lam mwŷ'n y diwedd
Sef mewn lle llithrig rhwŷdd, gwŷmp trŵch,
anialwch anghyfannedd.
9
19 Ond gwedi rhoddaiſt iddŷnt wth,
diſymmwth y pallaſant,
Mŷnd o'r Bŷd heb liw na llun,
o'u hofn eu hun darfyddant.
20 Fel breuddwŷd pan ddihunal un,
y gwnai di iddŷn f'Arglwŷdd,
O'r newid hon y caiff fy nghâs,
drwŷ yr hôll ddinas wradwŷdd.
10
21 Bum i ddîg wrthif fi fy hun,
ac oerni fu'n fy nghalon,
22 Nas deallaſwn hŷn yn gŷnt,
bum ffôl un hŷnt ag eidion.
23 Er hŷn etto bum gyda thi,
lle im twŷſi'n ddilyſiant,
24 Wrth fy llaw ddeheu: wedi hŷn
fy nerbŷn i ogoniant.
11
25 Pa'm? pwŷ (O Dduw) ſŷdd gennif fi
ond tydi yn y nefoedd?
Dim ni ddymunwn gyda thi,
wrth weini daiar leoedd.
26 Fy nghalon i, a'm nerth, a'm cnawd,
ſŷdd mewn palldawd beunŷdd,
Ond tydi Dduw ſŷdd ar fy rhan,
a'm tarian yn dragywŷdd.
12
27 A elo ymhell oddiwrthŷd ti,
y rheini gwnaent yn ddiffaith:
Ac a butteinio oddiwrthit ti,
y rheini torrir ymaith.
28 Ond mi ddôf neſnes at fy Nuw,
fy ngobaith ŷw i'm calon,
29 Traethaf fi ei nerth, a'i wŷrth,
oſewn dy bŷrth, merch Seion.

PSALM. 74.

1
PAham (O Dduw) oddiwrthŷm ni
y cili yn dragywŷdd?
Paham y digi mor danbaid
wrth ddefaid dy borfeuŷdd?
2 Coſia y bobl a brynaiſt gŷnt,
rhoiſt iddŷnt etifeddiaeth,
Mynŷdd Seion, dy breſwŷlfa,
i'r rhain yn drigfa helaith.
2
3 Ymddercha (Arglwŷdd) taro'n drwm
pôb gelŷn gorthrwm difa
Yn dragywŷdd, a wnaeth na thrais,
na dyfais i'th gyſegrfa.
4 Dy elynnion daethant i'n mŷſg,
rhuaſant derfŷſg greulon:
A goſodaſant dan gryfhau,
fanerau yn arwŷddion.
3
5 Iw charſio'r ſaeri goreu gŷnt,
a roeſant wŷnt iw bwŷill:
6 Drylliant i'r llawr gerfiadau hon,
ag eirf, gyfeillion erchŷll.
7 Lloſgaſant ôll dy eglwŷs lân,
a'i phŷrth a thân yn ulw
A halogaſant mewn dull dîg,
y noddfa lle trîg d'enw.
4
8 Awn, gwnawn gŷd-artaith meddant hwŷ,
a dinŷſtr drwŷ yr holl wlâd:
Lloſgaſant hôl demlau y tir,
gwnaethant yn wir eu bwriad.
9 Nid oes un arwŷdd i ni iw gael,
na phrophwŷd diwael deſtŷn.
Na gwŷbedŷdd, a wŷr pa hŷd,
y peru'r bŷd i'n herbŷn.
5
10 Dywaid pa hŷd (O Dduw Iôn)
y gwna d'elynnion warthrudd?
A rŷdd dy gâs ei gabledd fri
arnat ti yn dragywŷdd?
11 Paham y tynni'n ôl dy law,
(ſef dy ddeheulaw berffaith,

Hon sydd i'th fynwes) allan tynn,
a difa d'elyn diffaith.

6

12 Can's o'r dechreuad Duw ei hun
ydyw fy nghun, a'm brenin,
Fe a wna iechydwriaeth hir,
i bawb drwy'r tîr a'i dilin.
13 Rhanu a wnaethost di a'th nerth
y môr, a'i anferth donnau,
Gwahenaist, torraist uwch y don,
bennau y blinion ddreigiau.

7

14 Drylliaist di ben, (nid gorchwyl gwan)
y Lefiathan anferth :
I'th bobl yn fwyd dodaist efô,
wrth dreiglo yn y diserth.
15 Holltaist y graig, tarddodd ffynnon,
ac aeth yn afon ffrwd-chwyrn,
A diysbyddaist yn dra sych
afonydd dyfr-grych cedyrn.

8

16 Di bia'r dydd, di bia'r nôs,
goleu o haul-dlws geinwedd :
17 Seiliaist y ddaiar, lluniaist hâf;
a gauaf o'th ogonedd.
18 Fy Arglwydd bellach cofia hyn,
i'r gelyn gynt dy gablu,
Ac i'r ynfydion roi drwg fri,
a'th enw di ddirmygu.

9

19 Oes dy durtur na ddôd ar gawdd,
dan nawdd anifail creulon,
Na âd o'th gôf (O Arglwydd da)
dy dyrfa, y rhai tlodion.
20 Duw, edrych ar dy gyfamod,
a gwel waelod y gwledydd:
Mae ymhôb man drigfa dyn traws,
mae o honynt liaws efrydd.

10

21 Na ddychweled y truan tlawd
mewn difrawd, ac mewn gwradwydd,
Y dyn anghenus, llesg, a gwan,
a ddatcan d'enw Arglwydd.
22 Cyfod, dadla dy ddadl (O Dduw)
dy enw yw'n dragywydd :
Coffa gabledd, yr hon drwy'r Byd
a gait gan ynfyd beunydd.

11

23 Duw, nac anghofia lais a sôn
d'elynnion, y cenhedloedd,
Eu swn, a'u rhodres, a'u dadwrdd
a ddring i gwrdd a'r nefoedd.

PSALM. 75.

1

CLodforwn di (dragywyddol Dduw)
a'th enw yw yn agos.
Maint yw dy enw a'th nerth i'th hynt
dy wrthiau ynt iw dangos.
2 Dwedaist, pan dderbyniwyf y llu
mi rôf farn gu, ac union :
3 Fel y nerthais sylfeini'r byd,
oedd rydd, a'i gyd-trigol.

2

4 Minneu a ddwedais hyn o'm bryd,
wrth y rhai ynfyd, peidiwch,
Wrth annuwiolion poethion chwyrn,
eich mhecyrn na ddercheswch.
5 Och, na ddercheswch chwi mo'ch cyrn
na siglwch rychwyrn ragdal,
Ac na ddwedwch yn warr-syth
nid rhaid i'n fyth mo'r gofal.

3

6 O herwydd, nid o'r dwyrain draw,
i ddyn y daw derchafiad,
Nid o'r gorllewin, na'r deheu,
y daw i chwithau godiad:
7 Can's ar law Duw a mae y farn,
na fydd gwr cadarn rŷ-gru,
Gostwng heddiw y naill heb pall,
a chodi'r llall y foru.

4

8 Can's yn llaw'r Arglwydd phiol sydd
cymysg-wîn hyd-wydd ynthi,
Tywalldodd hwn ; drwg ddynnion byd,
yfant igyd o honi.
9 Mynegaf finneu, ac i'm côf,
ei gerdd (Duw Iagof) canaf:
Torraf gyrn annuwiolion,
a phen y cyfion codaf.

PSALM. 76.

1

YN Juda, ac yn Israel dir
adweinir ein Duw cyfion,
2 Ei babell ef yn Salem sydd,
a'i breswylfydd yn Seion.
3 Yno y drylliodd y bwa, a'r saeth,
a'r frwydr gwnaeth yn ddarnau :

A thorrodd ef yn chwilfriw mân
bôb tarian, a phôb cleddau.

2

4 Trawsion fu cedŷrn mynŷdd gŷnt,
mewn yspail helŷnt uchel,
Uch a chryfach wŷt na hwŷ,
nid rhaid bŷth mwŷ mo'u gochel.
5 Pôb cadarn galon a ymroes,
ac ni ddeffroes o'i gyntŷn:
Pawb a ddiffrwŷthodd pan ddaeth braw,
ni chae un llaw ei dderbŷn.

3

6 O'th waith (Duw Iagof) a'th amharch,
y cerbŷd a'r march rhoi i huno.
7 Ofnadwŷ wŷd, pwŷ i'th lîd ŵg,
a saif i'th olwg effro.
8 Pan ddêl o'r nefoedd dy farn di,
yr wŷd yn peri ei chymrŷd,
Y ddaiar ofnodd, a'i hôll lu,
rhoist i ostegu ennŷd.

4

9 I farnu pan gyfododd Duw
i gadw yn fŷw y gwirion,
A'r rhai oedd lonŷdd yn y tîr,
oeddŷnt yn gowir galon.
10 Can's poethder dŷn ŷw dy fawl di,
fellu gostegi ei drallod:
Eu gwrês i'r dâ a fâg grêt ffŷdd,
i'r drŵg a fŷdd yn ddyrnod.

5

11 Eich rhôdd i'r Arglwŷdd Dduw addewch,
a llawn gwblhewch eich gobrwŷ,
Pawb sŷdd o amgŷlch Seion dêg,
rhowch anrheg i'r ofnadwŷ.
12 Ef a ostyngodd uchel frŷd,
ac ysprŷd gwŷr rhyfelgar:
Fe ŷrr ofn ynghanol goêdd,
hôll frenhinoedd daiar.

PSALM. 77.

1

FY llais at Dduw, pan roddais lêf,
fy llais o'r nêf fo'i clybu;
A'm llais gweddiais ar Dduw Nêr,
pan oedd blinder yn tarddu.
2 Y dŷdd y rhedai 'mriw, a'r nôs
ni pheidiai achos llafur,
Mewn blin gyfyngder gwn fy môd,
a'm hoes yn gwrthod cysur.

2

3 Yna y cofiwn Dduw, a'i glôd,
pan syrthiai drallod enbŷd:
Yna gweddiwn am fy mai,
pan derfysgai fy ysprŷd.
4 Tra fawn yn effro, ac mewn sann,
heb allel allan ddywedŷd,
5 Ystyriais yna'r dyddiau gŷnt,
a'r helŷnt hên o'r cynfŷd.

3

6 Cofiwn fy ngherdd, y nôs fy hun:
heb gael amrantun, chwiliwn,
A chalon effro, geneu mud,
a'm hysprŷd ymddiddanwn.
7 Ai yn dragywŷdd a cilia'r Iôn ?
a fŷdd ef bodlon mwŷach ?
8 A ddarfu bŷth ei nawdd, a'l air ?
a gair ei addaw bellach ?

4

9 A anghofiodd drugarhau ?
a ddarfu cau ei galon ?
A bald ef bŷth (meddwn i)
fel hŷn a sorri yn ddigllon ?
10 Marwolaeth i'm ŷw'r meddwl hwn ?
a throis yn grwn i gofio
Ei fawr nerth gŷnt: coelio a wnâf
waith y goruchaf etto.

5

11 Cofiaf weithredoedd (fy Arglwŷdd)
a'th wrthiau hylwŷdd cofiaf,
12 Am bôb rhyfeddod, a phôb gwaith,
a myfŷr maith y traethaf.
13 O Dduw, pa Dduw fel di dy hun,
dy ffordd di sŷ'n sancteiddiol:
14 Dy waith dengŷs dy nerth i'r bŷd,
par i ni igŷd dy ganmol.

6

15 Dy nerth fawr hon a roist ar lêd,
wrth wared yr hên bobloedd,
Iagof a Joseph a fu gaeth,
a'u hôll hiliogaeth luoedd.
16 Y dyfroedd gwelsant, ofnasant hŷn,
a dychrŷn cŷn eu symmud:
17 Cymylau dwfr cŷlch wŷbr yn gwau,
a mellt fel saethau enbŷd.

7

18 Dy daran rhuodd frŷ yn y nen,
dy fellt gwnaent wŷbren oleu,

Y ddaiar isod a gyffrôdd,
ac a ddychrynodd hitheu.
19 Yn egion môr mae y ffordd dau,
a'th lwybrau mewn dyfr sugnedd,
Ac ni adweinir byth mo'th ôl,
yn dy anfeidrol fawredd.

8

20 Dy bobloedd a dwysaist di
drwy anial ddrysni efrydd,
Dan law Moses, a'i frawd Aaron,
fel defaid gwirion llonydd.

PSALM. 78.

1

FY mhobl igyd gwrandewch fy neddf,
a boed fy nghreddf i'ch calon,
Clust ymostyngwch i'm geneu,
i ystyr geiriau ffyddlon.
2 Mewn dihareblon, i barhau,
fy ngeneu a egoraf:
A'r hên ddamhegion oedd ar hyd
y cynfyd a ddangosaf.

2

3 Y rhai a glywsom gynt eu bôd,
ac ym yn gwybod hefyd,
Ac afynegodd yn ddiau
ein tadau er y cynfyd.
4 Heb gêl mynegwn ninneu'n ffraeth,
hyn iw hiliogaeth hwythau:
Canmolwn Dduw i'r oes a ddêl,
ei nerth a'i uchel wrthiau.

3

5 Fellu gorchmynnodd ef fôd côf,
yn Iagof, ac i'r hynaf
Yn Israel ddysgu hyn iw blant,
gogoniant y Goruchaf.
6 Fel y gwypid o oes i oes,
y rhoes ef ei dystiolaeth:
O Dâd i fâb, o fâb i wyr,
i gadw llwyr wybodaeth.

4

7 Gobeithio yn Nuw, cofio ei waith
sydd fel rhaith eneidiol:
I gael cadw ei orchymmyn,
rhoes Duw'r wers hyn yn rheidiol.
8 Rhag ofn mynd o'r genhedlaeth hyn
yn gyndyn ac annufydd:
A chalon wan, ac yspryd gwael
heb afael yn eu llywydd.

5

9 Eu tadau hwy fel plant Ephraim,
yn arfog lym eu saethu,
Troesant eu cefnau yn y gâd,
ymroi a dadynylu.
10 Cyfammod Duw a wrthodent,
ni rodient yn ei gyfraith,
11 Anghofio ei wyrth a welsent gynt,
a'i ddeddfau oeddynt berffaith.

6

12 Yn nhir yr Aipht, ym maes Zoan,
gwnaeth Duw gyflafan fwyfwy:
13 Rhoi dwfr y môr yn ddau dwrr crych,
a'r llawr yn sych i dramwy.
14 Y dydd a chwmmwl, y nôs a thân
tywysai'n lân ei bobloedd:
15 Holldi'r creigiau, a'i troi'n llynn,
ai llenwi'n fwyn a dyfroedd.

7

16 Er tynnu dwfr o'r garreg lâs,
er llithro'n loywlâs-ffrydau:
17 Yn yr anialwch digient Dduw,
chwanegent amryw felau.
18 Yn y diffaethwch profent Dduw,
oes fwyd i fyw? meddylient:
19 A all Duw gael i'n ymma fwyd
mewn cyfryw lochwyd? dwedent.

8

20 Er taro'r graig a rhedeg dwr
yn ffrydau, cyflwr diball:
All ef roi i ni fara a chig,
i'n cadw yn ddiddig ddiwall?
21 Pan glybu Duw yr araith hon,
fel tân yn wreichion nynnodd,
Wrth Iagof ac wrth Israel,
a llîd yn uchel digiodd.

9

22 A'i ddîg oedd a'm na chredent rôl,
ei Duw a'i fywiol fawredd,
Ac na welent pa iechyd oedd
yn ei weithredoedd rhyfedd.
23 Gorchymmyn wybren, a'i gwar[illegible],
egoryd drysau'r nefoedd:
24 A Manna'n fwyd, fel gwenith nêf,
a lawiodd ef iw luoedd.

10

25 Rhoi i ddyn ga[illegible] rhyw luniaeth dâ
sef bara yr Angylion:

26 Gyrr hŷd wŷbren ddwŷrain wŷnt,
gyda'r deheu-wŷnt nerthol.
27 Fel y llŵch rhoes gîg iw hel,
ac adar fel y tyfod:
28 Ynghŷlch eu gwersŷll, a'u trigfeydd,
y glawiai beunŷdd gafod.

11

29 Bwŷdta digon o wlêdd ddiwael,
a chael eu bwŷd dymunol:
30 Ac heb ommedd ar eu blŷs,
nac mo'u hewŷllŷs cnawdol.
31 A'u tameidiau hwŷ iw safn,
(gwir ofnwn y Goruchaf:)
Yn Israel lladdodd yn ei ddîg
wŷr etholedig, brasaf.

12

32 Er hŷn pechent, ac ni chredent,
iw iâch radau rhyfedd:
33 Treuliodd Duw eu hoes am hŷn,
mewn dychrŷn, ac oferedd.
34 Tra fyddai Duw yn eu llâdd hwŷ,
os ceisient dramwŷ atto:
Os daent drwŷ hiraeth at ei râs,
yn foreu glâs iw geisio.

13

35 Os cofient fôd Duw iw hôll hŷnt,
yn graig iddŷnt, a gwaredŷdd:
36 (Er ceisio siommi Duw'n y daith,
a'u gweniaeth, ac a'u celwŷdd:
37 Er nad oedd eu calon yn iawn,
na ffyddlawn iw gysammod:)
38 Er hŷn trugarodd Duw o'r nêf,
a'i nodded ef oedd barod.

14

Rhag eu difa, o'i lîd y troes,
ac ni chyffroes iw hartaith:
39 Cofiodd ddŷn, os marw a wnai,
nas gallai ddychwel eilwaith.
40 Pa sawl gwaith y cyffroesant hwŷ
wrth fyned trwŷ'r anialwch?
Gan ddigio Duw, a'i lwŷr dristhau,
ynghreigiau y diffaethwch.

15

41 Troesant, profasant Dduw a'u chwant,
gan demptio Sanct yr Israel;
42 Anghofio eu cadw hwŷnt fel hŷn,
rhag cael o'u casddŷn afael.
43 Rhoesai'n yr Aipht arwŷdd o'i râs.
a'i wrthiau yn ninas Zoan.
44 Y mòdd y troes eu dwfr yn waed,
ni chaed dim glân-ddwfr allan.

16

45 Rhoes Duw yngwlad yr Aipht iw plau
waed, gwŷbed, llau, a llyffaint:
46 Lindŷs, locust, i ddifa'u ffrwŷth,
a chenllŷsg lwŷth, a mall haint.
47 Distrywiodd Duw eu hŷd, a'u gwŷdd
48 Eu coedŷdd, a'u henifeiliaid:
A chenllŷsg, taran, mellt a roes,
bu wrth eu heinioes danbaid.

17

49 Rhoes arnŷnt bwŷs ei lîd, a'i fâr,
ac ing anghreugar digllon:
Ffrwŷth ei lidaiawgrwŷdd ef, a'i ŵg,
anfonodd ddrŵg angylion.
50 Rhŷw ffordd, a hon iw lîd a droes
heb ludd iw heinioes angeu,
Ond dwŷn eu bywŷd hwŷ drwŷ haint,
yn ei ddigofaint ynteu.

18

51 Yna tarawodd un Duw Nâf
y plant cyntaf anedig:
Yn nhir yr Aipht, a phebŷll Cam,
sef am ei fôd yn llawn-ddig.
52 Ond (gan droi at ei bobl yn hawdd)
fe'u twŷsawdd drwŷ'r anial-fan,
Fel arwain defaid, lwŷbrau pell,
yn wael ddiadell fechan.

19

53 Arweiniodd hwŷntwŷ yn ddi-ofn,
drwŷ'r môr (ffordd ddofn) heb wlychu
A'i hôll elynnion heb fwŷ stôr,
fe wnaeth i'r môr eu llyngcu.
54 Rhoes hwŷ i etifeddu'n rhŷdd,
ym mynŷdd ei sancteiddrwŷdd:
Yr hwn a ddarfu ei warhau,
a llaw ddeheu yr Arglwŷdd.

20

55 Rhoes ef y wlâd i ddwŷn pôb ffrwŷth
rhoes i bôb llwŷth ei gyfran
O Israel, ac yn eu plaid,
troi'r hên drigoliaid allan.
56 Er hŷn temptient, a digient Dduw
hwn unig ŷw sancteiddiol:
Ac ni fynnent mor ufuddhau
iw dystiolaethau nefol.

21

57 Ond mŷnd ar gil, ac ymlaccáu,
fel eu hôll dadau twŷll-naws;

Megis bwa a fae mewn câd,
ac yntho dafliad gŵyrdraws.
58 Hwyntwy yn fynych a'i cyffroent,
mewn camwedd troent oddiwrtho
At ŵylfa nôs, a delw o bren,
fel hyn y digien efo.

22

59 Ond y Gorucha'n gweled hyn,
a ddigiodd wrthyn hwythau:
Fellu dirmygodd Israel,
a gadel ei ammodau.
60 Yna'r ymadawodd efo,
a chysegr Shilo dirion:
Ei bebyll a'i brif yscol ddysg,
lle'r basai 'ymysg ei ddynnion.

23

61 Ei nerth a roes i garchar caeth,
dan elyn daeth eu mawredd:
62 Ei bobl ei hun i'r cleddeu llym,
(fel dyna rym ei 'ddigedd:)
63 Ei wŷr ieuaingc fo'i rhoes i'r tân,
gwyryfon glân rhoes heibio:
64 Ei offeiriaid i'r cleddyf glâs,
a'r weddw ni chafas wylo.

24

65 Yr Arglwydd gwedi hyn deffroe,
fel un a ddoe o gysgu:
Neu fel gŵr cadarn wedi gwîn,
yn erwin yw dychrynnu.
66 Taflodd y gelyn yn ei ôl,
rhoes mewn tragwyddol wradwydd,
67 Rhoes ŵyrion Joseph dan un pwyth
ac Ephraim lwyth i dramgwydd.

25

68 Gwedi cilio y rhain igyd,
fe roes ei fryd ar Juda:
Ar fynydd Seion (ei dreftâd)
o gariad iw breswylfa.
69 Yna yr adeiladodd ef:
adeilad gref a hawddgar,
Yn gysegr lys byth i barhau,
fel hên feiliadau'r ddaiar.

26

70 Etholodd ef Ddafydd ei was,
yr hwn oedd ddifas fugail:
Ac a'i dug ef i'r maes yn lân,
o'i gorlan, a'i ddefeid-gail:
71 O borthi defaid mammau ŵyn,
iw ddwyn i borthi dynnion:

Jagof, ac Israel, a'u plant,
dyna ei feddiant ffyddlon.

27

72 Ynteu a'u porthodd hwynt yn ôl
ei berffaith reiol galon:
Ac a'i trinodd hwy'n brydferth,
o nerth ei ddwylaw cyfion.

PSALM. 79.

1

Llawer cenedl (O Dduw) a ddaeth
i'th etifeddiaeth unig.
Rhoed Caerfelem, a'i chyssegr hi,
yn garneddi o gerrig.
2 Rhoi cyrph dy weifion, wrth eu rhaid
i hediaid y ffurfafen:
I'r enifeiliaid rhoi cîg dy faint,
fel dymma fraint aflawen.

2

3 Fel ffrydau dwfr tywallt a wnaed,
eu gwaed o amgylch dinas
Caerfelem, heb roi corph mewn bêdd,
fel dyna ddiwedd atcas.
4 Yn ddirmyg, gwradwydd, ac yn warth
i bawb o bôb parth ydym.
5 O Dduw pa hyd? wyd byth yn ddig?
ai fel tân ffyrnig poethlym?

3

6 Tywallt dy lid ar bobl estron,
y rhai nid adwaenon monot.
Ac ar deyrnasoedd na eilw,
(Duw) ar dy enw hynod.
7 Can's ŵyrion Iagof (bobloedd gu)
y maent iw hysu'n rhyfedd:
Ac a wnaethant i rheini fôd
preswylfod anghyfannedd.

4

8 Na chofia'n camwedd gynt i'n hoes,
Duw bryssia moes drugaredd:
Dy nodded a'n rhagflaeno ni
sy mewn trueni'n gorwedd.
9 O Dduw ein iechyd cymorth ni,
er mwyn dy fri gogonol:
A gwared er mwyn dy enw ... au
ni rhag pechodau marw...

5

10 Pan ofynnant ... mae'n Duw,
dôd arnynt ... rhyw ffonnod:
I ddial gwae... dy dduwiol blant,
ac yng... ant hwy wybod.

Duw

11 Duw, doed ochenaid ger dy fron
dy. garcharorion rhy-gaeth:
Ac yn dy ddirfawr ogoniant,
ymddiffyn blant marwolaeth.

6

12 Ein cymdogion a'th gablodd di,
tâl i rheini yn gwblol
Eu cabledd iw mynwesau eu hun,
O Arglwydd gun gorchestol.
13 Ninnau dy bobl a'th ddefaid mân,
a wnawn i't gân ogonol,
O oes i oes byth i barhau,
ac i'th fawrhau'n dragwyddol.

PSALM. 80.

1

CLyw di fugail i Israel,
sy'n arwain fel y defaid,
Hil Iagof, a llewyrcha di,
a 'steddi ar Gerubiaid.
2 Fel y gwelo Ephraim hyn,
Benjamin a Manasses:
Cyfod, cymorth a gwared ni,
o'th fawr ddaioni cynnes.

2

3 Llewyrcha d'wyneb, dychwel ni,
Duw di a'n cedwi'n gyflym:
4 Duw y lluoedd clyw'n gweddi,
pa hyd y sorri wrthym?
5 Llewa'i bara drwy wylo yn dost
a wnaethost di i'r eiddod:
Rhoist iddynt ddagrau ar bôb awr,
drwy fesur mawr yn ddiod.

3

6 Duw ein gelynnion o bôb parth
rhoist ni yn warth i'n gwatwar:
7 Llewyrcha d'wyneb, dychwel ni,
Fellu i'n cedwi'n gynnar.
8 Dygaist o'r Aipht winwydden ir,
rhoist iddi dîr i dyfu:
A'r ... genhedloedd o bôb man,
troi... ...lan cyn ei phlanu.

4

9 Arloesaist y ...r o'i blaen hi,
a pheraist iddi ...reiddio:
10 Llanwodd, cuddi...d bôb bryn a llawr,
fel cedrwydd mawr y... brigo.
11 A'u hiraidd frig ystyn y... oedd
hyd foroedd ac afonydd:
12 Pam y rhwygaist gae'r fâth lwyn,
i bawb i ddwyn ei ffrwythydd?

5

Pawb a'i heibio yn tynnu ei grawn,
pan oedd hi'n llawn ffrwyth arni:
13 A'r baedd o'r coed yn tirio ei llawr,
a'r bwystfil mawr iw phori.
14 O Dduw y lluoedd, edrych, gwêl,
a dychwel i ymgleddu
Y winllan hon a blennaist di,
a'th law, a'i rhoddi i dyfu.

6

15 Lle cadarnheist i ti dy hun,
dy brif blanhigin dedwydd:
16 Llosgwyd a'r clêdd, a'r tân yn faith,
...yn o waith dy gerydd.
17 I gryfhau gŵr dy ddeheu law,
boed drostaw dy fraich nerthol:
Hwn a sicrheist i ti dy hun,
sef dros fâb dyn dewisol.

7

18 Tros hwn tra rhoddych di dy law,
oddiwrthaw ni ddychwelwn:
O Dduw, dadebra, bywha ni
ar d'enw di y galwn.
19 A dadymchwel nyni i fyw,
O Arglwydd Dduw y lluoedd:
Tywynna arnom d'wyneb pryd,
ac ni gawn iechyd bythoedd.

PSALM. 81.

1

O Cenwch fawl i Dduw ein nerth,
cerdd brydferth cenwch iddo:
A llafar lais, a geneu ffraeth,
gerddoriaeth i Dduw Iago.
2 Cymerwch gathl y psallwyr glân,
a moeswch dympan hefyd:
A cheisiwch ganu gyda hyn
y nabl, a'r delyn hyfryd.

2

3 Cenwch udcyrn ar loer newydd,
y pryd sydd nodol iddo:
4 Sef deddf yw hon ar wyl uchel,
Duw yr Israel ac Iago.
5 Yn Joseph clymmodd hyn yn ddysg,
pan ddaeth o fysg yr Aipht-wyr:
Lle clywais iaith oedd ddieithr im,
heb ddeall dim o'i hystyr.

3

6 Dwedodd fy Nuw: drwy nerth fy mraich
tynnais faich eich ysgwyddau:
Ac fellu tynnais eich dwy law,
i'm madaw a'r ffwrneisiau,
7 mewn blinder gelwaist arnaf fi,
gwaredais di fut ymma:
Wrth lais taran fy mhrofiad oedd,
ynglan dyfroedd Meriba.

4

8 Fy mhobl Israel gwrando fi,
os vityri yn ffyddlon:
9 Na fydd i ti arall yn Dduw,
na chrymma i au-dduw estron.
10 Myfi yr Arglwydd Dduw a'th ddug
o'r Aipht dir farrug allan:
Llanwaf dy fol heb ddiffyg dafn,
lleda dy fafn yn llydan.

5

11 Ni choeliai Israel fy rhybudd,
ni fyddent ufydd i mi:
12 Gollyngais hwynt iw ffyrdd eu hun,
iw cyngor cyndyn hynny.
13 Och na wrandawsai Israel,
gan rodio'n ffel fy llwybrau:
14 A phwys fy llaw llethaswn fron
eu hôll elynnion hwythau.

6

15 Caseion ein Duw, yn ei lid,
a oftyngesid iddo.
Ac ef a roesai yn y tir
ammodau hir i'r eiddo.
16 Ein Duw a roesai iddynt borth,
drwy frasder cymorth rhadol:
Rhoi mêl o'r graig, rhoi llaeth yn flith,
a gwenith yn ddigonol.

PSALM. 82.

1

HOll farnwyr Byd mae Duw'n eu mysg,
pe cymrent addysg gantho:
Duw barna ar y duwiau mân,
a'i farn sy lân heb wyro.
2 Pa hyd y rhoddwch farn ar drô,
gan bleidio gyda'r trawsion?
3 I'r tlawd, ymddifad, rheidus trwch,
paham na fernwch union?

2

4 Gwrandewch chwi ar y gwan, a'r gwael,
a'r tlawd heb gael mo'i gyfraid:
(Pan ddêl y rheini gar eich bron)
o ddwylo'r trawsion diriaid.
5 Gwyr heb wybod, heb ddeall chwaith
sy'n rhodio taith tywyllni:
Ni syflent hwy, pe siglai 'nghyd,
yr holl fyd, a'i fylfeini.

3

6 Dywedais mai Duwiau y'ch yn siwr,
a phlant i'r gwr Goruchaf:
Er hyn fel dyn marw a wnewch,
un gwymp a gewch a'ch hynaf.
7 Duw cyfyd, a dyro farnau ar
y ddaiar a'i theyrnasoedd:
Can's mawr yw d'etifeddiaeth, di
a feddi'r holl genhedloedd.

PSALM. 83.

1

NA ostega, na thaw, na fydd
di lonydd Duw y lluoedd:
2 Wele, d'elynnion yn cryfhau,
gan godi 'pennau i'r nefoedd.
3 Ymgyfrinachu dichell un,
y lle mae ganthyn fwriad,
A dychymygu diben brudd.
i ni sy'n ymgudd danad.

2

4 Dywedant, dowch difethwn hwynt
na byddo o honynt genedl:
Ac na byddo (meddant hwy)
am Israel mwy mor chwedl.
5 Ymgyngorasant bawb ynghyd,
ac yn un fryd i'th erbyn.
6 Edom, Ismael, Moab blaid
a'r hôll Hagariaid cyndyn.

3

7 Gebal, Ammon, Amalechiaid,
Philistiaid a gwyr Tirus:
8 Assur, yn gydfraich a phlant Lot,
fel dyna gnot maleisus.
9 Tâl ditheu adref yn y man,
megis i Midian greulon,
I Sisera, neu i Jabin swrth.
a laddwyd wrth lan Cison.

4

10 Yn Endor gynt ou laddfa fawr,
ar hyd y llawr ar wasgar:
Gwna 'honynt hwythau laddfa ail,
a'u cyrph yn dail i'r ddaiar.

11 Gosod

11 Goſod eu bonedd hwy fel Zeb.
ac Oreb yr un diwedd :
A'u tywyſogion fel Zeba,
a Zalmuna i orwedd.

5

12 Dwedent y mynnent yn eu byw
gyſegrfa Duw iw meddiant :
13 Fel troiad rhod, neu wellt mewn gwynt,
dyna yr hynt a gafant.
14 Fel a llyſg tân bôb pren crin,
a'r fflam yr eithin mynydd :
15 Fellu a'th 'ſtorm, ymlid hwy'n gynt
na dychryn corwynt efrydd.

6

16 Llanw eu tâl o warth a chwus,
ceiſiant ar frys yr Arglwydd.
17 Ac yn dragwyddol iddynt bydd,
gywilydd, meſl, a gwradwydd.
18 Difether hwynt : gwybydded dyn byw
mai d'enw di yw Jehofa :
Ac mai ti unig Dduw ſydd ar
y ddaiar yn orucha.

PSALM. 84.

1

DY Babell di mor hyfryd yw
(O Arglwydd byw y lluoedd)
2 Mynych chwenychais weled hon,
rhag mor dra thirion ydoedd.
Mae f'enaid i (fy Iôn) mewn blys
i'th gyſegr lys dueddu :
Fy nghalon i, a'm hôll gnawd yw,
yn Nuw byw'n gorfoleddu.

2

3 Aderyn y tô cafodd dy,
a'r wennol fry iw chywion
Lê wrth dy allor di iw trin,
fy Nuw a'm brenin tirion.
4 Gwyn ei fyd a drig yn dy dy,
cant dy foliannu ddigon :
5 Ac ynot ti ſy'n cadarnhau,
a'th lwybrau yn eu calon.

3

6 Pe rhôn a gorfod ar y rhain
rhyd glyn wylofain dramwy :
Goſodant ffynnon iddynt hw,
a'r glaw a leinw ffwyſwy.
7 Ant rhagddynt bawb o nerth i nerth
nes cael yn brydferth ddyfod :
I 'mddangos i Dduw gar ei fron,
yn Seion ei breſwylfod.

4

8 Arglwydd Dduw, clyw di fi,
a'm gweddi O Dduw Iagof :
9 Gwêl wyneb d'eneiniog, a'i ſtâd,
Duw'n tarian na âd fi'n angof.
10 Gwell yw na mil, un dydd i'th dy,
am hynny mwy dewiſol
Im fôd ar riniog y drws tau,
na phlaſau yr annuwiolion.

5

11 Sef, haul a tharian yw Duw mâd,
a rydd râd a gogoniant.
Ni leſtair ef ddaioni maith,
i'r rhai a berffaith rodiant.
12 O Arglwydd Dduw y lluoedd mawr,
anfon i lawr dy gymmod :
Dedwydd yw'r dyn a rotho 'i gred,
a'i hôll ymddiried ynod.

PSALM. 85.

1

DA wyd i'th dir (Jehofa Nêr)
dychwelaiſt gaethder Iago :
2 Maddeuaiſt drawſedd dy bobl di,
mae eu camwedd wedi ei guddio.
3 Tynnaiſt dy lid oddiarnom ni,
troiſt o ddigloni awchlym :
4 O Dduw ein nerth tro ninnau'n well,
a'th lid bydd bell oddiwrthym.

2

5 Ai byth a digi wrthym ni ?
a ſorri di hyd ddiwedd ?
A ſaif dy lid o oes i oes ?
Duw gwrando, moes drugaredd.
6 Pam ? oni throi di, a'n bywhau,
a llawenhau yr eiddod ?
7 O dangos i'n dy nawdd mewn pryd,
fellu cawn iechyd ynod.

3

8 Bêth a ddywaid Duw amdanaf
mi a wrandawaf hynny :
Fe draetha hedd iw bobl, a'i ſaint,
rhag troi ym mraint ynfydu.
9 I'r rhai a ofnant Arglwydd nêf
mae ei iechyd ef yn agos :
Fellu a caiff gogoniant hir,
ofewn ein tir ni aros.

3

10 Ei drugaredd, a'i wirionedd,
ar unwaith cyfarfuant:
Ei uniondeb, a'i hêdd ynghŷd,
drwŷ'r tîr a 'mgŷd-gusanant.
11 Gwirionedd o'r ddaiar a dardd;
uniondeb chwardd o'r nefoedd:
12 Duw a ddenfŷn i'n ddaioni,
a'n tir i roddi cnydoedd.

4

13 Uniondeb oedd oflaen Duw nêf,
a'r cyfion ef aed rhagddo:
A Duw a rodia yn ei waith,
fel i'r un daith ag efo.

PSALM. 86.

1

GOstwng O Arglwŷdd y glust dau,
clŷw fy ngweddiau trymmion:
Gwrando fi fŷ druan a thlawd,
o'th barawd drugareddion.
Cadw fy oes, gŵr cynnwŷs ŵŷ,
ac i ti 'rŷdwŷ'n credu:
Duw bŷdd achubwr da i'th wâs,
o'th râs tyrd i'm gwaredu.

2

3 Trugarhâ wrthif Arglwŷdd mâd,
canŷs arnad llefa'n ddibaid:
4 Einioes dy wâs, Duw llawenha
canŷs attad coda f'enaid:
5 Canŷs di O Arglwŷdd ydwŷd ddâ
i'th bobloedd, a thrugarog,
I'r rhai a alwant arnat ti,
mae dy ddaioni 'n bleidiog.

3

6 O Arglwŷdd clŷw fy llais, mor llŷm,
i'm gweddi i'm myfyrdod:
7 Clŷw fy llais, gwel fy nghlwŷf,
y dŷdd y bwŷf i'm trallod.
8 Ymŷsg y duwiau nid oes un,
fel dydi gun gogoned:
Ymŷsg gweithredoedd cymmain hŷn,
nid oes yr un un-weithred.

4

9 Y bobloedd ôll a wnaethost (Iôn)
o'th flaen dôn, ac addolant:
A pha le bynnag ar y bônt
i'th enw rhônt ogoniant.
10 Can's tydi ydwŷd fawr, a phur,
yn gwneuthur rhyfeddodau:
A thydi'n unig ŵŷd yn Dduw,
ni cheifiwn amrŷw dduwiau.

5

11 Dŷfg i mi dy ffordd (Arglwŷdd)
câf yn rhwŷdd dy wirionedd:
Gwna fy nghalon yn un a thi,
ac ofnaf fi dy fawredd.
12 Fy Arglwŷdd Dduw, moliannaf di
a hôll egni fy nghalon:
Ac i'th fawr enw bŷth ar dant,
y rhôf ogoniant cyfon.

6

13 Mawr ydŷw dy drugaredd di,
tuagattaf fi yn barod,
Gwaredaift f'enaid i o'r bêdd,
ac o'r gorddyfnedd ifod.
14 Duw, daethant arnaf fi wŷr beilch,
fel llu o weilch ewin-ddrŷd?
Ceifient ddwŷn f'einioes o'r bŷd hwn,
iw golwg gwn nad oeddid.

7

15 Ond tydi'n unig ŵŷd hawddgar,
a chlaiar dy drugaredd.
Hwŷr i lîd, i gymmod hawdd,
llawn o nawdd, a gwirionedd.
16 O edrŷch arnaf, moes dy râs
i mi dy wâs i'th orllwŷn:
Dôd i'm dy nerth, cadw fel hŷn
fi blentŷn dy lawforwŷn.

8

17 O Dduw dôd o'th ferch arwŷdd,
er gwradwŷdd i'm cafeion:
Pan welant dy fôd yn rhoi nerth
i'm, ac ymadferth ddigon.

PSALM. 87.

1

SAilfeini hon (fef Seion) fŷdd,
ar gyfegr fynŷdd yno:
2 Ac ar dy bŷrth rhoes Duw ei ferch,
uwch pôb trig-lannerch Iago.
3 O ddinas Duw, prefwŷlfa'r Iôn,
mawr ydŷw'r fôn am danad:
A gogoneddus air i't fŷdd
uwch trigfenŷdd yr holl-wlad.

2

4 Rahab, Babel, a Phaleftin,
a Thirus flin, ar Mwriaid,
A fu i'th blant elynnion gŷnt,
mae rhai o honynt unblaid.

5 Ond dwedir hŷn am Seion bêr,
fo ânwŷd llawer ynthi,
Nid ymbell un: can's ſwccwr da
ŷw Duw goruchaf iddi,

3

6 Fe rŷdd yr Arglwŷdd yn ei rîf,
a fo cyfrif o hono:
Efe a eſŷd hŷn ar lêd
ſef, Hwn a aned yno.
7 Cantor tafod, a cherddor tant,
pôb rhai i't canant fawr glôd:
A thrwŷ lawenŷdd mae'n parhau,
fy hôll ffŷnhonnau ynod.

PSALM. 88.

1

O Dduw fy iechŷd, nôs a dŷdd
mae 'ngweddi'n ufŷdd arnad,
2 Goſtwng dy gluſt, O Arglwŷdd nêf,
a daed fy llêf hŷd attad.
3 Can's mae fy enaid mewn dull caeth,
a'm heinioes aeth i'r beddrod:
4 Fel gwr marw a rhifwŷd fi,
a'm nerth oedd wedi darfod.

2

5 Mor farw a rhai wedi eu llâdd,
a'u taflu 'nghlâdd mewn angof,
A leddit di mor ſiŵr a hŷn,
na bae bŷth 'honŷn atgof.
6 Goſodaiſt fi mewn dyfnder trŵch,
ac mewn tywllwch eithaf,
7 Rhoiſt bwŷs dy ddîg ar y corph mau,
a'th hôll fôr-donnau arnaf.

3

8 Pellheiſt fy hôll gydnabod dâ,
'rwŷf yn ffieidd-dra iddŷn:
Ni châf fi fyned at un câr,
yr wŷf mewn carchar rhydŷn.
9 Y mae fy ngolwg (gan dy lid)
mewn gofud o fawr gyſtudd.
Duw llefais arnad yn fy mraw,
gan godi 'nwŷlaw beunŷdd.

4

10 Ai i'r meirw dangosi wŷrth?
a ddônt i'th bŷrth, a'th foli?
11 A draethir dy fawl yn y bêdd,
a'th lân wirionedd heini?
12 Ai mewn tywyll y mae dy râd?
a'th iawndeb yngwlâd ango?

13 Fel hŷn (Duw) llefais arnat ti,
o clŷw fy ngweddi etto.

5

14 Pam (O f'Arglwŷdd a'm Duw) i'm rhaid
y rhoi f'enaid ar wrthod?
Ac y cuddi dy wŷneb-prŷd?
fy nghoel igŷd ſŷdd ynod.
15 Truan ymron marwolaeth wŷf,
mewn trâ glwŷf o'm ieuengctŷd
A'th ofni bum yn nychbeth gwael
gan ammeu cael mor iechŷd.

6

19 Dy ddig a lifodd droſof fi,
d'ofn ſŷdd i'm torri'n efrŷdd,
Fel dyfr y daethant yn fy nghŷlch,
do, do, o'm hamgŷlch beunŷdd.
17 Ymhell oddiwrthŷf rhoiſt bôb câr,
pôb cyfaill hawddgar heibio,
A'm hôll gydnabod a fu gŷnt,
yr ydŷnt yn ymguddio.

PSALM. 89.

1

MYfyriaf gerdd bŷth i barhau,
o drugareddau'r Arglwŷdd:
A'i wirionedd i'm geneu fŷdd,
hŷd yn dragywŷdd ebrwŷdd.
2 Sef dwedais hŷn: cair bŷth yn wir,
adeiledir trugaredd:
I barhau bŷth cair yn y nêf
dy gadarn grêf wirionedd.

2

3 Fel hŷn (O Dduw) attebaiſt i'm,
mi wneuthŷm rwŷm gan dyngu
I Ddafŷdd f'etholedig wâs,
a'r gair o'm grâs yn tarddu.
4 Fel hŷn ſicrhâf dy hâd di bŷth,
a gwnaf wehelŷth drefniad.
I'th gadarn faingc o oed i oed,
mi rôf bôb troed yn waſtad.

3

5 Am hŷn ſiccrwŷd tragwŷddawl
y nêf o fawl dy wrthiau:
Yngorſedd Sainct, ynghyrchfa hêdd,
am bur wirionedd d'eſriau.
6 Pwŷ ſŷdd cyſtal a'n Harglwŷdd cu
pe chwilid llu'r wŷbrennau?
Ymŷſg Angylion pwŷ fel Iôn,
ſef ymhlith meibion Duwiau?

4

7 Drwŷ gynulleidfa ei Sainct ef,
Duw o'r nêf ſŷdd ofnadwŷ :
A thrwŷ'r hôll fŷd o'n hamgŷlch ni,
ei ofni ſŷdd ddyladwŷ.
8 Pwŷ ſŷdd debig i ti Dduw bŷw,
O Arglwŷdd Dduw y lluoedd ?
Yn gadarn Iôr, a'th wir i'th gŷlch,
o amgŷlch yr hôll nefoedd.

5

9 Ti a oſtyngi y môr mawr,
a'r don hŷd lawr yn yſtig :
10 A nerth dy fraich curi dy gâs,
yr Aipht, fel gwâs lluddiedig.
11 Eiddot ŷw nêf, a daiar igŷd,
ſeiliaiſt y bŷd a'i lanw :
12 Gogledd, deheu, Tabor, Hermon,
ſŷ dirion yn dŷ enw.

6

13 I'th fraich mae grŷm, mae nerth i'th law,
a'th grêf ddheulaw codi :
14 Nawdd a barn ŷw d'orſedd hir,
a nawdd a gwir a geri.
15 Eu gwnfŷd i'r hôll bobl a fŷdd,
a fo eu llawenŷdd ynod :
Ac yn llewŷrch dy wŷneb glân
y rhodian i gyfarfod.

7

16 Yn d'unig enw di a cânt,
fawl a gogoniant beunŷdd,
Yn dy gyfiawnder codi wnant,
ac fellu byddant ddedwŷdd.
17 Can's ti wŷd gryfeder eu nerth hwŷ,
lle caffent fwŷ o dycciant :
Trwŷdi a dderchefi eu cŷrn,
ac fellu cedŷrn fyddant.

8

18 Can's o'r Arglwŷdd, a'i ddaloni,
y daw i ni amddiffin :
O Sanct Iſrael drwŷ ei law,
oddiyno daw ein brenin.
19 I'th ſanct y rhoiſt gŷnt wŷbodaeth,
drwŷ weledigaeth nefol :
Goſodais gymorth ar grŷf gun,
derchefais un dewiſol.

9

20 Cefais (eneiniais ef yn ôl)
fy ngwâs dewiſol Dafŷdd
21 Ag olew ſanct : Braich a llaw grêf,
rhoiſt gydag ef ein llywŷdd.

22 Ni chaiff gelyn ei orthrymmu,
na'i ddrygu un mâb enwir :
23 O'i flaen y coetha ei elynnion,
a'i hôll gaſeion dihir.

10

24 O'm gwirinedd, a'm trugaredd,
rhôf fi ddigonedd iddo,
Ac yn fy enw i yn wîr,
dyrchefir ei gorn yno.
25 Goſodaf ei law ar y môr,
ac o'r goror bwŷgllŷdd :
A goſodaf ei law ddeheu,
hŷd terfynau'r afonŷdd.

11

26 Ef a weddia arnaf fi
iw galedi, gan ddywedŷd,
Ti ŷw fy nhâd, fy Nuw, fy ngharn,
yn gadarn o'm ieuenctŷd.
27 Minneu gwnaf ynteu im yn fâb,
yn gynfab, ac etifedd
Ar frenhinoedd y ddaiar lâs,
yn uwch ei râs, a'i fawredd.

12

28 A chadwaf iddo (yr un wêdd)
drugaredd yn dragwŷddol :
A'm cyfammod iddo yn llawn,
yn ffyddlawn, ac yn nerthôl.
29 Goſodaf hefŷd bŷth iw hâd,
nerth a mawrhâd uwch bydoedd :
A'i orſedd faingc ef i barhau,
un wêdd a dyddiau'r nefoedd.

13

30 Ond os ei blant ef (drwŷ afrôl)
nid ânt yn ôl fy nghyfraith.
Os hwŷ ni rodiant, gan barhau,
i'm barn a'm llwŷbrau perffaith.
31 Os fy neddfau a hologant,
ni chadwant fy hôll eirchion,
32 Yna ymwelaf a'u cam gwrs,
a gwlail ſcwrs, neu goedffon.

14

33 Ond ni thorraf ag ef un nôd,
o'm hammod, a'm trugaredd :
Ac ni byddaf fi ddim yn ôl,
o'm yſtyriol wirionedd.
34 Ni thorraf fy nghyfamod glân,
a ddaeth allan o'm geneu,
Ac ni newidiaf air o'm llŵ,
ni rois hwnnw yn ddieu.

15

35 Yn fy sancteiddrwydd tyngais im
na phallwn ddim i Ddafydd,
36 Bydd ei hâd ef yn ddi draul
o'm blaen fel haul tragywydd.
37 Yn dragywydd sicrheir ef,
fel cwrs (is nef) planedau
Haul neu leuad, fellu y bydd
ei gwrs tragywydd yntau.

16

38 Di a'n ffieiddiaist ni ar fyrr,
ac yn ddiystyr lidiog
Di a gyffroist yn dra blin,
wrth dy Frenin eneiniog.
39 Diddymaist di dy air i'th wâs,
a'th râs, a'th addewidion:
Ac a'i halogaist ef yn fawr,
gan daflu i lawr ei goron.

17

40 A drylliaist ei fagwyrydd ef,
a'i gaer gref rhoist yn adwy,
41 Yn egored fellu y mae
yn brae i bawb sy'n tramwy.
42 Iw gymdogion gwarthrudd yw ef,
a than law gref ei elyn,
A llawen iawn y codent floedd,
bôb rhai a oedd iw erbyn.

18

43 Troist hefyd fin ei gleddeu ef,
a'i law oedd gref a blygaist:
44 Darfu ei lendid ef, a'i wawr,
a'i drwyn i'r llawr a fwriaist.
45 Pryd ei ieuenctyd heibio'r aeth,
a thi a'i gwnaeth cyn fyrred,
A bwriaist drosto wradwydd mawr,
o nen hyd lawr y torred.

19

46 Pa hyd fy Nuw y byddi 'nghudd?
ai byth, fy llywydd nefol:
A lysg dy lîd di fel y tân
yn gyfan yn dragwyddol?
47 O cofia f'oes ei bôd yn ferr,
a'i'n ofer gynt a gwnaethost
Hôll blant dynnion? O dal dy law,
ac yno ni ddaw yn rhydost.

20

48 Pa wr sydd a'i oes dan sêl,
na ddêl marwolaeth atto?
Pwy all ddiangc, ac ni ddaw,
y cafn a'r rhaw iw guddio?
49 O mae dy nodded Arglwydd gynt?
mae helynt dy drugaredd?
Mae dy lw, o ystyriol ffydd,
i Ddafydd o'th wirionedd?

21

50 Cofia Arglwydd, yn wradwydd llym
lle'r ydym ni, dy weision:
Yr hwn a dawdd i'm mynwes i,
gan ffrôst y Cawri mawrion.
51 Yr hwn warth 'r oedd d'elynnion di
i't yn ei rhoddi'n llidiog,
(Fy Arglwydd Dduw) a'r un fyr-hâd
i droedlad dy eneiniog.

22

52 Moler yr Arglwydd byth, Amen,
a byth Amen, hyn fytho.
Moler yr Arglwydd byth, Amen,
a byth Amen, hyn fytho.

PSALM. 90.

1

DUw buost i'n yn Arglwydd da,
ac yn breswylfa i drigo,
O bryd i bryd, fellu yr aeth
pôb rhyw genhedlaeth heibio.
2 Er cyn rhoi sail y mynydd mawr,
cyn llunio llawr cwmpas-fyd,
Duw o dragwyddol wyd, cyn neb,
hyd dragwyddoldeb hefyd.

2

3 Weithiau i ddinistr y troi ni,
troi ditheu wedi'n rhyddha;
A dwedi cyn ein mynd i'r llwch,
dychwelwch feibion Adda.
4 Can's dêg can mlynedd fel doe ynt,
Pan elo eu helynt heibio,
O'th flaen di, megis gwylfa nôs,
ni chaiff ymddangos etto.

3

5 Nid yw dyn ond fel hun, neu ail
i ddail, neu i lfeirlant.
Neu megis glâs lysieun gwan,
mor fyan a newidiant.
6 Yr hwn y boreu gwyrddlâs fydd,
a gwawr o newydd arno:
Ond pan a torrer ef brydnawn,
yn fyan iawn mae'n gwywo.

4

7 Can's yn dy lîd difethwyd ni
gan ofni dy ddigofaint

8 Rhoist di ein beiau gar dy fron,
a'n hôll ddirgelion dryghaint:
9 Can's drwy dy ddîg mae'n dyddiau ni
a'n tegwch wedi darfod,
A'n hôll flynyddoedd ynt ar ben,
fel gorphen chwedl gorfod.

5

10 Ein hôll flynyddoedd yw saith ddêg,
dau bump 'chwaneg os bydd grym:
Yna ein nerth ae'n boen blin iawn,
i ffordd yr awn yn gyflym.
11 Ond pwy a edwyn nerth dy lid?
mawr ofud sydd o'th sorri:
Sef fel y mae dy ofn di'n fawr,
dy ddig sydd ddirfawr i ni.

6

12 Dysg i ni rifo'n dyddiau gwael,
i'n calon gael doetheneb,
13 Duw pa hyd? a dôd yn hawdd
i'th weision nawdd ac undeb.
14 Yn foreu iawn diwalla ni
a'th fawr ddaioni eisoes,
Fel y caffom ni lawen fyd
yn hyfryd dros ein heinioes.

7

15 Gwna ni yn llawen, buom brudd
pan oedd yn gystudd dybryd:
A chwedi llawer blwyddyn drom,
y rhai a gawsom adfyd.
16 O Dduw, gwna weled dy fawr waith,
a'th wrthiau maith i'th weision,
A'th odidawgrwydd, a'th ffyniant,
ymysg eu plant a'u hwyrion.

8

17 Arnom doed rhâd Duw, a'i nerth,
ei allu prydferth weithio,
Duw dôd ein gwaith ni mewn trefn ddâ
Duw trefna waith ein dwylo.

PSALM. 91.

1

Y Sawl a drigo doed yn nês,
yn lloches y Goruchaf,
Ef a ymerys i gael bôd
ynghysgod hwn sydd bennaf.
2 Fy hôll ymddiffyn wyd a'm llwydd,
wrth fy Arglwyddd a dywedaf,
A'm hôll ymddiried tra fwi fyw
sydd yn fy Nuw Goruchaf.

2

3 Can's ef a werŷd yr oes dau,
oddiwrth faglau yr heliwr,
A hefyd oddiwrth blâ, a haint,
echrysaint, ac anghyflwr,
4 Ei esgyll drosot ef a rydd,
dan ei adenydd byddi
Yn ddiogel: a'i wiredd grêd
fydd gylch a bwccled i ti.

3

5 Ni ddychryni er twrf y nôs,
na'r dydd o achos hed-saeth,
6 Er haint, neu blâ, mewn tywyll sydd,
neu hanner dydd marwolaeth.
7 Wrth dy ystlys a cwympa mil,
a dengmil o'th law ddeheu:
Ac ni ddaw drwg yn dy gyfyl,
a thi a'i gwêl yn ddieu.

4

8 A'th lygaid gweli, di y dâl
i'r enwir gwammal anian.
9 Sef fy hôll obaith wyd (O Dduw)
ac uchel yw dy drigfan.
10 Ni ddigwydd niwed i't, ond dâ,
na phlâ, na dim echryslon,
I'th Eglwys, a'th gynlleidfa nawdd,
11 A archawdd iw Angylion,

5

I'th ffyrdd dy gadw, a'th gynllwyn,
a'th ddwyn a'i dwylaw hardd dêg
12 Rhag digwydd it ddrwg (hyd yn oed)
taro dy droed wrth garreg.
13 Dy sangfa fydd ar y llew dig,
a'r asp wenwynig sethri:
Ar greulon geneu'r llew o'r graig,
ac ar y ddraig y sengi

6

14 Mi a'i gwaredaf ef rhag brâd,
am roi ei gariad arnaf,
Am adnabod fy enw mau,
yn ddieu y derchafaf.
15 Geilw arnaf, mi a'i gwrandawaf,
mewn ing y byddaf barod,
Gwaredaf hefyd rhag ei gâs,
a chaiff drwy urddas fawrglod.

7

16 Fe gaiff fyw yn ddigon i hyd,
caiff yn y Byd hir ddyddiau.
Dangosaf iddo radlawn faeth,
a'm iechydwriaeth innau.

PSALM. 92.

1

MOliannu'r Arglwŷdd dâ iawn ŷw,
a chyfarch Duw yn bennaf:
A chanu bŷth i'th enw fawl,
a'th ganmawl (y Goruchaf)
2 Y boreu am dy drugaredd,
am dy wirionedd sôn y nôs,
3 Ar ddectant, Nabŷl, a thelŷn,
myfyrio hŷn, a'i ddangos.

2

4 Sef drwŷ dy weithred llawen wŷf,
nynu rwŷf yn fy Nuw Nâf,
Yngwaith dy ddwŷlaw fy Nuw Iôr,
beunŷdd a gorfoleddaf.
5 Dy weithredoedd ond mawrion ŷnt?
6 Dy helŷnt nis gŵŷr angall:
Dy feddyliau o ddyfn iawn frŷd,
hŷn nis geill ynfŷd ddeall.

3

7 Pan flodeuo yr enwir ddŷn,
megis llysieuŷn iraidd,
Pan fo drŵg-weilch yn grêf eu plaid,
Duw yno rhaid eu diwraidd,
Y drŵg flagur uchel yr ânt,
a hwŷ a syrthiant beunŷdd:
8 Titheu yr Arglwŷdd yn ddi gêl,
wŷt uchel yn dragywŷdd.

4

9 O Arglwŷdd wele dy elynnion,
dy gaseion difethir;
A hôll weithredwŷr trais a cham,
yn ddinam a wasgerir.
10 Tydi a dderchefi fy nghorn,
fel yr unicorn perffaith,
Hefŷd a gwerthfawr olew îr,
i'm tanellir ellwaith.

5

11 Fy llygaid a welant hŷn hefŷd,
fy ngwŷnfŷd o'm gelynnion,
A'm clustiau a glywant ar frŷs
f'ewŷllŷs am ddrŵg ddynnion.
12 Y cyfion a flodeua i'r nen,
fel y balmwŷdden union,
Cynnyddu yn iraidd iawn y bŷdd,
fel cedrwŷdd Libanon.

6

13 Y rhai a blanwŷd yn nhŷ Dduw,
yn goed-wŷdd bŷw y tyfant,
Ac ynghynteddau ein Duw ni
y rheini a flodeuant.
14 A dwŷn eu ffrwŷth a wnant o faint,
yn amser henaint etto,
Tirion, iraidd, a phrofadwŷ
a fyddant hwŷ yn hilio.

7

15 I ddangos nad traws, ac nad cam
ŷw f'Arglwŷdd a'm cadernŷd,
Ac nad oes yntho na chamwedd,
na dim anwiredd ynfŷd.

PSALM. 93.

1

TEyrnasu y mae yr Arglwŷdd,
mewn ardderchawgrwŷdd wisgoedd;
Ymwisgodd f'Arglwŷdd yn brydferth,
a nerth yr ymwregysodd.
2 Fe sicrhaodd sail y Bŷd
heb syflŷd, yn ddihareb,
Dy faingc erioed a ddarparwŷd,
ti wŷd er tragwŷddoldeb.

2

3 Y llifeiriant, (fy Arglwŷdd) faint
y llifeiriaint yn codi,
Tyrfau a llif yn rhwŷgo'r llawr
a thonnau mawr yn coethi.
4 Cadarn ŷw tonnau y moroedd,
gan dyrfau dyfroedd lawer,
Cadarnach ŷw yr Arglwŷdd mau,
yn nhyrau yr uchelder.

3

5 Dy dystiolaethau ŷnt siwr iawn
sef cyfiawn ŷw sancteiddrwŷdd,
A gweddus ŷw, dy dŷ di fŷdd,
bŷth yn dragywŷdd f'Arglwŷdd.

PSALM. 94

1

O Arglwŷdd Dduw, Duw mawr ei rŷm,
dialwr llŷm pôb traha.
O Dduw y nerth, ti bia'r tâl,
ar dial, ymddisgleiria.
2 Ymddercha di farnwr y Bŷd,
a thâl igŷd eu gobrwŷ,
I'r beilchion, a'r trahaus rho
y tâl a fo ddyladwŷ.

2

3 Pa hŷd? (O Arglwŷdd) o pa hŷd,
a chwardd gwŷr bud drygionus?

4 Yr ymfalchiant yn eu drŵg
gan fygwth amlwg ffrostus?
5 A'th bobl di Arglwŷdd a faeddant,
a chyftuddiant dy dreftâd,
6 Y weddw, a'r dieithr a laddant,
llofrŷddiant yr amddifad.

3

7 Dwedasant hŷn heb geisio cêl,
ein gwaith ni wêl yr Arglwŷdd:
Ac ni ddeall Duw Iago hŷn,
i ni ddisgŷn aflwŷdd.
8 Ymwasg y bobloedd difraw dôn,
ystyriwch ddynnion angall,
Chwithau ynfydion, O pa brŷd
y rhowch eich brŷd ar ddeall?

4

9 Hwn a wnaeth glust i bôb bŷw,
oni chlŷw ef yn amlwg?
Ac oni wêl hwnnw yn hawdd
a luniawdd i ni olwg?
10 Oni cherydda hwnnw chwi
sŷ'n cosbi pôb cenhedlaeth?
Ac oni ddeall hwnnw sŷ'n
dysgu i ddŷn wŷbodaeth?

5

11 Gŵŷr yr Arglwŷdd feddwl dŷn
mai gwagedd ydŷn diffaith,
12 Duw, dedwŷdd ŷw a gosbech di,
a'i 'fforddi yn dy gyfraith:
13 Yr hon a ddŷsg i ddŷn warhau,
i fwrw dyddiau dihir,
Tra boer yn darparu'r clawdd,
y fann y bawdd yr enwir.

6

14 Can's ein Iôr ei bobl ni âd,
a'i wir dretâd ni wrthŷd,
15 Ef at iawn farn a gadarnhâ,
a phôb dŷn dâ a'i dilŷd.
16 Pwŷ a gyfŷd gyda myfi,
yn erbŷn egni trawsedd?
Pa rai a safant ar fy nhû
yn erbŷn llu anwiredd?

7

17 Oni bai fôd Duw i mi yn borth,
ac ystŷn cymorth i mi,
Braidd na ddaethai i mi y loes
a roesai f'oes i dewi.
18 Pan fawn yn cwŷno dan drymhau,
rhag bôd i'm camrau lithro.
Fy Arglwŷdd, o'th drugaredd brâd,
di a'm cynhelud yno.

8

19 Pan fo ynof amlaf yn gwau,
bôb rhŷw feddyliau trymmion,
Dae dy ddiddanwch di ar dro,
i gysuro fy nghalon.
20 A oes gyfeillach i ti Dduw,
a maint ŷw'r annuwolion?
Hwn a lunia enwiredd maith
yn lle y gyfraith union.

9

21 Y rhai sŷ'n ymdyrru ynghŷd,
ar frŷd dwŷn oes y cyfion:
Ac yn eu cyngor yr ymwnaed
i geisio gwaed y gwirion.
22 Yr unig Iôr sŷdd er hŷn,
yn llwŷr amddiffŷn f'enaid:
Ef ŷw fy nerth o'm hôl a'm blaen,
a sylfaen fy ymddiried.

10

23 Efe a dâl i bôb dŷn drŵg,
yn amlwg am ei gamwedd:
Y maleisus tŷn Duw o'r Bŷd,
am ei chwŷd o enwiredd.

PSALM. 95.

1

O Dowch a chanwn i'r Arglwŷdd,
ef ŷw llywŷdd ein bywŷd:
Ymlawenhawn yn ei nerth,
ef ŷw ein prydferth iechŷd.
2 O dowch yn un-frŷd gar ei fron,
a chalon bûr ddiolchgar:
Brysiwn at Dduw dan lawenhau
a chanwn psalmau'n llafar.

2

3 Herwŷdd yr Arglwŷdd, nêf a llawr,
y sŷ Dduw mawr yn ddieu:
Tywŷsog mawr ŷw ef mewn trin,
a brenin yr hôll dduwiau.
4 Efe bia'r hôll ddaiar gron,
a'r dyfnder eigion danaw:
Uchelder hefŷd, eithafoedd,
mynyddoedd sŷdd yn eiddaw.

3

5 Ef bia'r moroedd uwch pôb traeth,
ac ef a'u gwnaeth i ruo:
Ei ddwŷlaw ffurfiasant yn wir
y sych-dir, ac sŷdd arno.

6 O dowch, addolwn, cyd-ymgrymmwn,
ac ymostyngwn iddaw:
Ef ŷw ein Harglwŷdd, un-ben rhi,
ef a'n gwnaeth ni a'i ddwŷlaw.

4

7 Canŷs ef i ni sŷdd Dduw dâ,
a phobl ei borfa ydŷm:
A'i ddefaid ŷm, os chwi a glŷw
ei air ef heddiw'n gyflŷm.
8 Meddyliwch fôd eich bai ar-lêd,
na fyddwch galed galon:
Fel yn nŷdd prawf mewn anial dir,
lle 'cofir bôd ymryson.

5

9 Y lle temtiodd eich tadau fi,
a'm profi i'm adnabod:
Faint ydoedd y gweithredoedd mau,
yn ddieu cawsant wŷbod.
10 Dros ddeugain mlynedd a'r llîn hon
drwŷ fawr ymryson, dywedais,
Pobl ŷnt cyfeiliornus iawn,
a'u calon yn llawn malais.

6

Canŷs nid adwaenent fy ffŷrdd mau,
ond amlhâu eu tuchan:
11 Wrthŷnt i'm llid y tyngais hŷn,
na ddelŷn i'm gorphwŷsfan.

PSALM. 96.

1

O Cenwch bŷth i'r Arglwŷdd mâd,
a moswch ganiad newŷdd:
Yr hôll ddaiar datcenwch fawl,
yr Arglwŷdd nefawl beunŷdd.
2 Cenwch chwi glôd i'r Arglwŷdd nêf,
a'i enw ef bendithiwch,
A'i iechŷdwriaeth drwŷ grefŷdd,
o ddŷdd i ddŷdd cyhoeddwch.

2

3 Datcenwch bŷth ei glôd, a'i râd,
yngwlad y cenhedlaethoedd,
A'i ryfeddodau ef ym mhlith,
pôb amrŷw, amrith bobloedd.
4 Canŷs ein Harglwŷdd sŷdd Dduw mawr,
a rhagawr ganmoladwŷ,
Uwch yr hôll dduwiau y mae ef,
yn Frenin nêf ofnadwŷ.

3

5 Duwiau y bobl eulynnod ŷnt,
ni ellŷnt mwŷ na chysgod:
Ein Duw ni 'wnaeth nêf a llawr,
fel dyna ragawr hynod.
6 Canŷs mawr ŷw gogoniant nêf,
ac o'i flaen ef mae harddwch,
Yn ei gysegr ef mae nerth,
a phrydferth ŷw'r hyfrydwch.

4

7 Chwi dylwŷthau y bobloedd, trowch,
yn llawen rhowch i'r Arglwŷdd,
I'r Arglwŷdd rhowch ogonedd hŷ,
a nerth, a hynnŷ'n ebrwŷdd.
8 Rhowch ogoniant iw enw ef,
yr Arglwŷdd nêf bŷth bythoedd,
A bwŷd offrwm iddo a rowch
a chwi ddowch iw gynteddoedd.

5

9 Addolwch F'Arglwŷdd gar ei fron
iw gyssegr, ddigon gweddol:
A'r ddaiar rhagddo, hŷd, a llêd,
dychrynned yn aruthrol.
10 I'r hôll genhedloedd dwedwch hŷn
yr Arglwŷdd sŷ'n teŷrnasu:
Nid ysgog y Bŷd sŷ'n siccr iawn,
ef a ŵŷr uniawn farnu.

6

11 O llawenhaed nefolaidd dô,
i'r ddaiar bô gorfoledd:
Rhued y môr a'i donnau llawn,
a'r pŷsg sŷ ofewn ei annedd.
12 A gorfoledded y maes glâs,
ei dŵf, a'l addas ffynniant:
A phôb pren gwŷrdd sŷdd yn y coed,
i'r Arglwŷdd rhoed ogoniant.

7

13 Am ei ddyfod, wrth ei ammod
a'i farn sŷdd hynod iawnwedd:
Barna yn gyfion yr hôll Fŷd,
a'r bobl a'i gŷd-wirionedd.

PSALM. 97.

1

YR Arglwŷdd ydŷw ein pen-rhaith,
bô perffaith y ddaiaren:
Ynysoedd cedŷrn yr hôll Fŷd,
bônt hwŷ igŷd yn llawen.
2 Niwl a thywŷllwch sŷ o'i gŷlch ef,
hyfrydwch nêf gyfannedd:
Iawnder a barn ydŷnt yn sail,
ac adail maingc ei orsedd.

2
5 Tân eiff o'i flaen ef, ac a lysg
ym mysg ei hôll elynnion:
4 A'i fellt yn fflamio trwy'r hôll Fyd,
oedd olwg enbyd ddigon.
5 Oflaen Duw, fel a tawdd y cwyr,
y bryniau'n llwyr a doddent:
Oflaen hwn (yr Arglwydd) ar
y ddaiar a ddiflannent.

3
6 Yr hôll nefoedd yn hysbys
a ddengys ei gyfiawnedd,
A'r hôll genhedloedd a welsant,
ei fawr ogoniant rhyfedd.
7 Gwradwydd i'r rhai a wasnaethan
y delwau mân cerfiedig:
Addolwch ef (nid eulun gau)
hôll dduwiau darfodedig.

4
8 Dy farnedigaeth (O Duw Iôn)
a glybu Seion ddedwydd:
Merched Juda (o herwydd hyn)
sy'n ynnyn o lawenydd.
9 Canys ti (O Arglwydd) yw fy Nâf,
goruchaf dros y ddaiar:
Rhagorol yw'r derchafiad tau
uwchlaw'r holl dduwiau twyllgar.

5
10 Pob drygioni chwi a gasewch,
caru a wnewch yr Arglwydd,
Hwn sydd yn cadw oes ei Sainct,
iw dwyn o ddrygfraint aflwydd.
11 Mewn daiar yr egina eu hâd,
goleuad daw i'r cyfion,
Yn ôl tristwch fe dru y rhôd,
i lân gydwybod union.

6
12 Yn yr Arglwydd, o'r achos hon,
chwi gyfion llawenychwch,
Drwy goffa ei sancteiddrwydd ef,
a llais hyd nef moliennwch.

PSALM. 98.

1
CEnwch i'r Arglwydd newydd gân,
ei waith sy lân ryfeddod:
Ei law ddeheu, a'i fraich a wnaeth,
iddo'n iechydwriaeth parod.
2 Yr Arglwydd, hysbys i'n a gwnaeth
ei iechydwriaeth cyhoedd,
A'i gyfiawnder yn dra hawdd
datcuddiawdd i'r cenhedloedd.

2
3 Fe gofiodd ei drugaredd hir,
a'i wir i dy yr Israel,
Fel a gwelodd terfynau'r Byd
ei iechyd yn ddiymgel.
4 I'r Arglwydd a chaniad llafar,
chwi yr hôll ddaiar cenwch.
A llafar lais, ac eglur lef,
fry hyd y nef a lleisiwch.

3
5 Cenwch i'r Arglwydd Dduw fel hyn
a'r delyn, a chywirdant:
A chyda'r delyn lais a thôn,
rhowch iddo gyfion foliant.
6 Canu yn llafar, ac yn rhwydd,
oflaen yr Arglwydd frenin:
Ar yr udcyrn, a'r chwyth-gyrn prês,
fel dyna gyffes ddibrin.

4
7 A rhued y môr mawr igyd,
a'r Byd, ac ôll sydd ynthynt,
8 Y llif-ddyfroedd, a'r mynydd glâs,
i mae yn addas iddynt.
9 Curant, canant, oflaen Duw cu,
yr hwn sy'n barnu'r Bydoedd.
I'r Byd a rhydd ei farn yn iawn,
ac yn uniawn i'r bobloedd.

PSALM. 99.

1
YR Arglwydd Dduw yw ein Brenin,
am hynny cryn y bobloedd:
Mae'n eistedd rhwng dau gerubym,
fe gryn bôb daiar-leoedd.
2 Canys Brenin mawr yw'r Iôn,
yn Seion ei dderchafel:
Ac uwchlaw pobloedd yr hôll Fyd,
a'r sydd o rydid uchel.

2
3 Cydfoliannant o'r nef i'r llawr,
dy enw mawr sancteiddiol:
Ofnadwy hefyd yw dy drin,
4 Ditheu (O Frenin nerthol)
A geri farn, darperi iawn:
yn gyfiawn heb draws-osgo,
A barnedigaeth hûr ddidôst,
a wnaethost di yn Iago.

3

5 Derchefwch yr Arglwydd, ein Duw,
sef sanctaidd yw ei fawredd:
Ymgrymwch oflaen ei ftôl draed,
fellu parhaed ei rinwedd.
6 Moses, ac Aaron sanctaidd blaid,
ymhlith offeirlaid gyrrodd:
Samuel a alwai ei enw ef,
ynteu o'r nef attebodd.

4

7 Mewn colofn o niwl a bu wiw,
gan Dduw lefaru wrthynt,
Tra fuant hwy yn rhyngu ei fodd
a'r ddeddf a roddodd iddynt.
8 Gwrandewaist arnynt, dodaist gêd,
a'u harbed, gan ymattal:
Duw Nâf, dy nawdd parod fu,
a hwythau'n haeddu dial.

5

9 Derchefwch chwi ein Iôr am hyn,
yn Seion fryn cyssegraidd,
Ymgrymwch iddo tra fo'ch byw,
yr unig Dduw sydd sanctaidd.

PSALM. 100.

1

I'R Arglwydd cenwch lafar glôd,
a gwnewch ufudd-dod llawn-fryd,
2 Dowch oflaen Duw a pheraidd dôn,
trigollion byw yr holl fyd.
3 Gwybyddwch ôll mai'r Arglwydd Dduw
a'n gwnaeth ni'n fyw hyd yma,
Nid oi'n hunain, ei bobl ym,
a defaid grym ei borfa.

2

4 O ewch iw byrth a diolch brau,
yn ei gynteddau molwch ef,
Bendithiwch enw Duw hynod,
rhowch iddo glôd drwy lafar lêf.
5 Canys da yw'r Arglwydd, awdwr hêdd,
da ei drugaredd, a dilyth,
A'i wirioned i ni a roes,
o oes i oes a beru byth.

PSALM. 101.

1

DAtcanaf drugaredd, a barn,
i'r Arglwydd cadarn canaf.
2 Byddaf ddeallus mewn ffordd wych,
hyd oni ddelych attaf.
A rhodiaf yn fy nhy, yn rhwydd,
a thrwy berffeithrwydd calon.
3 Pôb peth drwg sydd gennif gâs
a childyn ddiras ddynnion.

2

4 Calon gyndyn ynof ni bydd,
drwg weithydd ni 'nabyddaf.
5 Enllibwyr dirgel, a'r balch uchel
o'r achos ni oddefaf.
6 Ar y ffyddloniaid mae 'ngolwg i,
fe lyn y rheini wrthif:
7 A'r hwn a rodio mewn ffordd dda,
hwn a wasnaetha i mif.

3

8 Ni chaiff aros ofewn fy nhy,
un dyn ac sy dwyllodrus,
Yn fy ngolwg un dyn ni bydd,
a lunio gelwydd trefnus.
9 Hôll annuwiolion fy ngwlâd faith,
yn foreu ymaith torraf:
Fel na ddelont i ddinas Duw,
y cyfryw a ddiwreiddiaf.

PSALM. 102.

1

O Arglwydd, erglyw fy ngweddi,
a daed fy nghri hyd attad:
2 Na chudd d'wyneb, mewn ing tra fwyf,
clyw, clyw, pan alwyf arnad.
3 Fy nyddiau aethant fel y mwg,
sef cynddrwg im cystuddiwyd:
Fy esgyrn poethant o achos hyn,
fel 'tewyn ar yr aelwyd.

2

4 Fy nghalon tarawyd a chryn iâs,
ac fel y gwellt-glas gwywodd:
Fel yr anghofiais fwyta mwyd,
dirmygwyd fi yn ormodd.
5 Glynodd fy esgyrn wrth fy nghroen,
gan faint fy mhoen, a'm tuchan:
6 Fel un o'r anialwch, llé trig
y pelig, a'r dylluan.

3

7 Neu fel un o adar y tô,
a fai yn gwilio ei fywyd.
Yn rhodio'n unig ar ben y ty:
Rwyf an-hy, ac anhyfryd.

8 Fy ngelynnion â thafod rhydd,
hwy beunŷdd a'm difenwant:
A than ynfydu yn eu gŵyn,
i'm herbŷn a tyngasant.

4

9 Fel llŵch a lludw yn fy mhlâ,
a fu'r bara a fwŷdteis.
Yr un wêdd yn y ddiod mau
fy nagrau a gymysgais.
10 A hŷn fu o'th ddigofaint di,
am i't fy nghodi unwaith:
O herwŷdd bôd dy ddig yn fawr,
i'r llawr i'm teflaist eilwaith.

5

11 Fy nyddiau troesant ar y rhôd,
ac fel y cysgod ciliant;
A minneu a wŷwais o achos hŷn,
fel y glaswelltŷn methiant.
12 Ond tydi Dduw, fy Arglwŷdd dâ,
a barha yn dragwŷddol,
O oes i oes dy enw a aeth
mewn coffadwriaeth grasol.

6

13 O cyfŷd bellach, trugarhâ,
O Dduw bŷdd ddâ wrth Seion:
Mae'n fadws wrthi drugarhau,
fel dymme'r moddau'n union:
14 Canŷs hôff gan dy weision di,
ei meini, a'i magwŷrau,
Maent yn tosturio wrth ei llŵch,
a'i thristwch, a'i thrallodau.

7

15 Yno yr hôll genhedloedd bŷw
yr Arglwŷdd Dduw a ofnant,
A'r hôll Frenhinoedd trwŷ'r hôll Fŷd,
a rônt i't gŷd ogoniant.
16 Pan adeiledir Seion wŷch,
a hon yn ddrŷch i'r gwledŷdd;
Pan weler gwaith yr Arglwŷdd nêf,
y molir e'n dragywŷdd

8

17 Edrychodd hwn ar weddi'r gwael,
rhoes iddŷnt gael eu harchau:
18 Scrifennir hŷn, a'r oes yn ôl
a gaiff ei ganmol ynteu.
19 Canŷs Duw edrychodd o'r nêf frŷ,
ar ei gyssegr-dŷ, Seion:
20 Clybu ei gruddfan, iw rhyddhau
plant angeu, ei garcharion.

9

21 Fel y cŷdlelsient hwŷ ar gân
yn Seion lân, ei foliant;
Ac ynghaer Salem yr un wêdd,
ei fawredd, a'i ogoniant.
22 Hŷn fŷdd pan gasglo pawb ynghŷd,
yn unfrŷd iw foliannu:
A'r hôll deŷrnasoedd dônt yngŵŷdd
yr Arglwŷdd, iw wasnaethu.

10

23 Duw ar y ffordd lleihadd fy nerth,
byrrhâdd fy mrhydferth ddyddiau,
A mi'n disgwŷl rhyddhâd ar gais,
24 Yno a dywedais inneu,
O Dduw na thorr fy oes yn frau,
ynghanol dyddiau f'oedran:
Dy flynyddoedd fŷdd erioed,
o oed i oed a byddan.

11

25 Di yn y dechreu, dodaist sail,
oddisod adail daiar:
A chwmpas wŷbren uwch ein llaw,
ŷw gwaith dy ddwŷlaw hawddgar.
26 Darfyddant hwŷ, parhei di bŷth,
treiliant fel llŷth trwsiadau.
27 Troi hwŷnt fel gwisg, llygru a wnânt
fel u newidiant hwŷthau.

12

Titheu Arglwŷdd, yr un wŷt ti,
a'th flwŷddau ni ddarfyddant.
28 Hôll blant dy weision gar dy fron,
a'u hwŷrion a breswŷliant.

PSALM. 103.

1

FY Enaid mawl Sanct Duw, yr Iôn,
a chwbl o'm eigion ynof.
2 Fy enaid na âd fawl Arglwŷdd nêf,
na'i ddoniau êt yn angof.
3 Yr hwn sŷ'n maddeu dy hôll ddrwg,
yr hwn a'th ddŵg o'th lesgedd;
4 Yr hwn a werŷd dy oes yn llon,
cei goron o'i drugaredd.

2

5 Hwn a ddiwalla dy eneu di
â'i lawn ddaioni pybŷr:
Drwŷ adnewŷddu i't dy nerth,
mor brydferth a's hên Erŷr.

6 Yr Iôn cyfiawnder, barn a wnai
i'r rhai ſydd orthrymedig.
7 Dangos a wnaeth ef brif ffyrdd hên,
i Foeſen yn nodedig.

3

Ac i Iſrael ei hôll ddawn,
8 Duw llawn ŷw o drugaredd:
Hwŷr ŷw ei lid, parod ei râd,
fel dyna gariad rhyfedd.
9 Nid ymryſon ef a ni bŷth,
nid beunŷdd a chwŷth ddigofaint.
10 Nid yn ôl ein drygau a gwnai
a ni: ni'n coſbai cymmaint.

4

11 Cŷhŷd ag ŷw'r ffurfafen fawr
oddiar y llawr o uchder,
Cymmaint i'r rhai a'i hofnant éf,
ſŷdd nawdd Duw nêf bôb amſer.
12 Os pell ŷw'r dwŷrain oleu hîn
oddiwrth orllewin fachlud;
Cŷn belled ein hôll bechod llŷm,
oddiwrthŷm ef a'u ſymmud.

5

13 Ac fel a bŷdd nawdd, ſerch, a chwant,
Tâd da iw blant naturiol,
Fellu cawn ſerch ein Tâd o'r nêf,
os ofnwn ef yn dduwiol.
14 Efe a'n hedwŷn ni yn llwŷr,
fe wŷr mai llŵch ŷw'n deunŷdd:
15 Oes dŷn fel gwellt-glâs ſŷ'n teghau
neu ddail, neu flodau maeſŷdd.

6

16 Yr hwn, cŷn gynted ac y dêl
y gwŷnt a'i awel drofodd,
A chwŷthir ymmaith fellu o'i lê,
na wŷddis ple a tyfodd.
17 Ond graſlawn drugaredd a fŷdd,
yn lân dragywŷdd feddiant,
O oes i oes heb drangc, heb dral,
gan Duw i'r rhai a'i hofnant.

7

18 A'i gyfiawnder i blant y plant
a gadwant ei gyfammod:
O chofiant ei orchmynion ef,
mae Teŷrnas nêf yn barod.
19 Yno mae ei orſeddfa éf,
ſef yn y nêf dragwŷddol:
A llyfodraethu mae ef bôb peth,
drwŷ ei Frenhiniaeth nefol.

8

20 Bendithiwch chwi yr Arglwŷdd Iôn,
angylion, a'i hôll gedŷrn:
Ei lân orchymmŷn ef a wnewch,
a'i lais gwrandewch yn drachwŷrn.
21 Bendithiwch chwi yr Arglwŷdd nêr,
ei luoedd tyner tirion.
Ei wŷllŷs gwnewch, canlynwch wir,
chwychwi ei gywir weiſion.

9

22 Bendithiwch chwi yr Arglwŷdd nêf,
ei hôll waith ef ſŷ hylwŷdd:
Ymmhôb man ôll o'i drefn a'i hawl,
O f'enaid mawl di'r Arglwŷdd.

PSALM. 104.

1

FY enaid mola'r Arglwŷdd bŷw;
O f'Arglwŷdd Dduw y mawredd
Mawr wŷt, gogoniant a gai di,
ymwiſgi ag anrhydedd
2 Megis ei ddillad a gwiſg fo
amdano y goleuad:
Rhŷdd yn ei gŷlch yr wŷbr ar dân,
yn llydan, fel llen waſtad

2

3 Ar ddwfr rhoes ſail ei ſtafellau,
gwnaeth y cymylau iddo
Yn gerbŷd olwŷnog: mae ar ei hŷnt
uwch eſgŷll gwŷnt yn rhodio.
4 Gwnaeth bôb chwthiad iddo'n hêdd,
gogonedd y ffurfafen;
A'i weinidogion yn fflam dân,
a wibian rhŷd yr wŷbren.

3

5 Crêf a rhoes ſail y ddaiar gron,
fel na ſyfl hon oddiyno:
Yr hon a berŷ fel a rhoes,
o oes i oes heb gilio:
6 Tydi (Dduw) dilledaiſt hon
a'r eigion yn fantellau;
Ac oni bae dy ddeheu law,
ae'r dwfr uwchlaw y brynniau.

4

7 Gan dy gerŷdd maent hwŷ yn ffo,
fel pan lŷnnio taran:
Drwŷ fraw a brŷs rhŷd y ddôl,
y dwfroedd yn ôl a lithran.

8 Weith-

8 Weithiau a codai'r dwfr yn fryn:
weithiau fel glyn panylent,
Lle trefnaist iddynt bannwl cau;
ac weithiau a gorphwysent.
5
9 Gosodaist derfyn lle'r arhônt,
ac fel nad elont drosto:
Ac na ddelont mŷw dros lawr
y ddaiar fawr, iw chuddio,
10 Rhoes Duw ffynnon i bôb nant,
a phawb a ysant beunydd:
A rhêd y ffrydau rhŷd y glynn,
rhwng pôb bryn a'u gilydd.
6
11 Yfiff yno anifeiliaid maes,
affynnod myng-laes gwylltion,
Heb ymadel a llawr y nant,
hŷd onid yfant ddigon.
12 Ac adar awŷr dônt garllaw,
i leisiaw rhwng y coedydd:
Yn canu ei fawl o bren i bren,
cŷd byngciau llawen ufydd.
7
13 Dwfr ar fynyddoedd lle ni ddaw,
fe wlŷch a glaw oddiarno:
A'r gwastad dîr efe a'i gwlŷch,
bôb grwn a rhŷch i ffrwytho.
14 Parodd i'r gwellt dyfu wrth raid
anifeiliaid: a'r llysiau,
Er dâ i ddyn: Lle rhoes o'r llawr,
ymborthiant mawr rhag angeu.
8
15 A gwîn llawena calon dyn,
ag olew tywyn wyneb.
A bara nerthir calon gŵr,
mewn cyflwr digonoldeb.
16 Prenniau'r Arglwydd o ffrwyth llawn,
o'i unig ddawn a tyfon.
Y coed cedrwydd brigog mawr,
a roes e'n llawr Libanon.
9
17 Lle mae nythod yr adar mân,
mewn prenniau glân cadeiriog:
Lle mewn ffynnidwydd glwyswydd glyn
mae tŷ'r aderyn bywiog.
18 Y mynydd uchel a'r bryn glâs,
yw llwybr danas fychod:
Ogof yr hyll-graig a wna lês,
yn lloches i'r cwningod,
10
19 Fe roes i'r llenad i chwrs clau,
a'i chyfnewidiau hefyd:
A'r haul o amgylch y Bŷd crwn,
o godiad hwn iw fachlŷd.
20 Tywyllwch nôs a roed wrth raid
i fwystfiliaid y coedydd.
21 Y llewod rhuant am ymborth,
gan Dduw o gymorth beunydd.
11
22 A chwedi cael yr ymborth hyn,
pan ddêl haul attyn unwaith,
Ymgasglant hwy i fynd iw ffau,
ac iw llochesau eilwaith.
23 Y prŷd hwn cyfyd dyn iw waith,
ac iw orchwylliaeth diwyd;
Ac fellu yr erys tan yr hwyr
lle a caiff yn llwyr ei fywyd.
12
24 O Dduw, mor rhyfedd yw dy waith
o'th synwyr perffaith tra-doeth!
Gwnaethost bôb peth, a doethder dawn,
a'r tîr sŷ lawn o'th gyfoeth.
25 I'r llydan fôr, y dwfr a'm lŷsg,
lle mae'r pŷsg yn llammu:
Lle a neidiant, yn ddifeth,
o bôb maintioleth fellu.
13
26 Yno yr â y llongau glân
dros Lefiathan heibio.
Yr hwn 'osodaist di, lle mae
yn cael ei chwarae yntho.
27 Hwynt disgwyliant, yn ei brŷd
gael oddiwrthŷd borthiant:
I dderbyn dy rôdd, ymgasglu ynghŷd,
am eu bywŷd byddant.
14
28 Duw, pan agorech di dy law,
oddiyno daw daloni:
Pôb anifail, a phôb rhŷw beth,
a ddaw yn ddi-feth i ni.
29 Pan guddiech di dy wyneb-prŷd,
a thynnu d'yspryd allan,
Crynant, trengant, ac ânt iw llwch,
mewn diwedd trwch, a thrwstan.
15
30 Duw, pan ollyngech di dy fâd,
fel rhoddi cread newydd,

Y mòdd hwn wyneb yr hôll dir
a adnewyddir beunydd.
31 Ir Arglwydd gogoneddus fydd
drwy fawr lawenydd bythoedd.
Yr Arglwydd yn ddiammeu a fêdd,
orfoledd yn y nefoedd.
16
32 Ein Duw o'r nêf a edrych ar
y ddaiar, a hi a ddychryn,
Os cyffwrdd a'r mynyddoedd draw,
y mwg a ddaw o honyn.
33 Canaf i'r Arglwydd tra fwy byw,
canaf i'm Duw tra fythwyf:
34 Mi lawenhaf yn fy Iôn,
bydd ffyddlon hyn a wnelwyf.
17
35 Y trawsion ôll, o'r tir ânt hwy,
ni bydd mwy'r annuwiolion:
Fy enaid, mola Dduw yn rhôdd
mae hyn wrth fôdd fy nghalon.

PSALM. 105.

1
CLodfored Pawb yr Arglwydd nêf,
ar ei enw ef a gelwch,
A'i weithredoedd ymysg pobloedd,
yn gyhoedd a fynegwch
2 Cenwch ei gerdd, clodforwch hwn,
a'i ddidwn ryfeddodau.
3 Y rhai a gais ei enw, (y Sanct)
llawenant eu calonnau.
2
4 Ceisiwch yr Arglwydd, a'i nerth mawr,
a'i fôdd bôb awr yn rhadlon,
5 Cofiwch ei hôll ryfeddodau,
a barn ei eneu cyfion.
6 O hâd Abraham ei wâs fô,
o feibion Iago yr ethol:
7 Ef yw'n Duw, a'i farn ef aeth
dros hôll hiliogaeth fydol.
3
8 Bôb amser cofiodd ei gyngrair,
ei air, a'i cwym ammodau
9 Ag Abraham, Isaac a'u hil,
a mîl o genedlaethau.
10 Fe roes i Iago hyn yn ddeddf,
ac yn rhwym greddf dragwyddol.
11 Ac i Israel y rhoes lân
wlâd Canaan yn gartrefol.

4
12 Pan oedd anaml iawn eu plaid,
a hwy yn ddieithraid ynddi;
13 Ac yn rhodio o'r wlâd i'r llall,
Yn dioddef gwall, á chledi:
14 Llesteiriodd iddynt gam yn dynn:
o'r achos hyn brenhinoedd,
A geryddodd yn eu plaid:
a'i air a gaed yn gyhoedd.
5
15 Am eneiniog na chwrddwch:
na ddrygwch fy mhrophwydi.
16 Galwodd am newyn ar y tîr.
yn wîr dug fara o honi.
17 Oflaen ei blant gyrrodd râs,
Joseph yn wâs a werthwyd.
18 A'r ei draed rhoed haiarn tynn,
mewn gefyn a cystuddiwyd.
6
19 Gwisgodd y gefyn hyd y byw,
nes i air Duw amseru:
Drwy Dduw a cafodd ef ryddhâd,
a phrifiad ar ei garu.
20 Yna gyrrwyd iw gyrchu fo
gar bron hên Pharo frenin:
Ac a gollyngwyd ef ar lêd,
o'i gam gaethiwed rhy-flin.
7
21 Ac yno ei osod ef a wnaeth
yn bennaeth ar ei deuly,
Ac o'i hôll gyfoeth ef, a'i wlâd,
ond dâ fawr-hâd oedd hynny.
22 I ddysgu rheolwyr ei lys
ei wllys a'i fodlondeb:
I fforddio henuriaid yr hôll wlâd,
yn wastad mewn doethineb.
8
23 Daeth Israel i'r Aipht tîr Ham,
lle'r oedd yn ddinam estron;
24 Lle llwyddodd Duw hîl Iago bâch
yn amlach na'i caseion.
25 Yna troes eu calon gau,
i lwyr gasau ei bobloedd:
Iw weision ef i wneuthur twyll,
a llid (nid amhwyll) ydoedd.
9
26 Duw gyrrodd Foesen ei hên wâs,
ag Aaron o râs ddewisol.

27 Yn nhir Ham i arwyddhau
ei nerth, a'i wrthiau nodol.
28 Rhoes Duw dywyllwch dros y wlâd,
er hyn ni chaed ufudd-dod.
29 Eu dyfroedd ôll a droed yn waed,
a lládd a wnaed eu pysgod.

10

30 Iw tîr rhoes lyffaint, heidiau hyll,
yn 'stefyll ei brenhinoedd:
31 Daeth ar ei air wybed, a llau,
ymhôb mannau o'u tiroedd.
32 Fe 'swriodd arnynt genllysg mawr,
a thân eu llawr a losgodd;
33 Eu gwinwydd, a'u ffigyswydd mâd,
a choed y wlâd a ddrylliodd.

11

34 Ceiliogod rhedyn, a lindys brwd,
yn difa cnwd eu meusydd,
35 uwchlaw rhif, drwy ŷd, gwellt, gwair
a hyn drwy air Duw ddafydd.
36 Y cyntaf anedig, pôb pen llwyth,
a'u blaenffrwyth ef a drawodd;
Ymhôb man drwy dîr ei gâs;
ei bobl o'l râs a gadwodd:

12

37 Ac a'u dug hwynt yn rhydd mewn hedd,
o ewinedd eu caseion,
Heb fôd o honynt un yn wan,
ag aur ac arian ddigon.
38 A llawen fu gan wyr y wlâd,
o'r Aipht pan gaed eu gwared:
Daeth arnynt arswyd y llaw grêf,
a ddaeth o'r nêf i wared.

13

39 Rhoes Duw y dydd gwmmwl uwchben,
fel mantell wen a tôawdd,
A'r nôs goleuodd hwynt a thân,
fel hyn yn lân a twysawdd.
40 Fe a roes iddynt ar y gair
gig sofl-Iair, iw bodloni:
A bara, o'i orchymmyn ef,
a ddaeth o'r nêf iw porthi.

14

41 Holltodd y graig, daeth dwfr yn llif,
fel pe baent brif afonydd:
Rheddodd yn genllif, a rhoes wlych
rhyd pôb lle sych o'r gwledydd.
42 Cofio a wnaeth ei air, o'l râs,
i Abram ei wâs ffyddlon.
43 A thrwy fawr nerth, yn rhydd o gaeth
a gwnaeth ei ddewisolion.

15

44 Tir y cenhedloedd iddynt rhos,
a'u llafur troes iw meddiant:
45 Er cadw ei air, a'i gyfraith ef,
rhowch hyd y nêf ei foliant

PSALM. 106.

1

MOlwch yr Arglwydd, canys dâ yw,
moliennwch Dduw y llywydd:
Oblegid ei drugaredd fry
a bery yn dragywydd.
2 Yr Arglwydd pwy all draethu ei nerth,
a'i hôll brydlawnferth foliant?
3 A wnêl gyfiawnder gwyn eu byd,
ei farn igyd a gadwant.

2

4 O Arglwydd, cofia fi dy wâs
yn ôl dy râs i'r elddod:
Ymwel a mi mewn cystudd caeth,
a'th iechydwriaeth parod.
5 Fel a gwelwyf, (ac a llawenwyf)
wych urddas d'etifeddiaeth,
Ac a cydganwyf fawl un dôn,
a'th ddewisolion odiaeth.

3

6 Pechod, camwedd, ac annoethedd,
gwnaethom gyda'n tadau:
Fe a gaed arnom ormod gwall,
heb ddeall dy fawr wrthiau.
7 Yngwlâd yr Aipht, wrth y môr côch
yn gyndyn grôch anufydd:
Heb gofio amled fu dy râs
haeddasom atcas gerydd.

4

8 Etto er mwyn ei enw ei hun,
Duw gwyn a ddaeth i'n gwared:
I beri i'r Byd gydnabod hyn,
ei fôd ef cyn gadarned.
9 Y dyfn-fôr côch, a'i ddyfrllyd wlych,
a wnaeth e'n sych iw geurydd:
Trwy ddyfnder eigion aent ar frys,
fel mynd rhyd ystlys mynydd.

5

10 Fel hyn a dug hwynt trwodd draw,
o ddwylaw eu caseion:

Ac a tywyſodd ef ei blant
o feddiant eu gelynnion.
11 Y dwfr a guddiodd yr Aipht ryw,
nid oedd un byw heb foddi:
12 Yna a credent iw air ef,
a'i gerdd hyd nef ae'n wiſgi.
6
13 Er hyn tros gôf mewn amſer byrr,
a rhoent ei bybyr wrthiau:
Heb ſefyll wrth air un Duw Iôr,
na'i gyngor, na'i ammodau.
14 Ond cododd arnynt chwant a blys,
yn y dyrys anialwch:
Gan demptio Duw a rheibus fol,
ynghanol y diffaethwch.
7
15 Rhoes iddynt lenwi eu hôll flys,
rhoes an-nhycciannus aflwydd.
16 Lle digient Foses wrth eu chwant,
ac Aaron Sant yr Arglwydd:
17 Egorae'r ddaiar yn y man,
a llyngcai Ddathan ynfyd:
Ac a dderbyniodd i'r un llam,
hôll lu Abiram hefyd.
8
18 Ac yn ei ddig enynnodd tân,
yn fuan yn eu canol:
Llosgi y rhain, eu terfyn fu,
yn ulw, y llu annuwiol.
19 Yn Horeb gwnaethant dawdd-lûn llô
ac iddo ymgrymmaſant:
20 I lun llô a borai wellt mân,
a troeſan eu gogonlant.
9
21 Anghofient wrthiau Duw ar hynt,
(a faſeu gynt achubwr)
22 Yngwlâd yr Aipht. Môr côch, tir Ham
heb feddwl am eu cyflwr.
23 Dwedodd mai eu difetha wnae
oni bae iw wâs moeſen
(Drwy ſefyll o'u blaen yn ei lid malth)
droi ymaith eu drwg ddiben.
10
24 Dirmygent hwy y prydferth dir,
ac iw air gwir ni chredent:
25 Ond yn eu pebyll grwgnach drô,
ac arno ni wrandawent.
26 Yno derchafodd Duw ei law,
iw cwympio draw 'n 'ranialwch:
27 Rhyd tiroedd, a phobloedd anghu,
iw tanu mewn diyſtyrwch.
11
28 A Baal-Peor aent ynghyd,
ymgredu igyd ag efo:
Ebyrth y meirwon a fwydtent,
a Duw a roddent heibio.
29 Fel hyn digiaſant f'Arglwydd Dduw,
a chyfryw goeg ddychmygion:
Ynteu anfonodd blâ'n eu myſg,
arnynt yn derfyſg creulon.
12
30 Yna cyfododd Phinehes,
mewn cyfiawn wrês i ddial:
A phan roes hwn ei farn yn ddâ,
Duw ar y plâ 'roes attal.
31 A chyfrifwyd y weithred hon,
yn weithred gyfion yntho,
O oes i oes (drwy air Duw Iôn)
pan ddelai ſôn amdano.
13
32 Ac wrth lan dwfr Meribbah gynt,
yno a cyffroent gynnen.
Lle digient Dduw a'u craſder ffraeth,
am hyn bu'n waeth i Foeſen.
33 Wrth gythruddo yſpryd y Sanct,
hwy a baraſant hefyd
Iw eneu draethu gair ar fai,
na weddai ei ddwedyd.
14
34 Ni laddent chwaith bobloedd y wlâd
wrth archiad Duw y lluoedd,
35 Ond ymgymyſcu a hwynt yn gu,
a dyſgu eu gweithredoedd.
36 A gwaſnaethu eu duwiau gau,
y rhai fu faglau iddynt.
37 Aberthu eu plant, yn fâb, yn ferch,
o ſerch i'r cythraul 'roeddynt.
15
38 A thywalltaſant wirion waed,
dan draed gau-dduwiau Canaan.
Y tir (wrth aberthu eu plant)
a gwaed llygraſant weithan.
39 Fellu o'u gweithredoedd eu hun,
yn un ymhalogaſant:
Putteinio wrth eu cwrs, a'u bryd,
ac fellu cyd-lygraſant.
16
40 Wrthynt enynnodd Duw mewn dig
am hyn, a ffyrnig gyffro:

Câs a ffiaidd, fellu yr aeth
ei etifeddiaeth gantho.
O'r achos hyn eu rhoddi a wnaeth
dan bôb cenhedlaeth gyndyn,
Mewn cyflwr câs dan estron blaid,
a'u câs yn feistraid arnyn.

17

Eu gelynnion aethant yn ffrom,
a'u llaw fu drom, a ffyrnig,
Fellu a darostyngwyd hwy,
a mwyfwy fu eu dirmig.
Mynych-waredodd Duw ei blant,
hwy a'i digiasant ynteu
A'u cwrs eu hun: daeth cystudd hir
am waith eu henwir feiau.

18

Pan welai arnyn ing, na thrais,
fe glywai lais eu gweddi,
Gan gofio ei air, rhoi nawdd a wnaeth
o'i helaeth fawr ddaioni.
A throi yn drugarog a wnaeth,
y gwyr yn gaeth a'u cludent,
rhai a fase'n fawr eu câs:
mel mwy cymwynas ganthynt.

19

Achub ninnau o blith y rhain
i arwin dy enw hy-glod,
Arglwydd Dduw, cymell ni'n gu
i orfoleddu ynod.
Duw Israel bendigaid fydd,
yn dragywydd, Jehofa:
dweded yr hôll bobl Amen,
molwch Dduw pen gorucha.

PSALM. 107.

1

MOlwch yr Arglwydd, canys dâ yw,
moliennwch Dduw ein llywydd,
Herwydd ei drugaredd fry
a bery yn dragywydd.
Y gwaredigion canent fawl,
i Dduw gerdd nodawl gyson,
Fawl achubwyd, caned hyn,
o law y gelyn creulon.

2

A gasglodd o bedwar-rhan y Byd,
dowch chwi i gyd-ganeuau:
O dîr y dwyrain dowch mewn hedd,
gorllewin, gogledd, deheu.

4 Drwy yr anialwch, wyrdraws hynt
lle basent gynt yn crwydro
Allan o'r ffordd: heb drêf na llan,
lle cent hwy fan i drigo.

3

5 Drwy newyn, a syched bu'r daith hon,
a'u calon ar lewygu:
6 Ar Dduw a galwent y pryd hyn,
pan oeddyn ym mron trengu.
Yna eu gwared hwynt a wnaeth,
o'u hôll orthrym-gaeth foddion,
7 Rhyd yr iawn ffordd fe'u dug mewn hedd,
i dref gyfannedd dirion.

4

8 Addefant hwythau gar ei fron,
ei fwynion drugareddau:
Ac er plant dynnion fel a gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau:
9 Diwallu o honaw einioes dyn,
rhag newyn, a rhag syched:
Ac o'i fawr râs eu cadw igyd,
pan oedd y Byd yn galed.

5

10 Y rhai mewn tywyllwch a drig,
ynghysgod llewig angeu,
Yn rhwym mewn nychdod, ac mewn bâr,
a heyrn mawr ar eu sodlau.
11 A hyn o herwydd iddynt fôd,
mewn anufudd-dod eithaf,
A llwyr ddirmygu gair Duw Iôr,
a chyngor y Goruchaf.

6

12 A thrymder calon cwympiwyd hwy,
nid oedd neb mwy a'u cododd.
13 Ar Dduw mewn ing a rhoesan lêf,
ac yntef a'u gwaredodd.
14 Ef a'u gwaredodd, ac a'u dwg,
o dywyll-ddrwg, caeth-glud,
O gysgod angeu eu rhyddhau,
a thorri eu rhwymau hefyd.

7

15 Addefent hwythau gar ei fron,
ei fwynion drugareddau,
Ac i blant dynnion fel a gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
16 Can's y pyrth prês, torrodd yn chwyrn
a'r barrau o heyrn hefyd:
17 Am eu bai, a'u camwedd yn hir,
a poenir y rhai ynfyd.

8

18 A hwŷnt yn galaru 'r bwŷd,
fe'u dygwŷd at bŷrth angeu.
19 Ar Dduw mewn ing a rhoesant lêf,
achubodd ef hwŷnt hwŷthau:
20 Gan yrru ei air iw iachau,
ac iw rhyddhau yn fŷan,
A hwŷnt a'i air tynnu a wnaeth
o'u methedigaeth allan.

9

21 Cyddefant hwŷthau gar ei fron,
ei fwŷnion drugareddau:
Ac i blant dynnion fel a gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
22 Aberthant hefŷd aberth mawl,
iw ogoneddawl fawredd,
A mynegant ei waith, a'i wŷrth,
yn ei bŷrth mewn gorfoledd.

10

23 Y rhai ânt mewn llongau i'r don,
a'u taith uwch mawrion ddyfroedd,
24 A welsant ryfeddodau'r Iôn,
a hŷn mewn eigion moroedd.
25 A'i air cyffroe dymhestloedd gwŷnt,
y rhai'n a godŷnt donnau
26 Hŷd awŷr frŷ, o eigion llawr,
ac ofn bôb awr a godau.

11

27 Gan ysgwŷd, a phendroi fel hŷn,
dull meddwŷn, synnai arnŷnt.
28 Ar Dduw mewn ing a rhoesant lêf,
daeth ef a chymorth iddŷnt.
29 Gwnaeth e'r ystorm yn dawel dêg,
a'r tonnau'n osteg gwastad,
30 Yn llawen ddistaw doen i'r lan,
i'r man a bae eu dymuniad.

12

31 Cyffesent hwŷthau gar ei fron,
ei fwŷnion drugareddau,
Ac i blant dynnion fel y gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
32 Hôll gynulleidfa ei bobl ef,
clôd Duw hŷd nêf derchafant:
Hôll eisteddfod pennaethiaid hên,
yn llawen a'i moliannant.

13

33 Y ffrydau'n ddyrys dir a wnai,
fe sychai ddwfr lle tarddo.
34 A thir ffrwŷthlawn a wnai'n ddiffrwŷth,
llettrig drwg dylwŷth yntho.
35 Troes yr anialwch yn llŷn glâs,
a'r tir crâs yn ffynhonnŷdd,
36 Lle gwnai ef drigfa i'r gwael ddŷn,
i dorri ei newŷn beunŷdd.

14

37 Lle yr hauasant feusŷdd glân,
a llawer gwinllan dyner,
Y rhai a roddant lawnder ffrwŷth,
a chnydlwŷth yn ei amser.
38 Can's cynŷddasant hwŷ gan wlith
grasol fendith un Duw cun,
A'u hanifeiliaid hŷsb a blith,
rhoes yr un fendith arnun.

15

39 Daeth caethder gwedi hŷn igŷd,
a drŵg fŷd, iw gostwng:
Gadawodd eu gorthrymmu, a'u plau,
cawsant flinderau teilwng,
40 Eu dirmŷg ar y beilchion troes,
ac ef a'u rhoes i grwŷdro,
Mewn drysni, heb lun ffordd iw chael,
lle buant wael eu dwŷlo.

16

41 Rhoes e'r tylawd i well bri,
dug o'r trueni allan,
Gan lwŷddo ei deulŷ, a'i hôll blaid,
fel defaid wrth ei gorlan.
42 Y rhai cyfiawn a welant hŷn,
a chanthŷn bŷdd yn hyfrŷd:
A'r enwir ceuir ei ddwŷ ên
ar ei gynfigen ynfŷd.

17

43 Pa rai sŷ ddoeth i ddeall hŷn,
fe roddir iddŷn wŷbod
Faint ŷw daioni f'Arglwŷdd gwŷn
wrth hŷn a cânt gydnabod?

PSALM. 108.

1

PArod ŷw fy nghalon (O Dduw)
O parod ŷw fy nghalon,
Canaf i't, a dadcanaf wawd,
o fawl fy nhafawd ffyddlon.
2 Deffro dafod, a deffro dant,
a chân ogoniant beunŷdd,
Y nabl, a'r delŷn yn gytun,
deffro fy hun ar las-ddŷdd.

2

3 Mawl i ti f'Arglwŷdd, pan ddeffrof,
a rôf ym mŷsg y bobloedd:

A chlodfori dy enw a wnaf,
lle amlaf y cenhedloedd.
Can's cyrhaeddŷd y mae dy râs,
hŷd yn Nheŷrnas nefoedd.
A'th wirionedd di hŷd at nen
yr wŷbren a'i therfynoedd.

3

Ymddercha Dduw y nêf uwchlaw,
oddiyno daw d'arwŷddion.
A bydded dy ogoniant ar
y ddaiar a'i thrigolion.
Fel y gwareder drwŷ lân hwŷl,
bôb rhai o'th anwŷl ddynnion:
O achub hwŷnt a'th law ddeheu,
a gwrando finneu'n ffyddlon.

4

Yn ei sancteiddrwŷdd dwedodd Duw
llawen ŷw fy nghyfamod.
Mi a rannaf Sichem rhŷd y glŷnn,
mesuraf ddyffrŷn Succod.
Myfi pia'r ddwŷ dre-tâd,
sef Gilead a Manasse:
Ac Ephraim ydŷw nerth fy mhen;
a Juda wen fy neddf-le.

5

Ym Moab, ymolchi a wnaf,
dros Edom taflaf f'esgŷd.
A chwardded Palestina gaeth,
ei chwerthin aeth yn rhŷ-brid.
10 Duw pwŷ a'm dŵg i'r ddinas grêf,
pwŷ am dŵg i drêf Edom?
11 Er i't ein gwrthod, pwŷ ond tydi,
O Dduw, a'mleddi drosom.

6

12 O unic Dduw, bŷdd i'n yn borth,
mae'n ofer cymorth undŷn.
13 Yn Nuw a gwnawn wroliaeth fawr
fe a sathra i lawr ein gelŷn.

PSALM. 109.

1

O Dduw fy moliant i, na thaw,
2 mae dwŷlaw'r annuwiolion:
A'u tafod twŷllgar, a'u safn rhwth,
arnaf yn bygwth digon.
3 Daethant o'm cŷlch a geiriau câs,
rhoent ddiflâs fem anynad.
4 Fel hŷn a talent ddrwŷg am ddâ,
A châs a gâf am gariad.

2

Ac fel yr oeddynt hwŷ fel hŷn,
i'm herbŷn wedi codi,
Fy wŷneb attad ti a drois
ac arnat rhois fy ngweddi.
6 Dod sathan ar ei ddeheu law,
i'r swŷdd a daw yn barod,
7 A phan roer barn, yn euog boed,
a'i weddi troed yn bechod.

3

8 Bydded ei oes yn ferr, mewn gwall,
a'i swŷdd i arall hefŷd,
9 Yn ymddifaid a bo ei blant,
a'i weddw yn fethiant ddi-brŷd.
10 A boed ei blant yn crwŷdro Bŷd,
i gymrŷd mân gerdodau:
A cheisiant hŷn rhŷd ddyrŷs dir,
lle bytho hir eu prydau.

4

11 Yn rhwŷd y rheibiwr ei ddâ syrth
a'i lafur pŷrth ddieithriaid:
12 Na ddêl nawdd iddo am ei fai,
na chwaith iw rai ymddifaid.
13 Doed distrŷw dial ar ei hil,
a'i heppil a ddinistrer,
14 Am bechodau ei dâd a'i fam
a caiff ef lam rŷw amser.

5

15 A bydded hŷn igŷd gar bron
yr Arglwŷdd gyfion farnwr,
Yr hwn a'i torro, fel na bo
mwŷ gofio i anghyfiwr.
16 Erioed ni cheisiodd wneuthur hêdd,
na thrugaredd i'r egwan,
Ond erlid y tlawd, ar isel râdd,
a cheisio llâdd y truan.

6

17 Hoffodd felldith, a hi a ddaeth
ac fel a gwnaeth bŷdd iddo:
Casâodd fendith, ac ni chaf,
ond pell yr ai oddiwrtho.
18 Gwisgodd felldith fel dillad gŵr,
a daw fel dŵr iw galon,
Fel olew doed iw esgŷrn fo,
hŷdoni chaffo ddigon.

7

19 A'r felldith bŷdd o'i gŷlch yn dŷnn,
fel yn ddilledŷn iddo:

A'i gwisgo hi a fo iddo'n dasg,
fel gwregys gwasg amdano.
20 A hyn gan Dduw a gâf yn dâl,
i'r gelyn gwamal enbyd,
A ddywedo, neu a wnelo gam,
neu niwed am fy mywyd.

8

21 Di Dduw er mwyn dy enw gwnâ,
o herwydd mai dâ d'ymwared;
Gwna dy drugaredd a myfi:
a bryssia di i'm gwared.
22 O herwydd tlawd a rheidus wyf,
a dirfawr glwyf i'm calon.
23 Fel symud cysgod a fai'n ffo,
hyn er na welo dynnion.

9

Mor ansefydlog yw fy 'stâd;
ar gwibiad ceilliog rhedyn,
24 Fy nghnawd yn gul, fy ngliniau'n wan
a siglan o dra-newyn.
25 Gwarth wyf i'm câs, yn fy ngwael ddrych,
a hwynt wrth edrych arnaf
A'm diystyrent ar rol tro,
a than bensiglo attaf.

10

26 Cymorth fi Arglwydd, fy Nuw,
cadw fi'n fyw a'th nodded:
27 Fel a gwyper mai gwaith dy law,
yw'r llês a ddaw i'm gwared.
28 Melldithiant, nac eiriachant hwy
dôd fendith fwy i minneu,
Bydd gwarth i'm gwrthwynebwyr câs,
gorfoledd i'th wâs ditheu.

11

29 A gwarth a gwradwydd gwisger hwy
ac fwyfwy a dêl attynt
A mantell laes o gwilydd mawr,
gwisg di hyd lawr amdanynt.
30 Oed fi, gan ddiolch i'm Iôr mau,
a'm geneu mawl a ganaf:
Ac a rôf glod iw enw cu,
lle bytho'r llu yn amlaf.

12

31 O herwydd ar ddeheulaw'r tlawd
y saif ddydd brawd yn gefnog;
I gadw ei enaid ef yn gu,
rhag ei farnu yn euog.

PSALM. 110.

1

DWedai'r Arglwydd wrth f'Arglwydd mau
ar fy llaw ddeheu eistedd:
Nes rhoddi y rhai a gais dy waed
dan dy draed i orwedd.
2 Arglwydd denfyn ffrewyll dy nerth
o ddinas fawrwerth Seion,
Pan lywodraethech yn eu mysg
gwna derfysg ar d'elynnion.

2

3 Yn nydd dy nerth dy bobl a ddaw
ag aberth llaw'n wyllysgar,
Yn sanctaidd hardd, daw'r cynnyrch tau
o wlith y boreu hawddgar.
4 Yr Arglwydd tyngodd, ac ni wâd,
ti sy'n offeiriad bythol,
Wrth urdd Melchizedeck oddi fry
a bery yn dragwyddol.

3

5 Yr Arglwydd ar dy ddeheu law,
Brenhinoedd draw a friwa,
Yn nydd ei ddig gwna'n archollion,
Frenhinoedd cryfion, medda.
6 Ar y cenhedloedd rhydd farn iawn,
a'u gwlâd gwna'n llawn celanedd:
A llawer pen dros wledydd mawr,
a dyrr i lawr yn un-wedd.

4

7 O wir frys i'r gyflafan hon,
fe yf o'r afon nesa
A gaffo ar ei ffordd yn rhwydd,
a'r Arglwydd a'i derchafa.

PSALM. 111.

1

CLodforaf fi fy Arglwydd Iôn,
o wllys calon hollawl,
Mewn cynnulleidfa gar eu bron,
mewn tyrfa gyfion rasawl,
2 Mawr iawn iw gwerthiau'n Arglwydd ni
hysbys i rheini a'i hoffant.
3 Ei waith, a'i iawnder pery byth,
a'i wehelyth ogoniant.

2

4 Yr Arglwydd a wnaeth ei goffau,
am ryfeddodau nerthol:

Can's

Can's Arglwŷdd nawdd-fawr ŷw i ni,
llawn o dosturi grasol.
5 I bôb rhai a'i hofnant éf,
rhŷdd gyfran gréf at fywŷd:
Ac yn dragywŷdd a mŷn fôd
côf o'i gyfammod hefŷd.

3

6 Mynegodd ef iw bobl igŷd,
gadernŷd ei weithredoedd:
A rhoddi iddŷnt hwŷ a wnaeth
'tifeddiaeth y cenhedloedd.
7 Gwirionedd, a barn ydŷw gwaith
ei burlan berffaith ddwŷlo:
A'i orchymynnion sŷdd ffyddlon iawn,
a dâ a gwnawn eu gwrando.

4

8 Y rhain sŷ gwedi eu sicrhau,
dros bŷth yn ddeddfau cyfion:
Gwedi eu gwneuthur hwŷ mewn hêdd
a thrwŷ wirionedd union.
9 Anfonodd gymmorth iw bobl ef,
cyfammod gréf safadwŷ,
Archodd hŷn: boed iddo fawl,
sanctеiddiawl, ac ofnadwŷ.

5

10 Dechreuad pôb doethineb ddofn
i bawb ŷw ofn yr Arglwŷdd,
Dâ ŷw deall y sawl a'i gwnai,
a'i ofn a sai'n dragywŷdd.

PSALM. 112.

1

DEdwŷddol ŷw mewn buchedd ddâ,
y sawl a ofna'r Arglwŷdd,
A'i orchmynion anwŷl ŷnt,
bŷdd iddo helŷnt hylwŷdd.
2 Ei hâd fŷdd nerthol yn y tîr,
bendithir hîl rhai union:
3 Golud a chyfoeth yn ei dŷ,
tros bŷth a perŷ'n gyfion.

2

4 Yr union yn y tywŷll cau
caiff fôdd i oleu weled:
Ystyriol, a thosturiol iawn,
a chyfiawn fŷdd ei weithred.
5 Gwr dâ a fŷdd trugarog fwŷn,
rhŷdd echwŷn a chymwŷnas.
A'i air mewn pwŷll a barn a rŷdd,
A'i weithred fŷdd yn addas.

3

6 Ni 'sgogir bŷth y cyfiawn, gwna
ei goffa yn dragywŷdd;
7 A chalon ddisigl, ddwŷs, ddiofn,
a sail ddofn yn yr Arglwŷdd.
8 Hwn yn nerth Duw diofnog fŷdd,
ac atteg sŷdd iw galon:
Hŷdoni chaffo yn llawn ddwŷs,
ei wllŷs ar ei elynnion.

4

9 Rhannodd, a rhoes i'r tlawd yn hŷ,
bŷth perŷ ei gyfiawnedd,
A chryfder ei goron ef yn wir,
derchefir mewn gogonedd.
10 Yr anwir edrŷch, ffromma o ddig,
drwŷ ffyrnig ysgyrnyglad:
Yr annuwiol a dawdd, fel hŷn
'fŷdd terfŷn eu dymuniad.

PSALM. 113.

1

CHwi weision Duw molwch yr Iôn,
molwch ei enw a llafar dôn,
2 Bendigaid fytho ei enw éf.
3 O godiad haul hŷd fachlud dŷdd,
Mawr enw yr Iôn moliannus fŷdd,
yn y Bŷd hwn, ac yn y nêf.

2

4 Derchafodd Duw uwch yr hôll Fŷd,
A'i follant aeth uwch nêf igŷd.
5 Pwŷ sŷ gyffelib i'n Duw ni?
Yr hwn a breswŷl yn y nêf,
6 I'r ddaiar hon darostwng éf,
gwel ef ein cam, clŷw ef ein cri.

3

7 Yr hwn sŷ'n codi'r tlawd o'r llŵch,
A'r rheidus o'i ddiystŷrwch,
8 iw gosod uwch pennaethiaid Bŷd.
9 I'r ammlhantadwŷ mae'n rhol plant,
Hîl têg, a thylwŷth, a llwŷddiant;
am hŷn moliennwch Dduw igŷd.

PSALM. 114.

1

PAn ddaeth Israel, o'r Aipht faith,
A thŷ Iaco o estron iaith,
2 Juda oedd ei sancteiddrwŷdd ef,
Israel oedd benaethiaith Iôr,
3 Gwelodd hŷn, a chiliodd y môr,
a throes iw hôl Iorddonen gréf.

2

4 Neidiai'r mynyddoedd megis hyrdd,
A'r brynniau fel wŷn llamment ffyrdd,
cawsant wastad megis llawr dôl,
5 Ciliaist (o fôr) dywaid pa ham ?
Titheu Iorddonen lathraidd lam,
pa'm a dadredaist ditheu'n d'ôl?

3

6 Chwychwi fynyddoedd pa'm a ffoech
Fel hyrddod ? a pham nad arhoech
a chwithau frynniau fel wŷn mân ?
7 Am mai rhaid ofni Duw Iago,
8 Yr hwn sŷ'n troi'r graig yn llŷn trô,
a'r callestr yn ffynnon ddwr glân.

PSALM. 115.

1

NId i ni Arglwŷdd, nid i ni,
a rhoddi y gogonedd,
Ond i'th enw dy hun yn hawdd,
am dy nawdd, a'th wirionedd.
2 Pa'm y dwedant amdanat ti
y cenhedlaethi estron:
A thrwŷ edliw hynnŷ yn fwŷ,
ple mae eu Duw hwŷ yrawron.

2

3 Sef ein Duw ni mae yn y nêf,
lle a gwnaeth ef a fynnodd.
4 Eu delwau hwŷ, aur, arian ŷn,
a dwŷlo dŷn a'u lluniodd.
5 Safn heb draethu: llun llygaid glân,
y'rhain ni welan ronŷn:
6 Trwŷn heb arogl, clustiau ar lêd
Sŷdd heb glywed, ganthŷn.

3

7 Ac i bôb delw i mae dwŷ law
heb deimlaw, traed heb symŷd:
Mae mwnwgl iddŷnt heb roi cais,
fel dyna ddyfais ynfŷd.
8 Fel hwŷnt ydŷw y rhai a'u gwnant
a'r rhai a gredant iddŷnt:
Am hŷn ni ddyleu neb drwŷ gred
roi mo'i ymddiried arnŷnt.

4

9 O Israel, dôd ti yn rhwŷdd
ar yr Arglwŷdd dy holl-frŷd.
Ef ŷw dy nerth a'th ddŵg i'r lan,
dy borth a'th darian hefŷd.
10 O tŷ Aaron, dôd titheu'n rhwŷdd
ar yr Arglwŷdd dy holl-frŷd:
Ef ŷw dy nerth a'th ddŵg i'r lan,
dy borth a'th darian hefŷd.

5

11 Y rhai a ofnwch Arglwŷdd Iôn,
rhowch arno eich union holl-frŷd:
Efe ŷw'r neb a'ch dŵg i'r lan,
eich porth a'ch tarian hefŷd.
12 Duw nâf a'n cofiodd, ac i'n plith
fe roes ei fendith rhadlawn,
I dŷ Israel rhŷdd ei hêdd,
ac un-wêdd i dŷ Aaron.

6

13 Y sawl a'i hofnant, bendithiant ef,
yr Arglwŷdd nêf canmolan,
A'i enw sanct o'r nêf i'r llawr,
bendithied mawr a bychan.
14 Yr Arglwŷdd hefŷd arnoch chwi,
a wna ddaioni amlach:
Ac a chwanega ar eich plant.
ei fwŷniant yn rymusach

7

15 Mae i chwi fendith, a mawr lwŷdd
gan y gwir Arglwŷdd cyfiawn:
Yr hwn a wnaeth y nefoedd frŷ,
a'r ddaiar obrŷ yn gyflawn.
16 Y nêf, ie'r nefoedd fawr uwchlaw
sŷdd yn eiddaw Duw yr Iôn,
A'r ddaiar, lle a preswŷliant,
a roes ef i blant dynnion.

8

17 Pwŷ a folant yr Arglwŷdd ? pwŷ ?
gwn nad hwŷnt hwŷ y meirwon,
Na'r rhai a ânt i'r bêdd yn rhwŷdd,
lle a mae distawrwŷdd ddigon.
18 Ond nyni daliwn yn ein côf
fŷth fŷth fendithio'r Arglwŷdd.
Molwch yr Arglwŷdd yr un wêdd,
a mawl gyfannedd ebrwŷdd.

PSALM. 116.

1

DA gennif wrando or Arglwŷdd nêf
ar lais fy llêf, a'm gweddi:
2 Am iddo fy nghlywed i yn hawdd,
bŷth ceisiaf ei nawdd i mi.
3 Mae maglau angeu i'm cynllwŷn,
ym mron fy nwŷn i'm beddrod:
4 Cefais ing: Ond galwaf fy Nêf
i'm hoes, moes dyner gymod.

5 Cyſion ŷw'r Iôn trugarog iawn,
ein Duw ſŷdd lawn o nodded.
6 Duw a geidw'r gwirion: bum i
mewn cyni, daeth i'm gwared.
7 O fy enaid, dadymchwel o'r llŵch,
tyred i'th lonyddwch bellach:
Am i'r Arglwŷdd fôd i ti'n ddâ,
i'th orphwŷs bryſia yn hyſach:

3

8 O herwŷdd i Dduw wared fy oes,
a'm cadw rhag gloes angeu,
Fy nhraed rhag llithro i lam drwg,
a'm golwg yn ddi ddagrau.
9 Yn y ffordd hon oflaen fy Nuw,
ym mŷſg gwŷr bŷw a rhodiaf.
10 Fel a credais, fellŷ tyſtiais,
ar y teſtŷn ymma.

4

11 Yn fy ffrwſt, dwedais hŷn,
mae pôb dŷn yn gelwŷddog,
12 Ond O Dduw, beth a wnaf i ti,
am dy ddaioni cefnog?
13 Mi gymmeraf, gan roi mawl,
y phiawl iechŷdwriaeth,
Ac a alwaf, er mwŷn fy llwŷdd,
ar enw yr Arglwŷdd perffaeth,

5

14 I'r Arglwŷdd talaf yn foreu,
fy addunedau ffyddlon,
Y prŷd hwn oflaen ei lu,
y môdd a bu'n fy nghalon.
15 Marwolaeth ei ſainct, gwerthfawr ŷw
yngolwg Duw, O cenfŷdd,
16 Dy wâs, dy wâs wŷf, mewn dirmŷg,
mâb dy forwŷnig ufudd.

6

Datodaiſt fy rhwŷmau yn rhŷdd,
fy offrwm fŷdd dy foliant.
17 Enw'r Arglwŷdd nid â o'm cô,
i hwnnw a bo'r gogoniant.
18 I'r Arglwŷdd bellach tala'n frau
fy addunedau cyſion.
19 Ynghaer Selem dy ſanctaidd dŷ,
oflaen dy deulŷ ffyddlon.

PSALM. 117.

1

[M]olwch fawl i'r Arglwŷdd nêf,
[m]olwch ef genhedloedd.
Molwch ei Enw ef drwy'r Bŷd,
chwithau igŷd y bobloedd.
2 Am ei fôd i ni yn ddâ iawn,
yr Arglwŷdd llawn trugaredd,
A'i air ef ſŷdd yn parhau bŷth,
ſef ei ddilŷth wirionedd.

PSALM. 118.

1

MOlwch yr Arglwŷdd, can's da ŷw
moliannu Duw y llywŷdd,
O herwŷdd ei drugareddau,
ſŷdd yn parhau'n dragywŷdd:
2 Dweded Iſrael dâ ŷw ef,
a'i nawdd o'r nêf ni dderfŷdd,
3 Dweded tŷ Aaron mai dâ ŷw
trugaredd Duw'n dragywŷdd.

2

4 Y rhai a'i hofnant ef yn lân,
a ganan yr un cywŷdd,
Rhôn iw drugaredd yr un glôd,
am ei fôd yn dragywŷdd.

3

5 Yn f'ing gelwais ar f'Arglwŷdd ei
hawdd gantho fu fy nghlywed:
Ef a'm gollyngodd i yn rhŷdd.
a'i lân dragywŷdd nodded.

4

6 Yr Arglwŷdd ſŷdd i'm gyda mi,
nid rhaid i'm, ofni dynnion.
7 Yr Arglwŷdd ſŷdd ynghŷd â mi,
i goſbi fy ngelynnion.
8 Gwell gobeithio yn Nuw gwŷn,
nag mewn un dŷn o'r aplaf:
9 Gwell ŷw gobeichio yn yr Iôn,
na'r tywŷſogion pennaf.

5

10 Doed y cenhedloedd arna'i gŷd,
a'u brŷd ar wneuthur artaith:
Ond yn enw yr Arglwŷdd Nâf,
myfi a'u torraf ymaith.
11 Daethant o'm cylch fel gwenŷn mân,
ac ar amcan diffaith,
Ond yn enw'r Arglwŷdd Nâf,
myfi a'u torraf ymaith.

6

12 Os daethant o'm cylch fel gwenŷn mân
fel diffodd tân mewn godaith,

Yn

Yn enw yr Arglwŷdd yr wŷf fi
  yn eu diffoddi ymaith.
13 Fy nghâſ-ddŷn gwthiaiſt atta'n grŷf
  i geiſio gennif ſyrthio.
14 Duw a'm cadwodd, ef ŷw fy mhorth,
  a'm hiechŷd i'm cynorthwŷo.

7

15 Am orfoledd Duw bŷdd ſôn
  yn nhai rhai cyfion duwiol,
Mae'r Arglwŷdd Dduw, a'i law ddeheu,
  a wnaeth y gwrthiau nerthol.
16 Deheulaw'r Arglwŷdd drwŷ ei nawdd
  ef a'i derchafawdd arnom,
A deheu law yr Arglwŷdd nêr,
  a wnaeth rymuſder droſom.

8

17 Nid marw, onid bŷw a wnâf,
  mynegaf waith yr Arglwŷdd,
18 Hwn a'm coſpodd, ac ni'm lladdodd,
  yn hytrach lluddiodd aflwŷdd.
19 Agorwch i'm bŷrth cyfiawnder,
  o'u mewn Duw nêr a folaf.
20 Porth yr Arglwŷdd, fel dyna fo,
  ânt iddo y rhai cyfiawnaf.

9

21 Minneu a'th folaf yn dy dŷ,
  o herwŷdd i ti 'nghlywed,
Yno a canaf nefol glôd
  i't, am dy fôd i'm gwared.
22 Y maen, ein pen congl-faen ni,
  a ddarfu i'r ſeiri ei wrthod.
23 O'r Arglwŷdd Dduw a tyfodd hŷn
  ſŷ ganddŷn yn rhyfeddod.

10

Yr Arglwŷdd a'i gwnaeth, dymma'r dŷdd,
  er mawr lawenŷdd i ni,
24 Yntho cymrwn orfoledd llawn,
  ymlawenhawn am hynnŷ.
25 Attolwg Arglwŷdd y prŷd hŷn
  yr ŷm yn erfŷn ſeibiant:
Atolwg Arglwŷdd Dduw pâr i'n,
  y prŷd hŷn gaffael llwŷddiant.

11

26 Bendigaid ŷw y ſawl a ddêl
  yn enw yr uchel Arglwŷdd.
O dŷ Dduw bendithiwŷd chwi,
  drwŷ weddi a ſancteiddrwŷdd.
27 Yr Arglwŷdd ſŷdd yn Dduw i ni,
  rhoes i'n oleuni rhagor.
Deliwch yr oen, a rhowch yn chwŷrn
  yn rhwŷm wrth gŷrn yr allor.

12

28 Tydi O Dduw wŷt Dduw i mi;
  am hŷn tydi a folaf:
(Dâ gwêdd it fawl, fy Nuw wŷt ti)
  a thydi a dderchafaf.
29 Molwch yr Arglwŷdd, can's da ŷw
moliannu Duw y llywŷdd,
O herwŷdd ei drugaredd frŷ,
  a berŷ yn dragywŷdd.

PSALM. 119.

POb cyfrŷw ddŷn ar ſŷdd a'i daith
  yn berffaith, mae fe'n ddedwŷdd,
Y rhai'n fucheddol a rodian
  ynghyfraith lân yr Arglwŷdd.
2 Y rhain igŷd, gwŷnfŷd a gânt,
  a gadwant ei orchmynion:
Ac a'u ceiſiant hwŷ'n ddilŷs,
  a'u hôll ewŷllŷs calon.

2

3 Dieu ŷw nad a rhai hŷn,
  i ganlŷn llwŷbrau gwammal,
4 Ond cadw dy air (a erchaiſt i'n)
  a dilŷn hŷn yn ddyfal.
5 Och fi na chawn unioni'n glau,
  fy llwŷbrau at dy ddeddfod;
6 Bŷth ni'm gwradwŷddid y môdd hwn,
  tra cadwn dy gyfammod.

3

7 Mi a'th glodforaf di er neb,
  ac mewn uniondeb calon:
Pan ddyſgwŷf ddynabod dy farn,
  ſŷ gadarn, ac ſŷdd gyfion.
8 Am dy farn mae fy hôll amcan,
  dy ddeddfau glân a gadwaf,
Na âd fŷth fi yn fy nŷch,
  O, trô i edrŷch arnaf.

Beth. *Yr Ail Rhan.*

4

9 Pa fôdd (O Dduw) y ceidw llangc,
  ſŷdd iefangc, ei hôll lwŷbrau?
Wrth ymgadw yn ôl dy air,
  dy lwŷbr a geir yn oleu.
10 Dy orchmynion a'm hôll galon,
  a'u dirgelion ceiſiais,
O lleſtŷr i mi ar ofer hŷnt,
  fŷnd oddiwrthŷnt, dwedai[illegible]

5

11 I'm calon cuddlais dy air cu,
rhag i mi bechu'n d'erbyn:
12 O Arglwydd, bendigaid ydwyt ti,
O dysg i mi d'orchmmyn.
13 Dy gyfiawn feirn, a'r gwir air tau
a mawl gwefusau traethais,
14 A'th dystiolaeth di igyd,
uwch hôll ddâ'r Byd a hoffais.

6

15 Dy ddeddf fy myfyr yw, a'm drych,
dy ffyrdd 'rwy'n edrych arnyn.
16 Mor ddigrif i mi yw dy air,
o'm côf nis cair un gronyn.

Gimel. *Y Drydydd Ran,*

7

17 Bydd ddâ i'th wâs, a byw a wna,
a'th air a gadwa'n berffaith:
18 A'm llygaid egor di ar lêd,
i weled rhin dy gyfraith.
19 Dieithr ydwyfi'n y tir,
dy ddeddf wir na chudd rhagof,
20 O wir awydd i'r gyfraith hon,
mae'n don fy enaid ynof.

8

21 Curaist feilch: daw dy felldith di
i'r rhai sy'n torri d'eirchion:
22 Trô oddiwrthif fefl ar gais,
can's cedwais dy orchmynion.
23 Er i swyddogion roi barn gâs,
rhoes dy wâs ei fyfyrdod
24 Yn dy ddeddf, sydd i'm igyd,
yn gyngor hyfryd ynod.

Daleth. *Y Bedwaredd Ran.*

9

25 Fy enaid ymron llwch bedd yw:
o'th air gwna fi'n fyw eilwaith;
26 Mynegais fy ffyrdd, clywaist fi,
O dysg i mi dy gyfraith.
27 Pâr i mi ddeall ffordd dy air,
ar hwnnw cair fy myfyr.
28 Gan ofud, f'enaid fu ar dawdd,
a'th air gwnai'n hawdd fi'n bybyr.

10

29 O'th nawdd oddiwrthif tyn ffyrdd gau
a dysg i'm ddeddfau crefydd.
30 Dewisais ffordd gwirionedd hon,
sydd gar fy mron i beunydd.
31 Glynais wrth dy air, Arglwydd,
O llestyr i'm wradwydd digllon.
32 Yn dy ddeddfau fy rhodiad sydd
pan roech yn rhydd fy nghalon.

He. *Y Bummed Ran.*

11

33 Duw, ffordd dy ddeddfau dysg i mi,
dros f'einioes mi a'i cadwaf.
34 O pâr i'm ddeall y ddeddf hon,
o'm calon mi a'i cyflawnaf.
35 Pâr i'm fynd lwybr dy ddeddf ar frys,
hyn yw fy 'wyllys deilwng:
36 A'm calon at dystiolaeth ddâ,
nid at gybydd-dra gostwng.

12

37 Trô fi rhag gweled gwagedd gwael,
bywhâ fi i gael dy ffordd di,
38 Cyflawna dy air a mi dy wâs,
yna câf râs i'th ofni.
39 Ofnais warth, trô heibio hon,
dâ yw d'orchmynion tyner.
40 Wele, f'awydd i'th gyfraith yw,
gwna i'm fyw o'th gyfiawnder.

Vau. *Y Chweched Rhan.*

13

41 Arglwydd dôd dy drugaredd i'm,
a hyn o rym d'addewid.
42 Drwy gredu'n d'air rhôf atteb crwn
i'm cablwr hwn a'm dilid.
43 O'm geneu na ddwg dy air gwir,
i'th farnau hir mae 'ngobaith.
44 Minneu'n wastadol cadwaf byth
dy lân wehelyth gyfraith,

14

45 Mewn rhydd-did mawr rhodio a wnâf,
a cheisiaf dy orchmynion.
46 A'th dystiolaethau rhôf ar goedd,
oflaen brenhinoedd cryfion.
47 Heb wradwydd llawen iawn i'm cair
yn d'air yr hwn a hoffais.
48 Codaf fy nwylaw at dy ddeddf
drwy fyfyr, greddf a gredais.

Zain. *Y Seithfed Rhan.*

15

49 Cofia i'th wâs dy air, a'th raith,
lle rhois fy ngobaith arno,

50 Yn d'air mae nghysur i igyd,
yr hwn mae mywyd yntho.
51 Er gwatwar beilch, ni throis ychwaith,
oddiwrth dy gyfraith hoyw-bur,
52 Cofiais (O Dduw) dy ddeddf erioed
yn honno rhoed i'm gysur.

16

53 Y trawsion a ofnais i yn faith,
sy'n torri'r gyfraith eiddod,
54 O'th ddeddf a cenais gerdd yn hy,
yn nhy fy mhererindod.
55 Cofiais d'enw (fy Iôn) bôb nôs,
o ferch i'th ddiddos gyfraith.
56 Cefais hynny am gadw o'm bron
dy ddeddf: sef hon sydd berffaith.

Cheth. Yr Wythfed Rhan.

17

57 Ti Arglwydd wyt i mi yn rhan,
ar d'air mae f'amcan innes.
58 Gweddiais am nawdd gar dy fron
o'm calon yn ôl d'eiriau.
59 Meddyliais am ffyrdd dy ddeddfau,
a throis fy nghamrau attynt.
60 Dy eirchion ar frys, a gedwais,
nid oedais ddim o honynt.

18

61 Er i draws dröf fy 'speilio i,
dy gyfraith ni anghofiais.
62 Gan godi ganol nôs yn frau,
dy farnau a gyffessais.
63 Cyfaill wyf i'r rhai a'th ofnant,
ac a gadwant dy eiriau.
64 Dy nawdd drwy'r tir sy lawn i'n mysg,
Duw dysg i mi dy ddeddfau

Teth. Y Nawfed Rhan.

19

65 Arglwydd gwnaethost yn dda a'th wâs
yn ôl dy râs yn addo:
66 Dysg i'm ddeall dy air yn iawn,
'rwy'n credu yn gyflawn yntho.
67 Am fy ngostwng euthym ar gam,
yn awr wyf ddinam eilwaith
68 Dâ iawn a grasslawn ydwyt ti,
O dysg i mi dy gyfraith.

20

69 Dy air er beilch yn dyfais ffug
a'm calon gorug gadwaf.
70 Breision ynt hwy, er hyn myfi,
dy gyfraith di a hoffaf
71 Fy mlinder maith da iawn i'm fu,
i ddysgu dy ddeddfodau.
72 Gwell fu i'm gyfraith d'enau glân,
nag aur ac arian lwythau.

Jod. Y Degfed Rhan.

21

73 A'th ddwylaw gwnaethost fi dy hun
a rhoist i'm lun yn berffaith:
O pâr i'm ddeall dy air di,
a dyscaf fi dy gyfraith.
74 Y sawl a'th ofnant gwelant hyn,
bydd llawen genthyn weled,
Am fôd fy ngobaith yn dy air,
yr hwn a gair ei glywed.

22

75 Gwn fôd dy farnau yn deilwng
a'm gostwng i yn ffyddlon:
76 Dôd nawdd er cyssur i'm dy wâs,
o'th râs, a'th addewidion.
77 Dôd i'm dy nawdd a byddaf byw,
dy gyfraith yw yn felus.
78 Gwradwydder beilch, a'm plyg ar gam
myfyriaf am d'ewyllys.

23

79 Y rhai O Dduw a'th ofnant di,
troer y rheini attaf:
A'r rhai adwaenant er eu maeth,
dystiolaeth y goruchaf.
80 Bydded fy nghalon yn berffaith,
yn dy lân gyfraith Arglwydd,
Fel nas gorchuddier yn y Byd,
fy wyneb-pryd a gwradwydd.

Caph. Yr Unfedarddeg Rhan.

24

81 Gan ddisgwyl am dy iechyd di,
mae f'enaid i mewn diffig
Yn gwilied beunydd wrth dy air,
O Arglwydd cair fi'n ddiddig.
82 I mae fy llygaid mewn pall ddrych
yn edrych am d'addewyd,
Pa bryd (O Arglwydd, dwedais i)
i'm diddeni a'th iechyd?

25

83 'Rwyf fel costrel mewn mwg cau,
cofiais dy eiriau cyfion.

4 Pa hyd ŷw amser dy wâs di?
pa brŷd a berni'r trawsion?
5 Cloddiai'r beilchion i'm hyllau: hŷn
sŷ'n erbyn dy gyfreithiau.
6 Gwirionedd ŷw d'orchmynion di,
cymmorth fi rhag cam faglau.

26

7 Braidd na'm difent o'r tir ar gais,
ond glynais wrth d'orchmynion.
8 Bŷwhâ fi Dduw, i gadw'n glau,
dystiolaeth d'eneu ffyddlon.

Lamed. *Y Ddeuddegfed Rhan.*

27

Bŷth yn y nêf a perŷ d'air,
O Dduw cair dy wirionedd
oes i oes: sicrheist y tir
na siglir mo'r amgylchedd.
Safant bŷth wrth dy farnau di
ment i ti'n weision ufudd.
1 Oni bai fôd dy ddeddf yn ddâ,
i'n difa baseu gystudd.

28

A'th orchmynion a bŷwheist fi,
am hŷn y rheini a goffais:
3 Eiddo ti wŷf, Duw achub fi,
dy ddeddfau di a geisiais.
4 Disgwŷl fy lladd mae'r anwir sur
'rwŷ'n ystur dy dystiolaeth.
5 Ar bôb perffeithrwŷdd mae terfŷn,
ond ar d'orchymmŷn helaeth.

Mem. *Y Trydŷddarddeg Rhan.*

29

6 Mor gu (O Arglwŷdd) gennŷf fi,
dy ddeddf di, a'th gyfammod:
Ac ar y rhain o ddŷdd i ddŷdd,
y bŷdd fy hôll fyfyrdod.
97 Gwnaethost fi a'th orchmynion iâch,
yn ddoethach na'm gelynnion:
Can's gyda mi yn dragywŷdd,
a bŷdd dy hôll orchmynion.

30

98 Gwnaethost fi'n ddoethach (O Duw Iôn)
na'r athrawon a'm dyscent,
Oblegid fy myfyrdod mau,
dy dystiolaethau oeddent,
99 Rhag drwg-lwŷbr, fel y cadwn d'air
fy nhraed yn ddiwair cedwais.
100 Am gadw o honof dy ddeddf di,
mwŷ na'm rhieni, deallais.

31

101 Rhag dy farnau ni chiliais i,
can's ti a'm dysgaist ynthŷnt.
102 Mor beraidd gennif d'eiriau iâch,
na' mêl melusach ydŷnt.
103 O Arglwŷdd a'th orchmynion di,
a gwnaethost fi yn bwŷllawg,
Am hynnŷ'r ydwŷf yn casâu
pôb cyfrŷw lwŷbrau euawg.

Nun. *Y Bedwareddarddeg Rhan.*

32

104 Dy air i'm traed, lusern ŷw,
a llewŷrch gwlw i'm llwŷbrau.
105 Tyngais, a chyflawni a wnâf,
y cadwaf dy lân ddeddfau:
106 Cystuddiwŷd fi'n fawr, Arglwŷdd dâ;
bŷwhâ fi'n ôl d'addewid:
107 Bodloner di, O Arglwŷdd mau,
ag offrwm geneu diwŷd.

33

A dŷsg i'm dy hôll farnau draw,
108 Fy enaid sŷ im llaw'n wastadol:
Am hynnŷ nid anghofiais chwaith,
dy lân gyfraith sancteiddiol.
109 Yr annuwiol i'r ffordd fau,
rhoddasant faglau geirwon:
Ni chyfeilliornais i er hŷn,
ond dilŷn dy orchmynion.

34

110 Cymrais yn etifeddiaeth lân,
bŷth weithian dy orchmynion,
O herwŷdd mai hwŷntwŷ sŷdd,
lawenŷdd mawr i'm calon.
111 Gostyngais i fy nghalon bur,
i wneuthur drwŷ orfoledd.
Dy ddeddfau di tra fwŷf 'n y Bŷd,
a hynnŷ hŷd y diwedd.

Samec. *Y Bymthegfed Ran.*

35

112 Dychmygion ofer caseis i,
a'th gyfraith di a hoffais.
113 Lloches a tharian i'm ŷw d'air:
wrth dy air a disgwŷliais.
114 Ciliwch rai drwg oddiwrthi fi,
fy Nuw cadwaf fi ei gyfraith,

 115 Cynnal

115 Cynnal fi a'th air, a bŷw a wnâf,
ni wridaf am fy ngobaith.

36

116 O cynnal fi, fy Arglwŷdd Nâf,
a byddaf iâch dragwŷddol:
Ac yn dy ddeddfau iâch a bŷdd
fy llawenŷdd gwastadol.
117 Sethraist O Arglwŷdd, yr hôll rai
a ai oddiwrth dy ddeddfau:
Am mai oferedd gar dŷ fron
oedd eu dychmygion hwŷthau.

37

118 Difethaist hôll rai drŵg y tir,
fel y difethir sothach.
Am hŷn dy dystiolaethau di,
a gerais i yn anwylach.
119 O Arglwŷdd Dduw rhag ofn dy ddîg
fy ngnhawd a'm cîg a synnodd.
120 Rhag dy farnedigaeth di,
fy yspr ŷd i a ofnodd.

Ain. *Yr Unfedarbymtheg Ran.*

38

121 Barn a thrugaredd a wneuthŷm,
na ddôd fi i'm caseion:
122 O Arglwŷdd, dŷsg ddaioni i'th wâs,
achub rhag câs y beilchion.
123 Pallai 'ngolwg yn disgwŷl llawn
iechŷd o'th gyfiawn eiriau.
124 Yn ôl trugaredd a'th wâs gwna,
dŷsg i mi'n ddâ dy ddeddfau.

39

125 Dy wâs wŷf fi, deall i'm dôd,
i wŷbod dy ammodau.
126 Madws i't (Arglwŷdd) roddi barn,
torwŷd dy gadarn ddeddfau.
127 Mwŷ nag aur hoffais dy ddeddf di,
pe rhoen a'i goethi yn berffaith.
128 Yn uniawn oll a cyfrifais,
casais lwŷbrau diffaith.

Pe. *Y Deufedarbymtheg Ran.*

40

129 Rhyfedd ŷw dy dystiolaethau
fy enaid inneu a'u cadwodd.
130 Egorfail d'air yn oleu caid,
i weiniaid pwŷll a ddysgodd.
131 Dyheais gan chwant (O Dduw Iôn)
i'th lân orchmynion croŷw.
132 Edrŷch di arnaf megis ar
y rhai a gâr dy enw.

41

133 Yn ôl d'air cyfarwŷdda 'nhroed,
anwiredd na ddoed arnaf.
134 O gwared fi rhag trawsedd dŷn,
a'th orchymmŷn a gadwaf;
135 Llewŷrcha d'wŷneb ar dy wâs:
dŷsg i mi flâs dy ddeddfau.
136 Dagrau o'm golwg, llifo a wnent,
am na chadwent gyfreithiau.

Tsade. *Y Drydeddarbymtheg Ran.*

42

137 Cyfiawn ydwŷt (O Arglwŷdd Dduw)
ac iawn ydŷw dy farnau.
138 Dy dystiolaethau yr un wêdd,
ŷnt mewn gwirionedd hwŷthau.
139 Fy serch i'th air a'm difaodd,
pan anghofiodd y gelŷn.
140 Dy 'madrodd purwŷd drwŷ fawr râs,
hoffodd dy wâs d'orchymŷn.

43

141 Nid anghofiais dy gyfraith lân,
er bôd yn fychan f'agwedd.
142 Dy gyfiawnder cyfiawn fŷdd:
a'th ddeddf di sŷdd wirionedd.
143 Adfŷd cefais, a chystudd maith:
dy gyfraith ŷw 'nigrifwch.
144 Gwna i'm ddeall cyfiawnder gwiw
a byddaf fŷw mewn heddwch.

Koph. *Y Bedwareddarbymtheg Ran.*

44

145 Llefais a'm hôll golon, O clŷw,
a'th ddeddfau Dduw a gadwaf.
146 Arnat ti llefais, achub fi,
a'th lwŷbrau di a rodiaf.
147 Gwaeddais, achubais flaen y dŷdd,
wrth d'air yn ufudd gwiliais.
148 Deffroe fy llygaid ganol nôs,
o achos dy air a hoffais.

45

149 Clŷw fi'n ôl dy drugaredd ddâ,
bŷwhâ fi'n ôl dy farnau.
150 Arnaf rhai sceler a nessânt:
trosedddant dy gyfreithiau.
151 Titheu bŷdd agos, Arglwŷdd Dduw,
gwirionedd ŷw d'orchmynion,

152 Gwyddwn fôd dy dystiolaethau,
gwedi eu siccrhâu yn gryfion.

Resh. *Yr Ugeinfed Ran.*

46

153 Gwêl fy nghystudd i ar gais,
canŷs ofnais dy gyfreithiau.
154 Dadleua fy nadl, rhyddha fi'n rhôdd,
yn ôl ymadrodd dy eneu.
155 Ffordd iechŷdwriaeth sŷdd bell iawn,
oddiwrth anghyfiawn ddynnion,
Am nad ydŷnt yn ceisio'n glau,
mo lwŷbr dy ddeddfau union.

47

156 Dy drugaredd Arglwŷdd, aml ŷw,
gwna i'm fŷw'n ôl dy farnau.
157 Llawer sŷ'm herlid, 'rwŷf er hŷn,
yn dilŷn dy lân ddeddfau.
158 Gwelais y traws, a gresŷn fu,
iddŷnt ddirmygu d'eiriau.
159 Hoffais dy ddeddf, bŷwhâ 'fi Arglwŷdd
o herwŷdd dy drugareddau.

48

160 O'r dechreu dy air gwirionedd ŷw,
O Arglwŷdd Dduw y llywŷdd:
A'th gyfiawn farnedigaethau,
sŷdd yn parhau'n dragywŷdd.

Schin. *Yr Unfedarhugain Ran.*

49

161 Y cryf ar gam f'erlid a wnai:
rhag d'ofn a crynai 'nghalon.
162 Oblegid d'air, wŷf lawen iawn,
fel pe cawn dlysau mawrion.
163 Celwŷdd, ffieidd-dra a gasais,
a hoffais dy gyfreithiau:
164 Saith-waith bôb dŷdd y rhôf i't glôd,
am fod yn ddâ dy farnau.

50

165 Y sawl a gâr dy air, cânt hêdd,
drŵg nis goddiwedd monŷn.
166 Gwiliais Arglwŷdd wrth dy iechŷd,
gan wneuthŷd dy orchymmŷn.
167 Dy ddeddf cadwodd fy enaid i,
a hi yn fawr a hoffais
168 Am fôd fy llwŷbrau gar dy fron,
d'orchymynion nid anghofiais.

Tau. *Y Ddwŷfedarhugain Ran.*

51

169 O'th flaen Arglwŷdd nessaed fy nghri,
dŷsg i mi ddeall dy eiriau,
170 Gwared fi'n ôl dy 'madrodd rhâd,
dêl attad fy ngweddiau.
171 Dy fawl a draetha 'ngeneu'n wych
pan ddysgych i'm dy ddeddfau.
172 Datcan fy nhafod d'air yn rhwŷdd,
o herwŷdd dy gyfiawn eiriau.

52

173 Cymhorthed dy law fi ar gais,
dewisais dy orchmynion.
174 Cerais dy iechŷd, a'th ddeddf sŷdd
lawenŷdd mawr i'm calon.
175 Bo f'enaid bŷw, a mawl i't rhoed:
dy farn boed i'm amddiffŷn.
176 Crwŷdrais fel oen, dy wâs o cais,
canŷs cofiais dy orchymmŷn.

PSALM. 120.

1

I'M ing y gelwais ar f'Arglwŷdd.
ac ef yn rhwŷdd a'm clybu
2 Duw gwared fi rhag tafod gau,
a genneu yn bradychu.
3 Dywaid i mi oes lês neu fael,
iw gael, O dafod distrŷw?
4 Geiriau fel llymmion saethau cawr,
ynghŷd a marwawr merŷw.

2

5 Gwae fi aros honof yn llêch,
ynghŷd a Mesech dwŷllgar:
A chyfannedd a'm gwersŷll,
yn nhrawsion bebŷll Cedar.
6 Hir a bu f'enaid i fut hon
ymŷsg caseion heddwch,
7 Os sôn am lonŷdd a wnawn i,
rhyfelai rheini yn rhŷ ffiwch.

PSALM. 121.

1

DIsgwŷliaf o'r mynyddoedd draw,
lle a daw i'm help wŷllysgar.
2 Yr Arglwŷdd rhŷdd i'm gymmorth grêf,
hwn a wnaeth nêf a daiar.
3 Dy droed i lithro ef nis gâd,
a'th geidwad sŷdd heb huno:
4 Wele, ceidwad Israel lân,
heb hun, na heppian arno.

2

5 Ar dy law ddeheu mae dy Dduw
yr Arglwŷdd ŷw dy geidwad,

6 Dy

6 Dy lygru ni chaiff haul y dŷdd,
ar nôs nid rhŷdd i'r lleuad.
7. Yr Iôn a'th geidw rhag pôb drwg,
a rhag pôb cilwg anfad:
8 Cai fŷnd a dyfod bŷth yn rhwŷdd,
yr Arglwŷdd fŷdd dy geidwad.

PSALM. 122.

1

I Dŷ'r Arglwŷdd (pan ddweden)
i'm llawen iawn oedd wrando:
2 Sai'n traed o fewn Caer-Salem byrth,
yr un ni ſyrth oddiyno.
3 Caerſalem lân ein dinas ni,
ei ſail ſŷdd ynddi ei hunan,
A'i phobl ſŷdd ynddi yn gyttun,
a Duw ei hun, a'i drigfan.

2

4 Can's yno a daw y llwŷthau 'nghŷd,
yn unfrŷd, llwŷthau'r Arglwŷdd:
Tyſtiolaeth Iſrael a'i drig-fod,
a chlôd iw fawr ſancteiddrwŷdd.
5 Can's yno cadair y farn ſŷdd,
eiſteddfod Dafŷdd ſŷ yno.
6 Erchwch i'r ddinas hêdd a mawl:
a llwŷdd i'r ſawl a'th garo.

3

7 O fewn dy gaerau heddwch boed,
i'th lyſoedd doed yr hawddfŷd.
8 Er mwŷn fy mrodŷr mae'r arch hon;
a'm cymydogion hefŷd.
9 Ac er mwŷn tŷ'r Arglwŷdd, ein Duw,
hwn ynot ŷw'n rhagorol:
O achos hŷn yr archaf fi,
i ti ddaioni rhadol.

PSALM. 123.

1

T Uedda 'ngolwg at y nêf
(fy Nuw) dy lê trigianol.
2 Fel y trŷ gweiſion eu llygaid
at ddwylo eu meiſtraid bydol.
Llygaid llaw-forwŷn ar bôb trô,
a ddilŷn ddwŷlo ei meiſtres,
Diſgwŷliwn arnat (Dduw) 'r un wêdd,
am dy drugaredd gynnes.

2

3 Dy nawdd Arglwŷdd, dy nawdd yn rhôdd
a gafom ormodd dirmŷg.
4 Gan watwar y tŷm, a'r beilch iawn;
yr ŷm yn llawn boenedig.

PSALM. 124.

1

D Ymma'r amſer yn ddi-ngêl
a gall Iſrael, fynegi,
Yr Arglwŷdd nêf oni bae fôd,
a'i arfod gyda nyni.
2 Gyda ni oni bae ei fôd,
pan ddaeth gwrth-drafod dynnion:
3 Pan gododd llîd, i'n a phoeni,
llyngcaſent ni yn fŷwion.

2

4 Y dyfroedd a'n boddaſent ni,
a'n hoes dan gefn-lli buan:
5 Chwŷddaſent drofom, fel chwŷdd dwr:
fel dyna gyflwr truan.
6 Bendigaid Iôr ei law a droes:
ac ef ni roes mo honom
Yn yſclyfaeth i'n rhwŷgo'n frau,
a'u gwâg ddanheddau llymion.

3

7 Ein henaid aeth yn rhŷdd o lŷn
fel yr aderŷn gwirion,
Rhwŷd yr adarwr torri a wnaeth,
a ninnau aeth yn rhyddion.
8 Ein hôll gynnorthwŷ ni, a'n llwŷdd,
ſŷ'n nerth yr Arglwŷdd hawddgar,
Yr hwn drwŷ waith ei ddwŷlaw êf,
a greawdd nêf a daiar.

PSALM. 125.

1

S Awl a'mddiriedant yn Nuw Iôn,
byddant fel Seion fŷnydd,
Yr hwn ni ſŷfl: a'i ſylwedd frŷ
a beru yn dragywŷdd.
2 Fel a ſaif ſail Caerſalem frŷ,
a'i chylchu mae mynyddoedd:
Fellu yr Arglwŷdd yn gaer ſŷdd
dragywŷdd o gŷlch ei bobloedd.

2

3 Er na orphwŷs rhwŷſg clêdd hîr
yr enwir, ar cyfiawniaid,
Rhag i'r rhai cyfiawn yſtŷn llaw,
i deimlaw campau diriaid.
4 O Arglwŷdd Dduw yn bryſur gwna
i bôb dŷn dâ ddaioni;

Sef

Sef union attad ti yn glau
a bydd calonnau 'rheini.

3

5 Ond y drwg-ddyn Duw a'i gyr
gyda gweithwyr anwiredd ;
Mewn drwg ymdroes, fellu ymdroed,
ar Israel boed tangnhefedd.

PSALM. 126.

1

PAn ddychwelodd ein gwir Dduw Iôn
gaethiwed Seion sanctaidd ;
Mor hyfryd gennym hyn bôb un,
a rhai mewn hun nefolaidd.
2 Nynl a'n genau, yn ddâ'n gwêdd,
gorfoledd ar ein tafod :
3 Ymhlith cenhedloedd dwedent hyn,
fe wnaeth Duw drostyn ormod.

2

4 Gwrthiau mawr a wnaeth Duw yn wir,
ein dwyn i'n tir cynnefin :
O gaethiwed y gelyn llym,
am hyn yr ym yn chwerthin.
5 O cynnull ein gweddillion ni,
trô adre 'rheini eilwaith,
Gan dy lif-ddyfroedd fel a gwlych,
y deheu sych, a'r diffaith.

3

6 Y rhai sy'n hau mewn dagrau blin,
hwyntwy dan chwerthin medant :
Fellu f'Arglwydd dan droi y Byd,
dwg ni igyd i'r meddiant
7 Y rhai dan wylo aeth o'r wlâd,
fel taflu hâd rhyd gryniau ;
Drwy lawenydd a dônt ynghyd,
fel casglu yd yn dyrrau.

PSALM. 127.

1

Y Ty ni adeilado 'r Nêr,
ae'n ofer gwaith y saeri ;
A'r ddinas hon nis ceidw efo,
ni thyccia gwilio ynthi.
2 Os boreu godi, os hun hwyr,
a byw drwy lwyr ofudio,
Ofer igyd : Duw a rydd hun
i bôb rhyw un a'i caro.

2

3 Wele, y plant a roir i ddyn,
hiliogaeth yn i'r Arglwydd :
Ac o'i rodd ef daw ffrwyth y bru,
iw magu mewn sancteiddrwydd
4 Fel gwr cryf, ple bynnag a daw,
ac yn ei law ei saethau :
Plant yr ieuengctyd fellu a maen,
yn barch oflaen y tadau.

3

5 Pwy bynnag fydd a'i gwifr yn llawn,
mae'n ddedwydd iawn ei foddion ;
Hwy nis gwradwyddir pan ddêl man,
i 'mddiddan a'u gelynnion.

PSALM. 128.

1

A Ofno'r Arglwydd, gwyn ei fyd,
a rhodio rhyd ei lwybrau.
2 Bwydtel o ennill gwaith dy law,
a blith a daw i titheu
3 Dy wraig ar barth dy dy is nen,
fel per winwydden ffrwythlon,
A'th blant ynghylch dy fwrdd a fydd
fel olewydd blanhigion :

2

4 Wele, dymma'r mòdd yn wir
'bendithir y gwr cyfion,
A ofno'r Arglwydd Dduw yn ddwys,
rhydd arno bwys ei galon.
5 Cei gyflawn fendith gan Dduw Iôn,
bydd ditheu Seion ddedwydd,
Fel a gwelych a goleu drem,
Gaersalem mewn llawenydd.

3

6 Hôll ddyddiau d'einioes, Plant dy blant,
cei weled llwyddiant iddynt,
Ac ar hôll deulu Israel,
daw hêdd diogel arnynt.

PSALM. 129.

1

LLawer gwaith cefais gystudd mawr,
Israel yn awr dyweded,
O'm hieuengctyd i'r arw hon,
fe wyr fy mron eu trymmed.
2 A llawer gwaith a cefais lid,
o'm gwan ieuengctyd allan,
A blin gystudd ar lawer trô,
ac etto ni'm gorfuant.

2

3 Yr Ardd-wyr arddent fy nghefn mau,
drwy rwygo cwysau hirion :

4 Y cyfion Nêr torrodd yn frau,
bleth-didau'r annuwiolion.
5 Pa rai bynnag a roesant gâs
ar degwch dinas Seion,
Gwradwŷdder hwŷnt, cilient iw hôl,
y rhai annuwiol creulon.

3

6 Byddant fel y glâs-wellt a fai
ar bennau tai yn tyfu,
Yr hwn fŷdd, cŷn y tynner fô,
yn gwŷwo, ac yn methu
7 Ni leinw'r medelwr ei law,
ni chair o honaw ronŷn:
I'r cafclwr ni thâl ddim mo'i droi,
na'i drin, na'i roi mewn rhwŷmŷn:

4

8 Fel na bai bŷth gwiw gan y rhai
ar a dramwŷai heibio,
Ddywedŷd unwaith, Duw a rô llwŷdd,
neu'r, Arglwŷdd a'ch bendithio.

PSALM. 130.

1

O'R dyfnder gelwais arnat Iôn,
2 O Arglwŷdd tirion gostwng
Dy glust, ystyria y llais mau,
clŷw fy ngweddiau teilwng.
3 Duw, pwŷ a saif yn d'wŷneb di,
os creffi ar anwiredd?
4 Ond fel i'th ofner di yn iawn,
yr wŷd yn llawn trugaredd.

2

5 Disgwŷliaf f'Arglwŷdd, wrth fy rhaid,
disgwŷliodd fy enaid arno.
Rhois fy hôll obaith yn ei air,
fy enaid a gair yn effro.
6 Ac am yr Arglwŷdd, gwilio y dŷdd
fwŷ na gwiliedŷdd difri,
A edrŷch blygain bôb pen awr,
a welo'r wawr yn codi.

3

7 Un wêdd disfwŷlied Israel,
yn ddirgel am yr Arglwŷdd,
Can's mae nawdd gyda'r Arglwŷdd nêf,
mae yntho ef rywiogrwŷdd.
Ei drugareddau ânt ar lêd,
fe rŷdd ymwared i ni
8 Fe werŷd Israel, fel hŷn,
fe'i tŷn o'i hôll ddrygloni.

PSALM. 131.

1

YN fy nghalon ni bu falch chwŷdd,
O Arglwŷdd, na dim tynder,
Ni chodais chwaith drahaus wŷg
i'm golwg o dra uchder.
2 Ac ni rodiais ymma a thraw,
i dreiglaw pethau mawrion:
Ni fanwl chwiliais am wŷbod,
rhyfeddod a dirgelion.

2

3 Gostyngais f'enaid i mewn prŷd,
fel pan ddiddyfnwŷd herlod:
Fy enaid fŷdd fel un a fu
gwedi ei ddiddyfnu'n barod.
4 Ond disgwŷlied tŷ Israel
wrth wîr Emanuel beunŷdd.
Sêf wrth yr Arglwŷdd o'r prŷd hŷn,
heb derfŷn yn dragywŷdd.

PSALM. 132.

1

O Cofia Ddafŷdd fy Nuw Nêr,
a'i hôll wrth-flinder hefŷd;
2 Pa lŵ adduned a roes fo
i Dduw Iago, gan ddywedŷd,
3 Nid âf ofewn pabell fy nhŷ,
a'm gwelŷ mwŷ nis dringaf:
4 Ni roddaf i'm dau lygad hûn
amrantun, chwaith ni chysgaf.

2

5 Nes 'caffwŷf gyfle yn ddi-rus,
i Arglwŷdd grymmus Iago.
6 Wele'n Ephrata clywsom fôd
lle o breswŷlfod iddo.
Cawsom hi ym meusŷdd y coed,
7 pawb doed iw bebŷll tirion,
Awn ymgrymmwn, pawb ufuddhaed,
wrth ei faingc draed yn union.

3

8 F'Arglwŷdd, cyfod i'th esmwŷth lŷs,
a'th arch o rymmus fawredd
9 Gwisged d'offeiriaid gyfion fraint,
gwisged dy Sainct wirionedd.
10 Er mwŷn Dafŷdd dy ffyddlon wâs,
na thŷn dy râs yn llidiog:
Ac na wrthneba di er neb,
mo wŷneb dy enneiniog.

4

11 I Ddafŷdd rhoes Iôn lŵ gwir,
a chedwir hwn heb wŷredd,
O ffrwŷth dy gorph rhôf ar dy faingc,
i't iraidd gaingc i eistedd.
12 Fy neddfau a'm cyfammod i,
dy feibion di os cadwant;
O blan i blan, o gaingc i gaingc
hwŷ ar dy faingc a farnant.

5

13 Can's fy Arglwŷdd, o serch a bôdd,
a rag-ddewisodd Seion:
I drigo ynthi rhoes ei frŷd,
gan ddwedŷd geiriau tirion.
14 Hon fŷdd fy ngorphwŷsfa i,
o hoffder ynthi trigaf.
15 Bendithiaf hi a bwŷd di ball,
a'i thlawd diwall o faraf.

6

16 Ag iechŷdwriaeth, mêdd Duw nâf,
a gwisgaf ei heglwŷswŷr,
A rhoddaf yngeneu pôb Sanct
o'i mewn, ogoniant psallwŷr.
17 Paraf hŷn ôll, ac fellu bŷdd,
corn Dafŷdd yn goronog:
Fellu darperais, gan fy mhwŷll,
brîf ganwŷll i'm eneiniog.

7

18 Am ei elynnion, o bôb parth
y gwiscaf warth, a gwradwŷdd,
Paraf hefŷd iw goron fo
flodeuo, mêdd yr Arglwŷdd.

PSALM. 133.

1

WEle, fôd brodŷr yn bŷw 'nghŷd,
mor ddâ, mor hyfrŷd ydoedd.
2 Tebŷg i olew o fawr werth,
mor brydferth ar y gwisgoedd:
Fel pe discynnai draw o'r nen,
rhŷd barf a phen offeiriad,
Sef barf Aaron a'i wisg igŷd,
yn hyfrŷd ei arogliad.

2

3 Fel pe discynnai gwlith Hermon
yn dô dros Seion fynŷdd;
Lle rhwŷmodd Duw fywŷd, a gwlith
ei fendith yn dragywŷdd.

PSALM. 134.

1

WEle, hôll weision Arglwŷdd nef,
bendithiwch ef, lle 'r ydŷch
Yn sefŷll yn nhŷ Dduw y nôs,
a'i gyntedd diddos trefn-wŷch.
2 Derchefwch chwi eich dwŷlo glân
yn ei gyssegr-lân annedd:
A bendithiwch a chalon rwŷdd,
yr Arglwŷdd yn gyfannedd.

2

3 Yr Arglwŷdd a'i ddehenlaw grêf,
hwn a wnaeth nêf a daiar,
A rotho ei fendith, a'i râs,
i Seion ddinas hawddgar.

PSALM. 135.

1

O Molwch enw'r Arglwŷdd nêf,
ei weision êf moliennwch,
2 Y rhai a saif iw dŷ, a'i bŷrth,
i'n Duw a'i fawr wŷrth cenwch.
3 Molwch yr Arglwŷdd can's dâ ŷw,
clôd i'r Iôr bŷw a berthŷn:
Cenwch ei glôd dros yr hôll Fŷd,
a hyfrŷd ŷw y testŷn.

2

4 Oblegid yr Arglwŷdd, a'i nawdd,
ef a etholawdd Iago,
Ac Israel, iw mŷsg a trig,
yn deulu unig iddo.
5 Can's mawr ŷw'r Arglwŷdd yn ei lŷs,
mi a wn yn hysbŷs hynnŷ:
Ym mhell uwchlaw'r hôll dduwiau mân,
mae'r Arglwŷdd glân, a'i allu.

3

6 Hŷn ôll a fynnodd a wnaeth êf,
yn uchder nêf eithafon:
Ar ddaiar, ac yn y môr cau,
a holl ddyfnderau'r eigion.
7 O eithaf daiar cyfŷd tarth,
daw'r mellt o bôb parth hwŷthau,
Ac oer dymhestloedd, glaw, a gwŷnt,
a godŷnt o'i drysorau.

4

8 Yn nhîr yr Aipht dynnion, a dâ,
a llawer plâ a trawodd.

Y cyntaf-anedig o bôb un,
a'i law ei hun a lladdodd.
9 I'th ganol di, o'r Aipht greulon,
rhoes Duw arwŷddion rhyfedd,
Ar Pharo' a'i hôll weision igŷd:
dug drwŷ'r hôll fŷd orfoledd.

5

10 O nerth ei fraich efe a wnaeth,
lawer cenhedlaeth feirwon:
A lladdodd lawer yr un wêdd
o ben brenhinedd cryfion
11 Sêf o'r Amoriaid Sihon fawr,
ac Og, y cawr o Basan:
A'r un ddinistriad arnŷnt aeth,
a hôll frenhiniaeth Canaan

6

12 A'u hôll diroedd hwŷnt igŷd:
gyda'u hôll fywŷd bydol,
I Israel i roi a wnaeth,
yn etifeddiaeth nerthol.
13 Dy enw (O Arglwŷdd) a'th nerth crŷ,
a berŷ yn dragywŷdd,
Ac o genedl i genhedlaeth
dy goffadwriaeth, lywŷdd,

7

14 Canŷs ar ei bobl a rhŷdd ef farn
yr Arglwŷdd cadarn cyfion,
Ac yn ei hôll lywodraeth bur,
bŷdd dostur wrth ei weision.
15 Y delwau ôll, gwaith dwŷlaw ŷn,
a dyfais dŷn anffyddlon;
O aur ac arian dŷn a'u gwnaeth,
o hil cenhedlaeth weigion.

8

16 O waith dŷn, geneu rhŵth sŷdd,
heb ddim llyferŷdd iddŷn:
Ac mae llun llygaid mawr eu llêd,
a'r rhain heb weled gronŷn.
17 Dwŷ glust dynnion i bôb un,
heb glywed mymrŷn etto,
Eu safn sŷdd eheng, ac ni chaid
na chwŷth nag enaid yntho.

9

18 Uu fôdd a'r delwau sŷdd y rhai
a'u gwnélai hwŷnt a'u dwŷlo,
Ac nid ŷw well na'r rhain yr un,
ynthŷn a ymddiriedo.
19 Tŷ Israel, na choeliwch chwi,
Tŷ Aaron, Lefi ufudd,

20 I'r rhain ddim, ond i'r Arglwŷdd nef
bendithiwch e'n dragywŷdd.

10

21 Bendithier fŷth mawr enw'r Iôn,
o Seion hên a barchem,
Bendithier, a moler ei enw fo,
sŷ'n trigo ynghaer Selem.

PSALM. 136.

1

MOlwch yr Arglwŷdd, can's dâ ŷw,
mollennwch Dduw y llywŷdd,
Can's ei drugaredd oddi frŷ,
a berŷ yn dragywŷdd.
2 Molwch chwi Dduw y duwiau'n rhwŷdd
3 ac Arglwŷdd yr arglwŷddi,
4 Hwn 'unig a wnaeth wrthiau mawr,
drwŷ ei ddirfawr ddaloni.

2

5 Gwnaeth a'i ddoethineb nêf uwchben,
a'r ddaiaren, a'r dyfroedd,
6 Y rhai ŷw prîf sylwedd y Bŷd,
ac igŷd o'i drugaredd.

3

7 'R hwn a wnaeth oleuad mawr;
o'r nêf hŷd lawr a'i fawredd.
8 Haul y dŷdd, A'r lleuad y nôs,
9 i ddangos ei drugaredd.
10 'Rhwn a darawodd yr Aipht iw ddi
a'r blaen-anedig ynthi
11 Ac a ddug Israel iw daith,
ac ymmaith o'u hôll gledi.

4

12 A hŷn drwŷ law grêf, a braich hîr,
o rŷm ei wir ogonedd:
13 A hollti'r môr côch yn ddwŷ ran,
o anian ei drugaredd.
14 Dug Israel i'r lan yn wŷch,
fel dyna ddrŷch gorfoledd:
15 Ysgyttio Pharo, a'i hôll lu,
a hŷn a fu ei drugaredd.

5

16 A dwŷn ei bobloedd yn ddichwŷs
drwŷ wledŷdd dyrŷs anian:
17 Taro brenhinoedd er eu mwŷn,
ac fellu eu dwŷn hwŷ allan.
18 Llâdd llawer brenin cadarn llon;
19 sef Sihon yr Amoriaid:
20 Ac Og o Basan yn un wêdd,
o'i fawr drugaredd dibaid.

6
21 A'i hôll diroedd hwynt igyd,
eu rhoi yn fywŷd bydol
22 I Israel ei wâs a wnaeth,
yn etifeddiaeth nerthol.
7
23 Hwn mewn cystudd a'n cofiodd ni,
o'i fawr ddaioni tirion.
24 Ac a'n hachubodd yn ddiswrth
oddiwrth ein hôll elynnion.
25 Yr hwn a ymbŷrth bôb rhŷw gnawd,
yn ddi dlawd o'i drugaredd,
26 Clodforwch Dduw brenin y nêf,
rhowch iddo êf ogonedd.
8
27 Molwch Arglwŷdd yr arglwŷddi,
uwchben pôb rhi o fawredd
Duw'r duwiau, Iôr uwchben pôb Iôn,
ffynnon y drugaredd.

PSALM 137.

1
PAn oeddŷm gaeth yn Babilon,
ar lan prîf afon groyw,
Mewn coffadwriaeth am Seion,
hidlason ddagrau'n loyw.
2 Rhoddasom ein telynu 'nghrôg,
ar goed canghennog irion,
Lle yr oedd prennlau helŷg plan,
oddeutu glan yr afon.
2
3 Y rhai a'n dug i garchar caeth,
i ni yn ffraeth gofynnen,
(A ni'n bruddion) gerdd i Seion,
o fywaith pêth nis gallen.
4 O Dduw pa fôdd a canai neb,
(rhoem atteb yn ystyriol)
Ichwi o gerdd ein Harglwŷdd dâd,
a ni mewn gwlâd estronol?
3
5 Os â Caersalem o'r côf mau,
anghofied deheu gani:
6 Na throed fy nhafod, oni bŷdd,
hi'n ben llawenŷdd i mi
7 Cofia di Dduw, blant Edom lem,
yn nŷdd Caersalem hawddgar:
Noethwch, dinoethwch (meddei rhain)
ei mur, a'i maen i'r ddaiar.
4
8 Bŷdd gwŷn eu bŷd y sawl a wnêl
i ti, merch Babel rŷ-dost,
Yr unrhŷw tesur, gan dy blau,
i ninnau fel y gwnaethost.
9 Y sawl a gymro dy blant di,
boed y rheini fendigedig,
Ac a darawo'r happil tau,
a'u pennau wrth y cerrig.

PSALM. 138.

1
RHôf fawrglod i ti, fy Nuw Iôn,
o ddyfnder calon canaf:
Yngŵydd hôll Angylion nêf
a'm hôff lêf a'th foliannaf.
2 Ymgrymmaf tua'th sanctaidd dŷ,
dan ganu o'th drugaredd,
A'th enw mawr uchlaw pôb pêth,
a'th air, difeth wirionedd.
2
3 Y dŷdd y gelwais arnat ti,
gwrandewaist fi yn fŷan:
Yno nerthaist a chrêf blaid,
fy enaid i oedd egwan.
4 Doed brenhinoedd y ddaiar hon,
a rhoen i't union foliant.
Addolent ôll ein gwir-Dduw ni,
canys dy eiriau di a glywsant.
3
5 Yn ffŷrdd yr Arglwŷdd yr un wêdd,
ac am ei fawredd canant:
Gan ddangos drwŷ'r hôll Fŷd ei fraint,
a maint ŷw ei ogoniant.
6 Uchel ŷw'r Iôn, etto fe wêl
yr ufudd isel ddynnion:
A gwêl o hirbell, ar eu plau,
y beilch a'r gwarrau sythion.
4
7 Pe bae yn gyfyng arna'r Bŷd,
ti a'm bŷwheuit eilwaith:
Gan ystŷn llaw i ddwŷn dy wâs
oddiwrth rai atcas ymaith.
8 Yr Arglwŷdd a gyflawna a mi,
Duw dy ddaioni rhag llaw,
Ac yn dragywŷdd i mi dôd:
na wrthod waith dy ddwŷlaw.

PSALM. 139.

1

ARglwydd, manwl a chwiliaist fi,
da i'm adwaeni hefyd:
2 Fy eisteddiad, codiad, gwyddost hyn,
a'm meddwl cyn ei ddwedyd.
3 Yr wyt ynghylch fy lloches i,
a'm ffyrdd sydd i ti'n hysbys:
4 Nid oes air nas gwyddost ei fôd
ar flaen fy nhafod ofnys.

2

5 O'm hôl ac o'm blaen i'm lluniaist,
dy law a ddodaist arnaf:
6 Gwybodaeth ddieithr yw i mi,
a'i deall hi nis medraf:
7 I ba le'r âf fi i roi trô,
i 'mguddio rhag dy Yspryd?
I ba le ffoaf rhag dy wydd,
drwy gael ffordd rwydd i lathlyd?

3

8 Os dringaf tua'r nefoedd fry,
wyt yno i'th dy perffaith:
Os tua'r dyfndwr, gostwng trô,
yr wyt ti yno eilwaith.
9 Pe cawn adenydd boreu wawr,
a mynd i fôr mawr anial,
10 Yno bydd dy ddwy-law di,
i'm tywys i, a'm cynnal.

4

11 A phe meddyliwn, yr ail tro,
ymguddio mewn tywyllwg,
Canol y nôs fel hanner dydd,
mor oleu fydd yn d'olwg.
12 Nid dim tywyllach nôs i ti
nag yw goleuni haf-ddydd:
A'r ddau i ti maent yr un ddull,
y tywyll a'r goleu ddydd.

5

13 Dá gwyddost y dirgelwch mau,
fy 'rennau a feddiannaist,
Ynghrôch fy mam pan oeddwn i,
yno dy di a'm cuddiaist.
14 Can's rhyfedd iawn a gwnaethost fi
a'th waith di sy ryfeddod,
A'm henaid a wyr hynny'n ddâ,
a hon a wna i't fawrglod.

6

15 Ni chuddiwyd fy ngrym rhagot ti,
pan wnaethost fi yn ddirgel,
Fel llunio dyn o'r ddaiar hon,
ofewn pridd eigion isel.
16 Dy lygaid gwelsant fy nhrefn wael,
cyn i mi gael perffeith-lun.
Roedd pob peth yn dy lyfr yn llawn,
cyn bôd yn iawn un gronun.

7

17 Mor anwyl dy feddyliau i'm,
mor fawr yw sum y rheini:
18 Wrth fwrw, amlach gwn eu bôd
na'r tywod o rifedi.
Myfyrio pan ddeffrowyf fi,
'rwyf gyda thi yn gwbl ol.
19 O Dduw, pa achos yn dy lid,
na leddid yr annuwiol?

8

O Dduw pe cospid rhai o'r rhain
y sydd yn arwain traha,
Wrth y gwaedlyd fe gaid dwedyd,
dydi dôs oddiymma.
20 Y rhai amdanaf f'Arglwydd cu,
sy'n treuthu pethau sceler,
A'th elynnion dibris eu llw,
cymrasant d'enw'n ofer.

9

21 Ond câs yw gennif, O Dduw Iôn,
dy holl gaseion gwaedlyd?
Ond ffiaidd gennif fi bôb dyn,
a ae yn d'erbyn hefyd?
22 A llawn gâs y caseais hwynt,
ynt fel ar bwynt gelynnion,
23 O chwilia fi, O Dduw yn hy,
cei hynny yn fy nghalon.

10

Duw prawf fy meddwl yn fy mol,
24 Oes ffordd annuwiol gennif;
Gwêl fi, tywys, dwg fi yn f'ol,
dôd ffordd dragwyddol i mi.

PSALM. 140.

1

RHag gwr drwg gwared fi (fy Nêr)
rhag gwr y trawsder efrydd,
2 Rhag sy'n bradychu yn ddirgel,
a chasglu rhyfel beunydd.
3 Fel colyn sarph yn llithrig wedd,
yw eu tafodau llymion:
Gwenwyn yr asp sydd yn [illegible]
dan eu gwefusau creulon,

2

4 Rhag y dŷn drwg, rhag y gŵr traws
sŷ'n mysŷr lliaws faglau.
Duw gwared fi, rhag gosod brâd,
ynghŷlch fy ngwstad lwybrau.
5 Y beilch cuddiasant fagl, a rhwŷd,
wrth hon gosodwŷd tannau;
Ar draws fy ffŷrdd i ddal fy nhroed:
ynghudd a rhoed llinynnau.

3

6 Dwedais wrth f'Arglwŷdd fy Nuw wŷd,
tŷn fi o'u rhwŷd a'u maglau:
O gwrando'n fuan f'Arglwŷdd nêf,
ar brudd lêf, fy ngweddiau.
7 Fy Arglwŷdd ŷw fy nerth igŷd,
a'm coel, a'm iechŷd calon;
Ti a roist gudd tros fy mhen mau,
yn nŷdd yr arfau gloŷwon:

4

8 I'r dŷn annuwiol, Duw na âd,
ddymmuniad drwg ei 'wŷllŷs;
Rhag ei wneuthur ef yn grŷ,
a'i fŷnd yn rhŷ drahâus.
9 A'i holl ddymuniad drwg i mi,
a'i regen weddi greulon,
Y rhain yn llwŷr a ddont ymmhen
y capten o'm caseion.

5

10 Syrthied arnŷnt y marwor tân,
ac fellu llosgan ymaith,
Bwrier hwŷnt mewn ceuffosŷdd nant,
fel na chyfodant eilwaith.
11 Dŷn llawn siarad fŷdd anwastad,
ni eistedd ef yn gryno:
A drwg a ymlid y gŵr traws,
a hŷn mae'n haws ei gwŷmpo.

6

12 Da gwn y rhŷdd yr Arglwŷdd dâl
i ddial cam y truan,
Ac yr iawn farna y dŷn tylawd
sŷ'n bŷw ar geidwad fechan.
13 Y rhai cyfiawn drwŷ yr holl fŷd,
dy enw a gŷd foliannant
A'r holl rai union, heb ofn nêb,
o flaen dy wŷneb trigant.

PSALM. 141.

1

D Brysia Arglwŷdd clŷw fy llais,
o fysur gelwais arnad;
O'r man lle bwŷf, gwrando fy llêf,
a doed i'r nêf hŷd attad.
2 Fy ngweddi gar dy fron a ddaw,
gan godi dwŷlaw'n uchel,
Yn arogl darth, ac aberth hwŷr,
fel union ddiwŷr lefel.

2

3 O Arglwŷdd gosod, rhag gair ffraeth,
gadweldiaeth ar fy ngeneu,
Rhag i'm gam-ddwedŷd, gosod ddôr
ar gyfor fy ngwefusau.
4 Na phwŷsa 'nghalon ar ddrwg bêth,
ynghŷd bleth a'r annuwiol:
Nag mewn cŷdfwriad gwaith neu wêdd,
rhag twŷll eu gwlêdd ddaintethol.

3

5 Boed [illegible]p a cherŷdd y cyfiawn,
fel o[illegible] gwerthlawn arnaf;
Ni friwa fy mhen, pa mwŷaf fô,
mwŷ trosto a weddiaf.
6 Eu barnwŷr pe bwrrid i'r llawr,
ar greigiau dirfawr dyrus:
Gwrandawent ar fy 'madrodd i,
a chlywent hi yn felus.

4

7 Fel darnau cynnŷd o goed mân,
a fwrlan rhŷd y ddaiar,
Mae'n hesgŷrn ninnau yr un wêdd,
ym mron y bêdd ar wasgar.
8 Mae 'ngolwg a'm holl obaith i,
Duw arnat ti dy hunan:
Duw bŷdd di'n unig yn fy mhlaid,
na fwrw f'enaid allan.

5

9 Cadw fi Arglwŷdd rhag y rhwŷd,
hon a osodwŷd i mi,
Telm yr annuwiol a hoenŷn main,
rhag ofn i'r rhain fy maglu.
10 Yr anwireddwŷr heb ado un,
cwŷmpant eu hun iw rhwŷdau,
Ymddiried ynot ti a wnâf,
ac fellu diangaf finneu.

PSALM. 142.

1

R Hois weddi ar yr Arglwŷdd nêf,
yn llŷm fy llêf ymbiliais;
2 A'm holl fyfyrdod gar ei fron,
o'm calon a tywelltais.

3 Ond pan fynegais it fy nghur,
a'm dolur o'm meddyliau,
Dâ gwŷddit ti bôb ffordd, a'r man,
a rhoesan i mi faglau.

2

4 O'r tu deheu nid oedd i'm neb,
trown f'wŷneb, a'm hadwaenai,
Na nawdd, na neb, o du'n y bŷd,
fy mywŷd a ymgleddai.
5 Arnad llefais, wrthŷt dwedais,
Duw, di a ydwŷd union:
Fy nghwbl obaith wŷt ti yn wîr,
a'm rhan yn nhir y bŷwion.

3

6 O ystŷr Arglwŷdd, faint fy nghri,
rwŷf mewn trueni digllon:
Rhag fy erlidwŷr gwared fi,
mae rheini yn rhŷ gryfion.
7 O garchar caeth fy enaid tŷnn,
dy enw am hŷn a folaf:
Pan weler dy fôd ar fy rhan,
y cyfion tywŷsan attaf.

PSALM. 143.

1

ERglŷw fy arch, O Arglwŷdd mâd,
rwŷf arnad yn gweddio:
O'th wirionedd, a'th gyfiawnedd,
gosyniaf i't fy ngwrando.
2 Ac na ddôs i'r farn a'th wâs, gwael,
(pa lês i'm gael cyfiawnder?)
Am nad oes dŷn bŷw gar dy fron
yn gyfion pan ei teimler.

2

3 Y gelŷn a erlidiodd f'oes;
mewn llŵch i'm rhoes i orwedd:
Fel y rhai meirwon a fai'n hir,
is tywŷll dir a'u hannedd.
4 Yna fy yspryd mewn blin ing,
a fu mewn cyfing-gyngor:
5 Ac ar fy nghalon drom daeth braw:
ond wrth fyfyriaw rhagor.

3

Mi a gofiais y dyddiau gŷnt,
a helŷnt gwaith dy ddwŷlo,
Am hŷn myfyriais, fy Nuw Nâf,
am hŷn myfyriaf etto.
6 Fy nwŷlaw attad rhois ar lêd,
lle mae fy ymddiried unig,
Am danad f'enaid sŷdd yn wîr,
un wêdd a'r tir sychedig.

4

7 Yn ebrwŷdd gwrando fi yn rhôdd,
O Arglwŷdd, pallodd f'yspryd:
Rhag i mi fyned i'r pwll du,
fel rhai a ddarfu eu bywŷd.
8 Pâr i'm ar frŷs glywed dy nawdd,
canŷs ynot hawdd a credais:
A dŷsg i'm rodio dy ffŷrdd rhâd,
fy enaid attad codais.

5

9 A gwared fi fy Nuw, a'm Iôn,
rhag fy ngelynnion astrus,
Am fôd fy lloches gyda thi:
10 O dŷsg i mi d'ewŷllŷs:
Canŷs di ydwŷt y Duw mau,
boed d'Yspryd tau i'm tywŷs
Ar yr uniondeb yn y tir,
dyna dy wir ewŷllŷs.

6

11 Duw, er mwŷn d'enw, fi bŷwha,
a helpa f'enaid tyner,
Allan o ing. Duw cair ei ddwŷn,
ac er mwŷn dy gyfiawnder.
12 A gwna ar elynol blaid,
caseion f'enaid, gerŷdd:
Difetha hwŷnt er mwŷn dy râs,
mi ydwŷf dy wâs ufudd.

PSALM. 144.

1

BEndigaid fo'r Arglwŷdd, fy nerth,
mor brydferth yr athrawa
Fy nwŷlo i ymladd, a'r un wêdd
fy mysedd i ryfela.
2 Fy nawdd, fy nerth, fy Nuw, fy nghrêd,
fy nhŵr, f'ymwared unig:
Trwŷddo ef fy mhobl a gâf
tanaf yn ostyngedig.

2

3 Pa beth ŷw dŷn, dywaid O Dduw,
pan fyddŷt iw gydnabod?
A mâb dŷn pa beth ŷw fo,
pan fŷch o hono'n darbod?
4 Pa bêth ŷw dŷn? peth yr un wedd
a gwagedd heb ddim o hono;
A'i ddyddiau'n cerdded ar y rhôd,
fel cysgod yn mŷnd heibio:

5 Gostwng

3

5 Gostwng y nefoedd, Arglwydd dâ,
ac edrych draha dynnion:
Duw cyffwrdd a'r mynyddoedd fry,
gwna iddynt fygu digon.
6 Iw gwasgar hwynt gyrr fellt i wau,
iw lladd gyrr saethau tanbaid.
7 Disgyn, tyn fi o'r dyfroedd mawr:
hyn yw, o law'r estroniaid.

4

8 Duw gwared fi, geneuau'r rhain
a sydd yn arwain gwegi:
A'u deheu-law sydd yr un bwyll,
ddeheu-law twyll, a choegni.
9 I ti Dduw, canaf o fawrhâd,
yn llafar ganiad newydd,
Ar Nabl, ac ar y Dêg-tant,
cei gerdd o foliant beunydd.

5

10 Duw i frenhinoedd rhoi a wnaeth,
ei swccraeth at iawn reol:
Dan ymwared Dafydd ei wâs,
rhag cleddyf câs newidiol.
11 Duw gwared, achub fi wrth raid,
rhag plant estroniaid digus,
A'u safn yn llawn o ffalsder gau,
a'u dehau yn dwyllodrus

6

12 Bydd ein meibion fel plan-wydd cu
o'r bôn yn tyfu yn iraidd:
A'n merched ni fel cerrig nâdd,
mewn conglau neuadd sanctaidd.
13 A'n conglau'n llawnion o bôb peth,
a'n defaid, difeth gynnydd.
Yn filoedd (mawr yw'r llwyddiant hwn)
a myrddiwn i'n heolydd.

7

14 A'n hychen cryfion dan y wêdd,
yn hy-wedd, ac yn llonydd:
Heb dorr, na soriant i'n mysg ni,
na gweiddi i'n heolydd.
15 Dedwydd ydyw y bobl sy,
a phôb peth fellu ganthynt:
Bendigaid yw'r bobl y rhain yw,
a'r Arglwydd yn Dduw iddynt.

PSALM. 145.

1

MI a'th fawrygaf di, fy Nuw,
canys dydi yw fy llywydd,
Bendithio dy enw byth a wnaf,
mi a'i molaf yn dragywydd.
2 Dy enw a folaf fi bôb dydd
a'th glôd a fydd heb orphen,
3 Yr Arglwydd sydd glôd-fawr heb wêdd,
a'i fawredd sydd heb ddiben.

2

4 Cenedl wrth genedl a rônt fawl
i'th ogoneddawl wrthiau;
Gan danu dy nerth rhyd y byd,
a dwedyd dy gynneddfau,
5 Am dy ogonedd mawr, fy Nâf,
mynegaf, a'th gadernyd.
6 Sôn am dy bethau ofnadwy,
gwnânt hwy a minneu hefyd.

3

7 Llwyr goffadwriaeth o honot ti,
a'th fawr ddaioni a draethant:
Ac o'th gyfiawnder fy Nuw Iôn,
a llafar dôn y canant:
8 Sef grasllawn yw ein Arglwydd ni,
ac o dosturi rhyfedd:
Hwyr, ac anniben yw i ddig:
llawn frydig i drugaredd.

4

9 Da yw yr Arglwydd i bôb dyn,
a'i nodded sy'n dycciannol:
Ac ar ei hôll weithredoedd ef
daw nawdd o'r nef yn rasol.
10 Dy hôll weithredoedd di i'th lwydd,
O Arglwydd a'th glodforant:
Dy wyrth pan welo dy Sainct di,
y rheini a'th fendithiant.

5

11 Gan sôn am drugaredd, a grâs
dy deyrnas, a'i chadernyd:
Fel dyna'r gerdd sydd yn parhau,
yn eu geneuau hyfryd.
12 Fel a parent trwy hyfryd glôd,
gydnabod a'th deyrnassiad,
A'th nerth ym mysg hôll ddynol blant,
a'th lawn ogoniant gwastad.

6

13 Brenhiniaeth dy deyrnas fry,
a berry yn wastadol,
A'th lywodraeth o oed i oed,
hon a roed yn dragwyddol.
14 Yr Arglwydd cynnal ef yn llonn,
y rhai sy 'mron eu cwympod.

Ac ef a gyfŷd bawb yn wir,
 a'r a oſtyngir iſod.

7

15 Wele, mae llygaid yr hôll fŷd
 yn diſgwŷl wrthŷd Arglwŷdd,
Ditheu a'u porthi hwŷnt igŷd,
 bawb yn ei brŷd yn ebrwŷdd.
16 A phan egorech di dy law,
 o honi daw diwall-faeth?
D'ewŷllŷs da ŷw ymborth bŷw,
 a hynnŷ ŷw eu lluniaeth.

8

17 Hôll ffŷrdd yr Arglwŷdd cyfion ŷnt
 a'i wrthiau ydŷnt ſanctaidd:
18 Agos i bawb a ydŷw fo,
 a eilw arno'n buraidd.
19 Sef ar y gwŷr a'i hofnant ef,
 fe glŷw eu llêf iw gwared,
Fe rŷdd eu hwllŷs hwŷnt, a'u harch,
 o'i wir barch, Iôn gogoned.

9

20 Pôb dŷn a garo'r Arglwŷdd nêf,
 caiff gantho ef ei 'mddiffŷn:
A chan ddifetha rhŷdd oes ferr,
 i bôb yſceler cyndŷn.
21 Fy enaid traethed fendith rhwŷdd,
 a mawl yr Arglwŷdd nefol:
A phôb cnawd rhoed iw enw, y Sanct,
 ogoniant yn dragwŷddol.

PSALM. 146.

1

Fy enaid mola'r Arglwŷdd nêf,
 a Mi a'i molaf ef i'm bywŷd:
Dangoſaf glôd i'm Harglwŷdd Dduw,
 tra gallwŷf fŷw na ſymmud.
3 Na hyderwch ar Dwŷſogion,
 nac ar blant dynion bydol:
Am nad oes ynthŷnt hwŷ igŷd,
 na help nac iechŷd nerthol.

2

4 Pan êl y ffun o'r geneu gwael,
 a'r corph i gael daiar-lân,
Felly dychwel, fel dyna'r dŷdd
 a derfŷdd ei hôll amcan.
5 Y prŷd hwn gwŷn ei fŷd efô
 a rotho ei hôll obaith
[illegible] Iago yn gymorth dâ,
 [illegible] oddiyma'n ymaith.

3

Hwn Dduw a wnaeth nêf, daiar, môr,
 a'r hôll yſtôr ſŷdd ynthŷnt:
6 Hwn a ſaif yn ei wir ei hun,
 prŷd na bo un o honŷnt.
7 Yr hwn i'r gwael a rŷdd farn ddâ,
 a bara i'r newŷnllŷd,
Fe ollwng Duw y rheidus gwâr,
 o'i garchar, ac o'i gaeth-fŷd.

4

8 Yr Arglwŷdd egŷr lygaid dall,
 ef a dŷr wall gwael ddynnion:
Ymgleddu'r gwan 'mae'n Harglwŷdd ni,
 a hoffi y rhai cyfion.
9 Dieithraid, a'r ymddifad gwan,
 a'r weddw druan unig,
Duw a'u pŷrth: ond dyryſu 'wnai
 hôll ffŷrdd pôb rhai cythreulig.

5

10 Yr Arglwŷdd yn teyrnaſu a fŷdd,
 dy Dduw tragywŷdd Seion:
O oes i oes perŷ dy lwŷdd;
 molwch yr Arglwŷdd tirion.

PSALM. 147.

1

Molwch yr Arglwŷdd, can's da ŷw
 canu i Dduw yn llafar:
O herwŷdd hyfrŷd ŷw ei glôd,
 a dâ ŷw bôd yn ddiolchgar.
2 Caerſalem dinas gyflawn fŷdd,
 yr Arglwŷdd ſŷdd iw darpar:
Gan gaſglu Iſrael ynghŷd,
 a fu drwŷ'r Bŷd ar waſgar.

2

3 Yr unig Arglwŷdd ſŷ'n iachau,
 yn rhŷdd o friwiau'r galon.
Yr Arglwŷdd rhwŷm eu briwiau'n iawn
 y rhai dolur-lawn cleifion.
4 Yr Arglwŷdd ſŷdd yn rhifo'r ſêr,
 a phôb rhŷw nifer 'honŷnt:
Ef a'u geilw hwŷnt ôll yn glau,
 wrth briod enwau eiddŷnt.

3

5 Mawr ŷw ein Harglwŷdd ni o nerth,
 a phrydferth o raſſondeb;
Ac mae'n bell iawn uwch ben pôb rhif,
 ſôn am ei brîf ddoethineb.

Elisabeth Watkins

6 Yr Arglwydd unig, sydd yn dal
i gynnal y rhai gweiniaid,
Ac ef a ostwng hyd y llawr
y dorf fawr annuwiolíaid.

4

7 Cenwch i'r Arglwydd fel y gwedd,
clodforedd iddo a berthyn:
O cenwch, cenwch gerdd i'n Duw,
dâ ydyw gyda'r delyn:
8 Hwn a chymylau toaes y nen,
a glaw'r ddaiaren gwlychodd,
I wellt gwnaeth dyfu ar y fron,
a llysiau i ddynnion parodd.

5

9 Hwn i'r anifail ar y bryn
a rydd yr hyn a'i portho:
Fe bortha gywion y cig-frain,
pan font yn llefain arno.
10 Nid oes gantho mewn grym un march,
na serch, na pharch, na phleser:
Nac mewn esgair, neu forddwyd gwr,
fel dyna gyflwr ofer.

6

11 Yr Arglwydd rhoes ei serch ar ddyn
yr hwn y syn ei hoffi;
Ac sydd yn disgwyl cael ei nawdd,
caiff hwn yn hawdd ddaioni.
12 O Caersalem gyflawn o lwydd
molianna'r Arglwydd eiddod;
O Seion sanctaidd, dôd un wedd
i'th Dduw glodforedd barod.

7

13 Herwydd yr Arglwydd a'i fawr wyrth,
a wnaeth dy byrth yn gryfion:
A rhoes ei fendith, a thycciant,
ymlhith dy blant a'th wyrion.
14 Hwn a roes heddwch yn dy fro,
fel y cynnyddo llwyddiant,
Ac a ddiwallodd yn eich plith,
o fraster gwenith, borthiant.

8

15 Ei orchymmyn, ef a ddenfyn
o'i ddawan-fawr air cymlæsur,
Hwn ar y ddaiar â ar led,
ac yno rhêd yn brysur.
16 Eirch i'r eira ddisgyn fel gwlân:
eirch rew fel tân, fel lludw,
Eirch iâ, fe ddaw yn desyll cri,
pwy erys oerni hwnnw?

9

18 Wrth ei air eilwaith ar ei hynt,
fe bair i'r gwynt ochneidio
I doddi'r rhain, ac felly bydd
i'r hôll afonydd lifo.
19 Grym ei air, a'i ddeheu law gref,
a ddengys ef i Iago,
A'i ffyrdd a'i farn i Israel,
a'r rhai a ddêl o hono.

10

20 Ni wnaeth efe yn y dull hwn,
a nêb rhyw nasiwn arall:
Ni wyddent farnau'r Arglwydd nêf,
O molwch ef yn ddiball.

PSALM. 148.

1

1 O Molwch yr Arglwydd o'r nêf,
rhowch lêf i'r uchel leoedd.
2 Molwch hwn hôll Angelion nêf,
molwch ef ei hôll luoedd.
3 Yr haul, a'r lleuad, a'r hôll sêr,
y gloywder, a'r goleuni.
4 Nêf y nefoedd, a'r ffurfafen,
a'r dwfr uwch ben y rheini.

2

5 Moliannant enw'r Arglwydd nêf,
hwynt a'i air ef a wnaethbwyd.
Dywedodd y gair, a hwy fel hyn
ar ei orchymmyn crewyd.
6 Rhoes reol iddynt i barhau,
fel deddfau byth iw dilyn:
Rhoes bôb peth yn ei lê'n ddi os,
nad elo dros ei derfyn.

3

7 Molwch yr Arglwydd o'r ddaiar,
chwychwi ysgrywgar ddreigiau,
8 Y tân, a'r cenllysg, eira, a tharth,
a'r gwynt o bôb parth ynteu.
9 Mynyddoedd, bryniau, ffrwythlon wydd,
a'r tirion gedrwydd briggog:
10 Anifeiliaid, ac ymlusgiaid maes,
ac adar llaes asgellog.

4

11 Brenhinoedd daiar, barnwyr-byd,
swyddwyr ynghyd a'r bobloedd,
12 Gwyr ieuaingc, gwyryfon, a gwyr hên,
pôb bachgen ymlhôb oesoedd.

13 Molant ei enw ef ynghyd,
uchel a hyfryd ydoedd,
Ei enw ef sydd uchel ar
y ddaiar oll, a'r nefoedd.

5

14 Can's corn ei bobl a dderchafawdd,
yn fawl a nawdd i'r eiddo,
I Israel, ei etholedig,
a drig yn agos atto.

PSALM. 149.

1

CEnwch i'r Arglwydd, ac iawn fydd,
ryw ganiad newydd rhyfedd:
A chlywer ynghynlleidfa'r Sainct,
ei fawr fraint, a'i orfoledd.
2 Boed Israel lawen, a ffraeth,
yn Nuw a'i gwnaeth yn ddibrin:
A byddant hyfryd blant Seion,
yn Nuw eu tirion frenin.

2

3 Molant ei Enw ar y bibell,
a thympanell, a thelyn;
4 Can's bodlon yw, iw bobl igyd,
rhydd iechyd i'r lledneisiddyn.
5 Iw Sainct ef doed gorfoledd iawn,
a hon yn llawn gogoniant,
Yn eu gwlâu, (yn llawen ddull)
ac yn eu stefyll canant.

3

6 Yn eu genau bydd cerdd bôb awr,
i'n Duw a'i fawr ryfeddod,
Ac yn eu dwylaw bydd iw dwln,
y cleddyf deufin parod;
7 Ar estroniaid i'n dial ni,
ac i gosp boeni'r bobloedd.
8 I roi mewn caethder cadwyn drô
i rwymo eu brenhinoedd.

4

I roi eu pendefigion chwyrn,
mewn gefyn heirn ffyrnig,
9 I wneuthur arnynt union farn,
yn gadarn Scrifennedig.
Dymma'r glân ardderchogrwydd fydd
iw fainct y sydd yn credu;
Clodforwch ôll yr Arglwydd nêf,
O molwch ef am hynny.

PSALM. 150.

1

MOlwch Dduw yn ei gyssegr lenn,
sef ei ffurfafen nerthol,
2 Molwch ef iw gadernid llym,
ac amlder grym rhagorol.
3 Ar lais udcorn rhowch y mawl hyn,
ar nabl, telyn, tympan.
4 Molwch chwi ef a llawn glôd glau,
a thannau, pibell, organ.

2

5 Ar y symbalau molwch ef,
a rhain a'u llêf yn seingar:
O molwch ef â moliant clau,
ar y Symbalau llafar.
6 Hôll bethau (molant un Duw byth)
sydd ynthynt chwyth y bywyd.
Rhoent gyd-gerdd foliant i barhau:
clodforwn ninnau hefyd.

TERFYN Y PSALMAU.

Tablennau yn cyfarwyddo at ddechreuad pob un o'r Psalmau yn y llyfr hwn, fel a canlyn.

Y llais gyntaf ymhôb psalm.

Elisabeth Williams Her hand And pen Give her Grace to Right Again

Y llain gyntaf ymhôb psalm.	psalm.	dalen.
Wrth gamwedd dyn annuwiol sur.	36	23
Y		
Ymgyfoded un Duw nêr.	68	42
Yn ty nghalon ni bu falch chwŷd.	131	88
Yn Juda, ac yn Israel dir.	76	49
Yn Nuw ymlawenhewch igŷd.	66	41
Yn wir dâ Duw i Israel.	73	47
Y Tŷ ni adeilado'r nêr.	127	87
Yr Arglwŷdd Dduw ŷw ein Brenin.	99	65
Yr Arglwŷdd 'pia'r ddaiar lawr.	24	15
Yr Arglwŷdd ydŷw ein pen-rhaith.	97	64
Yr Arglwŷdd ŷw fy mugail clau.	23	14
Yr Arglwŷdd ŷw fy 'ngoleu igŷd.	27	16
Yr un wedd [illegible] y brêf yr Hŷdd.	42	28
Y sawl a drigo doed yn nês.	91	61
Y sawl ni rodia dedwŷdd ŷw.	1	1
Y sawl sŷ deilwng gwŷn ei fŷd.	32	20

RHag ofon i'r Llyfr hwn ddigwŷdd i ddwŷlo rhai na fedrant ddeall ffigurau rhifyddiaeth; (A bod wrth hynnŷ agos yn ddi ddeunŷdd iddŷnt.) Gosodais y ffigurau sŷdd ynddo ar lawr ymma yn olynol; A henw pôb nifer ar ei gyfer yn gyflawn air neu eiriau, fel a canlŷn.

1 Un.
2 Dau.
3 Tri.
4 Pedwar.
5 Pump.
6 Chwech.
7 Saith.
8 Wŷth.
9 Naw.
10 Dêg.
11 Unarddeg.
12 Deuddeg.
13 Tri ar ddeg.
14 Pedwar ar ddeg.
15 Pymtheg.
16 Un ar bymtheg.
17 Dau ar bymtheg.
18 Tri ar bymtheg.
19 Pedwar [illegible]
20 Ugain.
21 [illegible]
[illegible]
25 Pump ar hugain.
26 Chwech ar hugain.
27 Saith ar hugain.
28 Wŷth ar hugain.
29 Naw ar hugain.
30 Deg ar hugain.
31 Un ar ddeg ar hugain.
32 Deuddeg ar hugain.
33 Triarddeg ar hugain.
34 Pedwar arddeg ar hugain.
35 Pymtheg ar hugain.
36 Unarbymtheg ar hugain.
37 Dauarbymtheg ar hugain.
38 Triarbymtheg ar hugain.
39 Pedwar-arbymtheg ar hugain.
40 Deugain.
41 Un a deugain.
42 Dau a deugain.
43 Tri a deugain.
44 Pedwar a deugain.
45 Pump a deugain.
46 Chwech a deugain.
47 Saith a deugain.
48 Wŷth a deugain.
49 Naw a deugain.
50 Dêg a deugain.
51 Unarddeg a deugain.
52 Deuddeg a deugain.
53 Triarddeg a deugain.
54 Pedwar-arddeg a deugain.
55 Pymtheg a deugain.
56 Unarbymtheg a deugain.
57 Dauarbymtheg a deugain.
58 Triarbymtheg a deugain.
59 Pedwararbymtheg a deug.
60 Tri ugain.
61 Un a thriugain.
62 Dau a thriugain.
63 Tri a thriugain.
64 Pedwar a thriugain.
65 Pump a thriugain.
66 Chwech a thriugain.
67 Saith a thriugain.
68 Wŷth a thriugain.
69 Naw a thriugain.
70 Dêg a thriugain.
71 Unarddeg a thriugain.
72 Deuddeg a thriugain.

Tri-

73 Triarddeg a thriugain.
74 Pedwararddeg a thriugain
75 Pymtheg a thriugain.
76 Unarbymtheg a thriugain.
77 Dauarbymtheg a thriugain
78 Triarbymtheg a thriugain.
79 Pedwar ar bymtheg a thri-
80 Pedwar ugain. (ugain.
81 Un a phedwar ugain.
82 Dau a phedwar ugain.
83 Tri a phedwar ugain.
84 Pedwar a phedwar ugain.
85 Pump a phedwar ugain.
86 Chwech a phedwar ugain.
87 Saith a phedwar ugain.
88 Wŷth a phedwar ugain.
89 Naw a phedwar ugain.
90 Dêg a phedwar ugain.
91 Unarddeg a phedwar uga.
92 Deuddeg a phedwar ugain
93 Triarddeg a phedwar uga.
94 pedwararddeg a phedwar u.
95 Pymtheg a phedwar ugain
96 Unarbymtheg a phedwar u.
97 Dauarbymtheg a pedwar u.
98 Triarbymtheg a phedwar u.
99 pedwar arbymtheg a phed-
100 Cant. (war ugain.
101 Un a chant.
102 Dau a chant.
103 Tri a chant.
104 Pedwar a chant.
105 Pump a chant.
106 Chwech a chant.
107 Saith a chant.
108 Wŷth a chant.
109 Naw a chant.
110 Dêg a chant.
111 Unarddeg a chant.
112 Deuddeg a chant.
113 Triarddeg a chant.
114 Pedwar arddeg a chant.
115 Pymtheg a chant.
116 Unarbymtheg a chant.
117 Dauarbymtheg a chant.
118 Triarbymtheg a chant.
119 pedwararbymtheg achant
120 Chwech ugain.
121 Chwech ugaain ac un.
122 Chwech ugain dau.
123 Chwech ugain a thri.
124 Chwech ugain a phedwar
125 Chwech ugain a phump.
126 Chwech ugain a chwech.
127 Saith ar hugain a chant.
128 Wŷth ar hugain a chant.
129 Chwech ugain a naw.
130 Chwech ugain a dêg.
131 Unarddeg ar hugain a cha.
132 Deuddeg ar hugain a cha.
133 Chwech ugain a thriardd.
134 chwech ugain a phedwar.
135 chwech ugain a phymtheg
136 unarbymtheg a chwechug.
137 chwech ugain a dauarbym.
138 Triarbymtheg arhugain a.
139 pedwar arbymtheg a chw.
140 Cant a deugain.
141 Un a deugain a chant.
142 Dau a deugain a chant.
143 Tri a deugain a chant.
144 Pedwar a deugain a chant
145 Pump a deugain a chant.
146 Chwech a deugain a chant
147 Saith a deugain a chant.
148 Wŷth a deugain a chant.
149 Naw a deugain a chant.
150 Cant a dêg a deugain.

Cymerais lawer o boen i geisio gwellau'r Gynghanedd yn y Psalmau ymma; Ac i'r wŷf yn tybied ddarfod i'mi eu gwellhau mewn llawer o fannau.

Rwifi yn meddwl nad oedd ond ychydig feiau arnŷnt pan roddwŷd hwŷ gyntaf mewn cynghanedd yn gymraeg; Oblegŷd y Gŵr a'u trôdd ar fesur cerdd, oedd yn Brydŷdd difai, ac yn ysgolhaig mawr, fel ag a tystiolaetha amrŷw o bethau eraill o'i waith ef: Oedd y beiau oedd ynddŷnt a lithrasant i mewn, drwŷ ddiofalwch a diogi y rhai a gymerasant arnŷnt argraphu'r Psalmau o'r amser bwŷgilŷdd.

Y ffigurau sŷdd ar gornel ucha'r dalennau, sŷ'n dangos y tu dalen wrth ei rifedi.

Y ffigurau sŷdd ar ganol cwr ucha'r ddalen, (wrth y gair Psalm) sŷ'n arwŷddo rhifedi'r Psalm, neu'r Psalmau sŷ'n dechreu ar y tu dalen odditanodd.

Y ffigurau sŷdd rhwng pôb wŷth llain o'r Psalmau, sŷ'n dagos rhifedi'r *Staves* neu'r penhillion yn ddilynol.

Y ffigurau sŷdd wrth ddechreu y lleiniau, sŷdd yn dangos dechreu y Gwersi neu'r Adnodau, fel ag i'r oeddŷnt bôb amser or blaen.

DIWEDD.

William Watkins his Book

God give him grace to ...

Watkin

Elizabeth

William Whatkins

his Book and Pen

Watkin

Prichard 1729

his hand and Pen god give

Watkin Prichard

his hand god give Grace

1729

Amen

1729

William

Elizabeth Watkin

William Watkins

Watkins his hand and god give

Prichard him grace 1729

John Williams

John Williams